

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Andreja Golobič

**Stanje in potrebe na področju dela s starimi ljudmi v
občini Grosuplje**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2023

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Andreja Golobič

**Stanje in potrebe na področju dela s starimi ljudmi v
občini Grosuplje**

Magistrsko delo

Študijski program: Socialno delo

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš
Somentorica: as. dr. Tamara Rape Žiberna

Ljubljana, 2023

Najprej bi se rada zahvalila vsem sogovornikom, ki so si kljub natrpanemu urniku
vzeli čas za sodelovanje v intervjujih.

Hvala tudi vsem občankam in občanom, ki so sodelovali v spletni anketi.

Zahvalila bi se tudi mentorju doc. dr. Sreču Dragošu in somentorici as. dr. Tamari Rape
Žiberna za vse podane predloge, podporo pri pisanju ter hitro odzivnost.

Iskrena hvala tudi družini, prijateljem, sošolkam in vsem ostalim,
ki ste mi stali ob strani med pisanjem magistrskega dela.

Življenje je kot vožnja s kolesom. Da bi ohranil ravnotežje, se moraš premikati.

Albert Einstein

Stanje in potrebe na področju dela s starimi ljudmi v občini Grosuplje

Povzetek magistrskega dela

V magistrskem delu sem se osredotočila na raziskovanje stanja in potreb na področju dela s starimi ljudmi v občini Grosuplje. V teoretičnem delu sem se dotaknila trenda staranja, starosti prijaznih občin ter staranja na mestu, predstavila že zbrane podatke o potrebah starih ljudi in obstoječe oblike pomoči za stare ljudi v Sloveniji, ki močno posegajo tudi na področje dolgotrajne oskrbe. Na koncu teoretičnega uvoda sem predstavila občino Grosuplje, saj sem znotraj nje izvedla kombinirano raziskavo. V empiričnem delu sem predstavila rezultate, ki sem jih pridobila z izvedbo treh individualnih ter dveh diadnih intervjujev z izvajalci storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje ter spletne ankete, izvedene med občankami in občani Grosuplja, pri obeh sem se poslužila priročnega vzorčenja. Vprašanja so bila vezana na (aktualne) potrebe starih ljudi, preživljanje starosti, poznavanje storitev in programov za stare ljudi, starosti prijazno občino, sodelovanje med izvajalci, izzive, s katerimi se srečujejo, odzivanjem na trend staranja itd. Ugotovila sem, da se trend staranja kaže predvsem v povečanju števila prošenj za institucionalno varstvo in večanju števila uporabnikov z demenco, za katere pa ustreznih storitev in programov ni dovolj. Kot aktualne potrebe so se tako pokazale skupine za samopomoč sorodnikov ljudi z demenco ter ostali programi, prilagojeni ljudem z demenco, glede oblik bivanja pa se kaže potreba po oskrbovanih stanovanjih. Tako sogovorniki kot anketirani so v veliki meri mnenja, da je Grosuplje starosti prijazna občina, kar se odraža predvsem preko prevozov, ki zadovoljujejo potrebo starih ljudi po mobilnosti. Po mnenju anketiranih je v občini v povprečju dovolj storitev in programov za stare ljudi, za bolj kakovostno življenje starih ljudi pa nekaj izboljšav vidijo predvsem na področju spoštovanja in vključevanja v družbo ter obveščanja. Pri sami informiranosti o storitvah in programih je raziskava pokazala, da je ta med občankami in občani slaba, kot najpomembnejši vir informacij pa se je izkazal lokalni časopis Grosupeljski odmevi. Glede preživljanja starosti bi si tako sogovorniki kot anketirani želeli to obdobje preživljati v domačem okolju, institucionalno varstvo pa vidijo le kot alternativno možnost, ki bi se ji raje izognili. Glede samega sodelovanja med izvajalci sem ugotovila, da je to dobro, priložnosti za nova sodelovanja pa vidijo predvsem na področju paliativne oskrbe (paliativni tim). Rezultati raziskave so uporabni za izvajalce storitev in programov za stare ljudi, saj bodo dobili pregled nad trenutnim stanjem oskrbe starih ljudi in področji morebitnega manka.

Ključne besede: potrebe starih ljudi, dolgotrajna oskrba, občina Grosuplje, storitve in programi na področju dela s starimi ljudmi

Situation and Needs in Working with the Elderly in the Municipality of Grosuplje

Master's Thesis Abstract

The master's thesis focuses on examining the situation and needs in working with the elderly in the Municipality of Grosuplje. The theoretical section touches on the ageing trend, age-friendly municipalities, and ageing in place; it presents previously collected data on the needs of the elderly and the existing forms of assistance provided to old people in Slovenia, which greatly influence the area of long-term care. At the end of the theoretical section, the Municipality of Grosuplje is presented, which is where the combined survey was conducted. The empirical section presents the results obtained by conducting three one-on-one and two dyadic interviews with providers of services and programmes for the elderly in the Municipality of Grosuplje, and through an online survey administered to residents of Grosuplje; in both cases, convenience sampling was used. The questions related to the (current) needs of old people; to ways of spending free time in old age; to familiarization with services and programmes for the elderly; to the age-friendly municipality; to cooperation among providers; to the challenges they face; to reactions to the ageing trend, etc. It has been established that the ageing trend is mostly evident in the increased number of applications for institutional care and the growing number of service users with dementia, for whom there are not enough suitable services and programmes. Thus, the current needs have turned out to be self-help groups of relatives of people with dementia and other programmes adapted to people with dementia; as far as forms of housing are concerned, there is a need for assisted living residences. Both the interviewees and the respondents are largely of the opinion that Grosuplje is an age-friendly municipality, which is mostly evident from the offer of transport services that meets old people's mobility needs. According to the respondents, the municipality offers, on average, enough services and programmes for the elderly; however, they feel that the quality of life of the elderly could be improved further by showing respect for them, including them in society, and keeping them informed. The survey has shown that residents are poorly informed of the services and programmes; the most important source of information has turned out to be the local newspaper *Grosupeljski odmevi*. Both the interviewees and the respondents would like to spend their old age in their home environment; they view institutional care as an alternative option, which they would rather avoid. It has been determined that cooperation among providers is good; they see opportunities for new forms of cooperation mostly in the field of palliative care (a palliative team). The research results are useful for providers of services and programmes for the elderly, as they give an overview of the current situation in elderly care and of potential deficit areas.

Keywords: old people's needs, long-term care, Municipality of Grosuplje, services and programmes in working with the elderly

KAZALO VSEBINE

1. PREGLED PROBLEMATIKE	1
1.1. Trendi staranja in potrebe starih ljudi.....	1
1.1.1. Staranje na mestu in starosti prijazno okolje	1
1.1.2. Potrebe starih ljudi	4
1.2. Dolgotrajna oskrba	7
1.3. Socialno delo s starimi ljudmi	8
1.4. Oblike pomoči za stare ljudi v Sloveniji	9
1.4.1. Javni sektor	10
1.4.1.1. Domovi za stare ljudi	11
1.4.1.2. Začasne namestitve	13
1.4.1.3. Dnevno varstvo in dnevni centri	13
1.4.1.4. Pomoč na domu	15
1.4.1.5. Oskrbovana stanovanja	18
1.4.1.6. Centri za socialno delo.....	19
1.4.2. Zasebni sektor	20
1.4.3. Nevladne in prostovoljske organizacije	22
1.4.3.1. Prostovoljne humanitarne organizacije	22
1.4.3.2. Društva upokojencev	23
1.4.3.3. Skupine starih ljudi za samopomoč	23
1.5. Predstavitev občine Grosuplje.....	23
1.5.1. Geografske značilnosti.....	23
1.5.2. Demografske značilnosti.....	24
1.5.3. Mreža javnih služb.....	25
2. FORMULACIJA PROBLEMA	28
2.1. Raziskovalna vprašanja	29
3. METODOLOGIJA.....	32
3.1. Vrsta raziskave	32
3.2. Teme in spremenljivke	32
3.3. Merski instrument.....	34
3.4. Populacija in vzorčenje	35
3.5. Zbiranje podatkov.....	36
3.6. Obdelava in analiza podatkov	37
4. REZULTATI.....	39
4.1. Delovno področje	39
4.1.1. Zaposlitev.....	39
4.1.2. Povezava s starimi ljudmi	39
4.1.3. Trend staranja in število uporabnikov	39
4.1.4. Potrebe starih ljudi	40
4.1.4.1. Prepoznavanje potreb.....	40

4.1.4.2.	Aktualne potrebe	40
4.1.4.3.	Odzivanje na potrebe	41
4.1.4.4.	Okolje bivanja	41
4.1.5.	Vloga uporabnika	42
4.1.6.	Informacije	42
4.1.6.1.	Povratne informacije	43
4.1.7.	Pomanjkljivosti, prednosti in priložnosti na delovnem mestu	44
4.2.	Sodelovanje z drugimi službami	44
4.2.1.	Potek sodelovanja	44
4.2.2.	Kakovost sodelovanja	45
4.2.3.	Pomanjkljivosti in prednosti sodelovanja	45
4.3.	Starosti prijazna občina	45
4.3.1.	Potrebe starih ljudi	45
4.3.2.	Skrb za stare ljudi	46
4.3.3.	Storitve za stare ljudi	46
4.3.3.1.	Izvajalci storitev	46
4.3.3.2.	Ustreznost količine	48
4.3.4.	Starosti prijazna občina Grosuplje	48
4.3.5.	Živost občine	51
4.4.	Drugo	51
4.4.1.	Občina bivanja ter smer in stopnja izobrazbe	51
4.4.2.	Preživljanje starosti	52
4.4.3.	Socialna mreža	53
4.4.4.	Stališča do starih ljudi	53
5.	RAZPRAVA	55
6.	SKLEPI	65
7.	PREDLOGI	67
8.	LITERATURA	69
9.	PRILOGE	77
9.1.	Priloga 1: Vodilo za intervju	77
9.2.	Priloga 2: Anketni vprašalnik	78
9.3.	Priloga 3: Transkripti intervjujev	82
9.4.	Priloga 4: Odprto kodiranje	108
9.5.	Priloga 5: Osno kodiranje	189
9.6.	Priloga 6: Odnosno kodiranje	199

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Pokritost potreb domskega varstva.....	12
Preglednica 1.2: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe v institucijah.....	12
Preglednica 1.3: Število prejemnikov dolgotrajne dnevne oskrbe	14
Preglednica 1.4: Število dnevnih centrov glede na območno enoto.....	15
Preglednica 1.5: Število uporabnikov pomoči na domu 2011–2020.....	17
Preglednica 1.6: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe na domu.....	17
Preglednica 1.7: Število domov za stare ljudi s koncesijo na dan 1. 1. 2022.....	21
Preglednica 1.8: Demografski podatki občine Grosuplje.....	25
Preglednica 3.1: Spremenljivke.....	32

KAZALO SLIK

Slika 1.1: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe v institucijah med letoma 2011 in 2020...	13
Slika 1.2: Število prejemnikov dolgotrajne dnevne oskrbe med letoma 2011 in 2020.....	14
Slika 1.3: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe na domu med letoma 2011 in 2020.....	18
Slika 3.1: Sodelovanje anketiranih v spletni anketi po dnevih (n = 207).....	37
Slika 4.1: Informiranost o možnostih storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje (n = 161)	42
Slika 4.2: Viri informacij o službah, storitvah in programih v občini Grosuplje (n = 161).....	43
Slika 4.3: Poznavanje služb, storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje (n = 167)	47
Slika 4.4: Strinjane s trditvijo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina (n = 173).....	50
Slika 4.5: Potrebne spremembe, da bi bilo življenje starih ljudi v občini Grosuplje bolj kakovostno (n = 155).....	51
Slika 4.6: Povezava med kategorijami	54

1. PREGLED PROBLEMATIKE

1.1. Trendi staranja in potrebe starih ljudi

Eden ključnih civilizacijskih dosežkov 21. stoletja je, da smo postali dolgoživa družba (Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič, 2019, str. 13).

S starajočim se prebivalstvom se večajo potrebe po oskrbi (onemoglih) starih ljudi, kar posledično zahteva razvoj (novih) programov, strokovnega kadra ter družin in organizacij za kakovostno oskrbovanje, torej je treba skrb pravično porazdeliti med človekovo lastno odgovornost, njegove sorodnike ter civilno in javno sfero (Ramovš, 2013, str. 27).

Staranje naj bi preučevali na tri načine, in sicer moramo upoštevati (Mlinar, 2013, str. 9):

- vsebino, regularnosti in probleme celotnega življenjskega ciklusa posameznika;
- družbeno-razvojne spremembe in
- medsebojne vplive enega na drugega.

V povezavi s staranjem prebivalcev v Sloveniji se pojavlja vprašanje vse nižje stopnje njihove vključenosti v družbeno okolje (tako ožje in širše). Mlinar (2013, str. 13) predstavi t. i. »paradoks nemočnih«, kjer ugotovi, da imajo ljudje z najslabšim družbenim (materialnim) položajem tudi najnižje prizadevanje, da bi ta svoj položaj izboljševali, a se to vseeno da, in sicer z intenzivnejšim angažiranjem akterjev iz okolja.

1.1.1. Staranje na mestu in starosti prijazno okolje

Filipovič Hrast (2022) povzema Lawtonovo in Nahemowo ekološko teorijo staranja, in sicer izpostavlja, da je za kakovostno staranje v skupnosti pomembno ujemanje med posameznikom in njegovim okoljem oziroma interakcija med posameznikovimi kompetencami ter družbenimi in fizičnimi značilnostmi okolja, ki determinirajo, kako uspešno bo lahko star človek živel v skupnosti. Iecovich (2014, str. 22) ugotavlja, da smo v zadnjih letih priča trendu oskrbe starih ljudi, ki gre v smeri omogočanja čim daljšega (samostojnega) bivanja v njihovem domu in njihovi skupnosti, kar imenujemo staranje na mestu oziroma *ageing in place*. Sirk (2018, str. 62) potrjuje hipotezo, da si večina starih ljudi še vedno želi na starost ostati v domačem bivalnem okolju, ki ga razumejo kot dom, Scharlach in Lehning (2016, str. 67) pa navajata, da je takih več kot 90 % starih ljudi. Janjilović (2023) ugotavlja, da lahko razloge za to iščemo v lažjem zadovoljevanju potrebe starih ljudi po osebni avtonomiji, samostojnosti, zasebnosti,

pripadnosti in vpetosti v lokalno skupnost, ohranjanju partnerskih in družinskih odnosov ter družabnih stikov. Filipovič Hrast, Sebdi in Kerbler (2020) ugotavljajo, da se tendenca staranja na mestu s starostjo še povečuje. Kvalitativna raziskava, ki so jo v Španiji izvedli Bosch-Farré idr. (2022), je pokazala naslednje rezultate:

- udeleženci so staranje doživljali različno, pri tem je bilo ugotovljeno, da so fizično in duševno zdravje, družinsko okolje in finančna stabilnost ključni elementi za kakovost življenja;
- dojemanje vloge starih v skupnosti je bilo odvisno od njihove starosti, zdravstvenega stanja in odnosa do življenja;
- udeleženci so identificirali več obstoječih dejavnikov in ovir za zdravo staranje, med katerimi so bili navedeni družinski in finančni problemi, motnje v fizičnem in duševnem zdravju, izguba avtonomije in osamljenost.

Avtorji (Bosch-Farré idr., 2022) so sklenili, da bi bilo nujno spodbujanje avtonomije in dobrega počutja starih ljudi, skupaj z oblikovanjem aktivne mreže zdravstvenih in socialnih storitev, saj lahko izboljša možnost starih ljudi, da se starajo doma in prepreči ali odloži institucionalizacijo. Lewis in Buffel (2020) opozarjata na to, da je potrebno dodatno pozornost nameniti spreminjajoči se dinamiki krajev, kjer se ljudje starajo, ob tem upoštevati potrebe starajočih ljudi in spremembe v skupnostih, v katerih živijo. Na drugi strani pa Mali (2012, str. 86) piše o odsotnosti, neenakomerni porazdeljenosti skupnostnih oblik pomoči, pomanjkljivem razvoju sodobnih tehnologij za omogočanje samostojnega življenja starim ljudem za čim daljše bivanje v domačem okolju, dobri prepoznavnosti domov za stare med vsemi generacijami in drugih dejavnikov, ki že vrsto let ustvarjajo fenomen »čakalnih vrst«, torej stari ljudje ne morejo do prostega mesta v domu, ko si to želijo, saj je treba nanj povsod čakati. Razvoj novih storitev mora torej iti z roko v roki v smeri krepitev obstoječih storitev na domu uporabnika, z namenom preprečiti ali vsaj odložiti institucionalizacijo uporabnikov, kot so ugotovili tudi Bosch-Farré idr. (2022), in s preventivnimi ukrepi upočasniti (ali preprečiti) nastanek obsežnejših potreb (Nagode in Kobal Straus, 2022 str. 153). Nujnost po spremembah na področju krepitev storitev v domačem okolju je opredeljena tudi v več strateških dokumentih, na primer *Resoluciji o nacionalnem programu socialne varnosti za obdobje 2013–2020* (2013), kjer sta poudarjeni izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov ter izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči s povečanjem učinkovitosti upravljanja in vodenja izvajalskih organizacij, povečanjem njihove avtonomije ter upravljanjem kakovosti in zagotavljanjem večjega vpliva uporabnikov in predstavnikov uporabnikov na načrtovanje in izvajanje storitev ter *Resoluciji o nacionalnem*

planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (2016), kjer se poudarja potrebo po večji ozaveščenosti odločevalcev in prebivalstva za večjo odgovornost družbe in posameznika za zdravje ter k premiku od bolezni k zdravju in nadgradnji ter pomenu preventivnih aktivnosti predvsem za ranljive skupine.

Staranje svetovnega prebivalstva predstavlja izziv zdravstvu, sociali, gospodarstvu in drugim resorjem, ki so pomembni za sožitje in razvoj krajevnih, nacionalnih in globalnih skupnosti (Valenček, 2013, str. 132). Kot ena izmed dobrih rešitev se je izkazala preusmeritev urejanja okolja in infrastrukture v starosti prijazna mesta in podeželja, ki jo je oblikovala Svetovna zdravstvena organizacija (v nadaljevanju SZO) na 18. svetovnem kongresu gerontologije in geriatrije leta 2005 (Svetovna zdravstvena organizacija, 2007, str. iV). Starosti prijazno mesto je vključujoče in dostopno okolje, ki promovira aktivno in zdravo staranje (Valenček, 2013, str. 133). Da mesto postane starosti prijazno, mora izpolnjevati določene kriterije¹, vezane na osem področij:

1. stavbne in zunajstavbne površine;
2. prevoz;
3. bivališče;
4. družabno življenje;
5. spoštovanje in vključevanje v družbo;
6. družabno angažiranje in zaposlitev;
7. občevanje in obveščanje;
8. storitve skupnosti in zdravstvenih služb.

Ramovš (b.d.) lepo zapiše, da starosti prijazno mesto ali občina ni le prijazna starim ljudem, kajti kar je prijazno starosti, je prijazno vsem, zlasti mladim družinam, osebam z ovirami in drugim ogroženim skupinam. Ramovš (2013, str. 31) poudari, da so ključni dejavniki kakovostnega delovanja družbe primeri dobrih praks in izkušenj, ki se od tam, kjer so bile ustvarjene, širijo naprej, lep primer je vključitev Slovenije v svetovno mrežo starosti prijaznih mest. Podatki SZO (2022) kažejo, da je vseh starosti prijaznih mest in občin 1445, nahajajo se v 51 državah in zajemajo več kot 300 milijonov svetovne populacije, v Sloveniji naj bi bilo takih občin 11, po zapisu Dela (Čeh, 2018) pa naj bi bilo takih občin že 20.

¹ Celoten vprašalnik je dostopen na <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/362949/WHO-FCH-ALC-2007.1-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

1.1.2. Potrebe starih ljudi

Ker se družba nenehno spreminja, moramo v mislih imeti tudi to, da se z njo spreminjajo tudi potrebe (Podpečan, 2013, str. 243). Slovar slovenskega knjižnega jezika (b.d.) potrebo opredeli kot nekaj, kar obstaja oziroma nastane zaradi odsotnosti tega. Potrebe ljudi so različne, v veliki meri pa so prepogosto odvisne od tega, kaj si lahko nekdo glede na višino dohodka privošči. Materialna preskrbljenost oziroma prikrajšanost sta s strani osebnega doživljanja pomembna kazalca človekovega zadovoljstva in posledično tudi osebne kakovosti življenja starih ljudi, saj je materialna revščina odločilna stiska, ki poleg nezadovoljenosti telesnih in drugih potreb povzroča tudi občutek prikrajšanosti, brezupa, nezadovoljstva idr. (Zabukovec, 2013, str. 180–181). Stari ljudje, ki živijo sami, zlasti če so bolni, osebe z ovirami ali onemogli, imajo manj možnosti, da bodo njihove potrebe zadovoljene in da pridejo do potrebne pomoči, še zlasti, če je mreža ustanov, ki izvaja storitve za pomoč starim ljudem, slabša (Rant, 2013, str.121). Ko govorimo o potrebah starih ljudi, Ramovš (2011, str. 4) izpostavi, da govorimo o vseh človeških potrebah v vseh šestih razsežnostih; telesnih, duševnih, duhovnih, socialno-sožitnih, razvojnih in bivanjskih ali eksistencialnih.

Grebenc (2012) meni, da so potrebe starih ljudi povezane z neodvisnim in samostojnim življenjem, izražene potrebe pa se kažejo znotraj desetih kategorij:

1. socialna mreža: socialne in čustvene potrebe starih ljudi se kažejo v tem, da stari ljudje potrebujejo zaupno bližino, potrebo po sočloveku (družina, sorodniki, prijatelji, ljudi, ki jim zaupajo, so jim blizu), vključevanje v družbo, druženje, Ramovš (2000, str. 323) pa pri tem dodaja, da je potreba po tesni medčloveški povezanosti z nekim »svojim« človekom najbolj pereča nematerialna socialna potreba v starosti;
2. materialna varnost (dohodek): potreba po finančnih sredstvih, ki zagotavljajo »dostojno preživetje«;
3. stanovanje/dom: potrebe glede stanovanja, ki vključujejo ogrevanje, prenovo, vzdrževanje, preurejanje stanovanja (odpravljanje arhitekturnih ovir, npr. dvigalo), kažejo pa se tudi potrebe po novih oblikah bivanja;
4. gospodinjstvo: potreba po pomoči v gospodinjstvu, na vrtu, prehrana, higiena;
5. oskrbovanje: potreba po bližini storitev;
6. samostojnost in vpliv (izbira): potreba po samostojnosti in vplivu nad potekom prihodnosti, potreba po razbremenitvi, spremstvu, prevozu;
7. delo (dnevne aktivnosti): potreba po angažiranju in aktivnosti (na primer delo na vrtu, učenje, skrb za domače živali, izleti, potovanja idr.;

8. zdravje: zdravstveno zavarovanje, dostop do kakovostnih in hitrih storitev, dostop do zdravil, zdravstvenih pripomočkov, bližina storitev (zdravstveni dom, bolnica), pomoč pri jemanju zdravil;
9. tveganja: potreba po dolgotrajni oskrbi, po zmanjšanju tveganj v prometu in potreba po varnosti;
10. službe: potreba po ohranjanju samostojnega življenja, potreba po zaupnem svetovalcu, dostop do informacij o oblikah pomoči.

Nekatere zgoraj opredeljene potrebe lahko opazimo tudi pri kategorijah potreb dolgotrajne oskrbe, ki so jih opredelili Flaker idr. (2008), in sicer namesto hospitalizacije in institucionalizacije stanovanje, delo in denar, vsakdanje življenje, nelagodje v interakciji, stiki in družabnost, institucionalna kariera ter neumeščenost in pripadnost. Brate (2021) je v svojem magistrskem delu v občini Moravče ugotovila, da so se izpostavile potrebe po materialni preskrbljenosti oz. finančni neodvisnosti, potreba po telesnem in duševnem zdravju, varnosti, druženju s prijatelji in svojci ter potreba po pomoči pri hišnih opravilih in osebni negi. Šrajner (2022) je ugotovila, da se v Križevcih pri Ljutomeru med potrebami kažejo predvsem zdravje, stiki in obiski, samostojnost, novo znanje, izleti in potovanja ter zadovoljstvo s hišo. Brglez in Marinović (2022) sta za občino Velenje dodali še potrebo po pomoči pri vsakodnevnih opravilih, na področju potreb starih ljudi, kot jih vidijo organizacije, pa sta ugotovili, da jim poskušajo zadovoljiti potrebe po socialnih stikih, telesni pomoči, priznanju, varnosti, aktivnem preživljanju prostega časa in učenja ter potrebo po institucionalnem varstvu. Brate (2021) je ugotovila, da obstajajo storitve, ki jih v občini primanjkuje, in sicer pogostejše spremljanje starih ljudi s strani patronažne službe ter izmenjava informacij o vseh, ki potrebujejo socialnovarstvene storitve, dostava toplega obroka, pomoč na domu, prevoz in spremljanje na zdravniških pregledih, domsko varstvo, programi za informiranje starih ljudi o njihovih pravicah in storitvah, ki so jim namenjene, programih, s katerimi bi se spodbujalo medgeneracijsko sodelovanje in pa programi, ki vključujejo stare ljudi v lokalno skupnost (dnevni center, bivalno enota). Potrebna bi bila tudi dodatna denarna sredstva, namenjena društvu upokojencev ter za stroške vzdrževanja in za sofinanciranje obiskov starih občanov. Pirih (2020) pa je poleg pomoči pri opravkih s prevozom, spremstvom in fizično pomočjo ter dostopnosti do informacij, ki sta bili ugotovljeni pri Brate (2021), ugotovila še možnosti za izboljšave na področju arhitekturne dostopnosti in organiziranja dejavnosti za stare ljudi. Podobnosti, ki so se pokazale pri omenjenih avtoricah (Brate, 2021; Pirih, 2020; Šrajner, 2022; Brglez in Marinović, 2022) so se kazale predvsem v tem, kako kakovostno ocenjujejo stari ljudje svojo starost, željo po bivanju v domačem okolju v starosti in po več možnostih

udejstvovanja za stare ljudi znotraj občine, razlike pa v poznavanju storitev, ki so na voljo starim ljudem v občini in v povezovanju izvajalcev storitev med seboj.

Na tematiko potreb starih ljudi je bila oblikovana tudi Evropska listina o pravicah in dolžnostih starejših, potrebnih dolgotrajne oskrbe in podpore (Age Platform Europe, 2010). Priročnik lepo obravnava pravice, njihov pomen ter načine, kako jih udejanjati v praksi, in sicer z informacijo, namenjeno posameznim ciljnim skupinam, kjer so predlagane rešitve in konkretni primeri z vseh strani Evropske unije. Opredeljenih je deset členov, in sicer:

1. pravica do dostojanstva, dobrega telesnega in duševnega počutja, svobode in varnosti;
2. pravica do samoodločanja;
3. pravica do zasebnega življenja;
4. pravica do kakovostne in prilagojene oskrbe;
5. pravica do informacije po potrebah starih ljudi, do nasveta in do informiranega soglasja;
6. pravica do nepretrgane komunikacije, participacije v družbi in kulturnega udejstvovanja;
7. pravica do svobode izražanja, misli in vesti: prepričanje, kultura in religija;
8. pravica do paliativne oskrbe in podpore ter do spoštovanja in dostojanstva pri umiranju in v smrti;
9. pravica do zadoščenja;
10. odgovornosti.

Na koncu priročnika je za neformalne negovalce, poklicne negovalce, ponudnike storitev, oblikovalce politik, organizacije za stare ljudi ter socialne službe v strnjeni obliki oblikovana tudi preglednica priporočil, kjer lahko obkljukajo smernice, ki jih izpolnjujejo in na ta način vidijo, kako uspešni so pri le-teh.²

V Sloveniji je bila s strani Inštituta Antona Trstenjaka leta 2010 izvedena raziskava Potrebe, zmožnosti in stališča starejših ljudi v Sloveniji, ki so stari 50 in več let. Pokazala je, da stari ljudje pogrešajo predvsem druženje, družabnost in družabne dogodke, manjka jim občutek skupnosti, počutijo se osamljene, na podeželju so kot pomanjkljivost izpostavili javni prevoz. Veliko jim pomeni bližina narave (parki, zelene površine), mir, to, da živijo v prijetnem okolju in imajo pomembne storitve v svojem okolju. Zelo pomembna jim je socialna mreža, h kateri lahko veliko pripomorejo lokalna društva (preko prireditev, srečanj, izletov idr.) ter sosedi. V

² Celotna preglednica priporočil je dostopna na https://www.age-platform.eu/sites/default/files/EU%20Charter%20-%20Accompanying%20Guide_SL.pdf.

primeru, da ne bi več mogli skrbeti zase, si najbolj želijo živeti v domu za stare ljudi v svojem domačem kraju (Valenček, 2013, str. 149–150). Podobno je v magistrskem delu ugotovila tudi Pirih (2020), in sicer da starim ljudem veliko pomeni to, da imajo zadovoljene osnovne fiziološke potrebe (prehrana, skrb za osebno higieno, omogočen izhod na zrak), jim je omogočena oskrba na lastnem domu, institucionalno varstvo vidijo kot zadnjo možnost, ne želijo zapustiti doma, predvsem pa si želijo oskrbo, ki si jo bodo lahko privoščili. Tudi Fajković (2020) kot pomembno opredeljuje finančno neodvisnost, informiranost, finančni vidik oskrbe, dodaja pa še organiziran javni prevoz in spremembe na področju zdravstvenega sistema (predvsem problem pomanjkanja zdravstvenih delavcev na področju oskrbe starih ljudi).

1.2. Dolgotrajna oskrba

Dolgotrajno oskrbo lahko razumemo kot odziv na demografske spremembe, s katerimi se spopadamo po celotnem svetu (Mali, 2013, str. 15). Sam termin avtorji opredeljujejo kot niz ukrepov, storitev ter aktivnosti, namenjenih osebam, ki so zaradi posledic bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju, ki ne sme biti krajše od treh mesecev, odvisne od pomoči drugih pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil (*Zakon o dolgotrajni oskrbi*, 2022; Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič, 2019, str. 13; Mali in Grebenc, 2021, str. 5; SZO, 2023). Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič (2019, str. 13) dodajajo, da je dolgotrajna oskrba veliko več kot zagotavljanje storitev, pomeni namreč tudi novo razumevanje dolgotrajnih stisk, priznavanje pravic starih ljudi, razumevanje potrebe po vplivu uporabnika na lastno življenje ne glede na intenzivnost njegovih potreb. Dolgotrajna oskrba je na nek način nov steber socialne varnosti, ki se je razvil kot odziv na demografske spremembe, saj je na področju socialnega in zdravstvenega varstva prišlo do novih potreb, na katere je potrebno odgovoriti (Flaker idr., 2008, str. 19). Kot večina evropskih držav se tudi Slovenija spopada z razdrobljenim zagotavljanjem storitev, ki spadajo v področje dolgotrajne oskrbe, tj. s pomanjkanjem integracije zdravstvenega in socialnega dela ter s prepočasnim razvojem obeh predvsem na domu uporabnika in predvsem v kontekstu demografskih sprememb in hitrega povečevanja potreb (Nagode in Kobal Straus, 2022, str. 153). Ker se storitve raztezajo na več področij (zdravstveno, socialno idr.), je ključnega pomena, da ta ne delujejo ločeno, temveč integrirano, torej povezovalno in sodelovalno in vselej z namenom delovanja v najboljšo korist uporabnika (Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič, 2019, str. 14). V procesu dolgotrajne oskrbe uporabniki niso samo pasivni prejemniki pomoči, v ospredje se namreč postavi posameznika, uporabnik

tako postane partner v procesu sodelovanja (Mali, Flaker, Urek in Rafaelič, 2018, str. 15–17). S postavitvijo uporabnika v ospredje se strinja tudi Mali (2013, str. 16), ki zapiše, da lahko načrtujemo še tako dober sistem dolgotrajne oskrbe, sprejemamo dokumente, razvijamo nove oblike pomoči, a je pomembno prepoznati, da je osrednje vodilo dolgotrajne oskrbe pomoč človeku, ker je človek in ker je ohranjanje njegovega dostojanstva pomembno za človeško skupnost, za obstoj človeštva. Zavzema se torej individualiziran pristop, kjer načrtovanje storitev izhaja iz posameznikove ocene potreb po storitvah, ki mu omogočajo uresničevanje lastnih ciljev in izboljšanje kakovosti življenja, ki pa ni statičen pojem, ki ga lahko merijo strokovnjaki brez sodelovanja uporabnika (Flaker idr., 2008, str. 15, 28). Prednosti individualiziranega pristopa se pri načrtovanju storitev kažejo preko štirih področij, Dragoš idr. (2008, str. 52–53) navajajo, da tak pristop:

1. omogoči načrtovanje storitev, ki jih posameznik potrebuje, torej so take storitve učinkovite;
2. uporabnik prevzame in zadrži vpliv nad storitvami in svojim življenjem;
3. lokalnim oblastem prinaša informacije o potrebah občanov, ki lahko načrtujejo in razvijajo nove storitve, prilagojene tem potrebam;
4. na državni ravni zbrane potrebe lokalnih okolij pokažejo trende in postavitev prioritet.

1.3. Socialno delo s starimi ljudmi

V Sloveniji se je pokazalo, da je socialno delo s starimi ljudmi specializirano področje socialnega dela, ki za svoje delovanje potrebuje tako generično znanje socialnega dela kot tudi drugih ved, ki razvijajo znanje za razumevanje starejšega obdobja življenja, specialistično znanje pa lahko vpliva na generično in znanje med njima izmenično prehaja (Mali in Penič, 2022, str. 203). Za socialno delo so vedno v ospredju potrebe ljudi in njihovo zadovoljevanje, človeški odnos in spoštovanje (Mali in Penič, 2022, str. 213), zato se je prav na področju prepoznavanja potreb starih ljudi v zadnjih desetletjih v socialnem delu razvila mešanica metod in tehnik raziskovanja, ki jo imenujemo hitra ocena potreb in storitev, ki predstavlja odličen primer tehtnega, občutljivega in dialoškega raziskovanja. Hitra ocena potreb in storitev mora biti vselej prilagojena okolju, ki ga raziskujemo, saj so tako potrebe kot odgovori nanje v dolgotrajni oskrbi različni (Flaker idr., 2019, str. 11, 38).

Potrebe se razlikujejo tudi med stanovalci doma za stare ljudi. Zanje mora socialna delavka pripraviti osebni načrt, ki je glede na *Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (2010) obvezen in vključen v proces postopka sprejema stanovalca, tako da je v domeni

doma in stroške njegovega oblikovanja krije dom za stare ljudi sam. Osebni načrt je za socialno delo pomembna metoda, saj upošteva cilje same stroke, udeležanje njenih konceptov in hkrati zagotavlja, da se sliši glas ljudi z osebno izkušnjo (Videmšek in Mali, 2018, str. 40), a na žalost nekatere socialne delavke navajajo, da oskrbo v domovih še danes izvajajo neodvisno od potreb in želja stanovalcev (Mali in Penič, 2022, str. 218). Brez osebnega načrtovanja in spremljanja potreb stanovalcev ni mogoče zagotoviti trajnostnih sprememb v institucionalnem varstvu (Videmšek in Mali, 2018, str. 28). Ključna je torej uporabniška perspektiva, povezana s pojmom vpliva, ki je v zadnjem obdobju postal ključen za socialnodelovno ravnanje, saj so uporabniki eksperti iz osebnih izkušenj in imajo znanje, ki ga strokovni delavci nimajo (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2015, str. 6). V povezavi z uporabniško perspektivo je pomembno tudi, kako se v načrtu uresničuje koncept krepitve moči uporabnikov, saj je glavna tema načrtovanja iskanje odgovorov na vprašanje, kako lahko uporabnik pridobi moč na različnih področjih svojega življenja (Videmšek in Mali, 2018, str. 33). Perspektiva moči namreč stremi k mobiliziranju moči uporabnikov, da doseže svoje cilje in vizije, na ta način pa bodo imeli kakovostnejše življenje, ki bo v skladu z njihovim konceptom kakovosti (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2015, str. 13). Pri tem je socialno delo torej pozorno na delovanje »od spodaj navzgor«, kjer načrtovanje izhaja iz posameznikove ocene potreb po storitvah, s katerimi bo izboljšal kakovost svojega življenja in uresničeval svoje življenjske cilje (Dragoš idr., 2008, str. 52).

1.4. Oblike pomoči za stare ljudi v Sloveniji

Tradicionalni sistem oskrbe deli pomoč na neformalni sektor (sorodniki, sosedi, znanci in prijatelji) ter formalni sektor (ljudi, ki so zaposleni za izvajanje oskrbe) (Mali, 2017, str. 235). Neformalni oskrbovalci starih ljudi predstavljajo hrbtenico slovenskega sistema dolgotrajne oskrbe (Fakulteta za družbene vede, 2022). Kot ugotavljajo Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič (2019, str. 15) večina sistemov dolgotrajne oskrbe v Evropi temelji na neformalni oskrbi in na ta način uporabnikom omogoča, da ostanejo v domačem okolju. Rant (2013, str. 121) ugotavlja, da bi se brez oskrbe sorodnikov tudi v najbolj razvitih in bogatih razmerah takoj sesule javna, zasebna in neformalna mreža oskrbe onemoglih ljudi, saj finančno ne bi vzdržale ne z zasebnim ne z javnim denarjem. Raziskave (OECD Indicators, 2021) iz 27 evropskih držav so za leto 2019 pokazale, da je odstotek neformalnih oskrbovalcev, starejših od 50 let, med izbranimi državami najvišji v Belgiji (25 %), najnižji v Latviji (5 %), v Sloveniji je znašal 14 %, povprečje pa je znašalo 13 %. Podatki treh različnih raziskav v Sloveniji za leto 2020 pa so pokazali, da

je ta odstotek še višji, po podatkih raziskave SHARE 15,5 %, raziskave EHIS 17,6 % in raziskave EQLS 14, 8 % (Tur-Sinai, Teti, Rommel, Hlebec in Lamura, 2020). Glede na spolno strukturo neformalnih oskrbovalcev, starejših od 50 let, je bilo v vseh državah mogoče opaziti, da je oskrbovalk več kot oskrbovalcev. Najnižji odstotek oskrbovalk je imela Avstrija (53 %), najvišjega pa Španija (76 %), v Sloveniji je bilo neformalnih oskrbovalk 64 %, kar je nekaj višje od povprečja izbranih držav Evropske unije (62 %). Da ženske prevladujejo v vlogi neformalnih oskrbovalk, so v raziskavi ugotovile tudi Hlebec, Nagode in Filipovič Hrast (2014), sicer pa podatkov o točni številki neformalnih oskrbovalcev v Sloveniji žal nimamo. Poleg neformalnih oskrbovalcev ne smemo pozabiti na prostovoljce. McDonough (2013) piše o pomembnosti prostovoljcev v t. i. vaseh, ki so oblikovane v Ameriki, z namenom čim daljšega bivanja starih ljudi doma, ključno vlogo pri vodenju teh »vasi« pa imajo prav prostovoljci. Prostovoljci pa so lahko tudi stari ljudje. V Sloveniji na primer že od leta 2004 poteka program Starejši za starejše, katerega bistvo je, da starejši prostovoljci obiščejo vse starejše od 69 let v svoji okolici, jih povprašajo o tem, kako živijo in jim poskušajo organizirati pomoč, če jo potrebujejo (Zveza društev upokojencev Slovenije, 2023a). Z raziskavo Matthews in Nazrooja (2021) je bilo ugotovljeno tudi to, da ima prostovoljstvo starih ljudi v pokoju pozitivne učinke na dobro počutje, najboljši rezultati pa so bili opaženi pri tistih, ki so sodelovali v večjem številu dejavnosti, ne glede na to, ali so bile razvrščene kot formalne ali neformalne, in so čutili, da jih cenijo za svoje delo.

Storitve in programe za stare ljudi, ki potrebujejo pomoč pri vsakodnevnih dejavnostih in opravilih, lahko opredelimo z izrazom formalne oblike pomoči, ki jih Mali (2009, str. 249–250) razdeli v tri sektorje socialnega varstva:

1. javni sektor (domovi za stare ljudi, centri za pomoč na domu, ponudniki drugih javnih storitev v bivalnem okolju – oskrbovana stanovanja, centri za socialno delo);
2. zasebni sektor (institucionalno varstvo in servisi pomoči na domu);
3. nevladne in prostovoljske organizacije (skupine starih ljudi za samopomoč, društva upokojencev).

1.4.1. Javni sektor

Javni sektor sestavljajo državni organi in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni gospodarski zavodi ter druge osebe javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti (Gov.si, 2023).

V nadaljevanju bom bolj podrobno opisala domove za stare ljudi, začasne namestitve, dnevno varstvo in dnevne centre, pomoč na domu, oskrbovana stanovanja in centre za socialno delo.

1.4.1.1. Domovi za stare ljudi

Ena od najrazvitejših oblik dolgotrajne oskrbe v Sloveniji je institucionalna oskrba starih ljudi (Mali in Grebenc, 2021, str. 5). Domovi za stare ljudi izvajajo storitev institucionalnega varstva, ki obsega vse oblike pomoči v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki, s katerimi se starim ljudem nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcije doma in lastne družine, zlasti pa bivanje, varstvo, organizirano prehrano in zdravstveno varstvo (Gov.si, 2021). Poleg otrok, mladostnikov in odraslih oseb do 26. leta starosti, ki so usmerjene v posebni program vzgoje in izobraževanja, otrok in mladostnikov do 18. leta starosti, prikrajšanih za normalno družinsko življenje, odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju, s težavami v duševnem zdravju, s senzornimi motnjami, motnjami v gibanju in z napredovalo kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja, so po *Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (2010) do storitev institucionalnega varstva upravičene tudi osebe, starejše od 65 let, in sicer tiste osebe:

1. ki zaradi starosti ali drugih razlogov, ki spremljajo starost, ne zmorejo več povsem samostojno živeti v svojem domačem okolju, čeprav lahko še samostojno izvajajo temeljne življenjske aktivnosti in pri tem ne potrebujejo neposredne pomoči druge osebe;
2. z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih večinoma samostojne in potrebujejo občasno pomoč druge osebe;
3. z najzahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas delno odvisne od pomoči druge osebe;
4. ki potrebujejo pomoč in oskrbo, ker so pri izvajanju temeljnih življenjskih aktivnosti in dnevnih opravilih ves čas popolnoma odvisne od pomoči druge osebe;
5. ki zaradi starostne demence ali podobnih stanj potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč ter osebno spremljanje ali nadzor.

V Sloveniji je po podatkih Skupnosti zavodi socialnih zavodov na dan 30. 6. 2022 institucionalno varstvo nudilo 121 domov za stare ljudi³. Kot prikazano v preglednici 1 je število starih ljudi na ta dan znašalo 444.743, število mest v domovih za stare ljudi pa je znašalo 19.497. Razmerje med številom starih ljudi in številom mest v domovih za stare ljudi, ki je v preglednici prikazano v zadnjem stolpcu (koeficient), se giblje okoli 23. To pomeni, da imamo kapacitete, da v dom za stare ljudi sprejmemo vsakega 23. starega človeka.

Preglednica 1.1: Pokritost potreb domskega varstva

Območna enota	Število ljudi, starih 65 let in več	Število domov za stare ljudi	Število mest	Koeficient (število starih ljudi/število mest)
Celje	42.158	12	2.033	20,7
Koper	35.222	8	1.331	26,5
Kranj	44.089	11	1.694	26,0
Krško	15.544	4	686	22,7
Ljubljana	133.471	38	6.120	21,8
Maribor	71.438	15	3.111	23,0
Murska Sobota	27.845	11	1.279	21,8
Nova Gorica	24.330	8	1.011	24,1
Novo mesto	22.317	6	965	23,1
Ravne na Koroškem	28.329	8	1.267	22,4
Skupaj	444.743	121	19.497	22,8

Vir: Skupnost socialnih zavodov, 2022b

Kot je prikazano v preglednici 2 in na sliki 1, je število prejemnikov dolgotrajne oskrbe v institucijah v zadnjem desetletju vselej presegalo 20.000 prejemnikov. Število je naraščalo vse od leta 2011, z izjemo leta 2012 in 2020. Za upad v letu 2020 je razloge možno iskati v nesprejemanju novih uporabnikov v institucije zaradi epidemije covid-19.

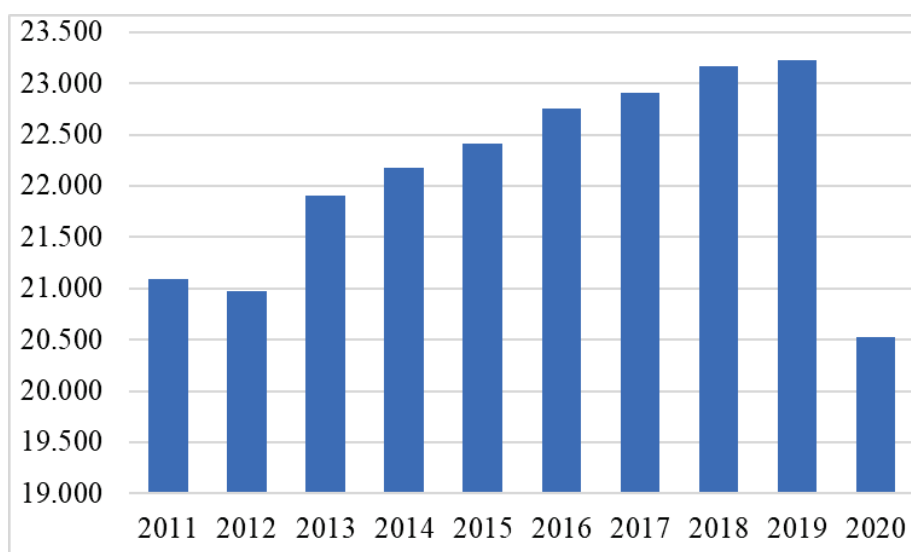
Preglednica 1.2: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe v institucijah

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število prejemnikov	21.093	20.974	21.902	22.173	22.415	22.752	22.904	23.165	23.227	20.520
Verižni indeks	-	99,4	104,4	101,2	101,1	101,5	100,7	101,1	100,3	88,3

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

³ Število domov vključuje tudi dislocirane enote domov za stare ljudi.

Slika 1.1: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe v institucijah med letoma 2011 in 2020

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

1.4.1.2. Začasne namestitve

Začasna oziroma kratkotrajna namestitev je po *Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (2010) oblika celodnevne varstva, ki je namenjena osebam, ki:

- imajo oskrbo zagotovljeno izven institucionalnega varstva in potrebujejo začasno institucionalno varstvo, ker oskrba izven institucionalnega varstva začasno ni zagotovljena;
- potrebujejo storitev zaradi akutnega poslabšanja zdravja in bi ob ustrezni pomoči lahko dosegli vsaj delno samostojnost in zato v nadaljevanju ne bi potrebovali dolgotrajne celodnevne oblike institucionalnega varstva.

Storitve začasne namestitve za osebe, starejše od 65 let, izvajajo domovi za stare ljudi, sama namestitev pa po *Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (2010) ne sme biti daljša od treh mesecev.

1.4.1.3. Dnevno varstvo in dnevni centri

Dnevno varstvo je oblika institucionalnega varstva, namenjena posameznikom, ki še ne potrebujejo celodnevne, stacionarne oskrbe in si želijo oziroma potrebujejo pomoč, nadzor ali organizirano obliko bivanja le za določeno število ur dnevno. Osnovni kriterij za vključitev

oseb v dnevno varstvo za razliko od celodnevne varstva je, da se uporabniki dnevno vračajo domov. Do storitve so upravičene osebe (Slovenska poslovna točka, 2021a):

- stare nad 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za samostojno življenje;
- stare nad 55 let, z različnimi oblikami invalidnosti in motenj, ki niso nastale v starosti.

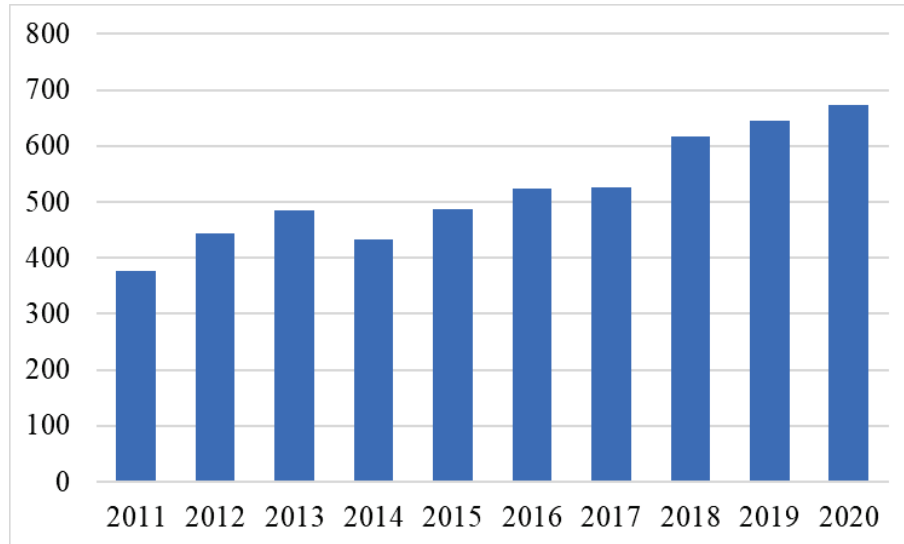
Skozi leta se je število prejemnikov dolgotrajne dnevne oskrbe večalo in je v letu 2020 znašalo 673. Iz preglednice 3 in slike 2 vidimo, da se je v zadnjih desetih letih število skoraj podvojilo.

Preglednica 1.3: Število prejemnikov dolgotrajne dnevne oskrbe

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število prejemnikov	377	444	485	434	487	523	527	617	644	673
Verižni indeks	-	117,8	109,2	89,5	112,2	107,4	100,8	117,1	104,4	104,5

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

Slika 1.2: Število prejemnikov dolgotrajne dnevne oskrbe med letoma 2011 in 2020

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

Uporabnikom dnevnega varstva je v Sloveniji na voljo 55 dnevnih centrov. Njihovo število variira glede na območno enoto, iz preglednice 4 pa lahko vidimo, da je njihovo število največje v obeh največjih slovenskih mestih, torej Ljubljani in Mariboru. Koeficient prikazuje

povprečno število starih ljudi na en dnevni center; vidimo lahko, da to število v vseh območnih enotah presega 5.000, v Kranju in Mariboru pa celo 11.000 starih ljudi na en dnevni center.

Preglednica 1.4: Število dnevnih centrov glede na območno enoto

Območna enota	Število ljudi starih 65 let in več	Število dnevnih centrov	Koeficient (število starih ljudi/število dnevnih centrov)
Celje	42.158	6	7026,3
Koper	35.222	4	8805,5
Kranj	44.089	4	11022,3
Krško	15.544	2	7772,0
Ljubljana	133.471	20	6673,6
Maribor	71.438	6	11906,3
Murska Sobota	27.845	3	9281,7
Nova Gorica	24.330	3	8110,0
Novo mesto	22.317	4	5579,3
Ravne na Koroškem	28.329	3	9443,0
Skupaj	444.743	55	8086,2

Vir: Varna starost, 2023a.

1.4.1.4. Pomoč na domu

Socialna oskrba na domu je namenjena tistim, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni se ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanje nimajo možnosti. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in opravil, s katerimi se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki (*Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev*, 2010).

Do storitev pomoči na domu (v nadaljevanju PND) so upravičene osebe, ki potrebujejo najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov opravil:

- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, kamor sodijo naslednja opravila: pomoč pri oblačenju, slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov;
- gospodinjsko pomoč, kamor sodijo naslednja opravila: prinašanja enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode,

osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;

- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo naslednja opravila: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo (*Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev*, 2010).

Občine so po 43. členu *Zakona o socialnem varstvu* (1992) dolžne organizirati socialnovarstveno storitev PND za svoje občane, kar pomeni, da morajo zagotoviti mrežo javne službe na tem področju ter skleniti pogodbo ali podeliti koncesijo za izvajanje vsaj enemu izvajalcu. 99. člen istega zakona pa opredeljuje, da mora občina iz svojega proračuna pomoč družini na domu financirati najmanj v višini 50 % subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila.

Iz Analize izvajanja storitve pomoči na domu za leto 2020 je razvidno, da PND v letu 2020 niso izvajale le tri od skupno 212 občin v Sloveniji, vse slednje so storitve zagotavljale v dopoldanskem času, večina tudi v soboto, kar 78 % občin pa tudi ob nedeljah in praznikih. Cena, ki jo plača uporabnik, je na dan 31. 12. 2020 znašala 5,74 evra in je od leta 2019 višja za 12 centov. Zvišale so se tudi cene za storitve, opravljene med vikendi ter prazniki. Povprečna cena za storitve ob sobotah je znašala 5,93 evra, za nedeljo 7,50 evra ter 7,92 evra ob praznikih. Ceno osmih evrov je preseglo skupno 16 občin, od tega v devetih občinah celo devet evrov, občina Odranci pa ostaja edina občina, kjer je storitev PND brezplačna. Med regijami ohranja najnižjo povprečno ceno za uporabnika (4,71 evra) Goriška regija, najvišjo pa Koroška in Posavska regija (6,12 evra). Cene so najbolj poenotene v Primorsko-notranjski regiji, do največjih razlik pa prihaja v Podravski regiji (med 3,50 in 9,91 evra). Opaznejše razlike med javnimi zavodi in zasebniki ni (1 cent dražje pri zasebnikih) (Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, 2021, str. 25–32).

Kot je razvidno v preglednici 5, je na dan 31. 12. 2020 storitev skupno prejemale 8.207 uporabnikov, od tega 7.637 uporabnikov, starejših od 65 let. Če primerjamo leti 2020 in 2011, lahko vidimo, da se je število uporabnikov, starejših od 65 let, povečalo za 30,9 %. S prejemanjem storitve je v tem obdobju prenehalo 4.346 uporabnikov, medtem ko se je v storitev na novo vključilo 4.522 oseb. 26 izvajalcev je tudi poročalo o osebah, ki so bile pri njih na čakalnem seznamu, in sicer je bilo na dan 31. 12. 2020 skupno takih oseb 642 (Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, 2021, str. 61).

Preglednica 1.5: Število uporabnikov pomoči na domu 2011–2020

Datum	Število vseh uporabnikov	Verižni indeks	Število uporabnikov pomoči na domu, starih 65 let in več	Verižni indeks
31. 12. 2011	6.624	-	5.834	-
31. 12. 2012	6.583	99,4	5.801	99,4
31. 12. 2013	6.540	99,3	5.786	99,7
31. 12. 2014	6.888	105,3	6.108	105,6
31. 12. 2015	7.100	103,1	6.365	104,2
31. 12. 2016	7.374	103,9	6.628	104,1
31. 12. 2017	7.731	104,8	6.960	105,0
31. 12. 2018	7.783	100,7	7.024	100,9
31. 12. 2019	8.339	107,1	7.691	109,5
31. 12. 2020	8.207	98,4	7.637	99,3

Vir: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, 2021

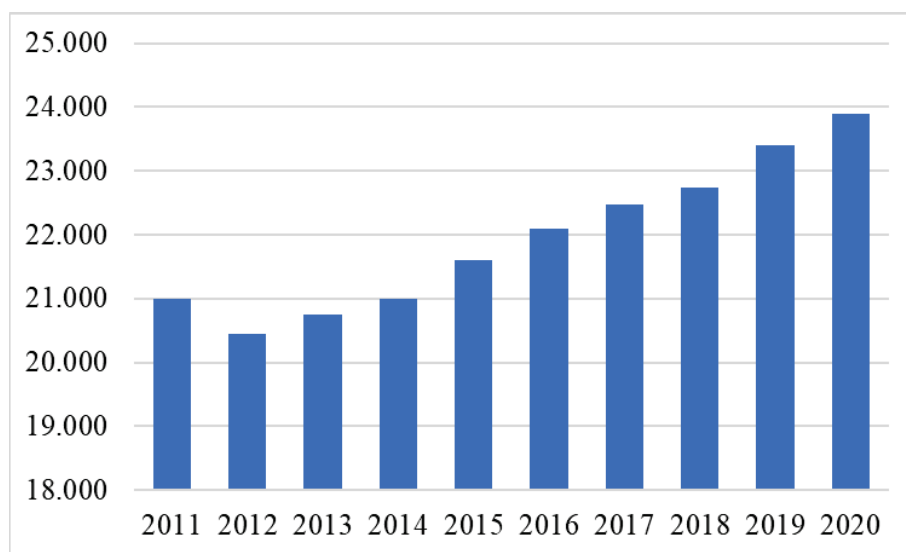
Za razliko od števila uporabnikov pomoči na domu je število prejemnikov dolgotrajne oskrbe na domu občutnejše višje. Iz preglednice 6 in slike 3 v primerjavi s preglednico 5 lahko vidimo, da je to število višje za skoraj štirikrat. Razlog je mogoče iskati v oskrbi na domu s strani drugih članov gospodinjstva (neformalni oskrbovalci) in drugih izvajalcev storitev, ki se ne opredeljujejo kot socialni oskrbovalci PND, na primer patronaža (Černič, 2019, str. 5).

Preglednica 1.6: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe na domu

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število prejemnikov	20.991	20.446	20.744	20.995	21.612	22.095	22.476	22.734	23.395	23.888
Verižni indeks	-	97,4	101,5	101,2	102,9	102,2	101,7	101,1	102,9	102,1

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

Slika 1.3: Število prejemnikov dolgotrajne oskrbe na domu med letoma 2011 in 2020

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023a

1.4.1.5. Oskrbovana stanovanja

Tudi oskrbovana oziroma varovana stanovanja spadajo med oblike institucionalnega varstva. Namenjena so starim ljudem, ki se sami ne morejo več v celoti oskrbovati ali negovati, lahko pa še vedno živijo razmeroma samostojno življenje z večjo ali manjšo pomočjo strokovnega osebja. Storitve varstva se izvajajo v funkcionalno povezanih in potrebam starih ljudi prilagojenih stanovanjih (Varna starost, 2023b). Oskrbovana stanovanja morajo ustrezati določenim standardom, opredeljenim v *Pravilniku o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev oskrbovanih stanovanj za starejše ter o načinu zagotavljanja pogojev za njihovo obratovanje* (2004), kjer so zapisane minimalne tehnične zahteve (število parkirnih mest, dostop do stavb z oskrbovanimi stanovanji, vhod v stavbo, dvigala idr.). Poleg vseh tehničnih zadev morajo varovana stanovanja omogočati osnovno oskrbo, ki obsega:

- pomoč pri bivanju, kamor sodi: osnovno čiščenje vseh ali posameznih prostorov stanovanja z odnašanjem smeti in postiljanje;
- organizirano prehrano, kamor sodi: prinašanje pripravljenih obrokov ali priprava hrane v stanovanju in pomivanje uporabljene posode;
- pomoč pri pranju, sušenju in likanju perila;
- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih opravil, na primer pomoč pri oblačenju, slačenju itd.;

- varstvo in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodi: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca.

Pomembno je, da se obseg in vrsta oskrbe vedno prilagodijo potrebam in željam upravičenca ter da ima ta možnost celodnevne nujne pomoči preko klicnih centrov za pomoč na daljavo (Varna starost, 2023b).

Po oceni Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (b.d.) je bilo na dan 30. 11. 2020 na voljo 710 lastniških oskrbovanih stanovanj, 532 oskrbovanih stanovanj, v gradnji oziroma v načrtu pa je bilo 316 oskrbovanih stanovanj. Kar dve statistični regiji (primorsko-notranjska in koroška) pa sta bili brez oskrbovanih stanovanj.

1.4.1.6. Centri za socialno delo

Centri za socialno delo (v nadaljevanju CSD) so na lokalnem nivoju osrednja strokovna institucija na področju socialnega varstva (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, 2018). Z reorganizacijo leta 2018 se je iz 62 obstoječih CSD-jev ustanovilo 16 območnih centrov s 63 enotami. V skladu z 68. c členom *Zakona o socialnem varstvu* (1992) ima Skupnost centrov za socialno delo (v nadaljevanju SCSD) javno pooblastilo, da na področju izvajanja dejavnosti CSD-jev določa katalog nalog, ki jih izvajajo CSD-ji kot socialno varstvene storitve, kot naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila in kot naloge, ki jim jih nalagajo drugi predpisi. SCSD določa tudi standarde ter s soglasjem ministra za socialno varstvo določa normative za izvajanje posameznih vrst nalog, ki so centrom z zakonom poverjene kot javna pooblastila in ki jih centrom nalagajo drugi predpisi (*Zakon o socialnem varstvu*, 1992). Delovna področja, ki jih pokrivajo CSD-ji, so razdeljena v šest večjih skupin, in sicer (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, b.d.):

1. denarni prejemki in subvencije;
2. starševsko varstvo in družinski prejemki;
3. varstvo otrok in družine;
4. varstvo odraslih;
5. varstvo ljudi z ovirami;
6. socialnovarstvene storitve

Znotraj vsakega vsebinskega področja so opredeljene tudi strokovne naloge, ki so zapisane znotraj Kataloga javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno

delo (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, 2022). Naloge CSD-jev, ki so pomembne za stare ljudi, so predvsem:

- denarna socialna pomoč;
- varstveni dodatek;
- pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje;
- pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev;
- oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev;
- prispevek k plačilu družinskega pomočnika;
- skrbništvo za odrasle osebe;
- preprečevanje nasilja v družini;
- pravice, ki jih prinaša status osebe z ovirami;
- prva socialna pomoč;
- osebna pomoč;
- pomoč družini na domu idr.

Tema, ki je v tesni povezavi s centri za socialno delo, je tudi dostopnost do le-teh. Za stare ljudi in ljudi z ovirami je ključnega pomena, da do storitev sploh lahko dostopajo. Posebno poročilo o dostopnosti centrov za socialno delo za gibalno in senzorno ovirane invalide (Svetina, Horvat in Žalig, 2022) pa kaže na to, da področje dostopnosti še vedno ni povsod urejeno.

1.4.2. Zasebni sektor

Domovi za stare ljudi lahko svojo dejavnost opravljajo tudi v zasebni sferi, če s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pridobijo koncesijo (eDemenca, b.d.).

Kot je razvidno iz preglednice 7 je bilo na dan 1. 1. 2022 v Sloveniji 47 zasebnih domov za stare ljudi, za začetek opravljanja storitve v letu 2023 pa je strokovna komisija Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na podlagi javnega razpisa podelila koncesije 13 ponudnikom (Gov.si, 2022a). Koeficient, ki je prikazan v zadnjem stolpcu, prikazuje število starih ljudi, ki bi jih morali sprejeti domovi za stare ljudi s koncesijo, če drugih namestitvenih oblik ne bi bilo.

Preglednica 1.7: Število domov za stare ljudi s koncesijo na dan 1. 1. 2022

Območna enota	Število ljudi, starih 65 let in več	Število domov za stare ljudi s koncesijo	Koeficient (število starih ljudi/število domov za stare ljudi s koncesijo)
Celje	42.158	6	7026,3
Koper	35.222	2	17611,0
Kranj	44.089	4	11022,3
Krško	15.544	0	/
Ljubljana	133.471	17	7851,2
Maribor	71.438	6	11906,3
Murska Sobota	27.845	5	5569,0
Nova Gorica	24.330	2	12165,0
Novo mesto	22.317	1	22317,0
Ravne na Koroškem	28.329	4	7082,3
Skupaj	444.743	47	9462,6

Vir: Skupnost socialnih zavodov, 2022a

Storitev socialnega servisa zajema pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru oviranosti, starosti, otrokovega rojstva, bolezni, v primeru nesreč in v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje. Obsega opravila, kot so (Slovenska poslovna točka, 2021b):

- prinašanje pripravljenih obrokov hrane;
- nakup in prinašanje živil ali drugih potrebščin, priprava drv ali druge kurjave, nabava ozimnice;
- manjša hišna popravila;
- pranje in likanje perila;
- vzdrževanje vrta in okolice stanovanja;
- čiščenje v stanovanju, opremljanje, spremljanje pri obiskih trgovin, predstav, sorodnikov ali na počitnicah;
- organiziranje in izvajanje drugih oblik družabništva;
- pedikerske, frizerske in druge podobne storitve za nego telesa in vzdrževanje videza;
- pomoč pri opravljanju bančnih poslov, plačevanju računov, sprejemanju in odpošiljanju poštnih pošilk – po pooblastilu upravičenca;
- varovanje in nadziranje stanja uporabnika preko noči;
- celodnevna povezava prek osebnega telefonskega alarma.

Izvajalec storitve socialnega servisa mora nuditi vsaj tri opravila iz prejšnjega odstavka, od katerih mora vedno biti na voljo opravilo iz prve alineje prejšnjega odstavka, razen v primeru izvajanja opravila iz zadnje alineje prejšnjega odstavka, ki se lahko opravlja kot samostojna storitev socialnega servisa. Upravičenec je vsakdo, ki zaradi oviranosti, starosti, otrokovega rojstva, bolezni, nesreč ter v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje, naroči določeno opravilo ali več opravil ter zanje plača in krije stroške v zvezi z opravljeno storitvijo (Slovenska poslovna točka, 2021b).

1.4.3. Nevladne in prostovoljske organizacije

Neprofitna organizacija je ciljno orientiran, socialen, odprt, dinamičen in sestavljen sistem, ki deluje s ciljem zadovoljevati potrebe različnih interesnih skupin s proizvodi in storitvami (Mesec, 2006). Glede na *Zakon o nevladnih organizacijah* (2018) se mednje uvrščajo tiste organizacije, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- so pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji;
- ustanovile so jo izključno domače ali tuje fizične ali pravne osebe zasebnega prava;
- so nepridobitne;
- so neprofitne;
- so neodvisne od drugih subjektov;
- niso organizirane kot politična stranka, cerkev ali druga verska skupnost, sindikat ali zbornica.

1.4.3.1. Prostovoljne humanitarne organizacije

Humanitarne organizacije delujejo kot splošne dobrodelne organizacije, organizacije za kronične bolnike in organizacije za samopomoč (Gov.si, 2022b). Pogoje in merila za pridobitev statusa humanitarne organizacije določa *Zakon o humanitarnih organizacijah* (2003), ki opredeljuje, da lahko status humanitarne organizacije pridobijo društva in zveze društev, v katerih njihovi člani po načelih nepridobitnosti in prostovoljnosti v javnem interesu opravljajo humanitarno dejavnost na področjih socialnega in zdravstvenega varstva z namenom doseganja plemenitih človekoljubnih ciljev, ki so v neposredno korist posameznikov. Namenjene so reševanju in lajšanju socialnih stisk in težav prebivalcev, zagovorništvu socialno ogroženih posameznikov in družbenih skupin, nudenju pomoči ljudem in reševanju ljudi, katerih zdravje ali življenje je ogroženo, ter krepitvi zdravja prebivalstva. Glede na podatke Ministrstva za delo,

družino, socialne zadeve in enake možnosti (b.d.) je po Razvidu splošnih dobrodelnih organizacij in organizacij za samopomoč le-teh 175.

1.4.3.2. Društva upokojencev

Združenje društev upokojencev Slovenije že od leta 1946 deluje z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, da bi se na tak način izboljšala kakovost življenja članov, upokojencev in drugih starih ljudi in je s 507 društvi ena večjih nevladnih organizacij v Sloveniji. Cilji, ki jih ima Združenje društev upokojencev Slovenije, zajemajo skrb na področju uresničevanja človekovih pravic in svoboščin, kakovostno starost ne glede na okolje bivanja, izboljšanje medgeneracijskega sožitja, preprečevanje družbene izključenosti starih ljudi, preprečevanje nasilja in diskriminacije, preko sodelovanja z organi in organizacijami pa skrbijo za promocijo zdravja starih ljudi, aktivno staranje in vseživljenjsko učenje (Zveza društev upokojencev Slovenije, 2023b).

1.4.3.3. Skupine starih ljudi za samopomoč

Skupina starih ljudi za samopomoč je skupina do deset naključno zbranih posameznikov, skupaj z voditeljema, ki deluje z namenom postati prijateljska skupina in deluje na principu samopomoči, njena temeljna dejavnost pa je pogovor o temah, ki so članom skupne. Srečanja potekajo uro in pol, in sicer enkrat tedensko. V Sloveniji je leta 2019 38 društev znotraj 77 občin organiziralo 454 skupin, v katerih je bilo vključenih 4.158 starih ljudi (Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije, b.d.).

1.5. Predstavitev občine Grosuplje

1.5.1. Geografske značilnosti

Občina Grosuplje je del osrednjeslovenske statistične regije, ki leži 15 km jugovzhodno od Ljubljane. Meri 134 km² in se po površini med slovenskimi občinami uvršča na 48. mesto (Statistični urad Republike Slovenije, 2023b). Občina zajema Grosupeljsko kotlino, ki jo sestavljajo Šmarska dolina, Grosupeljsko in Radensko polje ter okoliška hribovja, za katera so značilne številne manjše doline in kraška polja. Razen Kuclja, ki meri 743 metrov, noben hrib ne presega 700 metrov višine, razlika med kotlinskim dnem in vrhovi vzpetin pa le na določenih

mestih preseže 300 metrov (Občina Grosuplje, 2023e). V občini Grosuplje leži 67 naselij, ki so združena v deset krajevnih skupnosti, in sicer Grosuplje, Ilova Gora, Mlačevo, Polica, Račna, Spodnja Slivnica, Škocjan, Šmarje Sap, Št. Jurij in Žalna (Občina Grosuplje, 2023c).

1.5.2. Demografske značilnosti

Statistični podatki, ki so prikazani tudi v preglednici 8, kažejo, da se skupno število prebivalk in prebivalcev Grosuplja viša, izjema je bilo le leto 2022, v katerem je skupno število prebivalk in prebivalcev občin nižje od leta 2021. V občini je leta 2020 živel 21.333 prebivalcev, od tega 10.360 žensk in 10.973 moških. Občina je v primerjavi z gostoto poseljenosti v Sloveniji (103,9 prebivalcev na km² za leto 2022) gosteje poseljena, in sicer je na km² živel 159,4 prebivalcev. Skozi leta je mogoče opaziti, da je število občanov višje od števila občank. Naravni prirast, razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu, je bil v letu 2021 pozitiven, znašal je 8. Odstotek prebivalcev, starih do 14 let, je v lanskem letu znašal 17,7 % in je bil višji od odstotka za celotno Slovenijo (15,1 %). Tako kot število prebivalcev je skozi leta naraščalo tudi število prebivalk in prebivalcev, starejših od 65 let. Leta 2008 je bilo v Grosuplju 2.307 ljudi starih 65 let in več, v letu 2022 pa je bilo v tej starostni skupini že 6.656 ljudi, torej kar 1,5-krat več kot v letu 2008. V občini je bilo v lanskem letu 17,1 % ljudi starih 65 let in več. Odstotek občank, starejših od 65 let, je skozi vsa leta višji od odstotka moških, in sicer sta leta v letu 2022 znašala 19,5 % oziroma 14,9 %. Indeks staranja se je skozi leta opazno višal, in sicer je leta 2008 znašal 74,9, leta 2016 je presegel mejo 80, v letu 2022 pa je znašal že 96,7, a je vseeno občutno nižji od indeksa staranja v Sloveniji, ki je znašal 139,9. Siceršnja povprečna starost občank in občanov se skozi leta viša, v povprečju so bili v lanskem letu prebivalci občine Grosuplje stari 40,9 let, kar pa je nižje od povprečne starosti Slovencev, ki je v letu 2022 znašala 43,8 let.

Preglednica 1.8: Demografski podatki občine Grosuplje

Leto	Število prebivalk	Število prebivalcev	Število prebivalcev skupaj	Število prebivalcev, starih 65 let in več	% prebivalk, starih 65 let in več	% prebivalcev, starih 65 let in več	% starih ljudi v občini	Indeks staranja ⁴	Povprečna starost prebivalcev skupaj
2008	8.934	9.151	18.085	2.307	-	-	12,8	74,9	38,1
2010	9.305	9.660	18.965	2.420	-	-	12,8	74,2	38,4
2012	9.623	9.898	19.521	2.585	15,5	11,1	13,2	74,6	38,7
2014	9.793	10.049	19.842	2.777	16,0	12,0	14,0	76,9	39,3
2016	9.940	10.119	20.059	3.001	17,1	12,9	15,0	81,7	39,7
2018	10.082	10.590	20.672	3.218	17,9	13,4	15,6	85,1	40,1
2020	10.282	11.032	21.314	3.440	18,7	13,8	16,1	89,8	40,5
2021	10.335	11.063	21.398	3.523	16,5	14,1	16,5	91,4	40,7
2022	10.360	10.973	21.333	3.656	19,5	14,9	17,1	96,7	40,9

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2023c

1.5.3. Mreža javnih služb

- Dom starejših občanov Grosuplje nudi raznovrstne in kakovostne storitve starim ljudem ter stanovalcem omogoča kakovostno preživljanje starosti s personalizirano oskrbo, kjer so naslovljene želje in individualne potrebe starih ljudi. Poleg institucionalnega varstva izvajajo tudi storitve pomoči na domu, razvoz kosil kot tržno dejavnost, možnost dnevnega varstva, bivanja v oskrbovanih stanovanjih, v njem je prostor našel tudi večgeneracijski center aktivnosti, prav tako pa je Dom leta 2021 postal Demenci prijazna točka (Dom starejših občanov Grosuplje, b.d.).
- Center za socialno delo Ljubljana, enota Grosuplje, opravlja upravne in strokovne naloge ter socialnovarstvene storitve, financirane s strani države ter programe, ki se izvajajo s pomočjo sredstev treh občin; Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje ter doniranih sredstev s strani podjetij in posameznikov. Enota Grosuplje opravlja svojo

⁴ Razmerje med starim prebivalstvom (starih 65 let in več) in mladim prebivalstvom (starih od 0 do 14 let), pomnoženo s 100.

službo za 42.000 prebivalcev, ki jih skupaj štejejo vse tri omenjene občine (Center za socialno delo Ljubljana, enota Grosuplje, b.d.).

- Na področju javne uprave sta pomemben organ Občina Grosuplje ter Upravna enota Grosuplje.
- Javni zavodi: Zavod za turizem Grosuplje, Glasbena šola Grosuplje, Mestna knjižnica Grosuplje, vrtci in štiri osnovne šole (OŠ Brinje Grosuplje, OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, OŠ Polica in OŠ Šmarje Sap), Zdravstveni dom Grosuplje (Zdravstvenovzgojni center Grosuplje, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Grosuplje), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije območna enota Ljubljana, izpostava Grosuplje, Urad za delo Grosuplje (Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje).
- Društva in druge organizacije: znotraj občine deluje več pomembnih društev, mednje lahko uvrstimo Društvo upokojencev Grosuplje, Prostovoljno gasilsko društvo Grosuplje, Zvezo kulturnih društev Grosuplje, Društvo Svelipa – za pomoč osebam z ovirami, kronično bolnim in starim ljudem, razna športna in številna druga društva, med ključne organizacije pa se uvrščata tudi Območno združenje rdečega križa Grosuplje ter cerkev sv. Mihaela.
- Javni prevoz: v občini Grosuplje sta od septembra 2022 na voljo brezplačna Grosupeljska Zapeljivca, električni vozili, ki starejšim občanom in drugim ranljivejšim skupinam prebivalcev omogoča večjo mobilnost s prevozom do mestne tržnice, zdravstvenega doma, doma starejših občanov, mestne knjižnice, lekarne, cerkve sv. Mihaela ali trgovine (Občina Grosuplje, 2023b). Z marcem 2023 pa bo na voljo tudi nova storitev Grosupeljčan, ki bo omogočal brezplačen prevoz do nujnih storitev vsem starejšim občankam in občanom ter drugim ranljivejšim skupinam, predvsem iz okoliških krajev celotne občine (Občina Grosuplje, 2023a). Ključnega pomena sta tudi železniška postaja Grosuplje in pa avtobusna linija 3G, ki povezuje Grosuplje z Ljubljano od leta 2011 (Občina Grosuplje, 2023d).

Medresorsko povezovanje pri uresničevanju socialnega varstva je predvidela tudi Strategija razvoja socialnega varstva v občini Grosuplje 2011–2015 (Občina Grosuplje, 2010), kjer se vidijo priložnosti v širitvi mreže storitev socialnega varstva, ki omogočajo skupnostno skrb (pomoč na domu, mobilne pomoči, interventni centri, dnevni centri, pomoč na daljavo, skupine za samopomoč, svetovalne pisarne, zagovorništvo), kot posebna oblika pomoči na domu pa je bil načrtovan tudi razvoj oskrbe v oskrbovanih stanovanjih. S strateškim dokumentom Občina Grosuplje, starejšim prijazna občina 2016–2020, Razvojni program za področje staranja in

medgeneracijskega sodelovanja in sožitja (Občina Grosuplje, 2016), pa so bili zastavljeni cilji s poudarkom na izboljšanju kakovosti življenja starih ljudi, medgeneracijskem sodelovanju, predvsem z opredelitvijo številnih preventivnih programov na področju staranja (programi za oskrbo bolnih in onemoglih starejših ljudi, programi za aktivno in zdravo staranje, programi za krepitev solidarnosti in sožitja med generacijami idr.), ki pa v občini še niso v celoti zacveteli.

2. FORMULACIJA PROBLEMA

Živimo v družbi, v kateri se v zadnjih desetletjih delež starih ljudi močno veča. Z omenjenimi demografskimi spremembami pa se srečamo tudi s pojavom dolgotrajne oskrbe, ki ima močno povezavo s prej omenjenim trendom (Mali, 2013, str. 15). Naraščanje števila starih ljudi pa seveda ni zaobšlo niti občine Grosuplje. Dolgoživo družbo lahko označimo tako kot izjemen dosežek kot tudi izziv, ki ga prinaša. Med slednjimi vidim predvsem spremembe, ki bodo potrebne na področju storitev in programov za stare ljudi (pahljača možnosti, ki bo staremu človeku na izbiro in iz katere bo lahko sam izbiral), prilagojenosti okolja, morebitnih vpeljavah novih oblik bivanja za stare ljudi, izboljšanju kakovosti življenja glede na podaljševanje pričakovane življenjske dobe ter kako dostojno živeti tudi v visoki starosti.

Pričujoča raziskava kot prva te vrste predstavlja stanje in potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje in bo zanj po mojem mnenju velik doprinos, saj bodo ključne osebe na področju dela s starimi ljudmi dobile pregled nad stanjem, kako je za stare ljudi poskrbljeno in kje so področja morebitnega manka. V socialnem delu nam v povezavi s potrebami prav pride metoda hitre ocene potreb in storitev, ki omogoča akcijo, aktivacijo skupnosti in dogovor skupnega delovanja oz. delovanja posameznih akterjev (Flaker idr., 2019, str. 11). Akcijo pa lahko izvedemo šele takrat, ko prepoznamo pomanjkljivosti na nekem področju, ko opazimo, da nekateri izzivi niso naslovljeni in potrebe nezadovoljene, torej je potrebno vzpostaviti nov sistem, ki bo omogočal učinkovitejše zadovoljevanje potreb po dolgotrajni oskrbi (Mali in Grebenc, 2021, str. 5). Akcijski načrti se sicer po navadi kažejo v različnih strategijah, ki pa so pogosto le zapis na papirju, ki ga po iztečenem načrtovanem obdobju pogledamo in vse prepogosto ugotovimo, da ni bil v celoti realiziran. Strategija dolgožive družbe (Bednaš in Kajzer, 2017) na primer naslavlja prilagoditve zaradi sprememb v starostni strukturi, in sicer v sklopu štirih stebrov trga dela: izobraževanju in usposabljanju, ureditvi sistemov socialne zaščite, bivalnem in delovnem okolju ter na področju civilnega in političnega udejstvovanja. Dokument prinaša razvojna izhodišča, ključne poudarke nove paradigme, vizijo in cilje ter predloge možnih usmeritev, oblikovanih na konceptu aktivnega staranja, ki poudarja aktivnost in ustvarjalnost v vseh življenjskih obdobjih, skrb za zdravje in medgeneracijsko sodelovanje ter solidarnost. Pri tem pa gre opozoriti, da ni nikjer navedeno, do kdaj je te spremembe potrebno uvesti in kakšno vlogo so pri oblikovanju imeli akterji (stari ljudje), ki jih dokument zadeva.

Življenje sodobnega človeka je že od rojstva vpeto v različne institucije, mimo katerih ne moremo niti v starosti (Mali, 2013, str. 24), vseeno pa se lahko poslužujemo določenih storitev, ki starim ljudem omogočajo, da ne prestopijo takoj praga institucionalnega varstva (Hojnik Zupanc, 1999, str. 91). Katere so te storitve, kako se povezujejo njihovi izvajalci in ali res sledijo potrebam starih ljudi znotraj občine Grosuplje, želim raziskati v kvalitativnem delu magistrskega dela. S kvantitativnim delom pa želim raziskati, kakšen pogled imajo občanke in občani občine Grosuplje na staranje znotraj občine, kako so informirani o možnostih storitev in programov na področju starih ljudi znotraj občine, kako gledajo na Grosuplje kot starosti prijazno občino. Za kombinirano raziskavo sem se odločila z namenom pridobitve dveh perspektiv na področju starih ljudi v občini Grosuplje, in sicer s strani izvajalcev storitev in programov ter občank in občanov občine Grosuplja, katerih odgovori predstavljajo pomembno informacijo za izvajalce storitev in programov ter samo Občino, ki bo na ta način lahko videla, v katero smer voditi razvoj na področju dela s starimi ljudmi.

2.1. Raziskovalna vprašanja

V magistrskem delu želim preko intervjujev z izvajalci storitev in programov odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja:

- Kako se obstoječe službe odzivajo na trend staranja prebivalstva?
- Kako obstoječe službe prepoznavajo in se odzivajo na potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje?
- Katere so aktualne potrebe starih ljudi v občini Grosuplje z vidika izvajalcev storitev in programov?
- Kako poteka sodelovanje z drugimi službami znotraj občine Grosuplje?
- Kakšni so izzivi, s katerimi se srečujejo izvajalci storitev in programov na svojem delovnem področju?
- Kakšen pogled imajo izvajalci storitev in programov na preživljanje starosti v občini Grosuplje?

S pomočjo ankete, izvedene med občankami in občani Grosuplja, pa želim pridobiti odgovore na naslednja raziskovalna vprašanja:

- V kolikšni meri se prebivalci v občini Grosuplje strinjajo s tem, da je starosti prijazna občina, da jim je na razpolago dovolj storitev in programov ter da bi bilo za stare ljudi v občini potrebno uvesti nove storitve in programe?

- Kakšna je informiranost občank in občanov na področju storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje?
- Kako želijo občanke in občani preživljati svojo starost?
- Kakšne razloge navajajo občanke in občani glede preživljanja starosti v občini Grosuplje?

Na podlagi zgoraj zapisanih raziskovalni vprašanj sem si zastavila naslednjih osem hipotez:

- H1: Krajan Grosuplja se v večji meri strinja s trditvijo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina kot krajan drugih krajevnih skupnosti.

Anketirane iz krajevnih skupnosti Grosuplje bom ločila od krajanov drugih krajevnih skupnosti občine Grosuplje (Ilova Gora, Mlačevo, Polica, Račna, Spodnja Slivnica, Škocjan, Šmarje Sap, Št. Jurij in Žalna) in preverila strinjanje s trditvijo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina s tem, da bom pogledala povprečne vrednosti na petstopenjski lestvici. Če bo povprečna vrednost pri anketiranih iz krajevnih skupnosti Grosuplje višja od povprečne vrednosti pri anketiranih iz drugih krajevnih skupnosti, lahko hipotezo potrdim.

- H2: Anketirani, stari 65 let in več, dobijo največ informacij o storitvah in programih neposredno pri izvajalcih, anketirani, mlajši od 65 let, pa preko spletnih strani.

Anketirane, stare 65 let in več, bom ločila od anketiranih, mlajših od 65 let. Na podlagi povprečne vrednosti pri posamezni navedbi vira informacij bo hipoteza potrjena v primeru, da bo povprečje pri anketiranih, ki so stari 65 let in več, najvišje pri rubriki »neposredno pri izvajalcih«, povprečje pri anketiranih, mlajših od 65 let, pa najvišje pri rubriki »preko spletne strani izvajalcev«.

- H3: Več kot 90 % anketiranih želi starost preživljati v domačem okolju?

Hipoteza bo potrjena v primeru, da bo med vsemi anketiranimi, ki bodo pri vprašanju o tem, v kolikšni meri si želijo starost preživeti v domačem okolju, povprečje višje od 90 %.

- H4: Anketirani iz Grosuplja od storitev in programov najbolj poznajo DSO Grosuplje, anketirani iz drugih krajevnih skupnosti pa Zdravstveni dom Grosuplje.

Anketirane iz Grosuplja bom ločila od krajanov drugih krajevnih skupnosti občine Grosuplje in s petstopenjsko lestvico preverila, v kolikšni meri poznajo storitve in programe, namenjene ljudem, starim 65 let in več v občini Grosuplje. Hipoteza bo potrjena v primeru, da bo izmed vseh naštetih storitev in programov za ljudi, stare 65 let in več v občini Grosuplje, povprečje pri anketiranih iz Grosuplja najvišje pri odgovoru »DSO Grosuplje«, pri anketiranih iz drugih krajevnih skupnosti pa pri »Zdravstveni dom Grosuplje«.

- H5: Anketirani, mlajši od 65 let, menijo, da je za stare ljudi v občini na voljo dovolj storitev in programov, anketirani, stari 65 let in več, pa menijo, da je le-teh premalo.

Anketirane, stare 65 let in več, bom ločila od anketiranih, mlajših od 65 let ter s petstopenjsko lestvico preverila strinjanje s trditvijo, da je za ljudi, stare 65 let in več v občini Grosuplje na voljo dovolj storitev in programov. Hipoteza bo potrjena, če bo povprečje pri anketiranih, mlajših od 65 let, višje od povprečja pri anketiranih, starih 65 let in več.

- H6: Občani Grosuplja so o poteku svoje starosti razmišljali v manjši meri kot občanke.

Anketirane občanke bom ločila od občanov ter na podlagi petstopenjske lestvice preverila, v kolikšni meri so razmišljale in razmišljali o poteku svoje starosti. Hipoteza bo potrjena, če se bosta povprečni vrednosti glede na spol razlikovali.

- H7: Med krajani Grosuplja in drugih krajevnih skupnosti prihaja do razlik v mnenju o potrebnih spremembah na področju stavbnih in zunajstavnih površin ter področju storitev skupnosti in zdravstvenih storitev.

Anketirane iz Grosuplja bom ločila od anketiranih iz drugih krajevnih skupnosti občine Grosuplje in s petstopenjsko lestvico preverila, v kolikšni meri bi bile po njihovem mnenju potrebne spremembe na področjih stavbnih in zunajstavnih površin ter storitev skupnosti in zdravstvenih storitev. Hipotezo bom lahko potrdila, če bo povprečje pri teh dveh področjih za anketirane iz Grosuplja in drugih krajevnih skupnosti različno.

- H8: Med občankami in občani občine Grosuplje obstajajo razlike v poznavanju Zapeljivca in Grosupeljčana.

Hipoteza bo potrjena v primeru, da se bosta, na podlagi petstopenjske lestvice, povprečni oceni pri poznavanju storitev Zapeljivca in Grosupeljčana razlikovali.

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Znotraj kombinirane (kvalitativno – kvantitativne) raziskave (Mesec, 1997, str. 85) sem zbirala tako besedne opise (o sodelovanju med izvajalci storitev in programov, povezavi s starimi ljudmi na delovnem področju, stanju in potrebah starih ljudi, starosti prijazni občini ipd.) kot tudi številčne podatke (o informiranosti o storitvah in programih za stare ljudi v občini Grosuplje, poznavanju storitev in programov za stare ljudi v občini, poteku starosti ipd.), ki se nanašajo na stanje in potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje. Raziskava je tudi empirična (Mesec, 1997, str. 84), saj sem s spraševanjem zbirala novo neposredno izkustveno gradivo. Zaradi želje po spoznavanju nekaterih značilnosti neznanega področja problematike (kot sta stanje in potrebe starih ljudi v občini Grosuplje) je raziskava tudi eksplorativna (Mesec, 1997, str. 80).

3.2. Teme in spremenljivke

Znotraj kvalitativnega dela so se izoblikovale štiri teme, in sicer delovno področje, sodelovanje med službami, starosti prijazna občina ter tema drugo. Pri kvantitativnem delu pa sem opredelila spremenljivke, ki so prikazane v Preglednici 9.

Preglednica 3.1: Spremenljivke

IME SPREMENLJIVKE	KAZALNIK	VREDNOSTI
Krajevna skupnost	Odgovor na vprašanje: »V kateri krajevni skupnosti živite?«	1. Grosuplje 2. Ilova Gora 3. Mlačevo 4. Polica 5. Račna 6. Spodnja Slivnica 7. Škocjan 8. Šmarje – Sap 9. Št. Jurij 10. Žalna 11. Ne živim v občini Grosuplje
Starosti prijazna občina Grosuplje	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri se strinjate s trditvijo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina?«	1 – sploh se ne strinjam 2 – se ne strinjam 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam 4 – se strinjam 5 – popolnoma se strinjam

IME SPREMENLJIVKE	KAZALNIK	VREDNOSTI
Ustrezna količina storitev in programov v občini Grosuplje	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri se strinjate s trditvijo, da je starim ljudem v občini Grosuplje na razpolago dovolj storitev in programov?«	1 – sploh se ne strinjam 2 – se ne strinjam 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam 4 – se strinjam 5 – popolnoma se strinjam
Potreba po uvajanju novih storitev in programov v občini Grosuplje	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri se strinjate s trditvijo, da je za stare ljudi v občini Grosuplje potrebno uvesti nove storitve in programe?«	1 – sploh se ne strinjam 2 – se ne strinjam 3 – niti se ne strinjam niti se strinjam 4 – se strinjam 5 – popolnoma se strinjam
Poznavanje storitev in programov v občini Grosuplje: Dom starejših občanov Grosuplje, pomoč na domu, oskrbovana stanovanja, dnevno varstvo,časne namestitve, razvoz kosil, Večgeneracijski center, Center za socialno delo Ljubljana – enota Grosuplje, Društvo upokojencev Grosuplje, Društvo Svelipa, Zdravstveni dom Grosuplje, Zdravstvenovzgojni center Grosuplje, Območno združenje rdečega križa Grosuplje, Župnija Grosuplje, Zapeljivec, Grosupeljčan, drugo	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri poznate Dom starejših občanov Grosuplje, pomoč na domu, oskrbovana stanovanja, dnevno varstvo,časne namestitve, razvoz kosil, Večgeneracijski center, Center za socialno delo Ljubljana – enota Grosuplje, Društvo upokojencev Grosuplje, Društvo Svelipa, Zdravstveni dom Grosuplje, Zdravstvenovzgojni center Grosuplje, Območno združenje rdečega križa Grosuplje, Župnijo Grosuplje, Zapeljivca, Grosupeljčana, drugo?«	1 – nič 2 – malo 3 – srednje 4 – veliko 5 – v celoti
Informiranost o možnostih storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri menite, da ste informirani o možnostih storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje?«	1 – nič 2 – malo 3 – srednje 4 – veliko 5 – v celoti
Informacije o službah, storitvah in programih v občini Grosuplje prejete neposredno pri izvajalcih, preko spletne strani izvajalcev, skupine Klepet Grosuplje, v lokalnem časopisu Grosupeljski odmevi, s strani sorodnikov in prijateljev, iz drugih virov	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri ste dobili informacije o službah, storitvah in programih v občini Grosuplje neposredno pri izvajalcih, preko spletne strani izvajalcev, skupine Klepet Grosuplje, v lokalnem časopisu Grosupeljski odmevi, s strani sorodnikov in prijateljev, iz drugih virov?«	1 – nič 2 – malo 3 – srednje 4 – veliko 5 – v celoti
Potrebne spremembe na področju stavbnih in zunajstavbnih površin, prevoza, bivališča, družabnega življenja, spoštovanja in vključevanja v družbo, družabnega angažiranja in zaposlitve, obveščanja, storitev skupnosti in zdravstvenih storitev, drugo	Odgovor na vprašanje: »Koliko izboljšav bi bilo po vašem mnenju potrebnih področju stavbnih in zunajstavbnih površin prevoza, bivališča, družabnega življenja, spoštovanja in vključevanja v družbo, družabnega angažiranja in zaposlitve, obveščanja, storitev skupnosti in zdravstvenih storitev ter drugo, da bi bilo življenje starih ljudi v občini Grosuplje bolj kakovostno?«	1 – nič 2 – malo 3 – srednje 4 – veliko 5 – zelo veliko

IME SPREMENLJIVKE	KAZALNIK	VREDNOSTI
Razmislek o poteku starosti	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri ste že razmišljali o poteku vaše starosti?«	1 – nič 2 – malo 3 – srednje 4 – veliko 5 – zelo veliko
Želja po preživljanju starosti v domu za stare ljudi, dnevnem centru, oskrbovanem stanovanju, domačem okolju, drugo	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri bi si želeli starost preživljati v domu za stare ljudi, dnevnem centru, oskrbovanem stanovanju, domačem okolju ter drugo?«	1 – si sploh ne želim 2 – si ne želim 3 – niti si ne želim niti si želim 4 – si želim 5 – si močno želim
Želja po preživljanju starosti v občini Grosuplje	Odgovor na vprašanje: »V kolikšni meri bi si želeli starost preživljati v občini Grosuplje?«	1 – si sploh ne želim 2 – si ne želim 3 – niti si ne želim niti si želim 4 – si želim 5 – si močno želim
Razlog za ne/preživljanje starosti v občini Grosuplje	Zapisan odgovor na vprašanje: »Prosim, opišite razloge za vašo oceno pri prejšnjem vprašanju (glede preživljanja starosti v občini Grosuplje)«	Prosto naveden odgovor anketiranca v vprašalniku
Spol	Odgovor na vprašanje: »Spol«	Ženski Moški Nebinarna oseba Ne želim se opredeliti Želim se opredeliti kot
Starost	Zapisan odgovor na vprašanje: »Starost«	Prosto naveden odgovor anketiranca v vprašalniku

3.3. Merski instrument

Kot merski instrument za kvalitativni del sem si vnaprej pripravila vodilo za delno standardizirani intervju (Priloga 1). Pripravila sem si izhodiščne teme (delovno področje, sodelovanje z drugimi službami, starosti prijazna občina, rubrika drugo) za pogovor, ki so vezane na raziskovano temo, in nekaj podvprašanj, ki so bila za namene lažjega razumevanja preprosto oblikovana. Smernic se nisem strogo držala, saj sem jih uporabila le, kadar s strani intervjuvančevih pripovedovanj nisem dobila odgovora na kakšno izmed vprašanj. Vodilo za intervju sem pred samim izvajanjem intervjujev testirala s »poskusnim« intervjujem z eno izmed zaposlenih v Domu starejših občanov Grosuplje in ga kasneje tudi izpopolnila z dodatnimi podvprašanji. Vodilo mi je pri opravljanju intervjujev predstavljalo oporo pri sami izvedbi. V okviru kvantitativnega dela je merski instrument predstavljal spletni anketni vprašalnik, sestavljen iz treh zaprtih in enega odprtega vprašanja ter osmih vprašanj v obliki petstopenjske ocenjevalne lestvice. Anketni vprašalnik sem pred objavo testirala z možnostjo

»testiranje« v spletni aplikaciji 1ka in ga po prejetih odzivih ustrezno preoblikovala v končno verzijo, ki je priložena v Prilogi 2.

3.4. Populacija in vzorčenje

V kvalitativnem delu raziskave so mojo populacijo sestavljali vsi izvajalci programov in storitev za stare ljudi v občini Grosuplje, za kvantitativni del pa vsi prebivalci občine Grosuplje, ki uporabljajo splet (po podatkih SURS-a (2022) je za leto 2022 v osrednjeslovenski regiji splet uporabljalo 92 % prebivalcev med 16 in 74 let, zato ocenjujem, da število občank in občanov občine Grosuplje, ki uporabljajo splet, znaša približno 16.481).

V obeh primerih sem uporabila priročni vzorec, saj sem podatke zbiral pri tistih ljudeh, ki so mi bili najbolj dostopni (Mesec, 1997, str. 153). Za intervjuje sem prosila mentorice in druge zaposlene iz učnih baz iz preteklih študijskih let, zaposlena na Občini pa mi je posredovala še kontakt predsednika Društva upokojencev Grosuplje. V vzorcu je bilo tako sedem zaposlenih na področju dela s starimi ljudmi, od tega šest žensk in en moški, najmlajša sogovornica je bila stara 28, najstarejši pa 74 let. Na trenutnem delovnem mestu so v povprečju zaposleni 8 let, najmanj časa je zaposlena sogovornica iz Doma starejših občanov Grosuplje, in sicer 2 leti, najdlje pa sogovornica iz Občine, in sicer 20 let.

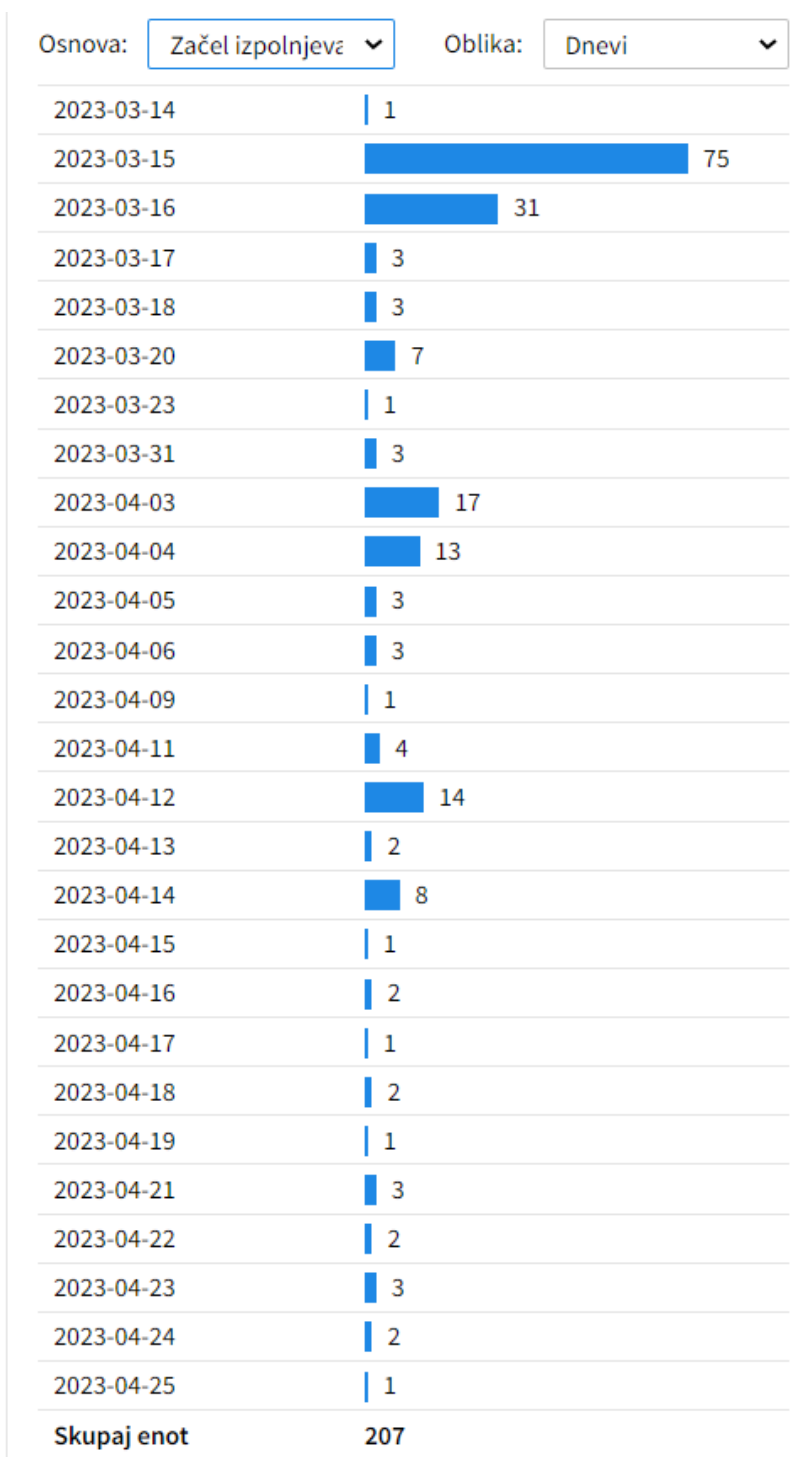
V kvantitativnem delu je na nagovor spletne ankete je kliknilo 571 ljudi, v anketi pa je začelo sodelovati 207 ljudi, od tega jih je 13 (6 %) prihajalo iz drugih občin in sem jih iz analize izključila. Moj vzorec je tako predstavljalo 194 občank in občanov občine Grosuplje (delež anketiranih v vzorcu glede na krajevno skupnost so naslednji: 62 % Grosuplje (44 %⁵), 1 % Ilova Gora (0,8 %), 2 % Mlačevo (5,9 %), 10 % Polica (8,9 %), 5 % Račna (3,5 %), 2 % Spodnja Slivnica (2,8 %), 3 % Škocjan (2,2 %), 7 % Šmarje Sap (16,8 %), 5 % Št. Jurij (9,5 %) in 4 % Žalna (5,6 %). Do največjih razlik med številom anketiranih iz posamezne krajevne skupnosti in stanjem v populaciji je tako prišlo v Grosuplju (delež anketiranih je bil višji kot v populaciji) in Šmarju Sap (delež anketiranih je bil nižji kot v populaciji). Anketirani so bili v povprečju stari 46,8 let, najmlajši anketirani je bil star 12, najstarejši pa 82 let. V vzorcu je 84,6 % žensk, 14,8 % moških, 0,7 % anketiranih pa se ni želelo opredeliti.

⁵ V oklepajih za krajevno skupnostjo je zapisan delež prebivalcev posamezne krajevne skupnosti glede na celotno populacijo občine Grosuplje.

3.5. Zbiranje podatkov

Za zbiranje podatkov sem uporabila metodo spraševanja. Izvedla sem dva diadna intervjuja (Lobe in Morgan, 2021, str. 302), pri katerih sta bili pri vsakem prisotni dve sogovornici, tri individualne delno standardizirane intervjuje ter spletno anketo. Intervjuje sem izvedla med 9. marcem in 5. aprilom 2023. Vsi intervjuji so po predhodnem dogovoru potekali v živo, in sicer v prostorih Doma starejših občanov Grosuplje, Občine Grosuplje, Društva upokojencev Grosuplje ter Centra za socialno delo Ljubljana, enota Grosuplje. V povprečju so trajali 45 minut, v celoti pa je nastalo za dobre štiri ure zvočnega zapisa. Pred samim intervjujem sem intervjuvance ustno oziroma preko elektronske pošte seznaniła z namenom le-teh, jih vprašala, če se s sodelovanjem sploh strinjajo in kdaj bi jim izvedba intervjuja najbolj ustrezala. Prosila sem jih tudi za dovoljenje za snemanje pogovora, s čimer so se vsi strinjali. Med intervjuji sem se občasno opirala na vnaprej pripravljene smernice za intervju, v primeru, da so sogovornici načeli kakšno drugo temo, jih pri tem nisem prekinjala. V obdobju izvajanja intervjujev sem s pomočjo spletne aplikacije 1ka oblikovala tudi spletno anketo, ki je bila aktivirana med 14. marcem in 3. majem 2023. Povezavo do anketnega vprašalnika sem delila znotraj moje socialne mreže ter na socialnem omrežju Facebook, za sodelovanje in delitev pa sem prosila tudi sogovornike, s katerimi sem izvedla intervjuje, ter Študentski klub Groš. V trenutku, ko je število izpolnjenih vprašalnikov začelo stagnirati, sem povezavo ponovno delila v Facebook skupini Klepet Grosuplje. Slika 4 prikazuje število sodelujočih v času aktiviranosti ankete.

Slika 3.1: Sodelovanje anketiranih v spletni anketi po dnevih (n = 207)

3.6. Obdelava in analiza podatkov

Po končanem zbiranju podatkov sem gradivo obdelala na kvalitativni ter kvantitativni način (Mesec, 2007, str. 27). Zvočne posnetke, ki sem jih posnela s telefonom, sem transkribirala v Wordov dokument (Priloga 3). Pred vsak intervju sem zapisala številko intervjuja, področje na

delovnem mestu ter starost intervjuvanca oziroma intervjuvank. Njihovo anonimnost sem zagotovila tako, da sem njihova imena zamenjala s črkami od B do G (črko A sem uporabila za svoje ime), v primeru navedbe imen pa sem ta okrajšala na začetnico. Ob ponovnem branju transkriptov intervjujev sem v njih označila enote, ki sem jih označila z oznakami, sestavljenimi iz številke intervjuja (od I1 do I5), v primerih skupinskih intervjujev je številki intervjuja sledila še številka sogovornice (I2/1 tako pomeni zapis prve sogovornice v drugem intervjuju ipd.) ter številkami enot (E1, E2 ipd.). Te izjave in enote sem zatem uredila v preglednici za odprto kodiranje (Priloga 4), kjer sem dodala pojem, podkategorijo, kategorijo, nadkategorijo ter temo. Na podlagi odprtega kodiranja sem enake teme, nadkategorije, kategorije in podkategorije združila v osnem kodiranju (Priloga 5). Sledila sta še odnosno kodiranje (Priloga 6) in oblikovanje ugotovitev. Pred samo obdelavo številčnih podatkov sem si pripravila preglednico s spremenljivkami (Preglednica 9), ki mi je bila v pomoč pri analizi, pri kateri sem si pomagala s spletno aplikacijo Ika. Pridobljene rezultate sem predstavila tudi z grafičnimi prikazi. Po obdelavi številčnih podatkov sem se vrnila k vrednotenju hipotez in le-te ovrgla oziroma potrdila.

4. REZULTATI

4.1. Delovno področje

4.1.1. Zaposlitev

Na začetku intervjujev so mi zaposleni povedali, koliko časa so že na trenutnem delovnem mestu. Obdobja so se med seboj razlikovala, in sicer med dvema letoma in 20 leti. Nekatere predhodne zaposlitve zaposlenih so bile ravno tako vezane na področje starih ljudi (I5E2: *»Sem pa delala tudi v domu starejših občanov [...]«*) spet druge pa te povezave niso imele (I4E15: *»Bil sem tudi na Ministrstvu za obrambo v Š. [navedba kraja], vodja skladišča, pa sem imel čez tehniko, orožje, hanger, uniforme.«*). Intervjuvani pa je izpostavil tudi to, da je že nekaj let v pokoju.

4.1.2. Povezava s starimi ljudmi

Anketirani so ubesedili, da je njihovo delovanje v neposredni povezavi s starimi ljudmi (I1E21: *»Povezava s pomočjo na domu je čisto direktna, se pravi, da v našem okviru zagotavljamo starostniku določeno pomoč, ki jo naši uporabniki potrebujejo, če zanjo zaprosijo.«*). Na svojem delovnem področju se tako srečujejo s starimi ljudmi v okviru institucionalnega varstva, znotraj katerega so bile omenjene začasne in stalne namestitve, dnevno varstvo in vloga Centra aktivnosti, pomoči na domu, prve socialne pomoči, denarne pomoči, koordiniranja starosti prijazne občine, organiziranjem izletov in ostalih dejavnosti (I3/I4E16: *»To je pa projekt Starejši za starejše.«*) ter družabništvom (I4E6: *»Se usedemo, malo spijemo, se pogovarjamo, pa to vse, kar je lušno, pa zastonj je, ker imamo vozovnico zastonj.«*). Pri tem so ubesedili, da večkrat sodelujejo tudi s sorodniki starih ljudi in da morajo večkrat prilagoditi svoj način komunikacije glede na starostno skupino, s katero delajo.

4.1.3. Trend staranja in število uporabnikov

Dejstvo, da se prebivalstvo stara, je moč ugotoviti tudi iz intervjujev. Kljub temu da ima občina Grosuplje nizek indeks staranja, je število uporabnikov, ki potrebujejo institucionalno varstvo in pomoč na domu, v zadnjih letu v porastu, kar se vidi v številu prejetih prošenj, številu

sprejemov (I2/IE21: »Zdaj jih je pa na leto čez 100.«) in čakalnih vrstah. Predvsem pri vlaganju prošenj je prišlo do sprememb v tem, da sorodniki prošnjo za v dom za stare ljudi vlagajo tudi že zase in ne samo za svoje starše. Nujno je omeniti tudi večanje števila ljudi z demenco (IIE55: »Glede sprememb pa ja, mogoče opazamo povečanje vključitve uporabnikov z demenco.«), ki se sicer pogosto odločijo za dnevno varstvo, kar pa predstavlja velik stres zaradi nenehnega menjavanja okolja. Vedno več je tudi starih ljudi, ki potrebujejo socialno pomoč. Na gibanje števila uporabnikov pa je močno vplival tudi covid-19 (I4E2: »[...] ker zdaj recimo, v dveh letih, kar je bil covid-19, nam jih je umrlo 300, potem je pa malo to upadlo, lani smo izgubili pa 59 članov.«).

4.1.4. Potrebe starih ljudi

4.1.4.1. Prepoznavanje potreb

Potrebe starih ljudi, ki so jih na delovnem mestu zasledili intervjuvani, se raztezajo na več pomembnih področij, in sicer aktivno preživljanje starosti (I3/IE62: »Toliko možnosti, kamor se lahko vključiš in se na ta način zapolni tisti čas, ki ga imaš.«), pri kateri sta pomembni tudi neodvisnost in samostojnost. Prepoznane so bile tudi potrebe po družabništvu, institucionalnem varstvu, odvisnosti od drugega, personalizaciji in dostopnosti do zdravstvenih storitev, največkrat omenjene pa so bile težave s finančno dostopnostjo (I2/IE83: »Tudi stanovalci sami so že prešli na to miselnost, koliko me bo pa to stalo, če me nekdo tja pelje, če nekdo to naredi zame.«). Pri vsem tem so kot poglavitno vodilo intervjuvani izpostavili to, da mora biti v ospredju vedno interes starega človeka (I5E51: »Včasih si star človek reče, ah to si je moja hči zamislila, a veste, jaz pa to ne rabim.«).

4.1.4.2. Aktualne potrebe

Med trenutnimi aktualnimi potrebami, ki so jih prepoznali intervjuvani, se kažejo naslednje: celodnevna oskrba ljudi z demenco, dnevno varstvo, dostava hrane, družabništvo (I5E47: »Mene velikokrat kličejo in rečejo, če poznam koga, ki bi prišel k moji mami, ker živijo v Portorožu, mama bi pa rabila nekoga, da bi se eno uro z njo kartal ali igral človek ne jezi se.«), finančna dostopnost, krizne intervencije, nove potrebe (I5E23: »Se je kazalo že prej, po koroni so pa še čisto ene druge stvari ven prišle, ki prej niso bile na vidiku.«), onemoglost, oskrba, oskrbovana stanovanja, pomoč na domu v večjem obsegu in v ostalih terminih, vendar druga

sogovornica navaja, da teh potreb ni toliko, pomoč pri temeljnih opravilih, potreba po institucionalnem varstvu (I2/IE29: »Če bi za vsak spol pet, pa demenca trenutno bolj za ženske, tam še 15, 20 za domačine, ne bi bilo problema zasedeti.«) ter enoposteljnih sobah znotraj stalnih in začasnih sprejemov, povečanje števila sprejemov, prevozi, prva socialna pomoč in zastopanje starega človeka ter skrbništvo, večanje števila mlajših uporabnikov ter zasebnost.

4.1.4.3. Odzivanje na potrebe

Pri odzivanju na potrebe starih ljudi je ključnega pomena, da je ta odzivnost hitra, kar so ubesedili tudi sogovorniki (IIE47: »[...] da omogočimo pomoč takoj, ko jo starostnik potrebuje.«). Pomembno vlogo pri odzivanju na prepoznane potrebe ima tudi informiranje uporabnikov ter individualno prilagajanje posameznikovim potrebam oziroma personalizacija, saj se intervjuvani zavedajo, da se potrebe med posamezniki razlikujejo in jih je treba tudi individualno nasloviti (I2/IE51: »[...] zdaj je pa bolj prilagojeno posamezniku in bolj razvidno, ker delamo kljukice to ja, to ne.«).

4.1.4.4. Okolje bivanja

Sogovorniki so se strinjali, da med uporabniki iz ruralnega in urbanega okolja na nekaterih področjih prihaja do razlik, le ena sogovornica je ubesedila, da razlik v bivalnem okolju ni, so pa razlike pogojene z življenjskim potekom. Področja, na katerih po pripovedovanju sogovornikov prihaja do sprememb, so bivalno okolje (IIE50: »Sem pa tja se še zgodi, da uporabniki v ruralnem okolju nimajo zagotovljenega toaletnega prostora znotraj hiše ipd.«) in način življenja. Za ruralno okolje so bile kot pomembne izpostavljene socialne mreže in povezanost, težave z dostopnostjo, navezanost na domače okolje ter zavračanje institucionalne oskrbe, kateri pa so po mnenju sogovornikov bolj naklonjeni uporabniki iz urbanega okolja. Za uporabnike iz urbanega okolja so sogovorniki izpostavili tudi to, da do storitev in programov dostopajo sami, v večji meri uporabljajo IKT in imajo željo po informiranosti in vpetosti v družbeno dogajanje (I5E138: »Sodelovati na družbenih dogodkih, prireditvah ...«). Je pa ena izmed sogovornic opozorila na večjo potrebo po prvi socialni pomoči pri uporabnikih iz urbanega okolja.

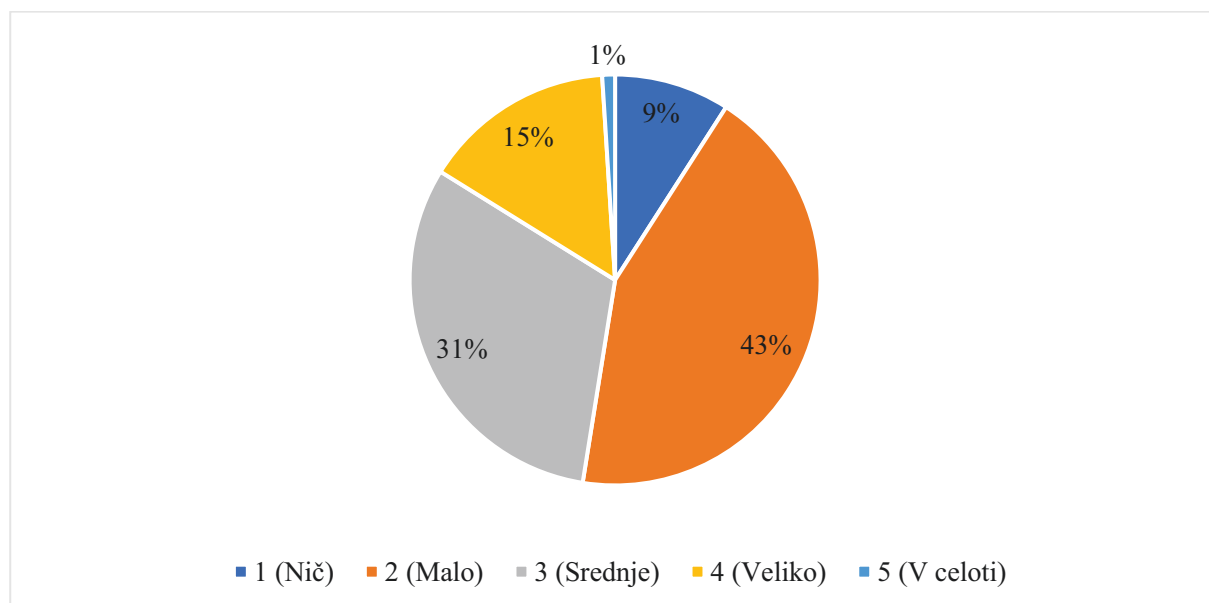
4.1.5. Vloga uporabnika

Na delovnem mestu zaposleni sodelujejo z uporabniki, ki imajo večjo ali manjšo vlogo pri odločanju. V intervjujih se je izkazalo, da imajo uporabniki ključno vlogo predvsem pri dajanju predlogov za izboljšave, pri organiziranju delavnic in aktivni sodelovanosti v procesu (I5E127: »Zelo je pomembno, da tisti, ki je bil pobudnik nečesa, da je vključen v reševanje nastale situacije.«).

4.1.6. Informacije

Med anketiranimi se je izkazalo, da je njihova informiranost o možnih storitvah in programih za stare ljudi v občini slaba. Kot prikazano na Sliki 5 lahko vidimo, da je o možnostih veliko ali v celoti informiranih le 16 % anketiranih.

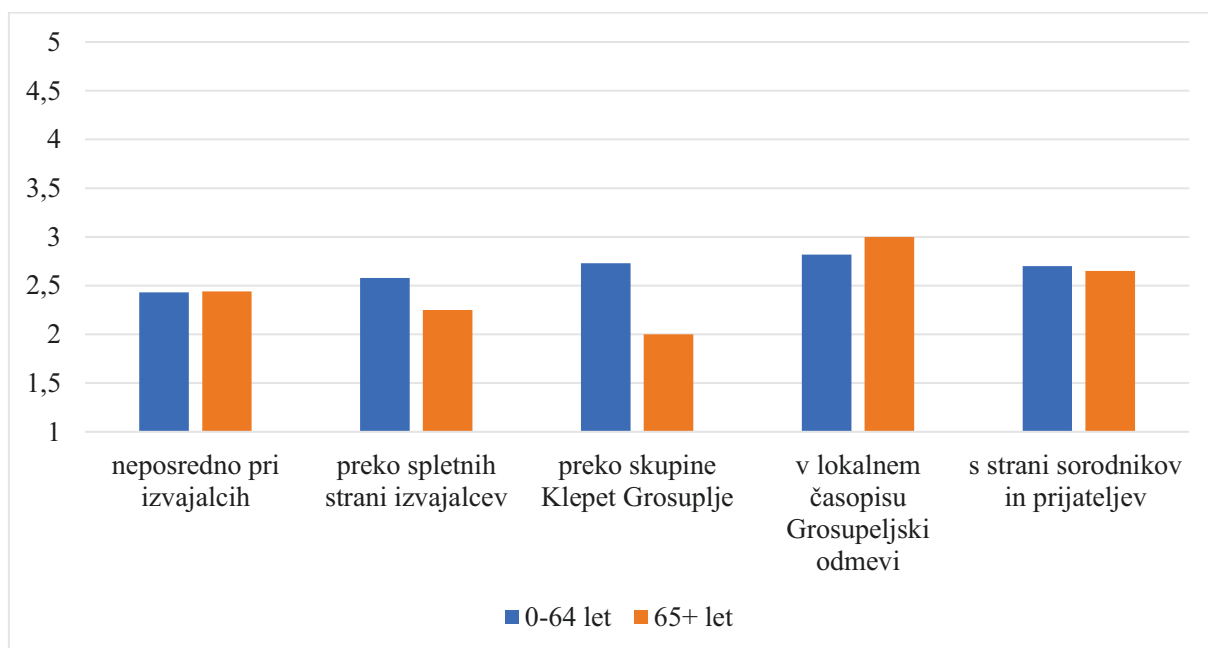
Slika 4.1: Informiranost o možnostih storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje (n = 161)

Največ informacij o storitvah in programih za stare ljudi so anketirani prejeli preko Grosupeljskih odmevov (povprečje 2,8 na petstopenjski lestvici), sledili so prijatelji, skupina Klepet Grosuplje, spletne strani, najmanj informacij pa so prejeli neposredno pri izvajalcih storitev (povprečje 2,5 na petstopenjski lestvici). Med pridobivanjem informacij med anketiranimi, starimi 65 let in več ter ostalimi, prihaja do razlik (Slika 6), saj so največ informacij anketirani, stari 65 let in več, dobili preko Grosupeljskih odmevov, sledili so

prijatelji, neposredno pri izvajalcih, Klepet Grosuplje in nato spletne strani, pri mlajših od 65 let pa je Grosupeljskim odmevom sledil Klepet Grosuplje, prijatelji, spletne strani, najmanj informacij pa so prejeli neposredno pri izvajalcih. Na podlagi pridobljenih rezultatov lahko ovrzem drugo hipotezo, saj so vsi občani največ informacij dobili s strani Grosupeljskih odmevov.

Slika 4.2: Viri informacij o službah, storitvah in programih v občini Grosuplje (n = 161)

4.1.6.1. Povratne informacije

S strani uporabnikov intervjuvani pridobivajo informacije na različne načine. Anketo uporabljajo zaposleni na pomoči na domu in Občini, o uvedbi ankete kot načina pridobivanja povratnih informacij pa razmišljajo zaposleni v Domu starejših občanov Grosuplje in v Društvu upokojencev. Poleg ankete so sogovorniki navedli še elektronsko pošto, klice preko telefona, knjigo pohval in informacije neposredno s strani uporabnikov (I2/2E13: »Ko greva do njih na oddelke.«). Glede na terensko naravo dela pa v okviru pomoči na domu prejme sogovornica povratne informacije tudi preko socialnih oskrbovalk, na Občini pa informacije večkrat predajo tudi vozniki Zapeljivca in Grosupeljčana. Vsebinsko se povratne informacije nanašajo na odnos osebja in kakovost hrane, počutje v sobi (I2/2E18: »Da se ne razumejo med sabo.«), prevoze in na splošno zadovoljstvo. Te informacije pa so načeloma pozitivne.

4.1.7. Pomanjkljivosti, prednosti in priložnosti na delovnem mestu

Na delovnem mestu so intervjuvani podali različen pogled na administracijo, ki spremlja njihovo delo. Nekaterim to predstavlja pomanjkljivost na delovnem mestu (I2/1E46: *»Zdaj petke porabim, da tistih 50 vlog obdelam za nazaj.«*), ker imajo zaradi nje kot posledico pomanjkanje osebnega stika, spet drugim pa predstavlja prednost. Kot pomanjkljivost se je izkazala tudi digitalizacija (I2/2E29: *»Ogromno je govora o digitalizaciji, na vseh izobraževanjih to poudarjajo, ampak se mi zdi, da si delamo čedalje več dela s temi raznimi vpisi.«*), lastna omejenost, težka ločitev zasebnega in službenega in na sploh, da je delo težko, kot primer pa je bila izpostavljena težka komunikacija. Kljub temu da je delo težko, so sogovorniki povedali, da jih delo osrečuje predvsem zato, ker pomagajo sočloveku. Kot prednosti sta bili izpostavljeni tudi svoboda pri delu in izkušnje. Na svojem delovnem mestu pa sogovorniki vidijo tudi določene priložnosti za izboljšave, in sicer več medgeneracijskega sodelovanja, snovanje novih dejavnosti in strategij (I4E61: *»Fino bi bilo, predvsem šah in kakšne športne dejavnosti, da bi jih bilo čim več.«*) ter vključevanje novih deležnikov.

4.2. Sodelovanje z drugimi službami

4.2.1. Potek sodelovanja

Do sodelovanja med službami prihaja predvsem zaradi (so)financiranja, ker je Občina večinski ustanovitelj drugih služb, zaradi oddajanja prostorov ter občasnih skupnih odhodih na teren, kjer je bilo kot pomembno izpostavljeno sodelovanje med pomočjo na domu in centrom za socialno delo ter patronažno službo. Sodelovanje se vedno začne na pobudo enega izmed izvajalcev storitev in programov. Intervjuvani so mi povedali, da včasih sami podajo pobudo za sodelovanje (I2/1E90: *»Lani smo jih sicer povabili, da so prišli na skupen sestanek.«*), večkrat pa pride do pobude s strani drugih izvajalcev, predvsem centra za socialno delo. Sicer pa so med pogovorom našli celo paleto služb, s katerimi sodelujejo, in sicer: banko, centrom za socialno delo, domom za stare ljudi, društvu za stare ljudi, društvoma upokojencev Grosuplje in Šmarje – Sap, humanitarnimi organizacijami, inšpektorjem, knjižnico, kulturnim domom, kulturnim društvom, Mercatorjem, Občino, patronažno službo, pomočjo na domu, skladi, upravno enoto, šolami, vrtci, zdravstvenim domom, Zvezo športnih organizacij Grosuplje in župnijo. Intervjuvani so povedali, da v Grosuplju ni ostalih izvajalcev storitev, s katerimi bi si

še želeli sodelovati, le ena intervjuvanka je izpostavila, da bi bilo odlično sodelovati s paliativnim timom, glede katerega pa ni prepričana ali že obstaja.

4.2.2. Kakovost sodelovanja

Glede same kakovosti sodelovanja z drugimi službami so sogovorniki povedali, da slabih izkušenj nimajo in je to sodelovanje dobro (I5E93: *»In z vsemi, ki jaz mislim, da moram, sodelujem zelo dobro.«*), ena sogovornica pa je izpostavila, da je vseeno odvisno od tega, kdo je oseba, s katero poteka sodelovanje.

4.2.3. Pomanjkljivosti in prednosti sodelovanja

V sodelovanju med različnimi izvajalci storitev in programov za stare ljudi sogovorniki prepoznajo tako prednosti kot pomanjkljivosti. Najpogosteje omenjena prednost je bila pridobitev širšega vpogleda v situacijo uporabnika (I5E96: *»In smo z enim obiskom celo paleto stvari razložili, z vidika centra in pomoči na domu in mislim, da je bila to zelo dobra praksa.«*), ki omogoči bolj celostno oskrbo. Pri sodelovanju gre za skupni interes, da se pomaga posamezniku v največji meri kot je mogoče, kot prednost pa je bilo izpostavljeno tudi medgeneracijsko sodelovanje. Med pomanjkljivostmi sodelovanja so sogovorniki omenili nepoznavanje pristojnosti in sklicevanje na nepristojnost ter prevelitev odgovornosti, razlike v postopkih, neodzivnost ter nezavzetost (I3/I5E47: *»Odvisno je vedno tudi od tega, kdo na tistem delovnem mestu dela pa koliko se zavzame.«*) in pa nespremljanje situacije po opravljenem postopku, na primer po namestitvi v dom za stare ljudi.

4.3. Starosti prijazna občina

4.3.1. Potrebe starih ljudi

Intervjuvani so med pogovorom večkrat omenili, katere so po njihovem mnenju potrebe starih ljudi. Našteli so naslednje: aktivno starost, pri kateri so omenili tudi programe in storitve, ki omogočajo, da je ta res aktivna, dostopnost, znotraj katere so omenili arhitekturno dostopnost (I5E151: *»Imamo tudi klančino, nimamo pa taktilnih oznak za slepe in slabovidne.«*) in fizično dostopnost do storitev, ki so za stare ljudi ključnega pomena, na primer trgovine, upravna enota, zdravstveni dom, v tesni povezavi z dostopnostjo pa je seveda tudi mobilnost in neodvisnost,

ki pride z njo (I3/IE70: »Še direktorica Zdravstvenega doma Grosuplje je rekla, da so se mnogi starejši naročali na preglede popoldne, da jih je lahko kdo od svojcev pripeljal, zdaj grejo lahko tudi dopoldne.«). Zaradi težje mobilnosti je ključnega pomena tudi to, da so storitve na voljo blizu ali pa je s prevozi poskrbljeno, da lahko stari ljudje do njih nemoteno dostopajo. Potrebe, ki so ravno tako pomembne predvsem pri preprečevanju osamljenosti, so socialni stiki, družabništvo in medgeneracijsko sodelovanje, ki gre z njima z roko v roki (I4E74: »Rokodelke recimo, ko imajo nek dogodek, jih povabimo, da se učijo in da sami otroci delajo, se zelo veselijo.«). Izpostavljene so bile tudi potrebe po pomoči (tudi socialni) in oskrbi, tako v domačem kot institucionalnem okolju.

Glede samega okolja bivanja je ključno, da je to staremu človeku prilagojeno (IIE16: »[...] ali vsaj zagotavljanju okolja, ki zadovoljuje njihove temeljne dnevne aktivnosti.«) ter zasnovano tako da lahko čim dlje ostanejo doma, hkrati pa je tudi mirno (I2/IE141: »Da so kakšni kotički, da se lahko kam umakneš.«).

Kot pomembne so bile omenjene tudi potrebe po dostojanstvu, varnosti, zdravju ter informiranosti (I2/2E60: »To so pa res reklame bile in v Grosupeljskih odmevih in celo na radiu, tudi v nabiralnike so dajali zgibanke.«) in po enostavni uporabi IKT, ki po mnenju intervjuvanke odrinja stare ljudi na rob.

4.3.2. Skrb za stare ljudi

Na vprašanje o tem, kako dobro sogovorniki menijo, da je poskrbljeno za stare ljudi v občini Grosuplje, so odgovorili, da je po njihovem mnenju zanje dobro poskrbljeno (IIE2: »Jaz mislim, da je drugače v naši občini kar v redu poskrbljeno za starostnike.«).

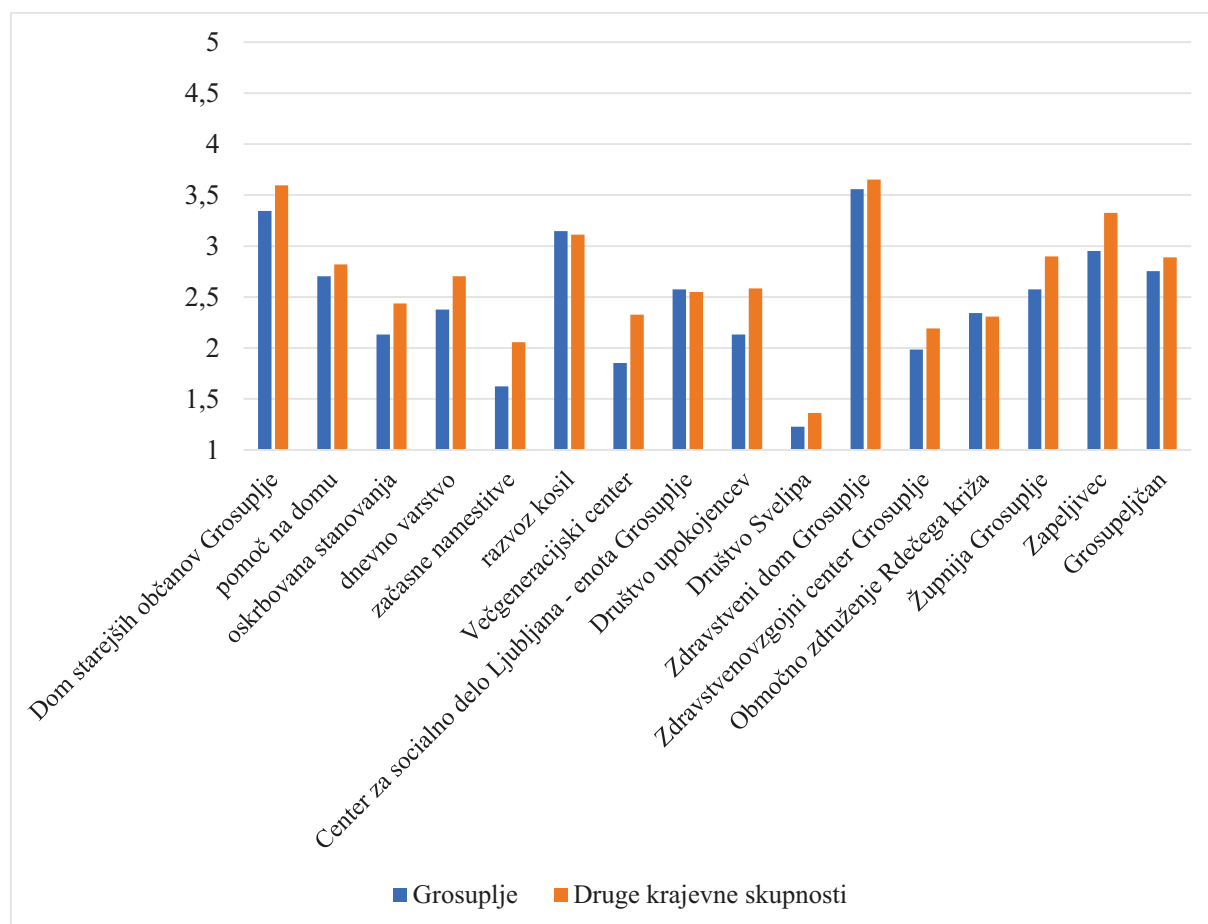
4.3.3. Storitve za stare ljudi

4.3.3.1. Izvajalci storitev

Kar dela občino starosti prijazno so med drugim tudi programi in storitve, ki so namenjene starim ljudem. Sogovorniki so kot ključne izpostavili naslednje: Center aktivnosti, dnevno varstvo, dom za stare ljudi, Društvo invalidov Grosuplje, Društvo Svelipa, društvi upokojencev, družinski pomočnik, Karitas, knjižnica, Kulturno društvo, pomoč na domu, Zapeljivec in Grosupeljčan, Rdeči križ, zdravstveni dom ter Zvezo športnih organizacij Grosuplje.

Glede nekaterih navedenih storitev in programov za stare ljudi pa jih anketirani od najbolj do najmanj poznajo v naslednjem vrstnem redu: Zdravstveni dom Grosuplje, Dom starejših občanov Grosuplje, Zapeljivec, razvoz kosil, Grosupeljčan, pomoč na domu, Župnija Grosuplje, dnevno varstvo, CSD – enota Grosuplje, Društvo upokojencev, oskrbovana stanovanja, Območno združenje Rdečega križa Grosuplje, Večgeneracijski center, Zdravstvenovzgojni center Grosuplje, začasne namestitve, Društvo Svelipa. Tako krajani Grosuplja (3,65) kot drugih krajevnih skupnosti (3,56) v največji meri poznajo Zdravstveni dom Grosuplje in Dom starejših občanov Grosuplje (3,6 in 3,34), najmanj pa Društvo Svelipa (1,36 in 1,27), do največje razlike pri poznavanju pa prihaja pri Večgeneracijskem centru, ki ga krajani Grosuplja poznajo bolje (2,33) kot drugi občani Grosuplja (1,85). Razlike v poznavanju so podrobneje predstavljene na Sliki 7. Ovržem lahko četrto hipotezo, saj krajani Grosuplja ne poznajo najbolj Doma starejših občanov Grosuplje, temveč Zdravstveni dom Grosuplje. Do razlik prihaja tudi pri poznavanju Zapeljivca in Grosupeljčana, saj v povprečju občani Grosuplja bolje poznajo Zapeljivca (3,2) kot Grosupeljčana (2,8), zato lahko osmo hipotezo potrdim.

Slika 4.3: Poznavanje služb, storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje (n = 167)

4.3.3.2. Ustreznost količine

Intervjuvani so glede količine storitev in programov, ki so namenjene starim ljudem, povedali, da je po njihovem mnenju teh dovolj, nekateri pa menijo, da bi bilo treba obseg še povečati (I3/2E28: *»In ta sistem raznoraznih storitev bi jim bilo potrebno zagotoviti.«*). Spremembe po povečanju obsega so bile omenjene le pri pomoči na domu.

Anketirani pa so bili glede strinjanja s trditvijo o dovoljšni količini bolj razdvojeni, saj se jih 5 % sploh ne strinja, četrtnina ne strinja, tretjina niti ne strinja niti strinja, tretjina strinja in 5 % popolnoma strinja z navedeno trditvijo. V povprečju anketirani stari 65 let in več menijo, da je količina storitev in programov za stare ljudi premajhna (3,48), a razlika v povprečju anketiranih mlajših od 65 let ni velika (3,38), kljub temu pa lahko peto hipotezo potrdim. Z uvedbo novih storitev in programov pa se strinja oziroma popolnoma strinja 73 % anketiranih.

4.3.4. Starosti prijazna občina Grosuplje

Da je Grosuplje starosti prijazna občina, se strinjajo vsi sogovorniki. V povezavi s tematiko starosti prijaznega mesta je ena od intervjuvank omenila, da je občina vključena v mrežo starosti prijaznih mest in občin, občina pa ima zasnovano tudi Strategijo na področju starosti in njo povezanimi storitvami in programi (I3/1E81: *»To pa nekako poudarjamo tudi v svoji strategiji, da smo gospodarna, gostoljubna in globalna občina in to do vseh – mladih, starih, do vseh.«*).

Svoje strinjanje glede starosti prijazne občine so sogovorniki podkrepili s primeri dobrih praks, med katerimi so bili največkrat omenjeni ne dolgo nazaj vpeljani prevozi, ki omogočajo mobilnost tudi starim ljudem iz ruralnih okolij, omenjeni so bili tudi arhitekturna dostopnost (I2/1E121: *»Mogoče še to, da delajo zdaj te pločnike, da je bolj urejeno.«*), certifikati (I3/2E67: *»recimo s knjižnico se je izvedel projekt, ki je bil tak prijeten, Certifikat branju prijazna občina.«*) in sofinanciranje društev.

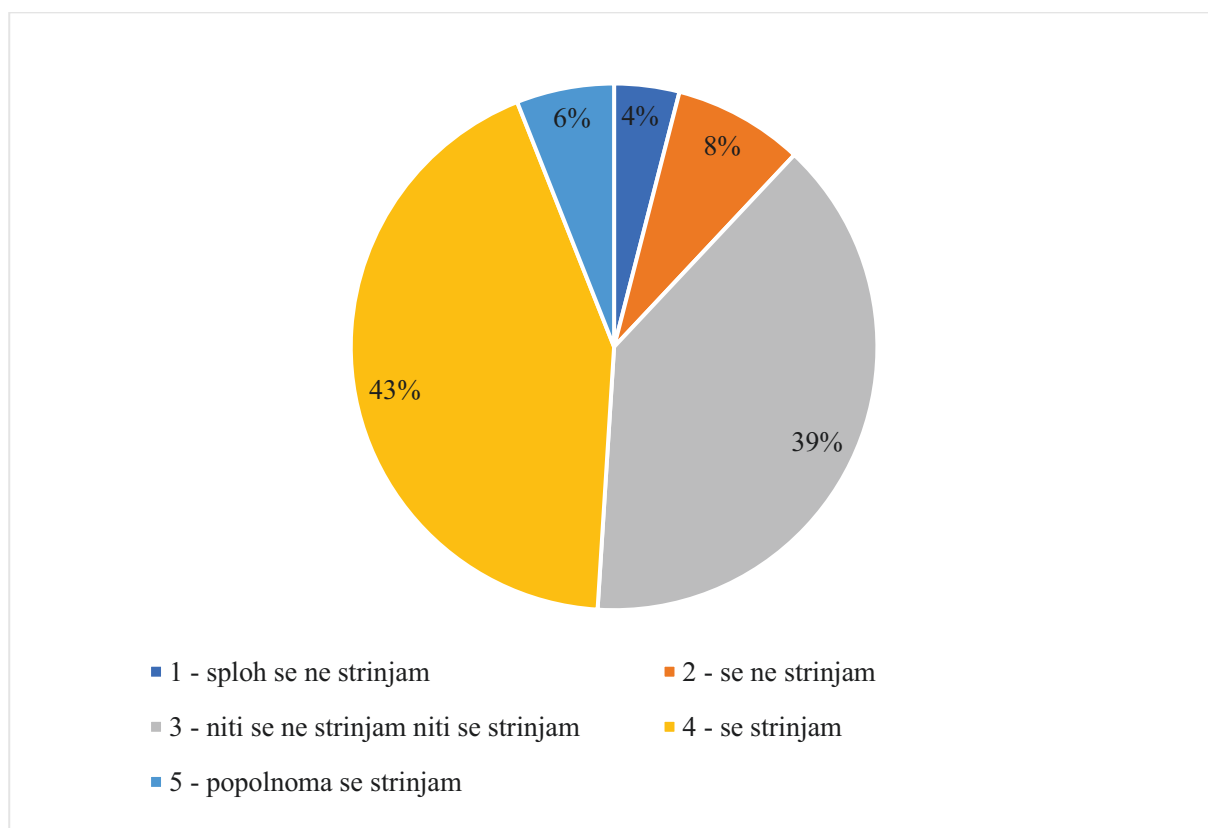
Poleg primerov dobrih praks pa so intervjuvani omenili tudi nekaj pomanjkljivosti. Arhitekturna (I2/2E54: *»[...] center za socialno delo pa ni starostnikom primerno mesto, arhitekturno, to pa zagotovo ne.«*) in lokacijska (I5E149: *»Prej smo bili v centru in so ljudje lahko prišli tudi z vlakom ali avtobusom, pa so tistih 200 metrov naredili, do sem morajo pa daleč hoditi.«*) nedostopnost sta dve izmed njih, tretja pa je centralizacija.

Sogovorniki so nanizali tudi nekaj predlogov, ki bi občino naredilo še bolj starosti prijazno. Omenili so nove delavnice in aktivnosti več družabništva in prostovoljstva, gradnjo dvigal v bloke, informacijske table, primerne namestitve za stare ljudi (I5E62: *»Mogoče manjka tistega*

dela, ki ga imajo ponekod v tujini, da ti stari ljudje gredo skupaj živet.», da bi lahko čim dlje ostajali v domačem okolju, omenjena so bila tudi javna oskrbovana stanovanja, na področju ljudi z demenco uvedba skupin za samopomoč za sorodnike (I5E87: »Jaz sem že v preteklosti razmišljala o skupinah za svoje za dementne osebe, ker se mi je tekom dela tukaj pokazalo, kako ljudje pridejo sem popolnoma izgoreli.«) ter pomoč osebam z demenco v domačem okolju, uvedba paliativnega tima, povečanje števila klopi in parkov in pa posodobitev sistemov in realizacija Strategije. Anketirani pa so dodali še razvoj infrastrukture, ki bo prijazna starim ljudem, gradnjo oskrbovanih stanovanj (»V Grosuplju sem rojena, tukaj sem si ustvarila družino in tukaj bom ostala. Glede na način dostopnosti v trenutno bivališče – stopnice ... ocenjujem, da je varovano stanovanje zame najbolj optimalna izbira.«), povečanje obsega pomoči na domu, dnevnega varstva in dostave kosil.

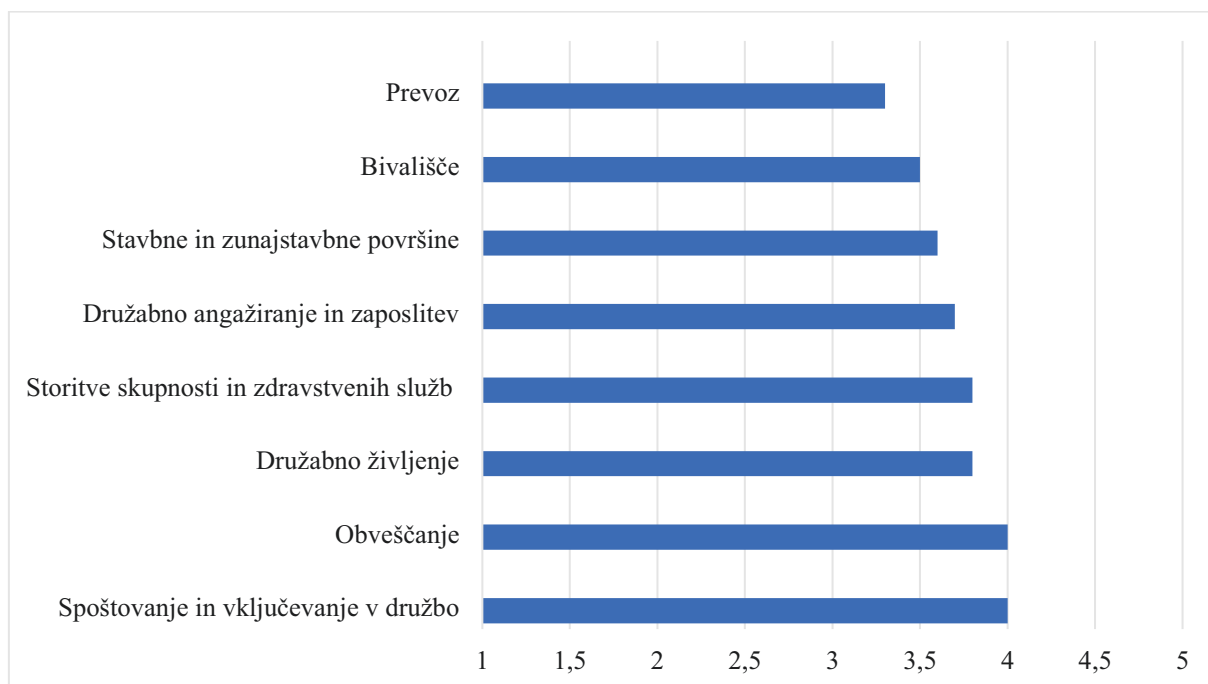
S strani anketiranih je bilo strinjanje s trditvijo, da je Grosuplje starosti prijazna občina, nižje kot pri intervjuvanih; s trditvijo se je namreč strinjala oziroma popolnoma strinjala slaba polovica anketiranih, 49 % oziroma 85 anketiranih (Slika 8). Na petstopenjski lestvici o strinjanju s trditvijo je povprečna vrednost za krajanje Grosuplja povprečje znašalo 3,51, pri krajanih drugih krajevnih skupnosti pa je bilo nižje, in sicer je znašalo 3,24, kar pomeni, da se v povprečju krajanje Grosuplja bolj strinjajo, da je Grosuplje starosti prijazna občina kot drugi občani, torej lahko prvo hipotezo potrdim.

Slika 4.4: Strinjane s trditvijo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina (n = 173)

Glede sprememb, ki bi bile potrebne na različnih področjih (Slika 9), je po mnenju anketiranih največ potrebnih na področju obveščanja, sledijo pa spoštovanje in vključevanje v družbo, družabno življenje, storitve skupnosti in zdravstvenih služb, družabno angažiranje in zaposlitev, stavbne in zunajstavbne površine, bivališče, na zadnjem mestu pa prevoz. Glede sprememb na področju stavbnih in zunajstavbnih površin ter storitev skupnosti in zdravstvenih služb je med krajanji Grosuplja in ostalih krajevnih skupnosti prišlo do razlik, saj na obeh področjih krajanji Grosuplja menijo, da bi bilo v povprečju (3,48 in 3,77) potrebnih manj sprememb, kot pa krajanji drugih krajevnih skupnosti (3,79 in 3,92). Sedmo hipotezo lahko torej potrdim.

Slika 4.5: Potrebne spremembe, da bi bilo življenje starih ljudi v občini Grosuplje bolj kakovostno (n = 155)

4.3.5. Živost občine

Občina se po mnenju sogovornikov trudi, da bi ostala živa in v koraku s časom predvsem z novimi projekti, njena živost pa se kaže tudi preko številnih certifikatov, s katerimi se ponaša (I3/2E69: »Vsak ima lahko svoje mnenje o tem, ampak vseeno določajo neke standarde razvoja dejavnosti, neke standarde moraš dosegat in to se meni zdi dobro.«).

4.4. Drugo

4.4.1. Občina bivanja ter smer in stopnja izobrazbe

Moji sogovorniki prihajajo iz treh različnih občin, in sicer Grosuplja, Ivančne Gorice in Ribnice, zato so med pripovedovanjem tisti iz drugih občin naredili tudi kakšno vzporednico s svojo občino in ubesedili, da Grosuplje poznajo le službeno. Glede smeri in stopnje izobrazbe so štiri intervjuvanke socialne delavke, ena od njih je tudi socialna pedagoginja, ena intervjuvanka je magistra upravnih ved, ena pa sociologinja. Sogovornik pa je bil vodja skladišča in imel tudi druge funkcije, sedaj pa je v pokoju. Glede stopnje izobrazbe je

sogovornik povedal, da ima dokončano srednjo šolo, ostale sogovornice so diplomantke ali magistre.

4.4.2. Preživljanje starosti

Intervjuvani so na vprašanje o tem ali so že razmišljali o poteku svoje starosti, odgovorili različno. Večina je o tem že razmišljala (I2/IE130: »Dejansko tako, ko si v tej službi, se zmeraj že sam prej sprašuješ, kako bi sam na starost.«), spet drugi ne, ena od intervjuvank pa je omenila tudi strah pred starostjo ter težko predstavo o poteku starosti (I3/IE57: »Sploh si ne znam predstavljati, ko bomo šli v penzijo, vprašanje, kdaj bomo šli in če bo sploh čas za preživljanje starosti.«).

Med anketiranimi se je pokazalo, da o poteku svoje starosti še ni razmišljalo 13 %, malo 24 %, srednje 34 %, veliko 19 % in zelo veliko 10 % anketiranih. O razmišljanju o poteku starosti je na podlagi spola prihajalo do razlik, in sicer so ženske (2,92) o poteku svoje starosti v povprečju razmišljale več kot moški (2,81), torej lahko šesto hipotezo potrdim.

Omenjeno je bilo tudi okolje, v katerem bi si želeli preživeti starost, in sicer je bila večkrat omenjena želja po preživljanju starosti v domačem okolju, ena sogovornica pa je omenila mobilne hiške. Kot pomembno so omenili tudi vključenost družine, kateri nočejo biti v breme, mir in pa svobodo pri odločanju (I2/IE146: »Tako da ja, si želiš tega, da si zdrav, da imaš aktivnosti, ampak take, ki si jih sam zamisliš.«). Glede načina preživljanja starosti je bila večkrat omenjena aktivna starost. Poleg aktivne pa je bila omenjena tudi kakovostna starost (I2/2E63: »Rajši kvalitetno živela dokler bi, potem pa pač ...«). Ena od intervjuvank, ki živi na obrobju Grosuplje, je omenila, da bi bila potrebna decentralizacija, saj so trenutno storitve in programi v veliki meri na voljo le v centru Grosuplje. Glede storitev in programov, ki bi se jih sogovorniki posluževali, so bili omenjeni društvo upokojencev, pomoč na domu, prevozi, pri tematiki institucionalnega varstva pa bi večina starost raje preživljala v domačem okolju (I5E57: »Ne želim si it v dom, če čisto iskreno povem.«) vendar menijo, da te opcije ne bodo imeli in bo zato edina »rešitev« dom za stare ljudi.

Glede lokacije preživljanja starosti bi 95 % anketiranih starost želelo preživljati v domačem okolju (povprečje 4,6 na petstopenjski lestvici), torej lahko tretjo hipotezo potrdim. Za domačim okoljem sledijo oskrbovana stanovanja (3,4) dnevni center (2,7), kot najmanj sprejemljiva oblika pa se je izkazal dom za stare ljudi (2,4). Slaba četrtina anketiranih si močno želi, 44 % želi, četrtina niti ne želi niti želi, 4 % ne želi in 4 % sploh ne želi preživljati starosti v občini Grosuplje.

Med razlogi za odločitev so se večinoma pojavljali domačnost občine (*»Ker je to moje domače okolje, na katerega sem navezana.«*), socialna mreža (*»Tu je moj dom, družina, prijatelji, znanci, skupnost, ki ji pripadam.«*), rojstni kraj, kulturne storitve, mirna lokacija, bližina doma za stare ljudi, bližina narave ter razvoj občine v dobrobit občanov. Med razlogi za odhod iz občine pa so anketirani nanizali premajhen obseg pomoči na domu (*»Morate se zavedati, da pomoč na domu ne deluje ob nedeljah, praznikih in zvečer, tako da so nepokretni starejši obsojeni na menjavo plenit okrog 13.00, potem naslednjič okrog 8.00 zjutraj, nehumano«*), nevšečnost občine, arhitekturno nedostopnost, geografsko lego (*»Samo zaradi geografske lege, saj bi živel ob morju.«*), slabe izkušnje z domom za stare ljudi, premalo aktivnosti za stare ljudi (*»Bi raje živela kje, kjer je več aktivnosti za starejše.«*), priseljenci, prometno okolje (*»Ni dovolj prostora, sprehajalnih poti in je zelo prometno.«*). Številni so navedli, da težko podajo razlog, ker o svoji starosti še ne razmišljajo, ne vedo, v kakšno smer se bo občina razvijala (*»Ne vem, kako bo občina Grosuplje zgledala takrat.«*), kakšna bo cenovna dostopnost storitev in programov ali pa so odprti za druge možnosti (*»Tudi drugi kraji imajo svoje prednosti.«*).

4.4.3. Socialna mreža

Kot pomembno področje v povezavi s starimi ljudmi je izpostavljena tudi socialna mreža. Ključni akterji so predvsem sorodniki in sosedje (I5E117: *»Pri nas recimo sosedje, ko so videli, da je kam odtavala, so lepo naredili en krog pa so jo pospremili nazaj.«*), ki pa zaradi narave življenjskega poteka večkrat potrebujejo razbremenitev pri skrbi za svoje starejše sorodnike. Sogovorniki so povedali, da se večkrat srečajo s starimi ljudmi, ki so osamljeni, ker socialne mreže nimajo in potrebujejo pomoč tretje osebe.

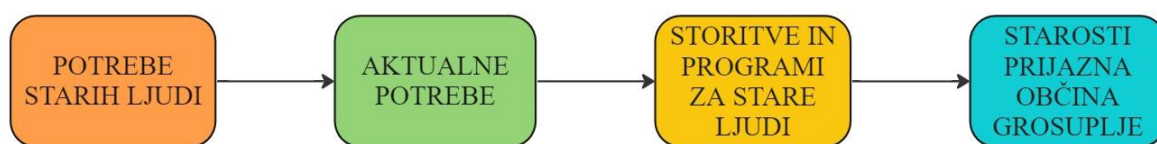
4.4.4. Stališča do starih ljudi

Glede starosti in stališč do starih ljudi so intervjuvani povedali, da je v družbi starost še vedno stigmatizirana in tabuizirana. Vrline, s katerimi so sogovorniki opisali stare ljudi, so hvaležnost, izkušnost, modrost in spoštovanje, pomembna pa je tudi njihova življenjska zgodba (I2/I5E155: *»Res točno vidiš, kako so živeli, kaj je bilo pomembnega, kaj obžalujejo.«*). Sogovornik, ki je že v pokoju, pa je izpostavil, da je treba na starost gledat pozitivno.

Med štirimi temami je bilo med in znotraj le-teh ter nekaterimi kategorijami moč opaziti nekaj povezav, ki so predstavljene v Prilogi 6. Povezava je vidna na primer med delovnim

področjem in sodelovanjem med izvajalci storitev in programov za stare ljudi, pri katerem je bilo izpostavljenih nekaj predlogov za nova sodelovanja, kar se povezuje z novimi storitvami in programi v občini, za katere je potrebno najti nove izvajalce. Na ta način bo bolje poskrbljeno za stare ljudi, zadovoljene pa bodo tudi njihove potrebe. Kot je prikazano na sliki 10, lahko iz potreb, ki jih imajo stari ljudje, ugotovimo, katere so aktualne potrebe, ki jih imajo, prilagodimo, ustvarimo ali izboljšamo storitve in programe, ki bodo odgovarjali na te aktualne potrebe, s tem pa občina postane še bolj starosti prijazna.

Slika 4.6: Povezava med kategorijami

5. RAZPRAVA

V zadnjih desetletjih se vse več pozornosti namenja staranju prebivalstva in trendom, ki prihajajo z njimi. Eden izmed njih je tudi staranje na mestu oziroma *ageing in place*, o katerem govorimo, kadar je oskrba starih ljudi usmerjena v omogočanje čim daljšega (samostojnega) bivanja v njihovem domu in njihovi skupnosti (Iecovich, 2014, str. 22). Pri tem gre omeniti, da raziskave (na primer Sirk, 2018, str. 62) kažejo, da je delež starih ljudi, ki si želijo starost preživljati v domačem okolju, velik, in sicer po nekaterih podatkih (Scharlach in Lehning, 2016, str. 67) presega 90 %. Z raziskavo sem ugotovila, da je temu res tako in da delež ljudi, ki bi si starost želeli preživljati v domačem okolju, torej v občini Grosuplje, znaša celo 95 %, s tem sem lahko potrdila eno izmed hipotez. Kot ugotovljeno v kvalitativni raziskavi v Španiji (Bosch-Farré idr., 2022) tudi izvajalci storitev in programov v občini zaznavajo, da zdravo in kakovostno staranje v največji meri ovirajo družinski in finančni problemi, izguba avtonomije ter osamljenost, glede motenj v duševnem zdravju pa je bila večkrat izpostavljena demenca in predvsem neustrezne oziroma neobstoječe oblike pomoči za ljudi z demenco ter njihove sorodnike, ki pogosto ob postavitvi diagnoze in napredovanju demence doživljajo veliko stisk, ki niso naslovljene. Kot eno izmed raziskovalnih vprašanj sem si zastavila vprašanje aktualnih potreb z vidika izvajalcev storitev in programov. Kot aktualna potreba v občini so se med drugim pokazale skupine za samopomoč sorodnikov z demenco. Glede avtonomije in dobrega počutja veliko odtehta urejen sistem zdravstvenih in socialnih storitev (Bosch-Farré idr., 2022), temu pa bi dodala, da je ključnega pomena prevoz, ki to avtonomijo zagotavlja. Omogoča namreč dostop do zdravstvenih in socialnih storitev, ki pa morajo biti same po sebi prilagojene starim ljudem in njihovim potrebam. Iz intervjujev je bilo moč razbrati, da se potrebe starih ljudi skozi leta spreminjajo, enako sta ugotovila tudi (Lewis in Buffel, 2020). Pri tem gre dodati, da je zadnjih nekaj let močno zaznamovala epidemija covid-19, ki je vplivala tudi na potrebe starih ljudi, razlike in nekatere posebnosti pa je izpostavila intervjuvanka iz CSD-ja. Kljub digitalizaciji sem bila presenečena, da sogovorniki niso več govorili o možnostih inovacij, ki bi bile možne za stare ljudi, da bi dalj časa lahko ostajali v domačem okolju. Nihče ni omenil e-oskrbe ali drugih tehnoloških inovacij, o katerih tudi Mali (2012, str. 86) meni, da se pomanjkljivo razvijajo.

Vedno znova se pri tematiki namestitev v institucionalno varstvo pojavi razprava o fenomenu »čakalnih vrst«. Seveda so jih omenili tudi anketirani. S prej omenjenim pomanjkljivim razvojem ustreznih oblik za daljšanje bivanja v domačem okolju in odložitvi

institucionalizacije si je težko zagotoviti mesto v domu za stare ljudi, ko si bo to star človek želel. Domovi za stare ljudi so dobro prepoznana (Mali, 2012, str. 86) in še vedno ena od najrazvitejših oblik dolgotrajne oskrbe v Sloveniji (Mali in Grebenc, 2021, str. 5). Prav zaradi zapisanega številni pričakujejo, da bo sprejem možen takoj. Tukaj naletimo na problem potreb starih ljudi na eni in kapacitet domov na drugi strani. Socialni delavki, zaposleni na področju domskega varstva v Domu starejših občanov Grosuplje, sta to nazorno predstavili s primerom, da bi, če bi imeli sedaj možnost še za 50 namestitev, te brez težav zapolnili, in sicer zaradi potreb, ki se kažejo v okolju. Valenček (2013, str. 149–150) je ugotovila, da si stari ljudje, v primeru, da ne bi več mogli skrbeti zase, najbolj želijo živeti v domu za stare ljudi v svojem domačem kraju. Enako so izpostavili tudi anketirani, saj si kot domačini želijo starost preživljati v domu za stare ljudi v domačem okolju, kjer imajo v bližini sorodnike in prijatelje, ki jih lahko obiskujejo.

Na raziskovalno vprašanje o odzivanju na trend staranja in potrebe starih ljudi sem v literaturi zasledila, da mora razvoj novih storitev iti z roko v roki v smeri krepitve obstoječih storitev na domu uporabnika (Bosch-Farré idr., 2022), s preventivo pa upočasniti nastanek obsežnejših potreb (Nagode in Kobal Straus, 2022 str. 153). Pri tem se je kot dobra rešitev pokazala novo vpeljana možnost začasnih namestitev v Domu starejših občanov Grosuplje, ki omogoča, da si sorodniki, ki kot neformalni oskrbovalci skrbijo za sorodnike, vsaj za obdobje do treh mesecev malo odpočijejo, kot druga storitev pa je pomembno tudi dnevno varstvo. Pri tem sta sogovornici izpostavili, da je to izziv predvsem za ljudi z demenco, ki jim vsakodnevna sprememba okolja predstavlja izziv, številni uporabniki, ki prihajajo tako v dnevno varstvo kot v okviru začasnih namestitev, pa bi po njunem mnenju že potrebovali stalni sprejem, ki pa zaradi prej omenjenih kapacitet ni mogoč. Kot že omenjeno se na področju demence kaže največ priložnosti za izboljšave in vpeljavo novih oblik storitev in programov. Demenci prijazne točke so že korak v pravo smer, vendar poleg informacij ne zagotavljajo drugih vidikov, ki bi jih bilo nujno nasloviti na področju dela ljudi z demenco.

Za vpeljevanje novih storitev in programov v okolje je ključno vnaprejšnje snovanje različnih strategij. Na nacionalni ravni je eden izmed strateških dokumentov na primer *Resolucija o nacionalnem programu socialne varnosti za obdobje 2013–2020* (2013), kjer je bil med drugim poudarek na izboljšanju razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanju dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov ter zagotavljanju večjega vpliva uporabnikov. Intervjuvani so izpostavili predvsem pomembnost tega, da so uporabniki soustvarjalci storitev in programov, ker le na ta način lahko resnično dosežejo, da so storitve in programi oblikovani v skladu z njihovimi željami in potrebami. Predsednik Društva upokojencev Grosuplje in

socialni delavki iz doma so omenili tudi uvedbo ankete, s katero želijo narediti korak v smeri vpogleda v dejansko stanje, kaj je tisto, kar je potrebno spremeniti, dopolniti in čemu posvečati več pozornosti. Pri ostalih intervjuvancih, ki anketo uporabljajo kot vir pridobivanja povratnih informacij, se je to namreč izkazalo kot dober način, ki omogoča razvoj storitve, saj zajame veliko število uporabnikov.

Kot drug pomembni dokument bi izpostavila še *Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja«* (2016), kjer je velik poudarek dan na preventivne aktivnosti predvsem za ranljive skupine, med katere zagotovo spadajo stari ljudje. Premik k večji ozaveščenosti družbe in posameznika za zdravje se v občini kaže pri programu Zdravstvenovzgojnega centra Grosuplje, ki pripravlja delavnice in svetovalnice na različne aktualne teme (življenjski slog, dejavniki tveganja, tehnike sproščanja, zdravo gibanja itd.), delavnice in svetovalnice so brezplačne, kar približa dostopnost vsem. S preventivnim delom pa veliko naredita tudi Rdeči križ in Društvo upokojencev Grosuplje, predvsem z brezplačnim mesečnim merjenjem krvnega tlaka, krvodajalskimi akcijami itd. Pri tem gre omeniti tudi Strategijo razvoja socialnega varstva v občini Grosuplje 2011–2015 (Občina Grosuplje, 2010) ter strateški dokument Občina Grosuplje, starejšim prijazna občina 2016–2020, Razvojni program za področje staranja in medgeneracijskega sodelovanja in sožitja (Občina Grosuplje, 2016), ki ju je zasnovala občina, vendar je bilo že s strani intervjuvank povedano, da nista bila v celoti izpeljana in je še veliko prostora za realizacijo. To po eni strani pomeni prednost, da neki dokumenti s cilji obstajajo, po drugi strani pa pomanjkljivost, da se jih še ni uresničilo in ostajajo le zapisani na papirju.

Trend staranja svetovnega prebivalstva predstavlja izziv na številnih področjih, ki pomembno prispevajo k sožitju in razvoju skupnosti na vseh ravneh (Valenček, 2013, str. 132), zato so se v zadnjih desetletjih začela razvijati starosti prijazna mesta in podeželja. S tem namenom sem postavila naslednje raziskovalno vprašanje: V kolikšni meri se občanke in občani občine Grosuplje strinjajo, da je občina Grosuplje starosti prijazna občina. Občina Grosuplje je namreč naziv starosti prijazna občina dobila leta 2014. Pomembno je, kako cilji po pridobitvi naziva zaživijo v praksi in kakšna je smer razvoja, zato je glede na prejeti naziv presenetil pogled intervjuvanih in anketiranih, ki se precej razlikuje, ob anketiranju pa se je izkazalo, da se s trditvijo strinja več krajanov Grosuplja kot krajanov drugih krajevnih skupnosti. Največ pohval iz obeh strani je prišlo za raznovrstne možnosti prevoza znotraj občine. Ramovš (b.d.) je opomnil na to, da kar je prijazno starosti, je prijazno vsem, zlasti mladim družinam, osebam z ovirami in drugim ogroženim skupinam, kar se lepo kaže ravno pri Grosupeljčanu, ki omogoča občanom iz oddaljenih delov občine, da jih pripelje v center Grosuplja. Namenjen pa

ni samo starim ljudem, ampak tudi nosečnicam, kar podkrepi Ramovševo razmišljanje. Zanimivo je bilo opaziti razlikovanje v poznavanju Zapeljivca in Grosupeljčana, kar sem predvidela tudi v eni izmed hipotez. Obe storitvi so poznali izvajalci storitev in programov za stare ljudi, pri anketiranih pa je bilo njuno poznavanja slabše. Nekateri anketirani so tako pri predlogih za izboljšave navedli brezplačen prevoz starih ljudi iz oddaljenih delov občine, kar pomeni, da o Grosupeljčanu niso dovolj ozaveščeni. Razlog za različno poznavanje možnosti prevoza gre verjetno pripisati tudi času od vpeljave Zapeljivca in Grosupeljčana, saj je slednji v uporabi le nekaj mesecev. Pri prevozu znotraj občine ne gre pozabiti na medkrajevne avtobuse in vlake, ki jih člani Društva upokojencev redno uporabljajo predvsem zato, ker je bilo na nacionalni ravni poskrbljeno, da se lahko vozijo brezplačno, kar je lepa spodbuda za njihovo večjo mobilnost.

V okviru hipoteze o stavbnih in zunajstavnih površinah ter bivališču so bile izpostavljene arhitekturne ovire, ki onemogočajo kakovostno starost, saj zmanjšujejo mobilnost starih ljudi, ki prav zaradi pomanjkanja le-te izgubljajo avtonomijo. Grebenc (2012) izpostavlja, da so urejeni pogoji bivališča ena izmed potreb starih ljudi. Kritično je potrebno ovrednotiti tudi lokacijsko dostopnost storitev in programov. Intervjuvanka iz CSD-ja je že sama omenila, da imajo sicer prilagojen dostop glede klančin, s prenovo, ki se je ravno izvajala, pa bodo pločniki pridobili še taktilne oznake. Kljub temu pa je izpostavila, da selitev ni bila ravno posrečena, saj so se iz centra občine selili na lokacijo, ki je za vse težje dostopna, kar posledično pomeni, da manj ljudi dejansko dostopa do CSD-ja in ravno zaradi tega ne pridobijo pravic, ki jim pripadajo. Na ranljivost starih ljudi ima namreč velik vpliv njihova materialna preskrbljenost oziroma prikrajšanost, ki je močno povezana tudi z zadovoljevanjem njihovih potreb, kot ugotavlja Zabukovec (2013, str. 180–181) pa lahko materialna revščina povzroča tudi občutek prikrajšanosti, nezadovoljstva in ne vključenosti. Nujno je, da se v družbi prepozna take ljudi in se jim pomaga do potrebne pomoči, pri čemer je včasih potrebno sodelovanje več služb, ki pa je, glede na pripovedovanje intervjuvanih, znotraj občine Grosuplje dobro. Primer dobre prakse je izpostavila prej omenjena intervjuvanka iz CSD-ja. Opisala je primer ranljive stare gospe, ki je zaradi napredovane demence postala še bolj ranljiva. Z vztrajanjem sta skupaj s patronažno sestro gospo le prepričala, da je odprla vrata in sta ji lahko pomagali, kar je njeno situacijo močno izboljšalo. Pri tem gre omeniti tudi vpetost v okolje in odnos socialne mreže, ki je pri starih ljudeh pogosto ožja in pri številnih povzroča prepuščenost samemu sebi, kot je omenila ena izmed sogovornic. Sami in osamljeni (in v tem primeru še z diagnozo demence) pa težko zadovoljijo svoje potrebe, ki so po mnenju Grebenc (2012) v močni povezavi z neodvisnim in samostojnim življenjem. Socialna mreža in stik sta po mnenju Ramovša (2000, str. 323) najbolj

pereči nematerialni socialni potrebi v starosti. V raziskavi se je njuna pomembnost kazala predvsem pri razlogih, zakaj bi si anketirani želeli starost preživljati v občini Grosuplje, tj. zaradi prisotnosti družine, prijateljev in drugih ljudi, ki so jim blizu. Pri tem gre opozoriti na problem osamljenosti na drugi strani, saj so na primer socialni oskrbovalci, patronažna sestra itd. edina socialna mreža, ki jo imajo nekateri stari ljudje. Prihod v dom za stare ljudi, dnevno varstvo ali vključitev v društvo upokojencev ali kakšno drugo društvo zmanjša osamljenost in poveča socialno mrežo, morajo pa biti te storitve finančno dostopne, saj je materialna (v katero lahko vštejemo tudi finančno) varnost ena izmed potreb starih ljudi, na katere opozarja Grebenc (2012). Izvajalci storitev in programov so pri tej tematiki izpostavili, da višina pokojnin v veliki večini ne zadošča za kritje stroškov, ki nastanejo predvsem pri namestitvi v dom za stare ljudi, zato morajo doplačevati sorodniki ali pa pride do oprostitve plačila s strani CSD-ja, kot pozitivno pa se mi je zdelo to, ko je predsednik Društva upokojencev Grosuplje omenil, da članarine po 80. letu člani ne rabijo več plačevati. Ravno aktivnosti v društvih upokojencev ali Večgeneracijskem centru ter dnevnem varstvu omogočajo odličen način zadovoljitve potrebe po dnevnih aktivnostih (Grebenc, 2012), kot omenjeno že prej pa mora biti do njih zagotovljen ustrezen prevoz, kažejo pa se tudi po potrebe po bližini teh storitev. Na tem področju so predvsem izvajalci storitev in programov večkrat omenili centralizacijo storitev in programov, ki so ravno zaradi lokacije težje dostopni občanom iz oddaljenih delov občine, kar posledično pomeni, da do njih rabijo organiziran prevoz. Glede dostopnosti so intervjuvani izpostavili tudi dostop do zdravnika, upravne enote, pošte, banke in trgovin, ki starim ljudem predstavljajo veliko breme, če teh storitev nimajo v bližini ali nimajo koga, ki bi jih tja zapeljal. Tako je vpeljava Grosupeljčana omogočila, da se občani lahko naročajo tudi na dopoldanske pregledu pri zdravniku, ki so se jih prej, ravno zaradi prevoza, posluževali v popoldanskem času. Zdravje in z njim povezane storitve so tudi ena izmed pomembnih potreb starih ljudi (Grebenc, 2012). Ena izmed intervjuvank je izpostavila, da problem pri zdravstvu in predvsem Zdravstvenem domu Grosuplje vidi v njegovi lokaciji, saj je lociran na vrhu hriba, kar otežuje njegovo dostopnost starim ljudem.

V okviru raziskovalnega vprašanja o informiranosti o storitvah in programih za stare ljudi tudi avtorji, na primer Grebenc (2012), poleg finančne in fizične dostopnosti opozarjajo na informacijsko dostopnost. Na tem področju so veliko pomanjkljivosti videli tako intervjuvani kot anketirani. Na strani anketiranih se slaba informiranost kaže predvsem pri povprečni vrednosti, s katero so ocenili poznavanje storitev in programov za stare ljudi v občini. Glede na hipotezo o pridobivanju informacij iz različnih virov po eni strani preseneča dejstvo, da so največ informacij prejeli iz lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi, po drugi strani pa je to res

glasilo, ki ga prejme vsako gospodinjstvo in je tako dostopno vsem občankam in občanom. Sama sem sicer v hipotezi predpostavila, da bodo krajani Grosuplja najboljše poznali DSO Grosuplje, vendar med samimi storitvami in programi, namenjenimi starim ljudem, anketirani v največji meri poznajo Zdravstveni dom Grosuplje, kar ne preseneča, saj imajo občani stik z njim tudi že pred samim nastopom starosti. Najslabše poznano pa je Društvo Svelipa, ki je v Grosuplju krajši čas, njegova ciljna populacija (ljudje z ovirami, kronično bolni in stari ljudje) pa je ožja od populacije, ki koristi storitve Zdravstvenega doma Grosuplje. Pri hipotezi o ustreznosti količini storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje so anketirani, mlajši od 65 let mnenja, da je le-teh dovolj, tisti, stari 65 let in več, pa menijo, da jih je premalo.

Glede informiranosti je na strani intervjuvancev dober vpogled v izzive na tem področju podala zaposlena iz CSD-ja, ki je izpostavila težave starih ljudi, ko pride do odzivnikov in e-naročanja. Delež starih ljudi, ki uporabljajo internet, je višji kot pred leti, vseeno pa interneta ne znajo uporabljati vsi stari ljudje in do njega niti nimajo dostopa. Z e-naročanjem so ljudje tako postali še bolj ranljivi, predvsem tisti, ki nimajo nikogar, ki bi jim lahko pri tem pomagal, saj je naročanje preko telefona mogoče le še za redke storitve, to pa stare ljudi potiska na rob vse bolj digitalizirane družbe in jih oddaljuje od pravice do informacije po potrebah starih ljudi, do nasveta in do informiranega soglasja (Age Platform Europe, 2010). Poleg digitalizacije so v okviru raziskovalnega vprašanja o izzivih, s katerimi se srečujejo izvajalci storitev in programov za stare ljudi, izpostavili še preobremenjenost zaradi administracije, ki kot posledico pušča tudi manj časa za stik z ljudmi ter težko komunikacijo, katero imajo predvsem s sorodniki uporabnikov.

Sogovorniki so podali svoje poglede na potrebe starih ljudi, ki jih imajo po njihovem mnenju. V primerjavi z ugotovitvami Brate (2021), Šrajner (2022) ter Brglez in Marinović (2022) in Pirih (2020) je podobnosti možno najti pri želji po preživljanju starosti v domačem okolju, povezovanju izvajalcev storitev med sabo ter na področjih finančne neodvisnosti oziroma dostopnosti, samostojnosti, neodvisnosti, družabništvu, zdravstvenih storitvah ter pomoči drugega pri oskrbi, izpostavljena pa je bila še aktivna starost, med katero so bile izpostavljene dejavnosti, še posebej izleti. Le redki so omenili zadovoljstvo s hišo, ki se je na primer izkazala kot pomembna potreba v Križevcih pri Ljutomeru (Šrajner, 2022). Kot sta ugotovili Brglez in Marinović (2022) so tudi sogovorniki izpostavili pomoč pri vsakodnevnih opravilih na eni in potrebo po institucionalnem varstvu po drugi strani. Tako kot je ugotovila Brate (2021) so tudi intervjuvani omenili, da obstaja nekaj storitev, ki jih na področju starih ljudi v občini primanjkuje. Skupni so primanjkljaji na področju obsega pomoči na domu, programih za informiranje starih ljudi o pravicah in storitvah, ki so jim namenjene, dodana pa

sta bila še paliativni tim in skupine za samopomoč za sorodnike z demenco. Brate (2021) je izpostavila tudi priložnosti na področju izboljšav arhitekturne dostopnosti, ki so jo omenili tudi intervjuvani, Pirih (2020) pa je opozorila tudi na dostopnost do informacij, ki je bila med intervjuvanci izpostavljena predvsem pri zaposleni na CSD-ju.

Intervjuvanci so med seboj primerjali tudi potrebe, ki jih imajo uporabniki glede na okolje bivanja. Za razliko od ugotovitev raziskave Potrebe zmožnosti in stališča starejših ljudi v Sloveniji, ki so stari 50 in več let, ki je bila izvedena leta 2010, stari ljudje iz podeželja prevoza niso izpostavili kot pomanjkljivost, kar lahko pripišemo uvedbi novega vira prevoza, in sicer Grosupeljčana. Omenjena raziskava je ugotovila pomembnost bližine narave, miru, bližine storitev, socialne mreže in lokalnih društev, intervjuvani pa so podobnosti našli na prvih štirih področjih, glede lokalnih društev in možnosti storitev in programov za stare ljudi pa so izpostavili, da še vedno prihaja do razlik v življenjskih potekih starih ljudi iz urbanega oziroma ruralnega dela občine in se storitev v večji meri poslužujejo stari ljudje iz urbanega dela, ki so bolj vpeti v vse dogajanje. Na drugi strani pa se manjše razlike kažejo tudi pri socialni mreži. Intervjuvani iz DSO-ja sta na primer izpostavili, da imajo stanovalci iz ruralnega okolja več obiskov, predvsem širše družine in sosedov. Tudi intervjuvanka iz CSD-ja je omenila, da opaža, da se sicer stari ljudje iz urbanega dela udeležujejo več aktivnosti, predvsem tudi zaradi njihove bližine, je pa skozi leta opazila, da so bolj osamljeni kot stari ljudje iz ruralnih območij občine. Predsednik Društva upokojencev Grosuplje je sicer omenil, da se v društvo včlanjujejo vsi, ne glede na okolje bivanja, predvsem z namenom druženja in izletov. Družabništvo se je izkazalo kot ena od aktualnih potreb v občini. Pri tem gre omeniti, da poleg neformalnih oskrbovalcev velik del odtehtajo tudi prostovoljci, pri katerih je bilo ugotovljeno (Matthews in Nazrooja, 2021), da ima prostovoljstvo starih ljudi v pokoju pozitivne učinke na dobro počutje. Intervjuvani so omenili projekt Starejši za starejše, ki v Sloveniji poteka od leta 2004, z namenom obiskovanja starejših od 69 let v svoji okolici, kjer se jih povpraša o tem, kako živijo in jim poskušajo organizirati pomoč, če jo potrebujejo (Zveza društev upokojencev Slovenije, 2023a). Prostovoljstvo je oblika, ki se v občini Grosuplje počasi razvija. Intervjuvanki sta omenili, da je k temu veliko pripomogla zaposlena, ki vodi gospodinjske skupnosti v DSO-ju, saj število prostovoljcev pred tem ni bilo nikoli tako veliko. Kot prostovoljci pa so se v času epidemije izkazali tudi mladi, ki so v okviru Študentskega kluba Groš pomagali pri nakupu in dostavi živil ranljivim občankam in občanom. Pri opisanem primeru gre tudi za medgeneracijsko povezovanje, o katerem je veliko govorila zaposlena na Občini Grosuplje, in sicer s poudarkom na tem, da bi bilo v prihodnje potrebno vsa področja zasnovati bolj medgeneracijsko. O potrebah po bližini narave in miru so v večji meri spregovorili intervjuvani

v povezavi s tem, da je to nekaj, kar si želijo, ko bodo sami preživljali starost, saj, glede na težko delo v službi, ki večkrat zajema težko komunikacijo, iščejo stik z naravo in mir že sedaj, bi se pa radi posluževali storitev in programov, ki jih ponujajo lokalna društva in koristili možnost brezplačnega prevoza.

Na raziskovalni vprašanji o preživljanju starosti v občini Grosuplje je pri odgovorih prihajalo do razlik tako pri anketiranih kot intervjuvanih. Pri slednjih se je lepa razlika pokazala predvsem pri tistih, ki občino poznajo le službeno in prihajajo iz drugih občin, saj se zopet pokaže želja po preživljanju starosti v domačem okolju; vsi so namreč omenili, da bi želeli ostati v občini, kjer trenutno bivajo, kljub temu, da občino Grosuplje ocenjujejo kot starosti prijazno. Pri anketiranih se je sicer pokazalo, da so o preživljanju svoje starosti v večji meri razmišljale občanke kot občani, vsi pa bi si v veliki meri želeli starost preživljati znotraj občine. Kot poglobitna razloga sta bila izpostavljena ravno domačnost in poznavanje okolja in pa pomembnost socialne mreže, ki je bil najpogostejši razlog za preživljanje starosti v občini. Na drugi strani presenečajo odgovori glede preživljanja starosti v domovih za stare ljudi. V povprečju so anketirani namreč dom za stare ljudi ocenili kot najmanj ustrezno obliko, ko pride do preživljanja starosti, intervjuvani pa so ravno tako nazorno nakazali, da v dom za stare ljudi ne bi radi šli, vendar se zavedajo, da druge možnosti ne bo. Kot ena izmed aktualnih potreb v občini Grosuplje so se pokazala oskrbovana stanovanja. V Sloveniji jih je bilo leta 2020 po oceni Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (b.d.) na voljo 1242, v gradnji oziroma načrtu pa še 316 oskrbovanih stanovanj. Anketirani so v povprečju naklonjeni oskrbovanim stanovanjem, saj je bilo povprečje najvišje, takoj za domačim okoljem. Oskrbovana stanovanja so le ena oblika ustreznih oblik bivanja za stare ljudi, Grebenc (2012) pa poudarja, da se bodo v prihodnosti kazale potrebe po novih oblikah bivanja. Ena od anketirank je na primer predlagala kombinirano naselje mladih in starejših, kjer mladi pomagajo starim. Pri tem se pojavlja tudi vprašanje številnih hiš, grajenih za tri generacije, v katerih pa živijo le stari ljudje, katerim veliko oviro pri mobilnosti delajo stopnice, medtem ko so stari ljudje, ki bivajo v stanovanjih, izpostavili tudi odsotnost dvigal.

Dolgotrajna oskrba bi morala biti odgovor na potrebe starih ljudi. Za tiste, ki si ne želijo bivanja v domovih za stare ljudi, bi morale biti na voljo druge možnosti, saj je po mnenju Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič (2019, str. 13) dolgotrajna oskrba veliko več kot zagotavljanje storitev, med drugim je razumevanje potrebe po vplivu uporabnika na lastno življenje ne glede na intenzivnost njegovih potreb. V ospredju je torej uporabnik oziroma star človek, s katerim je potrebno sodelovati in soustvarjati (Mali, Flaker, Urek in Rafaelič, 2018, str. 15–17), zato so tudi intervjuvani povedali, kako pomembno je pridobivati povratne

informacije, da znajo storitve razvijati v pravo smer, smer, ki je uporabniku blizu. Mali (2013, str. 16) lepo povzame slednje, ko zapiše, da lahko načrtujemo še tako dober sistem dolgotrajne oskrbe, sprejemamo dokumente, razvijamo nove oblike pomoči, pomembno pa je prepoznati, da je osrednje vodilo dolgotrajne oskrbe pomoč človeku. Prav tako pa morajo biti storitve naravnane kot odgovor na nove, aktualne potrebe, kjer načrtovanje storitev izhaja iz posameznikove ocene potreb po storitvah, ki mu omogočajo uresničevanje lastnih ciljev in izboljšanje kakovosti življenja (Flaker idr., 2008, str. 15, 28). Kot je omenila eno od intervjuvank, s tem, ko uporabniku naloži nekaj dodatnih nalog, pride do večje učinkovitosti pomoči, uporabnik pa na ta način zadrži vpliv nad svojim življenjem, Dragoš (2008, str. 52–53) pa tem lastnostim individualiziranega pristopa dodaja še, da ta lokalnim oblastem prinaša informacije o potrebah občanov, ki lahko načrtujejo in razvijajo nove storitve, prilagojene tem potrebam, na državni ravni pa pripomore kot pokazatelj trendov in pri postavitvi prioritet. Dolgotrajna oskrba, kot nek nov steber socialne varnosti (Flaker idr., 2008, str. 19), bi morala biti tudi zakonsko opredeljena in stremeti k sistemu, ki na enem mestu uporabniku omogoča paleto storitev (s poudarkom na storitvah v skupnosti), v kateri, kljub raztezanju na več področij (zdravstveno, socialno idr.) deluje integrirano, povezovalno in sodelovalno ter vselej z namenom delovanja v najboljšo korist uporabnika (Nagode, Kovač, Lebar in Rafaelič, 2019, str. 14), saj so človeški odnos, spoštovanje in potrebe ljudi vodilo socialnega dela (Mali in Penič, 2022, str. 213).

S pričujočo raziskavo sem želela raziskati za socialno delo s starimi ljudmi pomembno temo, in sicer njihove potrebe in odgovore nanje, saj sem ugotovila, da podobnih raziskav v občini Grosuplje še ni bilo izvedenih. Z eksplorativnim pristopom sem želela z dveh perspektiv pridobiti pogled na stanje in potrebe starih ljudi v občini Grosuplje, in sicer z vidika izvajalcev storitev in programov ter občank in občanov. Pri tem bi želela izpostaviti, da so bili intervjuji izvedeni s sedmimi izvajalci, kar je pripomoglo k različnim pogledom iz različnih delovnih mest, vendar bi bilo za pridobitev še širše perspektive potrebno intervjuje izvesti z vsemi izvajalci storitev in programov na področju dela s starimi ljudmi v občini Grosuplje. Kot prednost bi izpostavila uporabo diadnih intervjujev, pri katerih sem, po mojem mnenju, pridobila širši pogled na določeno tematiko, saj so sogovornice vsaka iz svoje perspektive podale odgovor pri določenem vprašanju in ena drugi podale iztočnico za nadaljnjo debato.

Pri spletni anketi je presenetilo to, da je na nagovor spletne ankete kliknilo 571 ljudi, v celoti pa je anketni vprašalnik izpolnilo le 159 oseb (torej le tretjina vseh, ki so kliknile na anketni vprašalnik). Glede samih anketiranih bi kot pomanjkljivost izpostavila še razmerje med

ženskimi in moškimi anketiranimi, saj je v spletni anketi sodelovalo le slabih 15 % moških in 85 % žensk.

6. SKLEPI

Na podlagi raziskave sem prišla do naslednjih sklepov:

- Število prošenj za institucionalno varstvo se iz leta v leto povečuje.
- Vloge za institucionalno varstvo vlagajo vse mlajši uporabniki.
- Število sprejemov v institucionalno varstvo se povečuje.
- Število uporabnikov z demenco močno narašča.
- Starim ljudem veliko pomenijo neodvisnost, samostojnost in mobilnost.
- Kot aktualne se kažejo potrebe po celodnevni oskrbi ljudi z demenco, dnevnem varstvu, dostavi hrane, družabništvom, finančni dostopnosti, oskrbovanih stanovanjih in večjem obsegu pomoči na domu.
- Med uporabniki je možno opaziti razlike glede na okolje bivanja.
- Povratne informacije zaposleni pridobivajo neposredno pri uporabnikih in preko anket.
- Informiranost o storitvah in programih za stare ljudi je slaba.
- Anketirani največ informacij o storitvah in programih za stare ljudi dobijo iz lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi.
- Sodelovanje med izvajalci storitev in programov za stare ljudi je dobro.
- Prednost sodelovanja se kaže predvsem pri skupnem delu na terenu.
- Pomanjkljivosti, ki jih intervjuvani vidijo na delovnem mestu, so digitalizacija, administracija in težka komunikacija.
- 95 % anketiranih si želi starost preživljati v domačem okolju.
- Intervjuvani se bolj strinjajo s trditvijo, da je Grosuplje starosti prijazna občina kot anketirani.
- Anketirani najboljše poznajo storitve Zdravstvenega doma Grosuplje, najmanj pa Društvo Svelipa.
- Anketirani bolje poznajo Zapeljivca kot Grosupeljčana.
- Skoraj tri četrtine vprašanih meni, da bi bilo v občini Grosuplje potrebno uvesti nove storitve in programe za stare ljudi.
- Dve tretjini anketiranih bi si starost želeli preživljati v občini Grosuplje.
- Najpogostejši razlog za preživljanje starosti v občini Grosuplje med anketiranimi je socialna mreža.
- Pomanjkljivosti, ki jih na področju potreb starih ljudi opažajo intervjuvani, so arhitekturna in lokacijska nedostopnost ter centralizacija.

- Anketirani so mnenja, da je največ sprememb potrebnih na področju obveščanja, najmanj pa na področju prevoza.
- Občanke so o poteku starosti razmišljale več kot občani.
- Intervjuvani menijo, da je starost v družbi še vedno stigmatizirana.

7. PREDLOGI

- Glede na večanje števila ljudi z demenco bi bilo smiselno oblikovati programe in storitve, ki bi jim bile na voljo skozi celoten dan in na način, da bi lahko ostali v domačem okolju. Menim, da bi se to lahko rešilo z oblikovanjem pomoči na domu, ki pa bi bila vsebinsko zasnovana na način, ki bi bil primeren za ljudi z demenco.
- Menim, da bi bilo smiselno oblikovati skupine za samopomoč za sorodnike ljudi z demenco, saj številni ob postavitvi diagnoze in napredovanju demence občutijo veliko stisko, manjka jim okolje, kjer bi lahko odprto govorili o svojih izkušnjah, strahovih in stiskah, še posebej zato, ker je demenca v družbi še vedno predstavljena kot tabu tema.
- V raziskavi se je izkazalo, da bi bilo največ sprememb potrebnih na področju obveščanja, zato bi bilo smiselno urediti zbirnik vseh informacij o službah, storitvah in programih, ki so starim ljudem na voljo v občini Grosuplje in jih objaviti na enem mestu. Glede na to, da so anketirani največ informacij prejeli preko lokalnega časopisa Grosupeljski odmevi, menim, da bi bila to odlična »lokacija« za objavo informacij, saj vsi občani mesečno na dom dobijo brezplačen izvod. Te informacije bi po mojem mnenju morale biti zapisane v vsaki številki časopisa in ne samo enkrat. Menim, da bi moral biti ta zbirnik informacij na voljo pri vseh izvajalcih storitev in programov za stare ljudi, še posebej pa v Zdravstvenem domu Grosuplje, saj ga anketirani najboljše poznajo, ter na njihovih spletnih straneh.
- Večja informiranost bi bila po pojem mnenju nujna tudi pri prevozi, predvsem pri novi obliki prevoza Grosupeljčan, ki je namenjen starim ljudem iz oddaljenih delov občine, saj se je izkazalo, da jo anketirani poznajo v manjši meri kot Zapeljivca, ki je na voljo že od lanskega leta.
- Tako intervjuvani kot anketirani so izpostavili problem obsega pomoči na domu, ki zaenkrat deluje od ponedeljka do sobote med sedmo in drugo uro. Smiselno bi bilo povečati število socialnih oskrbovalcev, ki bi lahko pomoč nudili več ljudem in tudi v popoldanskem in večernem času ter ob praznikih.
- Smiselno bi bilo, da bi bil razvoz kosil opredeljen kot samostojna storitev (trenutno je v sklopu pomoči na domu), saj bi na ta način lahko socialni oskrbovalci tudi v opoldanskem času obiskali več uporabnikov, hkrati pa bi bilo lahko več uporabnikov vključenih v prinos hrane na dom.

- Ker številna bivališča niso primerno arhitekturno zasnovana, menim, da bi bila v občini Grosuplje nujna gradnja oskrbovanih stanovanj, ki bi starim ljudem omogočala mobilnost, hkrati pa odložila institucionalno varnost. Pri tem pa bi opozorila, da bi ta stanovanja morala biti finančno dostopna. Menim, da bi morali biti vsi stanovanjski objekti arhitekturno dostopni starim ljudem, na način, da se zagotovi dvigalo, klančine in dovolj široke hodnike ter nizke pragove.
- Kot je predlagala ena od intervjuvank, se tudi meni zdi ideja o mobilnem paliativnem timu odlična rešitev v smeri dostojnega preživljanja zadnjih trenutkov življenja v domačem okolju, ki bi bila na voljo vsem, ne glede na lokacijo bivanja.
- V sklopu medgeneracijskega povezovanja in prostovoljstva menim, da bi lahko mlajše generacije spodbujali k preživljanju svojega prostega časa s starimi ljudmi (na primer kot del obveznih izbirnih vsebin v srednji šoli ter kot neobvezni izbirni predmet v osnovni šoli) in ta na način zmanjšali njihovo osamljenost, mladi pa bi na ta način pridobili nova znanja in spretnosti.
- Centraliziranost storitev predstavlja velik izziv občanom iz oddaljenih delov občine, zato menim, da bi se lahko število Grosupeljčanov (avtomobilov) povečalo in podaljšalo tudi delovni čas, da bi se lahko starejši udeleževali tudi kakšnih prireditev in drugih dogodkov, ki se odvijajo v večernem času.
- Potrebe ljudi se nenehno spreminjajo, zato bi bilo smiselno anketo ponoviti čez nekaj let in s strani občanov pridobiti aktualne informacije o potrebah starih ljudi ter voditi razvoj storitev in programov za stare ljudi v smeri kakovostnejšega življenja starih ljudi.

8. LITERATURA

- Age Platform Europe. (2010). *Evropska listina pravic in odgovornosti starejših, potrebnih dolgotrajne oskrbe in podpore*. Pridobljeno 17. 2. 2023 s https://www.age-platform.eu/sites/default/files/European%20Charter_SL.pdf
- Bednaš, M., & Kajzer, A. (ur). (2017). *Strategija dolgožive družbe*. Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Bosch-Farré, C., Malagón-Aguilera, M. C., Ballester-Ferrando, D., Bertran-Noguer, C., Bonmatí-Tomás, A., Gelabert-Vilella, S., & Juvinyà-Canal, D. (2020). Healthy ageing in place: enablers and barriers from the perspective of the elderly. A qualitative study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(18). Pridobljeno 10. 3. 2023 s <https://www.mdpi.com/1660-4601/17/18/6451>
- Brate, K. (2021). *Stanje in potrebe na področju dela s starimi ljudmi v občini Moravče* (Magistrsko delo). Pridobljeno 17. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=151181&lang=slv>
- Brglez, D., & Marinović, M. (2022). *Odziv različnih služb na potrebe starih ljudi v Mestni občini Velenje v času epidemije covid-19* (Magistrsko delo). Pridobljeno 17. 2. 2023 <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=155651&lang=slv>
- Center za socialno delo Ljubljana, enota Grosuplje. (b.d.). *CSD Ljubljana, enota Grosuplje*. Pridobljeno 15. 2. 2023 s <https://www.csd-slovenije.si/csd-ljubljana/enota-grosuplje/>
- Čaćinović Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2015). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čeh, S. (2018). Prijazna mesta in občine. *Delo – Novice*, 23. 7. Pridobljeno 10. 12. 2022 s <https://www.delo.si/novice/slovenija/prijazna-mesta-in-obcine/>
- Černič, I. (2019). *Metodološko pojasnilo: izdatki in viri financiranja zdravstvenega varstva*. Pridobljeno 19. 2. 2023 s <https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/8124>
- Dom starejših občanov Grosuplje. (b.d.). *Predstavitev*. Pridobljeno 15. 2. 2023 s <https://www.dso-grosuplje.si/predstavitev>
- Dragoš, S., Leskošek, V., Petrovič Erlih, P., Škerjanc, J., Humljan Urh, Š., & Žnidarec Demšar, S. (2008). *Krepitev moči*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- eDemenca. (b.d.). *Dom starejših občanov – institucionalno varstvo*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://edemenca.si/dom-starejsih-obcanov/>

- Fajković, L. (2020). *Ocena potreb starih ljudi po dolgotrajni oskrbi v občini Jesenice* (Diplomsko delo). Pridobljeno 19. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=130548&lang=slv>
- Fakulteta za družbene vede. (2022). *Ob evropskem dnevu neformalnih oskrbovalcev*. Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.fdv.uni-lj.si/raziskovanje/raziskovalni-centri/oddelek-za-sociologijo/center-za-druzboslovno-informatiko/obvestila/ob-evropskem-dnevu-neformalnih-oskrbovalcev>
- Filipovič Hrast, M. (2022). *Kakovost bivanja starih ljudi v skupnosti*. Zapiski predavanj pri predmetu Dolgotrajna oskrba in socialno delo, UL, Fakulteta za socialno delo.
- Filipovič Hrast, M., Sebdi, R., & Kerbler, B. K. (2020). Housing choices of older people: staying or moving in the case of high care needs. *Sustainability*, 12(7). Pridobljeno 13. 2. 2023 s <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2888#B29-sustainability-12-02888>
- Flaker, V., Ficko, K., Grebenc, V., Mali, J., Nagode, M., & Rafaelič, A. (2019). *Hitra ocena potreb in storitev*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenc, V., Škerjanc, J., & Urek, M. (2008). *Dolgotrajna oskrba: očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Gov.si. (2021). *Domovi za starejše*. Pridobljeno 3. 1. 2023 s <https://www.gov.si teme/domovi-za-starejse/>
- Gov.si. (2022a). *1107 novih mest v domovih za starejše*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://www.gov.si/novice/2022-01-31-1107-novih-mest-v-domovih-za-starejse/>
- Gov.si. (2022b). *Humanitarne organizacije*. Pridobljeno 6. 1. 2023 s <https://www.gov.si teme/humanitarne-organizacije/>
- Gov.si. (2023). *Javni sektor*. Pridobljeno 29. 3. 2023 s <https://www.gov.si/podrocja/drzava-in-druzba/javni-sektor/>
- Grebenc, V. (2012). *Delavnica o vlogi neprofitnih in javnih organizacij v življenjskem okolju udeležencev: odgovori na potrebe starih ljudi: interno gradivo za študente*. Pridobljeno 17. 2. 2023 s <http://www.fsd.uni-lj.si/mma/Vloga%20neprofitnih%20in%20javnih%20organizacij%20-%20delavnica/2012100511555344/>
- Hlebec, V., Nagode, M., & Filipovič Hrast, M. (2014). *Kakovost socialne oskrbe na domu: vrednotenje, podatki in priporočila*. Pridobljeno 10. 1. 2023 s https://www.fdv.uni-lj.si/docs/default-source/zalozba/pages-from-oskrba_out.pdf
- Hojnik Zupanc, I. (1999). *Samostojnost starega človeka v družbeno-prostorskem kontekstu*. Ljubljana: Znanstvena knjižnica FDV.

- Iecovich, E. (2014). Aging in place: from theory to practice. *Anthropological Notebooks*, 20(1). Pridobljeno 13. 2. 2023 s http://www.drustvo-antropologov.si/AN/PDF/2014_1/Anthropological_Notebooks_XX_1_Iecovich.pdf
- Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo. (2021). *Analiza izvajanja pomoči na domu – Analiza stanja v letu 2020 – končno poročilo*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Direktorat za socialne zadeve.
- Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo. (b.d.). *Zemljevid in seznam oskrbovanih stanovanj*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://irssv.si/zemljevid-in-seznam-oskrbovanih-stanovanj/>
- Janjilović, D. (2023). *Uporabniška perspektiva starih ljudi o bivanju doma v prihodnosti* (Magistrsko delo). Pridobljeno 13. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=166417&lang=slv>
- Lewis C., & Buffel, T. (2020). Aging in place and the places of aging: A longitudinal study. *Journal of Aging Studies*, 54. Pridobljeno 13. 2. 2023 s <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0890406520300402>
- Lobe, B., & Morgan, D. L. (2021). Assessing the effectiveness of video-based interviewing: a systematic comparison of videoconferencing based dyadic interviews and focus groups. *International Journal of Social Research Methodology*, 24(3). Pridobljeno 6. 6. 2023 s <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13645579.2020.1785763>
- Mali, J. (2009). Medgeneracijska solidarnost v obstoječih oblikah skrbi za stare ljudi. V V. Tašner, I. Lesar, M. G. Antić, V. Hlebec, & M. Pušnik (ur.), *Brez spopada: kultur, spolov, generacij* (243–256). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Mali, J. (2012). Uvajanje dezinstitutizacije na področju oskrbe starih ljudi. *Časopis za kritiko znanosti*, 40 (250). Pridobljeno 17. 2. 2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-JZ95KRJX/6674492d-4553-4530-83f7-62a27422d247/PDF>
- Mali, J. (2013). *Dolgotrajna oskrba v Mestni občini Ljubljana*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mali, J. (2017). Medgeneracijska dimenzija dolgotrajne oskrbe. V M. Šorn (ur.), *Starost – izzivi historičnega raziskovanja* (233-250). Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino.
- Mali, J., & Grebenc, V. (2021). *Strategije raziskovanja in razvoja dolgotrajne oskrbe starih ljudi v skupnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

- Mali, J., & Penič, B. (2022). Odzivi socialnega dela na ukrepe za zaježitev epidemije covida-19 v domovih za stare ljudi. *Socialno delo*, 61 (2–3). Pridobljeno 16. 2. 2023 s https://www.revija-socialnodelo.si/mma/6_Mali_Pen.pdf/2022101209422724/
- Mali, J., Flaker, V., Urek, M., & Rafaelič, A. (2018). *Inovacije v dolgotrajni oskrbi: primer domov za stare ljudi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Matthews, K., & Nazroo, J. (2021). The Impact of Volunteering and Its Characteristics on Well-being After State Pension Age: Longitudinal Evidence From the English Longitudinal Study of Ageing. *The journals of gerontology. Series B, Psychological sciences and social sciences*, 76(3). Pridobljeno 11. 3. 2023 s <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7887733/>
- McDonough, K., & Davitt, J. K. (2013). Aging in Place in the Village – Social Work Roles Shine. *Social Work Today*, 13(1). Pridobljeno 11. 3. 2023 s <https://www.socialworktoday.com/archive/012113p26.shtml>
- Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, B. (2006). *Življenjski cikel neprofitne organizacije*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, B. (2007). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2: Kvalitativne raziskave: študijsko gradivo – 2. izdaja*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (b.d.) *Razvid splošnih dobrotelnih organizacij in organizacij za samopomoč*. Pridobljeno 6. 1. 2023 s <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MDDSZ/sociala/Razvid-humanitarnih-organizacij-Ministrstva-za-delo-druzino-socialne-zadeve-in-enake-moznosti.pdf>
- Mlinar, Z. (2013). O razkrivanju in aktiviranju človeških potencialov v vseživljenjskem okolju. V J. Ramovš (ur.), *Staranje v Sloveniji* (str. 241–260). Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Nagode, M., & Kobal Straus, K. (2022). *Dolgotrajna oskrba – izziv in priložnost za boljši jutri: evalvacija pilotnih projektov s področja dolgotrajne oskrbe*. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje.
- Nagode, M., Kovač, N., Lebar, L., & Rafaelič, A. (2019). *Razvoj socialne oskrbe na domu: Od besed k dejanjem*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Občina Grosuplje. (2010). *Strategija razvoja socialnega varstva v občini Grosuplje 2011–2015*. Pridobljeno 24. 3. 2023 s <https://www.grosuplje.si/files/other/news/50/230251>

Strategija%20razvoja%20socialnega%20varstva%20v%20obcini%20Grosuplje%202011%20-%20202015.pdf

- Občina Grosuplje. (2016). *Občina Grosuplje, starejšim prijazna občina 2016–2020, Razvojni program za področje staranja in medgeneracijskega sodelovanja in sožitja*. Pridobljeno 24. 3. 2023 s <https://www.grosuplje.si/files/other/news/50/230250Starej%C5%A1im%20prijazna%20Obcina%202016-2020.pdf>
- Občina Grosuplje. (2023a). *Grosupeljčan: brezplačni prevozi za starejše občanke in občane do zdravstvenega doma*. Pridobljeno 15. 2. 2023 s <https://www.grosuplje.si/objava/727575>
- Občina Grosuplje. (2023b). *Grosupeljski Zapeljivec s 1. februarjem s tremi novimi postajališči*. Pridobljeno 15. 2. 2023 s <https://www.grosuplje.si/objava/719015>
- Občina Grosuplje. (2023c). *Krajevne skupnosti*. Pridobljeno 21. 1. 2023 s <https://www.grosuplje.si/objave/48>
- Občina Grosuplje. (2023d). *Otvoritev linije Ljubljanskega potniškega prometa 3G*. Pridobljeno 15. 2. 2023 s <https://www.grosuplje.si/objava/116206>
- Občina Grosuplje. (2023e). *Predstavitve občine*. Pridobljeno 21. 1. 2023 s <https://www.grosuplje.si/objave/175>
- OECD Indicators. (2021). *Informal carers*. Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/0ebfc7c0-en/index.html?itemId=/content/component/0ebfc7c0-en>
- Pirih, T. (2020). *Potrebe starih ljudi v občini Železniki* (Magistrsko delo). Pridobljeno 18. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=133902&lang=slv>
- Podpečan, B. (2013). *Želje starejših prebivalcev Slovenije o njihovi prihodnosti*. V J. Ramovš (ur.), *Staranje v Sloveniji* (str. 241–260). Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev oskrbovanih stanovanj za starejše ter o načinu zagotavljanja pogojev za njihovo obratovanje* (2004). Ur. l. RS 110/2004.
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (2010). Ur. l. RS 45/2010.
- Ramovš, J. (2000). Medgeneracijska povezanost, samopomoč in kakovostna starost. *Socialno delo*, 39(4/5). Pridobljeno 22. 12. 2022 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-X7BVGLBV/544e9349-fae5-47df-9fa5-7eba33559900/PDF>
- Ramovš, J. (2011). Potrebe, zmožnosti in stališča starejših ljudi v Sloveniji. *Kakovostna starost*, 14(2). Pridobljeno 16. 2. 2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-LSFV1B0S/90f21d38-dd52-448e-b0a2-52c7f859cdb8/PDF>

- Ramovš, J. (b.d.). Starosti prijazna mesta in občine. *Inštitut Antona Trstenjaka*. Pridobljeno 10. 12. 2022 s <https://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/projekti/9.html>
- Ramovš, J. (ur.). (2013). *Staranje v Sloveniji*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Rant, M. (2013). Sobivanje in samovanje v starosti. V J. Ramovš (ur.), *Staranje v Sloveniji* (str. 119–131). Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16–25)* (2016). Ur. l. RS 25/2016.
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 (ReNPSV13–20)* (2013). Ur. l. RS 390/2013.
- Scharlach, A. E., & Lehning, A. J. (2016). *Creating aging-friendly communities*. Oxford University Press.
- Sirk, K. (2018). *Staranje v domačem bivalnem okolju: pomen dóma v starosti* (Magistrsko delo). Pridobljeno 13. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=115509&lang=slv>
- Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. (2018). *Reorganizacija centrov za socialno delo*. Pridobljeno 4. 1. 2023 s <https://www.scsd.si/novice/reorganizacija-centrov-za-socialno-delo/>
- Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. (2022). *Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://www.scsd.si/files/katalog%2022%20kon%C4%8Dni.pdf>
- Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. (b.d.). *Delovna področja CSD*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://www.scsd.si/centri-za-socialno-delo/delovna-podrocja-csd/>
- Skupnost socialnih zavodov. (2022a). *Kapacitete – domovi za starejše in posebni SVZ*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://www.ssz-slo.si/wp-content/uploads/Register-kapacitet-1.1.2022-ZA-OBJAVIT.pdf>
- Skupnost socialnih zavodov. (2022b). *Pokritost potreb – domsko varstvo starejših*. Pridobljeno 5. 1. 2023 s <https://www.ssz-slo.si/wp-content/uploads/Pokritost-potreb-domskega-varstva-30.-06.-2022.pdf>
- Slovar slovenskega knjižnega jezika. (b.d.). *Potreba*. Pridobljeno 10. 12. 2022 s <https://fran.si/iskanje?Query=potreba&View=1>

- Slovenska poslovna točka. (2021a). *Dnevno institucionalno varstvo starejših oseb*. Pridobljeno 4. 1. 2023 s <https://spot.gov.si/sl/dejavnosti-in-poklici/dejavnosti/dnevno-institucionalno-varstvo-starejsih-oseb/>
- Slovenska poslovna točka. (2021b). *Socialni servis*. Pridobljeno 3. 1. 2023 s <https://spot.gov.si/sl/dejavnosti-in-poklici/dejavnosti/socialni-servis/#e4610>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2022). *Uporaba interneta v gospodinjstvih in pri posameznikih, 2022*. Pridobljeno 5. 5. 2023 s <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/10572>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2023a). *Prejemniki dolgotrajne oskrbe po načinu izvajanja (število), Slovenija, letno*. Pridobljeno 3. 1. 2023 s <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H170S.px>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2023b). *Občina Grosuplje*. Pridobljeno 21. 1. 2023 s <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/45>
- Statistični urad Republike Slovenije. (2023c). *Prebivalstvo – izbrani kazalniki, občine in naselja, Slovenija, letno*. Pridobljeno 6. 1. 2023 s <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/05C5006S.px/table/tableViewLayout2/>
- Svetina, P., Horvat, M., & Žalig, R. (2022). *Dostopnost centrov za socialno delo za gibalno in senzorno ovirane invalide: posebno poročilo*. Ljubljana: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije.
- Svetovna zdravstvena organizacija. (2007). *Global Age-friendly Cities: A Guide*. Geneva: Svetovna zdravstvena organizacija.
- Svetovna zdravstvena organizacija. (2022). *About the Global Network for Age-friendly Cities and Communities*. Pridobljeno 10. 12. 2022 s <https://extranet.who.int/agefriendlyworld/who-network/>
- Svetovna zdravstvena organizacija. (2023). *Providing access to long-term care for older people*. Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.who.int/activities/providing-access-to-long-term-care-for-older-people>
- Šrajner, K. (2022). *Kakovostno staranje v občini Križevci pri Ljutomeru* (Magistrsko delo). Pridobljeno 17. 2. 2023 s <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=164236&lang=slv>
- Tur-Sinai, A., Teti, A., Rommel, A., Hlebec, V., & Lamura, G. (2020). *How Many Older Informal Caregivers Are There in Europe? Comparison of Estimates of Their Prevalence from Three European Surveys*. Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.mdpi.com/1660-4601/17/24/9531>

- Valenček, S. (2013). Starosti prijazno okolje v slovenskih mestih in na podeželju. V J. Ramovš (ur.), *Staranje v Sloveniji* (str. 131–150). Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Varna starost. (2023a). *Seznam dnevnih centrov*. Pridobljeno 4. 1. 2023 s <https://varnastarost.si/varna-starost-d70/info-linki-za-upokojence-d41/dnevni-centri/seznam-dnevnih-centrov/>
- Varna starost. (2023b). *Varovana stanovanja*. Pridobljeno 4. 1. 2023 s <https://varnastarost.si/oskrbovana-stanovanja/>
- Videmšek, P., & Mali, J. (2018). Od načrta skrbi in programa oskrbe do osebnega načrtovanja in izvajanja storitev. *Socialno delo*, 57(1). Pridobljeno 10. 1. 2023 s <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-JTGYXKS7/a1dcf0b9-bb48-46c4-87b0-710e0dd59f2f/PDF>
- Zabukovec, M. (2013). Kaj materialnega pogrešajo? V J. Ramovš (ur.), *Staranje v Sloveniji* (str. 179–188). Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje.
- Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk)* (2022). Ur. l. RS 163/2022.
- Zakon o humanitarnih organizacijah (ZHO)* (2003). Ur. l. RS 98/2003.
- Zakon o nevladnih organizacijah (ZNOrg)* (2018). Ur. l. RS 21/2018.
- Zakon o socialnem varstvu (ZSV)* (1992). Ur. l. RS 54/1992.
- Zveza društev upokojencev Slovenije. (2023a). *O programu: Program Starejši za starejše – Starejši za višjo kakovost življenja doma*. Pridobljeno 12. 3. 2023 s <https://zdus-zveza.si/programi-in-projekti/starejsi-za-starejse/o-programu/>
- Zveza društev upokojencev Slovenije. (2023b). *Poslanstvo, vizija, cilj*. Pridobljeno 6. 1. 2023 s <https://zdus-zveza.si/o-nas/poslanstvo-vizija-cilj/>
- Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije. (b.d.). *Kaj je skupina*. Pridobljeno 6. 1. 2023 s <https://www.skupine.si/skupine/kaj-je-skupina/>

9. PRILOGE

9.1. Priloga 1: Vodilo za intervju

Pozicija na delovnem mestu:

DELOVNO PODROČJE

- Koliko časa ste že na trenutnem delovnem mestu?
- Kakšne so vaše predhodne izkušnje na podobnih/različnih delovnih mestih?
- Kako je vaše delovanje/izvajanje storitev/programov povezano s starimi ljudmi?
- Kako se kaže trend staranja prebivalstva na izvajanje vaših storitev?
- Kakšno je stanje s številom uporabnikov?
- Kako prepoznavate potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje?
- Katere so aktualne potrebe starih ljudi v občini Grosuplje?
- Na kakšen način pridobite povratne informacije s strani uporabnikov?
- Kakšne povratne informacije dobite s strani uporabnikov?
- Kakšno vlogo imajo uporabniki pri oblikovanju storitev/programov?
- Kako se odzivite na potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje?
- Kakšne so razlike med uporabniki, ki živijo v urbanem oziroma ruralnem delu občine?
- Katere priložnosti in pomanjkljivosti vidite na svojem položaju v povezavi z izvajanjem storitev?

SODELOVANJE Z DRUGIMI SLUŽBAMI

- Mi lahko prosim opišete kako poteka sodelovanje z drugimi službami znotraj občine.
- S čigave strani pride pobuda za sodelovanje?
- Mi lahko prosim kaj več poveste o kakovosti sodelovanja z drugimi službami
- Kje vidite prednosti sodelovanja?
- Se na kakšnem področju kažejo tudi pomanjkljivosti sodelovanja?
- S katerimi službami bi si še želeli sodelovati?

STAROSTI PRIJAZNA OBČINA

- Kako je po vašem mnenju v občini poskrbljeno za stare ljudi?
- Mi lahko naštejete katere potrebe imajo po vašem mnenju stari ljudje?
- Prosim opišite, kako gledate na trditev, da je Grosuplje starosti prijazna občina. Mi lahko prosim podate kakšen primer?
- Prosim opišite vaš pogled na ustreznost količine storitev v občini Grosuplje?
- Kako bi želeli preživeti starost (domače okolje/institucionalno varstvo/druge oblike)?
- Mi lahko zaupate iz katere občine prihajate?
- Si predstavljate preživljati starost v občini Grosuplje?
- Mi lahko prosim obrazložite vaš odgovor?
- Kaj od služb, storitev in programov bi potrebovali?

Starost, stopnja izobrazbe, smer, stališča do starih ljudi, kakšne izkušnje imate s starimi ljudmi

9.2. Priloga 2: Anketni vprašalnik

Uvodna stran

Uvod

Pozdravljeni,
Sem Andreja Golobič, študentka magistrskega študija na Fakulteti za socialno delo. Raziskujem stanje in potrebe na področju dela s starimi ljudmi v občini Grosuplje. Ker se tematika navezuje na stare ljudi znotraj občine Grosuplje, sem se odločila, da anketo izvedem **zgolj med občankami in občani Grosuplja**.
Izpolnjevanje anketnega vprašalnika vam bo vzelo približno 5 minut. Anketa je anonimna, rezultati pa bodo uporabljeni izključno za raziskovalne namene. Več o raziskavi si lahko preberete na naslednji povezavi:
<https://docs.google.com/document/d/1FU3HNLEitLbANFDM7uFgyaFZTJ0F9VnPbv6lBao0mlo/edit>
Za kakršn koli informacije, dileme in morebitna vprašanja mi lahko pišete na ag95094@student.uni-lj.si
Za sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujem.

Stran 1

Q1

Trdo opozorilo

V kateri krajevni skupnosti živite?

- ☐ Grosuplje
- ☐ Ilova Gora
- ☐ Mlačevo
- ☐ Polica
- ☐ Račna
- ☐ Spodnja Slivnica
- ☐ Škocjan
- ☐ Šmarje - Sap
- ☐ Št. Jurij
- ☐ Žalna
- ☐ Ne živim v občini Grosuplje

IF (1) Q1 = [11] (Ne živim v občini Grosuplje)

Q1_2

Zahvaljujem se za vašo pripravljenost za sodelovanje, vendar žal ne spadate v ciljno populacijo.

ENDIF (1)

Stran 3

IF (2) Q1 ≠ [11]

Q2

Mehko opozorilo

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami:

V mislih imejte prosim celotno območje občine Grosuplje (ne zgolj kraja Grosuplje)

	1 - sploh se ne strinjam	2 - se ne strinjam	3 - niti se ne strinjam niti se strinjam	4 - se strinjam	5 - popolnoma se strinjam
Občina Grosuplje je starosti prijazna občina.	☐	☐	☐	☐	☐
Starim ljudem v občini Grosuplje je na razpolago dovolj storitev in programov.	☐	☐	☐	☐	☐
Za stare ljudi v občini Grosuplje bi bilo potrebno uvesti nove storitve in programe.	☐	☐	☐	☐	☐

Q3 Mehko opozorilo

V kolikšni meri poznate sledeče službe, storitve in programe?

	1 - nič	2 - malo	3 - srednje	4 - veliko	5 - v celoti
Dom starejših občanov Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
pomoč na domu	☐	☐	☐	☐	☐
oskrbovana stanovanja	☐	☐	☐	☐	☐
dnevno varstvo	☐	☐	☐	☐	☐
začasne namestitve	☐	☐	☐	☐	☐
razvoz kosil	☐	☐	☐	☐	☐
Večgeneracijski center	☐	☐	☐	☐	☐
Center za socialno delo Ljubljana - enota Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Društvo upokojencev Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Društvo Svelipa	☐	☐	☐	☐	☐
Zdravstveni dom Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Zdravstvenovzgojni center Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Območno združenje rdečega križa Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Župnija Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
Zapeljivec	☐	☐	☐	☐	☐
Grosupeljčan	☐	☐	☐	☐	☐
drugo:	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐

Q4 Mehko opozorilo

V kolikšni meri menite, da ste informirani o možnostih storitev in programov za stare ljudi v občini Grosuplje?

☐ Nič
☐ Malo
☐ Srednje
☐ Veliko
☐ V celoti

Q5 Mehko opozorilo

V kolikšni meri ste dobili informacije o službah, storitvah in programih v občini Grosuplje ...

	1 - nič	2 - malo	3 - srednje	4 - veliko	5 - v celoti
neposredno pri izvajalcih	☐	☐	☐	☐	☐
preko spletne strani izvajalcev	☐	☐	☐	☐	☐
preko skupine Klepet Grosuplje	☐	☐	☐	☐	☐
v lokalnem časopisu Grosupeljski odmevi	☐	☐	☐	☐	☐
s strani sorodnikov in prijateljev	☐	☐	☐	☐	☐
drugo:	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐

Q6

Mehko opozorilo

Koliko izboljšav bi bilo po vašem mnenju potrebnih na naslednjih področjih, da bi bilo življenje starih ljudi v občini Grosuplje bolj kakovostno?

	1 - nič	2 - malo	3 - srednje	4 - veliko	5 - zelo veliko
Stavbne in zunajstavbne površine	☐	☐	☐	☐	☐
Prevoz	☐	☐	☐	☐	☐
Bivališče	☐	☐	☐	☐	☐
Družabno življenje	☐	☐	☐	☐	☐
Spoštovanje in vključevanje v družbo	☐	☐	☐	☐	☐
Družabno angažiranje in zaposlitev	☐	☐	☐	☐	☐
Obveščanje	☐	☐	☐	☐	☐
Storitve skupnosti in zdravstvenih služb	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo:	☐	☐	☐	☐	☐
Drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐
↑ Drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐

IF*

Nova kategorija

Q7

Mehko opozorilo

V kolikšni meri ste že razmišljali o poteku vaše starosti?

- ☐ Nič
☐ Malo
☐ Srednje
☐ Veliko
☐ Zelo veliko

Q8

Mehko opozorilo

V kolikšni meri bi si želeli starost preživljati v ...

	1 - si sploh ne želim	2 - si ne želim	3 - niti si ne želim niti si želim	4 - si želim	5 - si močno želim
domu za stare ljudi	☐	☐	☐	☐	☐
dnevnom centru	☐	☐	☐	☐	☐
oskrbovanem stanovanju	☐	☐	☐	☐	☐
domačem okolju	☐	☐	☐	☐	☐
drugo:	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐
drugo: *	☐	☐	☐	☐	☐

Q9

[Mehko opozorilo](#)

V kolikšni meri bi si želeli starost preživljati v občini Grosuplje?

- ☐ Si sploh ne želim
- ☐ Si ne želim
- ☐ Niti si ne želim niti si želim
- ☐ Si želim
- ☐ Si močno želim

Q10

Prosim, opišite razloge za vašo oceno pri prejšnjem vprašanju (glede preživljanja starosti v občini Grosuplje):

Vpišite besedilo

Q11

[Mehko opozorilo](#)

Spol:

- ☐ Ženski
- ☐ Moški
- ☐ Nebinarna oseba
- ☐ Ne želim se opredeliti
- ☐ Želim se opredeliti kot:

Q12

[Mehko opozorilo](#)

Starost:

let

[ENDIF \(2\)](#)

Zaključna stran

Zaključek

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za vaše sodelovanje.

9.3. Priloga 3: Transkripti intervjujev

Intervju 1

Vodja pomoči na domu, 30 let, diplomirana socialna delavka (UN)

[...]

A.: Koliko časa si že na trenutnem delovnem mestu?

B.: Sedem let (I1E1).

A.: Kako je po tvojem mnenju v občini poskrbljeno za stare ljudi?

B.: Jaz mislim, da je drugače v naši občini kar v redu poskrbljeno za starostnike (I1E2), ker imajo kar nekaj možnosti za udejstvovanje na različnih področjih (I1E3), na primer društvo upokojencev, kjer imajo kar nekaj dejavnosti (I1E4), v našem domskem okviru predvsem center aktivnosti (I1E5) ima veliko vlogo pri aktivnem preživljanju starosti (I1E6).

A.: Meniš, da jim je na voljo dovolj storitev?

B.: Sigurno bi jih lahko bili še več (I1E7). Mogoče še kakšne dodatne delavnice, aktivnosti (I1E8). V okviru zdravstvenega doma vem, da so nedolgo nazaj začeli izvajati neke delavnice, ampak mislim, da niso samo za starostnike, vendar se lahko sigurno tudi oni vključijo, da lahko aktivno preživljajo starost (I1E9). Za tiste, ki pa niso več tako aktivni so pa tudi na voljo na primer pomoč na domu (I1E10). Občina se je po mojem mnenju izkazala z možnostjo Grosupeljčana in Zapeljivčka (I1E11), kar se meni zdi velik plus za starostnike (I1E12), da niso toliko odvisni od svojcev, so samostojni pri večini opravil (I1E13) in predvsem pomaga pri mobilnosti (I1E14).

A.: Mi lahko našteješ katere potrebe imajo po tvojem mnenju stari ljudje?

B.: Potrebe po zdravju (I1E15) ali vsaj zagotavljanju okolja, ki zadovoljuje njihove temeljne dnevne aktivnosti (I1E16), potrebe po gospodinski pomoči (I1E17), po socialnih stikih ... (I1E18)

A.: Bi rekla, da je Grosuplje starosti prijazna občina?

B.: V splošnem bi rekla, da ja (I1E19). Gre pa še na boljše, kar je super (I1E20).

A.: Če se preseliva na tvoje področje dela, kako je povezano s starimi ljudmi?

B.: Povezava s pomočjo na domu je čisto direktna, se pravi, da v našem okviru zagotavljamo starostniku določeno pomoč, ki jo naši uporabniki potrebujejo, če zanj zaprosijo (I1E21). Individualno se prilagodimo posamezniku, kakšne so njihove želje, potrebe (I1E22). Je pa mogoče tisti manko, ki ga ne štejem v plus za starostnike, da pomoč na domu ni na voljo ves čas, ni večernih obiskov, obiskov ob nedeljah in praznikih tudi ne (I1E23). Nekateri bi to potrebovali (I1E24). Na podlagi naših anketiranj oziroma zanimanj in povratnih informacij s strani uporabnikov in svojcev niti nismo dobili tako velikega povpraševanja oziroma se ni izkazalo, da imajo starostniki tako veliko potreb po pomoči na domu v tem času, ko mi storitve ne izvajamo (I1E25).

A.: Bi to štela kot pomanjkljivost?

B.: Bi štela kot pomanjkljivost ampak v resnici teh potreb ni toliko, kot bi mogoče nekdo pričakoval (I1E26). Ta čas, ki ga mi ne pokrivamo so v večini na voljo svojci, ki v okviru družine zagotavljajo pomoč (I1E27).

A.: Kaj pa prednosti?

B.: Predvsem in ena izmed glavnih je po mojem mnenju ta, da pomoč na domu podaljša bivanje v domačem okolju (I1E28). Veliko je takih, ki se odločajo za pomoč na domu, ker ne želijo v dom in se na ta način lepo podaljša ali celo prepreči, da nekdo sploh gre v domsko oskrbo (I1E29). Meni je to sigurno en velik plus. Naši uporabniki in

svojci, ki se poslužujejo pomoči na domu se zavedajo tega, da lahko s tem močno olajšajo stvari sebi in v veliki večini tudi svojcem, da niso toliko obremenjeni s pomočjo bližnjemu (I1E30). Da vejo, da bo nekdo v tem času, ko bodo oni odsotni, pri uporabniku, ki mu bo na voljo pomoč, ki jo potrebuje (I1E31).

A.: Kako pa pridobiš povratne informacije s strani uporabnikov?

B.: Največkrat tako, da jih kmalu po vključitvi kontaktiramo, ponavadi sta to kakšna dva ali trije tedni, jih povprašamo o zadovoljstvu, če vidijo kje možnost izboljšanja, če bi jim lahko na kakšen način drugače organizirali pomoč, če so kakšne drugačne specifične (I1E32). V vsakem primeru jih spremljamo tekom celotne vključitve (I1E33), informacije predajo tudi socialne oskrbovalke (I1E34), občasno pokličejo tudi svojci (I1E35) pa tudi letne ankete o zadovoljstvu s storitvijo, ki je tudi zelo pomembna (I1E36).

A.: Kakšno vlogo bi pa rekla, da imajo uporabniki pri oblikovanju storitve?

B.: Vedno izhajamo iz uporabnikovih potreb (I1E37), kaj je tisto, kar bi nekdo potreboval od pomoči oz. pri čem potrebuje pomoč, da bo njegovo življenje bolj kvalitetno (I1E38). Seveda upoštevamo tudi, kar je v okviru naših zmognosti (I1E39). Kolikor se le da, se skušamo prilagoditi uporabniku in njihovim svojcem (I1E40).

A.: Kakšne bi pa rekla, da so trenutne aktualne potrebe starih ljudi znotraj občine?

B.: Predvsem pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih še vedno prednjači (I1E41), ker dokler je nekdo samostojen in še zmore določena opravila sam se znajde, ima veliko virov, ki jih lahko koristi v okviru občine (I1E42). Tisti, ki ne zmorejo samostojno opravljati osnovnih življenjskih opravil, so odvisni od pomoči drugih (I1E43) in ti največkrat zaprosijo za pomoč nekoga drugega (I1E44).

A.: Kako pa se pri pomoči na domu odzivata na potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje?

B.: Ko dobimo s strani starostnika ali njegovega svojca povpraševanje o pomoči, jih informiramo o načinu našega dela in postopku vključitve v storitev (I1E45). Naš cilj je, da smo čim bolj odzivni (I1E46), da omogočimo pomoč takoj, ko jo starostnik potrebuje (I1E47) in se sproti prilagajamo glede na njegove potrebe (I1E48).

A.: Se mogoče kažejo kakšne razlike med uporabniki, ki živijo v urbanem oziroma ruralnem delu občine?

B.: V preteklosti smo opazili kar nekaj sprememb med uporabniki, ki živijo v urbanem oz. ruralnem okolju, predvsem je ta razlika opazala v samem bivalnem okolju (I1E49). Sem pa tja se še zgodi, da uporabniki v ruralnem okolju nimajo zagotovljenega toaletnega prostora znotraj hiše ipd. (I1E50)

A.: Se ti zdi, da se je na tvojem delovnem področju zaradi trenda staranja kaj spremenilo?

B.: Sicer težko rečem, da je v teh sedmih letih odkar sem tukaj prišlo do kakšne velike spremembe (I1E51). Na podlagi pričevanj sodelavk, ki so delale pred mano, mogoče same potrebe niti ne, razmere pa ja (I1E52). Več svojcev, več uporabnikov zaprosi za neko tretjo obliko pomoči (I1E53), ne toliko v okviru svoje primarne družine, ker svojci ne zmorejo zagotavljati pomoči zaradi raznih obveznosti, ki jih imajo, zaradi celodnevni odsotnosti (I1E54). Glede sprememb pa ja, mogoče opazamo povečanje vključitve uporabnikov z demenco (I1E55).

A.: Kako se je pa spreminjalo stanje s številom uporabnikov v zadnjih letih?

B.: Število uporabnikov se v zadnjem obdobju povečuje, temu pripisujem predvsem dejstvo o večji informiranosti pomoči na domu (I1E56).

A.: Kako pa sodeluješ z drugimi službami znotraj občine?

B.: Zelo dobro (I1E57). Z Občino Grosuplje sodelujemo zato, ker so oni tisti, s katerimi imamo sklenjene letne pogodbe za sofinanciranje (I1E58). S Centrom za socialno delo Grosuplje pa tudi zelo dobro sodelujemo (I1E59), gremo tudi večkrat skupaj na teren, če se izkaže ta potreba (I1E60). Tudi s patronažno službo nimamo nobenih

težav, da ne bi morali stopiti v stik z njimi (I1E61), vedno so dosegljivi, pripravljeni pomagat ali nas podpreti pri nečem, tudi na način, da pošljejo kakšne informacije naprej osebnemu zdravniku (I1E62).

A.: S čigave strani pa pride pobuda za sodelovanje?

B.: Včasih zaprosimo za sodelovanje sami (I1E63), sicer pa nas za sodelovanje večkrat prosijo CSD (I1E64) ali bolnišnice (I1E65).

A.: Mi lahko prosim kaj več poveš o kakovosti sodelovanja z drugimi službami? Kje vidiš prednosti sodelovanja?

B.: Vsekakor je dobrodošlo sodelovanje z drugimi institucijami, kajti tako dobimo večji vpogled v uporabnikovo življenje, njegove potrebe oz. življenjsko situacijo (I1E66). Na tak način lahko zagotavljamo uporabniku pomoč na različne načine, pomoč pa postane bolj celostna (I1E67).

A.: Se na kakšnem področju kažejo tudi pomanjkljivosti sodelovanja?

B.: Zaenkrat nismo imeli slabih izkušenj sodelovanja z ostalimi institucijami (I1E68). Se pa, sicer redko, opaža pritisk ali prevalitev odgovornosti s strani določenih institucij (I1E69).

A.: Bi želela še s kom sodelovati pa zaenkrat še ne?

B.: Mislim, da ne (I1E70).

A.: Če se postaviš v vlogo starega človeka, si predstavljaš, da bi starost preživela v občini Grosuplje? Si že kdaj razmišljala o tem?

B.: Iskreno sem že razmišljala o tem (I1E71). Glede na to, da živim na obrobju občine, si mi dala kar veliko misliti zdaj (I1E72). To je kar večja težava (I1E73). Čeprav sem prej rekla, da je dobro poskrbljeno za starostnike v občini, bi se zdaj mogoče malo popravila, ker za tiste na obrobju ni takih pogojev (I1E74). Tale Grosupeljčan je super rešil zadevo (I1E75). Bomo videli sicer koliko bo povpraševanja in dejanskega koriščenja te možnosti (I1E76). Ko bi jaz preživljala starost, bi verjetno kar koristila tegale Grosupeljčana (I1E77), pomoč na domu, če bi bila potreba po njej sigurno, nimam nobenih zadržkov, da je ne bi (I1E78). Bi se pa, če bi bila dovolj aktivna sigurno udeleževala tudi v aktivnostih za starostnike (I1E79), je pa res, da so te aktivnosti bolj kot ne v centru Grosuplja (I1E80). To je pa logistična težava, ker se vprašam kako starostnika pripeljat tja (I1E81).

A.: Imaš kakšne predloge, kaj bi bilo v prihodnosti treba spremeniti za bolj kakovostno življenje starih ljudi?

B.: Mogoče ravno to, da se ne centralizira storitev in aktivnosti (I1E82), da se pomisli tudi na obrobne vasi, ki nimajo takih pogojev za dostopanje do lekarne, trgovine... (I1E83) Da bi proaktivno lahko kadarkoli dostopali do tega, kar bi si želeli (I1E84). Na takšen način bi lahko storitve in druge vire ponudili tudi tistim, ki so na obrobju (I1E85).

A.: Kakšno bi pa rekla, da je tvoje stališče do starih ljudi?

B.: Menim, da je še vedno starost smatrana delno kot tabu tema, saj v večini ljudje ne želijo biti stari, starosti se bojijo ... povezujejo jo z boleznimi, z osamljenostjo ipd. (I1E86). Vsekakor pa ni nujno, da je starost takšna (I1E87). Mnogi starostniki dokazujejo, da je starost še vedno lahko lepa, aktivna, prepletena s socialnimi stiki ... (I1E88)

A.: Je še kaj takšnega kar bi dodala?

B.: Mislim, da ne.

A.: Potem pa hvala za pogovor.

B.: Z veseljem.

Intervju 2

Skupinski intervju, socialni delavki v institucionalnem varstvu, 36 in 40 let

[...]

A.: Koliko časa sta že na trenutnem delovnem mestu?

C.: Od 2018, torej 5 let (I2/1E1).

Č.: Od 2021, 2 leti (I2/2E1).

A.: Kakšne so pa vajine predhodne izkušnje na podobnih oziroma različnih delovnih mestih?

Č.: Jaz sem v institucionalnem varstvu zaposlena od 2009, pred tem sem bila pa pomočnica vzgojiteljice v vrtcu pol leta (I2/2E2).

C.: Tudi jaz sem v institucionalnem od 2015, pred tem pa sem delala še v proizvodnji devet mesecev (I2/1E2).

A.: Kako bi rekli, da je vajino delovanje povezano s starimi ljudmi?

C.: V največji meri je povezano z njim, so pa tudi svojci (I2/1E3). Stari ljudje so naši uporabniki vseh storitev, ki jih imamo (I2/1E4). Časovno pa veliko časa delamo s svojci.

Č.: Pred sprejemom, pa potem celoten postopek (I2/2E3). Dejstvo je, da se povprečna starost dviguje in so tudi svojci stari (I2/2E4). Je pa sicer tudi velik porast mlajših vlagateljev (I2/2E5). Na primer imamo vlogo za 50-letnika po kapi ali kakšni drugi bolezni, ampak program je isti (I2/2E6).

C.: Drugače pa storitve, ki jih izvajamo so domsko varstvo (I2/1E5), institucionalno varstvo, torej stalni in začasni sprejemi (I2/1E6) in dnevno varstvo (I2/1E7), pomoč na domu je pa posebej področje, ki ga ne pokriva (I2/1E8).

A.: Kako je pa z oskrbovanimi stanovanji?

C.: Ti stanovanji niso čisto oskrbovani stanovanji, ker sta kot del oskrbe (I2/1E9). Tam ni najema ..., ni formulirano kot oskrbovano stanovanje, je kapaciteta doma (I2/1E10).

A.: Kako bi rekli, da se kaže trend staranja prebivalstva na izvajanje vaših storitev?

Č.: Predvsem ogromno število prošenj, precej več kot pred leti (I2/2E7).

C.: Čisto vsako leto število narašča (I2/1E11). Prav zaradi tega trenda staranja se pa pojavlja to, da tisti, ki so imeli oziroma imajo tukaj starša že zase oddajo vlogo (I2/1E12). Teh, ki so stari nad 90 je ogromno, in so že otroci stari tam med 65 in 70 (I2/1E13).

Č.: Pa mogoče, ker se dviguje starost je možno opaziti vse več demence (I2/2E8).

C.: Več je tudi odkrite ja (I2/1E14). Včasih se je nekako tretiralo kot ja, si star, pozabljaš, zdaj je pa več ozaveščenosti in se je več ugotovi, tam kjer so svojci (I2/1E15).

A.: Kakšno je pa stanje s številom uporabnikov?

C.: Kapacitete so kakršne so (I2/1E16), potrebe pa so čedalje večje (I2/1E17). Se pa po številu sprejemov vidi, da pridejo k nam za krajši čas (I2/1E18). To so težji primeri in je res ogromno sprejemov (I2/1E19). Včasih je bilo po 36 sprejemov na leto, torej po 3 sprejeme na mesec (I2/1E20). Zdaj jih je pa na leto čez 100 (I2/1E21). Pred korono je bila ta številka 60, 70 na leto, pa smo mislili, da je to zaradi korone in vsega, da je bil tak bum sprejemov, ker jih je bilo 130, pa ni (I2/1E22). Lansko leto jih je bilo tudi čez 100 (I2/1E23). Letos pa tudi, če bo šlo tako naprej, bo tudi čez 100 (I2/1E24).

A.: Za koliko bi se morale pa po vajinem mnenju povečati kapacitete, da ne bi bilo čakalnih vrst?

C.: Če bi gledale še druge prošnje, bi jaz rekla, če jih imamo 50 danes, bi jih še 50 sprejele (I2/1E25). Če gledava domačine, nekaj je moških nekaj žensk, eni rabijo nego takoj pa demenca (I2/1E26).

Č.: To je res težko, ker smo do danes prejele 270 prošenj, od teh jih že zelo veliko ni aktualnih, so sprejeti v drugem domu ali se je drugače rešilo (I2/2E9).

C.: Ali se pa poslovijo, ker so večinoma res težki primeri (I2/1E27). Če bi bilo mogoče ene 20 mest več, ker pet jih sigurno rabiš za ženske nujno nega, moških imamo zdaj še več (I2/1E28). Če bi za vsak spol pet pa demenca trenutno bolj za ženske, tam še 15, 20 za domačine, ne bi bilo problema zasesti (I2/1E29). Je pa res, da se to spreminja (I2/1E30). Če pa gledava še druge občine pa res včasih rečem, če bi jih bilo 50 bi jih 50 sprejela (I2/1E31).

A.: Kako pa prepoznavata potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje?

C.: Veliko jih je v dnevnem varstvu ampak so že takšni, ki so že zelo za v dom (I2/1E32). Dnevno varstvo potem malo probajo, da vidijo kako bo šlo, predvsem je pa razlog demenca (I2/1E33). Tudi te, ki so doma, to ko hodijo v dnevno varstvo ni čisto optimalno jih precej zmede (I2/1E34). Je precej individualno (I2/1E35). Veliko je takih, ki so začeli hodit v dnevno varstvo pa takoj zaprosijo za sprejem v dom, ker so ta prehajanja stresna in naporna zanje (I2/1E36). Če je to zgodnja faza je v redu, ker se privadijo in je postopen lep prehod ampak zadnje čase pridejo taki z že zelo napredovano demenco (I2/1E37). Dnevno varstvo ja, v domačem okolju je pa težko za te z demenco, ker tudi pomoč na domu ne uspe (I2/1E38).

Č.: Jaz mislim, da se s pomočjo na domu ne da demence v celoti pokrit, ker ni dovolj socialnih oskrbovalk, družabništvo za cel dan je tudi težko zagotavljat (I2/2E10)

C.: Če bi bil nekdo, ki ti zagotavlja varstvo doma, ne da ti hodiš in menjaš okolje, nekdo, ki ti to zagotovi v domačem okolju (I2/1E39).

Č.: Veliko sprašujejo, če bi se to dalo, če poznamo koga, kakšno upokojeno medicinsko sestro ali negovalko, da bi bila celo dopoldne pri teh prosilcih (I2/2E11). Se obračajo na nas za te informacije ampak večinoma potem dobijo iz svoje neformalne mreže (I2/2E12).

A.: Na kakšen način pa pridobita povratne informacije s strani uporabnikov?

Č.: Ko greva do njih na oddelke (I2/2E13) ali pa ko svojci pokličejo in vprašajo kakšno stvar (I2/2E14).

C.: Smo na vezi s svojci preko pogovora, ko se informirajo pa povejo kako so doma rešili situacijo (I2/1E40).

A.: Ni pa nekih anket o zadovoljstvu?

C.: To sva si pa letos zadali, tako da bo letos prvič (I2/1E41). Ampak bolj za socialno službo ne za vse (I2/1E42). Iskreno me je malo strah, ker smo samo še v teh vlogah, ki jih je čedalje več, in me skrbi, da se bodo najprej, ko bodo dobili anketo v roke, vprašali kdo pa je socialna delavka, ker smo zadnja leta tako ali tako v maskah (I2/1E43).

Č.: Zmanjka nama časa za stanovalce (I2/2E15).

C.: Ogromno je sprejemov, to še speljemo in tisto obdobje po sprejemu, ko je prilagajanje, dokler se vse stvari postavi na mesto potem jih pa ne spremljava več toliko (I2/1E44).

Č.: Spremljamo jih, prek raporta recimo ni pa res toliko osebnega stika (I2/2E16).

C.: Včasih sem, sploh ob petkih, ko imaš že vsega polno glavo, šla na oddelke pa se malo pomeniš kako in kaj (I2/1E45). Zdaj petke porabim, da tistih 50 vlog obdelam za nazaj (I2/1E46).

A.: Kakšne pa so te povratne informacije?

Č.: Načeloma bi rekla da pozitivne (I2/2E17). Jaz že ob sprejemu rečem, da v primeru težav, da se obrnejo name ali diplomirane sestre, da se rešijo stvari sproti.

C.: Različno čas traja, da se prilagodijo ampak potem se mi zdi, ko sprejmejo to, je v redu (I2/1E47).

A.: Kaj pa največkrat pokomentirajo?

C.: Predvsem počutje v sobi kako so (I2/1E48).

Č.: Da se ne razumejo med sabo (I2/2E18).

C.: Drugače pa ko dajo kakšen feedback ali je prijazno osebje pa hrana seveda (I2/1E49).

A.: Kakšno vlogo pa imajo uporabniki pri oblikovanju storitev/programov?

Č.: Po novem pravilniku o zagotavljanju storitev, ob sprejemu določimo katero storitev stanovalec potrebuje oziroma želi in jo označimo že v naboru storitev, ki jih imamo (I2/2E19). Torej si lahko storitve izberejo popolnoma sami (I2/2E20).

C.: Prej je bil paket, pa je bilo tudi načeloma kar kdo rabi (I2/1E50), zdaj je pa bolj prilagojeno posamezniku in bolj razvidno, ker delamo kljukice to ja, to ne (I2/1E51). Smo pa zdaj res tako, da se vsake dva tedna usedemo in gremo čez stanovalce, da se to vse ažurira, ker se stanje spreminja (I2/1E52).

A.: Kaj pa kakšne dejavnosti?

Č.: Mislim, da jih imajo dovolj (I2/2E21). Delovna terapevtka jih povabi, da imajo vsi možnost, da sodelujejo pri pripravi kakšnih nastopov, prireditvev (I2/2E22).

C.: Pa tudi za ideje je direktorica vedno tista, ki jih poskuša vključit, da aktivno sodelujejo (I2/1E53). Ravno včeraj so skupaj s pevskim zborom nastopali (I2/1E54). Pa takrat, ko kakšen stanovalec kaj pove, se zamislimo, ker povejo s kakšnega vidika, na katerega nismo bili pozorni (I2/1E55). Zadnjič je na primer umrla stanovalka in je njena cimra jokala dva dni, pa čeprav ni bilo nekega odnosa med njima, ker ni bilo komunikacije, ampak je žalovala, mi pa na to nismo pozorni, ker gledamo čisto profesionalno, to se je zgodilo, gremo dalje (I2/1E56). Stanovalci pa to drugače doživljajo in ko dobimo ta vpogled vidimo, da moramo biti pozorni na takšne stvari (I2/1E57). Ali pa sploh ko povejo o kakšni praktičnosti prostorov uporabe, ko povejo, da bi rabili nekaj novega (I2/1E58), posluš za njih je pa na prvem mestu (I2/1E59). Mogoče še osebni načrt, ki sicer bolj zaživijo na gospodinjskih skupnostih (I2/1E60). Res je velik plus zanje (I2/1E61). M. [ime zaposlene] se res trudi, da je vse individualno (I2/1E62), ona je med njimi in res ve kakšne so želje, cilji, se usede z njimi in se pogovori, spremlja njihov »napredek« (I2/1E63). Zmanjkalo ji bo časa za zapisovanje, kar je dejstvo, me pa pišemo, pa nimamo časa okrog hodit (I2/1E64).

A.: Se kažejo kakšne razlike med uporabniki, ki živijo v urbanem oziroma ruralnem delu občine?

C.: Neke razlike so ja (I2/1E65). Te iz vaških okolij so bolj povezani (I2/1E66). Te iz urbanega dela so že taki, da nujno rabijo internet in sodobne oblike dogajanja (I2/1E67).

Č.: Je pa dejstvo, da te, ki so iz vasi imajo socialne mreže dosti bolj razvite, jih obiščejo sosede, kar se mi zdi da teh iz mesta ne toliko (I2/2E23).

C.: Te, ki prihajajo iz vasi se med seboj poznajo, vsi so bili v istih firmah zaposleni (I2/1E68). Pa mogoče se to kaže, da ne marajo prav zelo kakšnih takšnih, ki so bili zelo uspešni, jim ni prav, to je vaško, da vsi vse vejo, poznajo (I2/1E69). So pa še vedno to generacije, ki so skromni, predvsem iz teh vaških okolij, manj se postavijo zase, niso tako prodorni (I2/1E70).

Č.: Zaenkrat se še loči, kdo je iz vaškega okolja, ker je vseeno drugačen način življenja (I2/2E24).

A.: Katere so priložnosti in pomanjkljivosti, ki jih vidita na svojem položaju v povezavi z izvajanjem storitev?

C.: Pomanjkljivost je definitivno administracija (I2/1E71).

Č.: Mogoče to, da bi bile te storitve bolj striktno zavedene, če bi kdorkoli želel videt, kaj se je komu naredilo, da bi bilo bolj razvidno (I2/2E25).

A.: V kakšnem smislu?

Č.: Če se neka storitev naredi, da se striktno označi, da je bilo narejeno (I2/2E26). Da ne jemljemo tega splošnega nabora storitev ampak da bi zaposlen, takoj ko naredi to nekam vnesel, in ura in kdo je naredil (I2/2E27).

C.: Midve imava manko, ker nisva toliko vpete, ker nisva na oddelku, da bi imele te informacij in težko kaj zagovarjava, ko gre za spremembo oskrbe (I2/1E72). Svojec bo rekel tako kot on vidi, stanovalec spet drugače, zaposleni tudi svoje in zdaj je vprašanje, kaj se zares izvaja, je res samostojen ali ni (I2/1E73). In potem moraš zagovarjat (I2/1E74). Tako kot se ti zdaj že cel mesec boriš za dve stanovalki, ker je pogled drugih zaposlenih drugačen (I2/1E75).

Č.: Me res spodbujamo k temu, da bi bili čim dlje samostojni in s strani drugih zaposlenih ni vedno take perspektive (I2/2E28).

A.: Kaj pa kakšne priložnosti in izboljšave?

C.: Meni se zdi, da tako kot ima M. [ime zaposlene] je super (I2/1E76). Me imava neke naloge, ki so določene, moraš obkljukat in naredit ogromno zapisnikov in uradnih zaznamkov, vse je vezano na administracijo in vse moraš imeti napisano in ni prostora, da bi sam nekaj ustvaril (I2/1E77). In pri stanovalcih se to pozna (I2/1E78). Ona je vedno tam, ko je kdo v stiski, ko se kdo poslavlja, ona vse to spremlja (I2/1E79).

Č.: Ogromno je govora o digitalizaciji, na vseh izobraževanjih to poudarjajo ampak se mi zdi da si delamo čedalje več dela s temi raznimi vpisi (I2/2E29). Še več je teh postopkov, ki jih pred leti ni bilo (I2/2E30). Trenutno jaz v tem ne vidim nobene prednosti (I2/2E31).

C.: Po eni strani je bolj razvidno, po drugi pa iščemo načine kako to zaobiti, da bi bilo za uporabnike boljše (I2/1E80). Tudi finance so problem (I2/1E81). Vse gre gor in dvig oskrbe in iščemo luknje kaj bi lahko še nekdo sam, da ne bi rabili dvignit (I2/1E82). Tudi stanovalci sami so že prešli na to miselnost, koliko me bo pa to stalo, če me nekdo tja pelje, če nekdo to naredi zame (I2/1E83), pa želijo sami (I2/1E84), čeprav včasih ne zmorejo ampak ne bodo rekli, da rabijo pomoč, ker so finance v ozadju (I2/1E85). In potem smo vpeti v ta del in ne moremo bit več socialni (I2/1E86). Smo mislili, da bo bolj pravično tole s temi storitvami pa se mi zdi, da je včasih še manj (I2/1E87).

Č.: Opažamo ravno na teh srečanjih z glavno sestro in diplomiranimi sestrami, imamo recimo eno gospo v oskrbi II pa eno, ki jo želimo dat iz I v II. Pa sta recimo zelo različni, ena čisto na robu med I in II ena pa na robu med II in III in bosta plačali isto in potem hočeš balansirat, da bi bilo najbolj v prid uporabniku in čim bolj pošteno (I2/2E32).

A.: Mi lahko prosim opišeta kako poteka sodelovanje z drugimi službami znotraj občine.

Č.: Največ sodelujemo s centrom za socialno delo (I2/2E33) pa z upravo enoto (I2/2E34), z Občino zdaj malo manj (I2/2E35), občasno s kakšno banko, če kaj rabijo stanovalci (I2/2E36).

C.: S centrom pa tudi ne zelo pretirano (I2/1E88), bolj so oni tisti, ki na nas pritiskajo (I2/1E89). Lani smo jih sicer povabili, da so prišli na skupen sestanek (I2/1E90). Se mi zdi, da imamo vsak svojo plat, svoje postopke (I2/1E91).

Č.: S šolo, vrtni pa načeloma delovna terapija, se dogovarjajo za dogodke (I2/2E37).

C.: Z zdravstveno službo tudi, ko je zdravnica v domu občasno (I2/1E92). Pa na župnika ne smemo pozabiti, on je res taka pozitivna oseba, da ga sprejmejo tudi tisti, ki niso verni (I2/1E93). Dvigne jim razpoloženje, bi mogoče rekla, da jim on še največ da iz lokalnega okolja (I2/1E94).

A.: S čigave strani pride pobuda za sodelovanje?

C.: S centra (I2/1E95).

Č.: Razen, ko mi pošljemo za kakšno oprostitev ali pa aneks, če gre za spremembo oskrbe (I2/2E38), drugače so pa oni pobudnik, predvsem zaradi sprejema (I2/2E39).

A.: Mi lahko prosim kaj več povesta o kakovosti sodelovanja z drugimi službami?

C.: Se mi zdi da v redu sodelujemo, nič ni narobe (I2/1E96). Jaz sem v prejšnji službi z mnogimi centri iz različnih koncev Slovenije sodelovala in je bila razlika (I2/1E97). Sodelovanje med centrom, občino res v dobrobit uporabnika (I2/1E98). To kar imamo, dobro sodelujemo, o kakšnih presežkih pa ne moremo govorit (I2/1E99). Na Gorenjskem je to res bilo boljše.

Č.: Jaz recimo za enoto Loški Potok sodelujem z Občino v Ribnici in je v redu.

A.: Kje pa vidita prednosti sodelovanja?

C.: Nekako tisto kar je nujno (I2/1E100).

Č.: Mogoče, ko center pritisne na nas za kakšnega uporabnika, za sprejem, da se mu olajša življenje (I2/2E40).

C.: Je pa tudi s strani centra potem v tem smislu, zdaj je nameščen in je to to (I2/1E101). Ko se težave pojavijo v domu pa centra ne zanima več (I2/1E102). In to meni manjka, da bi bili vključeni tudi potem (I2/1E103).

A.: Bi si želeli sodelovati s še kakšno službo?

Č.: Po mojem ne (I2/2E41).

C.: Mogoče če bi bila kakšna opcija paliativnega tima, ampak mislim, da ga Grosuplje nima (I2/1E104). Drugih takih služb pa niti ni.

A.: Kako je po vajinem mnenju v občini poskrbljeno za stare ljudi?

C.: Jaz bi rekla, da kar v redu (I2/1E105). Tele prevoze so omogočili, Zapeljivčka, zdaj je še ta Grosupeljčan, ki jih vozi iz okoliških vasi (I2/1E106). Glede infrastrukture bi rekla, da je kar dobro (I2/1E107).

Č.: Jaz ne poznam Grosuplja tako dobro ampak se mi zdi, da je medgeneracijsko sodelovanje na zelo visoki ravni (I2/2E42).

C.: Vidi se, da je občina zelo živa in sledi raznoraznim projektom za katere izvemo iz okolja in smo potem vključeni (I2/1E108). Sigurno, če bi se vzpostavil kakšen nov projekt, bi bili vključeni (I2/1E109). Zadnjič so recimo prišli otroci, na občini so vedeli za ta projekt in so risali skupaj (I2/1E110).

Č.: Pa za medgeneracijske dneve lani, so šle na tržnice stanovalke poleti pa spomladi na Grosuplje v jeseni, vedno ko so te dogodki smo vključeni in povezani pa obveščeni tako da jaz mislim da gledajo (I2/2E43). Se mi zdi, da je dovolj dobro poskrbljeno za te ljudi (I2/2E44).

C.: Tudi dnevno varstvo je (I2/1E111) in po mojem, tudi če bi bilo več tega povpraševanja to tukaj ne bi bil problem, bi zagotovili sredstva s strani občine, ki sofinancira (I2/1E112).

A.: Mi lahko naštejete katere potrebe imajo po vašem mnenju stari ljudje?

Č.: Jaz mislim da ima zagotovljene te osnovne življenjske pogoje (I2/2E45), v smislu da ima zdravnika na razpolago (I2/2E46), kakšno patronažo, če je treba (I2/2E47), pomoč na domu, če do tega pride (I2/2E48). Če je aktiven pa, da se ima možnost vključit v kakšna društva mogoče upokojenska (I2/2E49), dnevni centri v smislu kakor je tukaj pri nas center aktivnosti (I2/2E50), kjer imajo potem razna srečanja ob dopoldnevih, telovadba, kakšne delavnice, tudi kakšni izleti (I2/2E51).

C.: Pa meni je bilo strašno všeč zdaj tale Grosupeljčan, da ni vse center Grosuplja, so, še okoli te vasi, ki ostanejo (I2/1E113). Zato pa zdaj že s tem ker je prevoz, jaz mislim da je prevoz zelo pomemben (I2/1E114). Če nimaš prevoza je konec, ne moreš, lahko imaš še toliko stvari organiziranih, če te nihče ne bo peljal (I2/1E115). Jaz upam, da se bo to poznalo, da bodo lahko šli vsaj do zdravnika (I2/1E116). Moraš do njega priti ne, sploh pa tukaj,

ker je na hribu, te mora nekdo peljati (I2/1E117). Tako da ta dostopnost je ključna ampak očitno malo gledajo tudi na to (I2/1E118).

A.: Se pravi bi rekli na splošno da je Grosuplje starosti prijazna občina?

Č.: Ja (I2/2E52).

C.: Ja, jaz mislim da ja (I2/1E119).

A.: Kakšen bi bil pa nek konkreten primer?

C.: Ja jaz sem res zdaj samo te prevoze najbolj povečevala (I2/1E120). Mogoče še to, da delajo zdaj te pločnike, da je bolj urejeno (I2/1E121).

Č.: No to bi pa mogoče jaz rekla, da to pa mogoče ni a ne (I2/2E53), center za socialno delo pa ni starostnikom primerno mesto, arhitekturno, to pa zagotovo ne (I2/2E54). Se spomniš, ko smo šli takrat na sprehodu do cerkve, kako smo komaj šli po cesti po tistih luknjah (I2/2E55). Vsebinsko je pa zagotovo starosti prijazno (I2/2E56).

C.: Moraš pa res zagotoviti dostopnost, ali da sam pride do tja ali pa da je prevoz (I2/1E122).

A.: Kaj pa glede ustreznosti količine storitev?

C.: Doma jaz mislim, da pomoč na domu, če bi se dalo več, bi se več koristilo (I2/1E123).

Č.: Je pa res, da je finančno pogojeno, ker je to potem nek strošek po mojem mnenju (I2/2E57).

C.: Ja, na tisti meji so ali je lahko nekdo še doma ali rabi 24 ur pomoči, potem pa ni več neke razlike (I2/1E124).

Č.: Jaz količinsko ne vem čisto, ker prihajam iz Ribnice, vem pa da recimo naš center aktivnosti, da poteka, sicer je malo zamrlo od korone (I2/2E58). Mogoče se tudi te mladi upokoјenci za kakšne prostovolјce vključijo, se aktivirajo (I2/2E59).

C.: Vedno, ko gremo na kakšen izlet jih dobimo, se javijo (I2/1E125). In zdaj so se recimo prostovolјci vključili, ko jih je M. [ime zaposlene] prevzela (I2/1E126). Mislim kar so, kar 20 jih je, kar jih prej vsa leta ni bilo (I2/1E127). Informiranost je zelo pomembna (I2/1E128). Veliko se govori in se piše in občina in dom in nekaj, da nismo ločeni in je sodelovanje res zelo dobro (I2/1E129).

Č.: To so pa res reklame bile in v Grosupeljskih odmevih in celo na radiu, tudi v nabiralnike so dajali zgibanke (I2/2E60).

A.: Če se prestavita v to miselnost, da sta stari, kako bi si želeli preživljati starost?

C.: Dejansko tako, ko si v tej službi se zmeraj že sam prej sprašuješ, kako bi sam na starost (I2/1E130). Jaz mislim, da nam je že čisto v glavi, da bomo najbrž v enem domu (I2/1E131), da doma ne bomo, mislim bomo, dokler bomo lahko (I2/1E132). Ampak res tako, da bomo v domu če bo le dom (I2/1E133).

Č.: Jaz sem se pa zdaj ena parkrat tako zamislila, vprašala v bistvu, da se bojim starosti (I2/2E61). Tako ena parkrat mi je že prišlo na misel vprašanje, da si pa mogoče ne bi želela bit stara (I2/2E62). Rajši kvalitetno živela dokler bi, potem pa pač ... (I2/2E63)

C.: Ja, to ker se zavedaš tega, ker ko se vživiš v starostnika, pa zakaj je nekdo tako nemiren, ja čudno res, dva meseca si v bolnici potem te pripeljejo v dom, ti dajo ograjico na postelji gor, ne moreš nikamor, prej si šel na wc, je bilo čisto normalno, zdaj ne moreš nič, ja jaz bi tudi bila živčna in nemirna pa glasna.

Č.: Po drugi strani pa, če bodo res na Blokah mobilne hiške bo pa to super (I2/2E64).

C.: Jaz mislim, da doma ne bomo (I2/1E134).

Č.: Tako res, mobilna hišica, terasa, dve sobici, skupna kuhinja (I2/2E65).

C.: Pa otroci bi nama kaj prinesli na skrivaj (I2/1E135). Hočeš si ohraniti dostojanstvo in marsikdo ga v starosti nima (I2/1E136).

A.: Si predstavljata, da bi starost preživljali v občini Grosuplje?

C.: Če bi uredili dvigalo v blok, mogoče (I2/1E137). Če bi bile namestitve za starostnike bolj primerne (I2/1E138). Kar je hiš so vse tristanovanske, s tremi nadstropji, ki ti nič ne koristijo, tako da kakšna pritlična stanovanja oziroma dvigala (I2/1E139). Pa dostopnost v bistvu, na primer pri temu domu, je »Kitajec« ampak ni pa trgovin (I2/1E140).

Č.: Vse je dosti daleč (I2/2E66). Grosupeljski dom ima sicer super lokacijo, umaknjeno iz centra, narava, ampak če ne bi bilo tega Zapeljivca pa ne moreš niti do pošte, lekarne, zdravstvenega doma, trgovine (I2/2E67). Da bi bil še kakšen park s klopici (I2/2E68).

C.: Da so kakšni kotički, da se lahko kam umakneš (I2/1E141). Pa tudi dostopnost informacij (I2/1E142).

Č.: Mogoče kakšne table znotraj občine, tako kot so v trgovinah, kje je kakšna trgovina, da bi bilo kje je kaj pomembnega (I2/2E69).

A.: Bi želeli aktivno preživljati starost?

C.: Me smo v takem poslu, da je veliko stika z ljudmi in imam občutek, da bi potem iskala mir, ker že zdaj to rabim (I2/1E143). Toliko je te težke komunikacije pa vsega tega (I2/1E144), da rabiš mir in naravo, da ne rabiš nič počet (I2/1E145).

Č.: Jaz se tukaj strinjam s C. (I2/2E70), ampak sem recimo pred časom brala kakšen letni dopust je primeren za nas, na takem delovnem mestu, pa ni primerno, da greš nekam in samo preležiš, v smislu da se bolj spočiješ, če imaš aktiven dopust, da nekaj raziskuješ, se bolj odklopiš.

C.: Po moje zaradi tega, ker presekaš tisto rutino, da te bremenijo vedno iste teme takrat je pa potem nekaj novega.

Č.: Mogoče res, če samo ležiš na plaži nehote začneš razmišljati o teh stvareh iz službe (I2/2E71).

C.: Tako da ja, si želiš tega, da si zdrav, da imaš aktivnosti ampak take, ki si jih sam zamisliš (I2/1E146).

Č.: Da imaš neko kakovostno starost (I2/2E72).

A.: V primeru, da bi rabili institucionalno varstvo, se vama zdi sprejemljivo ali ne?

C.: Ja, ker vemo, da ne moreš biti v breme komu (I2/1E147).

A.: Kaj bi moral pa dom pridobiti v vajinih očeh, da bi bil bolj sprejemljiv?

C.: Enoposteljne sobe (I2/1E148).

Č.: Finančna dostopnost za vse (I2/2E73).

C.: Jaz bi res rekla enoposteljne sobe, saj si v družbi, ampak ko hočeš biti sam, da se lahko umakneš, zasebnost (I2/1E149). Potem si pa lahko narediš po svoje (I2/1E150).

A.: Vaju lahko vprašam še za starost?

Č.: 40.

C.: 36.

A.: Stopnja izobrazbe?

Č.: Obe VII/2 (I2/2E74).

A.: Smer pa socialno delo?

C.: Tako, ja (I2/1E151).

A.: Kaj bi pa rekli o vajinih stališčih do starih?

Č.: Jaz sem bila drugače na faksu na smeri socialno delo z mladimi, ker sem si vedno predstavljala, da bom delala z otroki, nikoli nisem pomislila na to, da bom delala v domu (I2/2E75).

C.: Jaz sem imela pa že kot prostovoljka cel čas nek občutek, da bo to delo zame (I2/1E152).

Č.: Glede stališč in pogleda na stare bi pa rekla, da imam spoštovanje do njih (I2/2E76).

C.: Pa modrost njihova, ker dajo to življenje skozi (I2/1E153). Veliko modrosti in iz tega potem izvira tudi spoštovanje (I2/1E154). Res točno vidiš kako so živeli, kaj je bilo pomembnega, kaj obžalujejo (I2/1E155).

A.: Bi še kaj dodali?

Č.: Mislim, da je to to.

A.: Hvala za vse.

Intervju 3

Skupinski intervju, svetovalki na področju družbenih dejavnosti, 28 in 59 let

[...]

A.: Koliko časa sta že na trenutnem delovnem mestu?

D.: Jaz od leta 2019 (I3/1E1).

E.: Jaz pa od leta 2003 (I3/2E1).

A.: Kakšne so pa vajine predhodne izkušnje na podobnih/različnih delovnih mestih?

D.: Jaz sem začela na občini takoj po diplomiranju (I3/1E2). Sem pa tudi v Domu starejših občanov predsednica sveta, mogoče lahko to povežem kot neka izkušnja, ki mi prav pride in tukaj in obratno, v bistvu povezujem ta delovna mesta (I3/1E3).

E.: Banka, zunanja trgovina, komerciala, kadrovska, družbene dejavnosti, ampak povsod je skupni imenovalac analitika (I3/2E2).

A.: Kako je vajino delovanje oziroma izvajanje storitev ter programov povezano s starimi ljudmi?

E.: Jaz imam institucionalno oskrbo ljudi, sklepam pogodbe z DSO-jem, gledam odločbe, se vtaknem v odločbe, če je treba, pri oprostitev (I3/2E3). V povezavi s pravno službo delamo obremenitve premoženja teh ljudi, ki nimajo za plačat, ker občina doplačuje (I3/2E4). Občina je na podlagi Zakona o socialnem varstvu skrbnica organizacije pomoči družini na domu, ta organizacija je v naši domeni, na podlagi pogodbe je izbran DSO (I3/2E5). Ravno na področju pomoči družine na domu smo si v Strategiji prizadevali za to, da bi izločili kosila in jih uvrstili v socialni servis (I3/2E6). Ni pa to nikoli zaživel (I3/2E7). Smo pa pred leti, skupaj s socialno delavko iz DSO-ja, uvajali smo individualne projekte za posamezne ljudi, ustanavljali bivalne enote Novi Paradoks, Novakova hiša (I3/2E8).

D.: Jaz imam pa razpise za društva, seveda sem spadajo tudi upokojenska društva, kjer prijavljajo programe in projekte, ki jih bodo izvajali tekom leta (I3/1E4). V Grosuplju imamo dve upokojenski društvi, Grosuplje in Šmarje Sap (I3/1E5). Posredno so vpleteni tudi starejši v drugih organizacijah (I3/1E6), na primer župnijska Karitas (I3/1E7), Rdeči križ (I3/1E8), Društvo invalidov Grosuplje (I3/1E9), v bistvu sofinanciranje humanitarnih organizacij, v katerih je velik delež starih ljudi vključenih (I3/1E10). Nedavno nazaj je občina Grosuplje vpeljala dve novi storitvi, predvsem za starejše, z namenom, da se jim olajša življenje, to sta Zapeljivec, ki vozi po Grosuplju (I3/1E11), in Grosupeljčan, ki smo ga uvedli marca letos, predvsem za prevoz starih ljudi iz oddaljenih vasi do Zdravstvenega doma Grosuplje (I3/1E12). Mislim, da smo s tem dvema pridobitvama naredili neko dodano vrednost za naše stare ljudi v občini (I3/1E13). Občina Grosuplje je vključena tudi v mrežo starosti prijaznih mest in občin (I3/1E14). Trenutno sem jaz koordinatorka starosti prijazne občine, prej je bila pa Č. (I3/1E15). V bistvu plačujemo članarino, oni so tukaj da nam pomagajo, izvaja pa to Inštitut Antona Trstenjaka drugače.

A.: Kako se pa kaže trend staranja prebivalstva na izvajanje vaših storitev?

E.: V Grosuplju smo mladi, povprečje je nižje kot drugje (I3/2E9). [...] Recimo oskrbovana stanovanja, so v domeni privatnikov (I3/2E10). Pa en projekt je zaživel, ko sta dve puncici imeli prostovoljno skupino in so dopolnjevale pomoč družini na domu (I3/2E11).

D.: To je pa projekt Starejši za starejše (I3/1E16).

E.: S tem smo želeli dopolniti institucionalne možnosti, ki jih imajo ljudje na bazi prostovoljstva (I3/2E12). Da se starejši med sabo organizirajo v neki organizaciji ali kakorkoli in si pomagajo med seboj (I3/2E13). Ampak jaz sem imela vedno občutek, dokler sem to spremljala, da so tisti, ki pomagajo bolj potrebni pomoči kot tisti, ki jim pomagajo.

A.: Kolikokrat se pa obrnejo na občino, da pridejo prav fizično sem?

D.: Če se obrnejo, se obrnejo na župana, potem pa odvisno za kakšno tematiko se gre. Veliko je teh socialnih prošelj, za socialne pomoči (I3/1E17).

E.: Te so skoraj prej v srednji generaciji kot v starejši. Iščejo recimo oskrbovana stanovanja, to zelo veliko sprašujejo, predvsem kakšni starejši pari (I3/2E14). Pa v povezavi z izvajanjem zdravstvenih storitev, se obračajo tudi na Občino (I3/2E15). Čeprav zdaj je kar precej zdravnikov, tako da se je nekako pošimalo. S temi prevozi je bilo tudi veliko vprašanj (I3/2E16).

D.: Res je bilo veliko vprašanj glede prevoza (I3/1E18). Pobude so prihajale od zunaj za Prostoferja. To pa v bistvu prostovoljci vozijo starejše, ampak se postavi vprašanje, če pride do kakšne nesreče, kdo potem odgovarja, tukaj je potem župana skrbelo, da ne bi tvegali. Potem smo pa sklenili, da z LPP-jem sodelujemo na način, da mi damo avto, oni pa izvajajo storitev prevozov, mi pa potem to plačamo. Se je pa res zelo lepo to prijelo in so tudi starejši zelo veseli te pridobitve (I3/1E19). To je bila ena taka stvar, ki je nam manjkala pa jo zdaj imamo (I3/1E20).

A.: Kako pa prepoznavate potrebe starih ljudi znotraj občine Grosuplje in kakšne so te potrebe? Kaj je tisto, kar mora imeti star človek zagotovljeno?

E.: Družabništvo (I3/2E17), osnovno varnost (I3/2E18). Recimo v domovih se čaka, čakalne vrste (I3/2E19). Gre za ruralno področje v veliki meri in se ljudje težko odločajo za dom (I3/2E20), prvič jim je to problem, ker si želijo ostati v domačem okolju (I3/2E21). Tudi storitve, na primer pomoč na domu, je predraga in premalo kadra, da bi jo zagotavljali (I3/2E22). Morala bi biti cenejša, pravilna, se pravi kosila ven, da bi jo imeli ljudje višje subvencionirano (I3/2E23). Neka storitev, bolj institucionalna, ki bi ljudem pomagala ostati doma čim dlje doma (I3/2E24). To se je videlo v času družinskih pomočnikov (I3/2E25). Mi smo jih imeli en kup, dokler je bilo obravnavano drugače kot zavodska oskrba. Čim je bilo to kot institucionalno so vsi dali to nazaj, niti enega nimamo več (I3/2E26). Če odmisliš to, da ljudje potrebujejo službo, je očitno to, da si res želijo ostati doma čim dlje (I3/2E27). In ta sistem raznoraznih storitev bi jim bilo potrebno zagotoviti (I3/2E28). Ti prevozi so že to (I3/2E29), dostava hrane (I3/2E30), pomoč na domu (I3/2E31), ker je to na trgu drago (I3/2E32).

D.: Ravno v petek je bil sestanek z Županom in je društvo Svelipa izpostavilo, da zaznavajo veliko povpraševanje starejših, ki niso v domu, so doma, ampak bi vseeno v dopoldanskem času, ko ni domačih, želeli, da jih pride nekdo obiskat, delati družbo, kaj prinese in so spraševali ali imamo kakšne prostovoljce v okviru kakšnih naših organizacij, da bi se z njimi povezali (I3/1E21).

A.: Se pravi bi lahko rekli, da se kaže kot neka aktualna potreba?

E.: Ja, poleg oskrbovanih stanovanj (I3/2E33).

A.: Na kakšen način pa pridobite povratne informacije s strani uporabnikov?

D.: Načeloma pohval ravno ni veliko direktno na naše delo, so pa pohvale zdaj predvsem za prevoze, predvsem županu (I3/1E22). Pošljejo pisno (I3/1E23) ali pa po telefonu (I3/1E24) ali pa preko voznikov, ko se jim lepo zahvalijo pa povejo naj predajo naprej pohvalo (I3/1E25).

A.: Pri oblikovanju novih programov ponavadi povabite ciljno populacijo zraven?

E.: Povabimo svet seniorjev v okviru sistema Starosti prijazna občina (I3/2E34).

D.: Ravno zdaj smo se z županom pogovarjali, da bi malo prevetrili ta svet, vključiti nove deležnike, da bi iz različnih vidikov prepoznali neke aktualne potrebe, da bi mogoče posodobili Strategijo (I3/1E26).

E.: Takrat, ko se je oblikovala je bilo prav zbiranje teh podatkov po društvih za starejše, povsod smo iskali ideje in jih povlekli potem v ta strateški dokument (I3/2E35). Tako da napisan je tako, da je še za 20 let realizacije (I3/2E36).

A.: So kakšne razlike med uporabniki, ki živijo v urbanem oziroma ruralnem delu občine?

D.: Problem teh ljudi iz ruralnih območij, ki jih je v Grosuplju kar precej, je bil predvsem ta, kako, če nimajo domačih in svojcev, kako dostopat do trgovin, zdravstvenega doma, upravne enote, so morali prosit nekoga, recimo soseda, da jih je pripeljal, zdaj je to rešeno s prevozi (I3/1E27). Jaz tukaj vidim napredek, ker je bil ravno ta Grosupeljčan namenjen ljudem iz ruralnih območij, ker se je pokazalo veliko potreb (I3/1E28).

E.: Razlika se kaže predvsem v tem, da so te, ki prihajajo iz urbanega dela bolj odprti za ustanove (I3/2E37). Velikokrat se podučujejo, v smislu kakšen je sistem (I3/2E38). Vprašanje iz drugega naslova je pa kako se izognit instituciji (I3/2E39). Tudi potem, ko že ni možno nič drugega, kaj naredit, kako naredit, kako zaščitit svoje, recimo če ni denarja (I3/2E40). Nekako je še vedno drug pogled na življenje starejših generacij (I3/2E41). Saj pri mlajših tega ni več, pri teh starejših pa res še ni tega preskoka, tako da v teh segmentih se razlikujejo (I3/2E42).

D.: V bistvu to, da se te starejši iz vasi težje premaknejo nekam, ker so celo življenje navajeni bit v domačem okolju in potem je težko it v neko institucionalno oskrbo (I3/1E29).

E.: Pa ne samo to, tudi medgeneracijski odnos je večinoma drugačen, oziroma če ni, je večji problem za takega človeka, ki je iz vasi kot iz mesta (I3/2E43).

A.: Kaj so pa kakšne priložnosti in pomanjkljivosti, ki jih vidita na svojem položaju v povezavi z izvajanjem storitev?

D.: Priložnosti za izboljšave je kar veliko (I3/1E30). V prihodnosti bi jaz mogoče gradila na tej strategiji za starejše in komisijo za starejše zasnovala že v štartu tako, da bi bila medgeneracijska (I3/1E31). Da bi mladi lahko pomagali starejšim (I3/1E32). To se je pokazalo predvsem v času epidemije, so se naši mladi iz Študentskega kluba Groš in mladinskega sveta organizirali in pomagali starejšim, ko so jim dovažali kakšne dobrine, je bila zelo lepa gesta (I3/1E33). Kot občina bi pa želeli še malo bolj na medgeneracijski vsebini delat (I3/1E34).

A.: Kaj pa kakšne pomanjkljivosti?

D.: Mogoče vključevat še kakšne druge deležnike, snovanje kakšnih novih strategij in novih projektov za starejše (I3/1E35). Malo bolj povezovat vse deležnike znotraj občine za nek boljši razvoj občine za starejše (I3/1E36).

E.: Prednosti tega dela so, da lahko ogromno, res ogromno narediš dobrega za posameznika (I3/2E44). Tudi če ne moreš sistema spremenit, ker velikokrat ga ne moreš. Lahko pa v okviru tega sistema na najinem delovnem mestu za posameznika res narediš ogromno (I3/2E45). Daš mu kompetence, kako ravnati v kakšni življenjski situaciji, socialne probleme se dejansko da rešit, ker je na občini posluh za take situacije in se jih da rešit življenjsko in te stvari lahko spelješ (I3/2E46). Jaz, ko sem tik pred penzijo, počnem te stvari, to me osrečuje (I3/2E47). Lahko narediš za neke projekte, da pomagaš, da uspejo (I3/2E48). Za tiste projekte, ki so v interesu občine so v interesu

splošnega dobrega, to se tudi z nekim strokovnim predlogom lažje predoči, te možnosti imajo in na ta način razvijati posamezno področje (I3/2E49). Sami sistemi so bili postavljeni že zelo dolgo časa nazaj in bi jih tudi bilo treba nekako posodobiti v smislu povezovanja, ampak ta realnost je velikokrat drugačna, ker trenutno imam jaz recimo eno zadevo, ki jo moram nujno rešiti, sama je ne morem rešiti, institucija, ki bi mi morala pa najbolj pomagati, mi ne pomaga (I3/2E50). Prevelikokrat se sliši to ni v moji pristojnosti (I3/2E51). Na tem mestu pa si še vedno lahko samo človek, ne samo nek strokovnjak, ki dela na svojem področju, ampak si človek (I3/2E52). Bolj kot nekdo v instituciji, kjer imaš ti točno določeno z zakonom kaj in kako, to je prednost tega dela (I3/2E53). Ko bom jaz odšla si želim, da pride ena taka oseba, ki bo na subtilen način pristopila k temu.

A.: Mi lahko prosim opišeta kako poteka sodelovanje z drugimi službami znotraj občine.

D.: Veliko sodelujemo z društvi, ki se fokusirajo na starejše (I3/1E37), na primer Karitas (I3/1E38), Rdeči križ (I3/1E39), Društvo upokojencev Grosuplje (I3/1E40), Društvo upokojencev Šmarje Sap (I3/1E41), Zveza športnih organizacij Grosuplje, ker imajo šport za starejši in tudi financiramo te aktivnosti za starejše (I3/1E42). Nedavno nazaj je prišel še en projekt Urbact, ki je tudi evropski projekt in zelo veliko vsebin namenimo raznim aktivnostim za naše občane in v sklopu tega projekta smo tudi organizirali vadbice za starejše na Koščakovem hribu, medgeneracijski igralni dan, kjer so bili povabljeni starejši in mlajši in so se med sabo igrali, učili en od drugega ... (I3/1E43). S Karitasom tudi sodelujemo, če mi prepoznamo koga, da bi potreboval socialno pomoč (I3/1E44). Sporočimo, da se je ta in ta obrnil na nas, če mu lahko peljejo kakšne dobrine (I3/1E45).

E.: Center za socialno delo (I3/2E54), Zdravstveni dom Grosuplje (I3/2E55), šole (I3/2E56), vrteci (I3/2E57), kultura (I3/2E58), skladi (I3/2E59), Mestna knjižnica Grosuplje (I3/2E60). Sodelovanje je zgledno bi rekla (I3/2E61).

A.: S čigave strani pa pride pobuda za sodelovanje?

E.: V glavnem s strani institucij (I3/2E62). Mi smo ustanovitelji zavodov več ali manj (I3/2E63). Nismo recimo centra, sklada za kulturne dejavnosti. Drugače pa smo mi njihovi ustanovitelji, pravila igre so jasna, njihove probleme moramo mi reševati (I3/2E64). Je pa vse večinoma sistemsko določeno. Če pa gre za neke posamične zadeve, projekte, je pa iz obeh strani, odvisno kaj rabiš (I3/2E65). Kdor pride na idejo, če se nam zdi v redu (I3/2E66), recimo s knjižnico se je izvedel projekt, ki je bil tak prijeten, Certifikat branju prijazna občina (I3/2E67) pa teh drugih certifikatov imamo ogromno (I3/2E68). Vsak ima lahko svoje mnenje o tem, ampak vseeno določajo neke standarde razvoja dejavnosti, neke standarde moraš dosegati in to se meni zdi dobro (I3/2E69).

D.: V bistvu sem zdaj razmišljala kdaj se obrnejo na nas, in sicer je to ponavadi, ko potrebujejo denarno pomoč, da lahko izvajajo svoje programe (I3/1E46).

A.: Mi lahko prosim kaj več povesta o kakovosti sodelovanja z drugimi službami?

E.: Se mi zdi da je v redu sodelovanje (I3/2E70).

D.: Odvisno je vedno tudi od tega kdo na tistem delovnem mestu dela pa koliko se zavzame (I3/1E47).

E.: Tako je, od ljudi je velikokrat odvisno kako kakovostno je to sodelovanje (I3/2E71). Se čuti pristojnega ali ne, čuti nek entuziazem ali ne, je mlad ali star, razmišlja o čem drugem, kar bi moral (I3/2E72).

A.: Se na kakšnem področju kažejo tudi pomanjkljivosti sodelovanja?

E.: Načeloma ne (I3/2E73). Gre za neke skupne interese, profesionalen odnos, vedno se da doseči nek konsenz (I3/2E74).

A.: S katerimi službami bi si še želeli sodelovati?

D.: Mislim, da sodelujemo kar z vsemi, tako da ni nobene s katero bi si še želeli (I3/1E48). Kar je v Grosuplju vse pokrivamo (I3/1E49).

A.: Prosim opišita, kako gledate na trditev, da je Grosuplje starosti prijazna občina. Mi lahko prosim podata potem še kakšen primer?

D.: Jaz bi rekla, da je sigurno starosti prijazna, kaže se pa predvsem s temi prevozi (I3/1E50).

A.: Kaj pa glede ustreznosti količine storitev v občini Grosuplje?

E.: Pomoči na domu sigurno ni dovolj, jo bo treba razvit (I3/2E75). Še prej je treba it pa na Ministrstvo in povedat, da je Ljubljana nekaj, vasi nekaj in da metodologija ni ustrezna. Ta storitev, ki se bo starejšim nudila na domu, bo definitivno treba razvit vse oblike, in prostovoljne in institucionalne (I3/2E76). Kar se pa tiče te druge ponudbe za starejše, te kulturne in druge se mi pa zdi, da so kar razvite (I3/2E77).

D.: To definitivno, vsak lahko najde nekaj zase (I3/1E51).

A.: Kaj pa za okoliške vasi? Se mi zdi, da vedno ko govorimo o Grosuplju pomislimo samo na urban del, na ruralnega pa se pozablja.

D.: Se mi zdi, da je ruralni del vseeno drugačen kot urbani (I3/1E52). V ruralnem starejši še vedno živijo na kmetijah, nimajo »časa in volje« za te aktivnosti, da bi šli v knjižnico, na šport za starejše ... (I3/1E53).

E.: K maši grejo (I3/2E78).

D.: Drugačne aktivnosti in potrebe imajo (I3/1E54).

A.: Kako bi si pa vidve želeli preživeti starost?

E.: Prehodit tisto romarsko pot v Španiji in plavat na morju (smeh) (I3/2E79).

A.: Se pravi si v Grosuplju ne predstavljate preživljat starosti?

E.: Jaz nisem Grosupeljčanka, sem iz Ivančne Gorice, kaj čem delat v Grosuplju (I3/2E80).

D.: Jaz pa še ne razmišljam o tem, kako bom preživljala starost (I3/1E55). Upam, da čim bolj umirjeno (I3/1E56). Sploh si ne znam predstavljati, ko bomo šli v penzijo, vprašanje kdaj bomo šli in če bo sploh čas za preživljanje starosti (I3/1E57).

E.: Mogoče moj odgovor na vprašanje, da bi rada preživljala starost tako kot moj oče, ki pa je Grosupeljčan, on je lepo star 84 let, zdrav še vedno, relativno veliko še dela ima svoj avto, tako da Grosupeljčana in Zapeljivca ne uporablja, če bo treba ga bomo mi vozili, pa upam, da ga ne bo treba dat v dom, ker noče it (I3/2E81). No moja hči je meni že zagotovila, enoposteljno sobo v domu, tako da že vem kaj me čaka (smeh) (I3/2E82).

A.: Se pravi institucionalno varstvo pride v poštev?

E.: Ne pride v poštev, ampak izbire ne bo (I3/2E83).

A.: Kaj od služb, storitev in programov bi pa še potrebovali?

D.: Aktivnosti za starejše je veliko, če hočeš biti aktiven, si lahko aktiven (I3/1E58). Preko knjižnice se lahko vključiš (I3/1E59), preko Zveze športnih organizacij (I3/1E60), upokojensko društvo, tam imajo polno enih izletov in aktivnosti (I3/1E61). Toliko možnosti kamor se lahko vključiš in se na ta način zapolni tisti čas, ki ga imaš (I3/1E62). Pa ni nujno, da je to organizacija namenjena samo starim ljudem, kulturno društvo je na primer namenjeno vsem generacijam (I3/1E63). Trenutno, če bi bila starejša, bi se vključila v društvo upokojencev, ker vem, da bi hodila na izlete (I3/1E64). Če ne bi imela prevoza, bi poklicala avtomobil, da bi me peljal (I3/1E65), družbo bi pa dobila s tem, ko bi bila vključena v društva (I3/1E66). Si pa trenutno res ne predstavlja, kaj bi še rabila (I3/1E67). Tisto kar bi si želela, imamo zagotovljeno (I3/1E68). Res smo šele zdaj videli koliko doprinese

Grosupeljčan (I3/1E69). Še direktorica Zdravstvenega doma Grosuplje je rekla, da so se mnogi starejši naročali na preglede popoldne, da jih je lahko kdo od svojcev pripeljal, zdaj grejo lahko tudi dopoldne (I3/1E70).

A.: Se ti zdi, da bo potrebno uvesti še kakšnega?

D.: Imamo dva, ampak enega voznika (I3/1E71). Zaenkrat je tako, če se bo pokazala potreba po več, bomo seveda vključili še drugega voznika (I3/1E72). Fino je, ker ureja to LPP. Smo prvi v Sloveniji, ki smo to uvedli, da sodelujemo z LPP-jem.

A.: Kakšno bi pa rekla, da je tvoje stališče do starih ljudi?

D.: Jaz izhajam iz ruralnega območja občine in čutim neko spoštovanje do starih ljudi (I3/1E73), veliko so že dali čez v življenju in se mi zdi prav, da se v starosti poskrbi zanje, tako kot je treba, kot si zaslužijo (I3/1E74). Da tisto jesen življenja preživijo karseda v pozitivni luči in smo hvaležni zanje (I3/1E75).

A.: Bi mogoče še kaj dodala?

D.: Imamo zelo velike cilje, kaj lahko še naredimo. V kratkem, ko bomo pripravljali Strategijo, bomo dali ven tudi anketo o tem kaj bi še potrebovali starejši in bomo na ta način videli kaj bi si še želeli in temu potem sledili (I3/1E76). Ker tudi Evropa stremi k medgeneracijskemu sodelovanju, si želimo tudi na evropskih razpisih, preko medobčinskega razvojnega centra, iščemo razpise, se prijavljamo na njih (I3/1E77). V okviru evropskih projektov smo dobili tudi večgeneracijski center skupna točka Grosuplje, ki je bil sicer namenjen bolj za ogrožene občane, je bilo pa v okviru Zveze prijateljev mladine Moste – Polje (I3/1E78), drugi projekt je bil pa Cene Štupar v DSO Grosuplje (I3/1E79). To se je lani sicer končalo ampak se nadajamo še kakšnih novih evropskih projektov (I3/1E80). To pa nekako poudarjamo tudi v svoji strategiji, da smo gospodarna, gostoljubna in globalna občina in to do vseh, mladih, starih, do vseh (I3/1E81). Seveda čim več projektov za starejše, gostoljubni pa s temi novostmi, ki smo jih vpeljali (I3/1E82).

A.: Mi povesta prosim še starost.

D.: 28 let.

E.: 59 let.

A.: In stopnja izobrazbe ter smer.

D.: Jaz sem magistra upravnih ved (I3/1E83).

E.: Jaz pa sociologinja (I3/2E84).

A.: Hvala za sodelovanje.

Intervju 4

Predsednik društva upokojencev, 74 let

[...]

A.: Kako bi rekli, da je vaše delovanje in izvajanje programov povezano s starimi ljudmi?

F.: Recimo, objavljamo, da sprejemamo nove člane in to (I4E1), ker zdaj recimo, v dveh letih, kar je bil covid-19, nam jih je umrlo 300 potem je pa malo to upadlo, lani smo izgubili pa 59 članov (I4E2). Tako da potem normalno, da gremo na to, da se prijavijo člani za v društvo, da se nam vsaj malo poveča število (I4E3). Na ta način, da se včlanijo tisti, ki jih zanimajo teli izleti, ki jih imamo po Sloveniji ali pa mogoče v tujini tukaj v bližini (I4E4). Pa vsak prvi torek od maja meseca naprej, do oktobra gremo z vlakom (I4E5). Maribor, Novo mesto, tisto, tretje, četrto ...Se usedemo, malo spijemo, se pogovarjamo pa to vse kar je lušno, pa zastonj je, ker imamo vozovnico

zastonj (I4E6). V društva jih vabimo, da se včlanijo, zdaj se jih je kar nekaj včlaniilo tako da se vsaj malo poveča (I4E7).

A.: Kakšno pa je to število članov?

F.: Ta trenutek sicer ne vem točne številke, ker nisem nič s tajnico govoril, okoli 970 jih je bilo, pa teh 59 kar jih je šlo, se nam jih je pa kar nekaj na novo prijavilo (I4E8). Potem pa kakor se bo povečalo, se bo povečalo.

A.: Koliko časa ste pa že na tem položaju?

F.: Četrti mandat (I4E9). Rad bi malo prekinil, pa nekako ne dobim zamenjave. Šestnajsto leto bo 2025.

A.: Kako pa to, da ste se odločili za ta položaj?

F.: Ja, ena me je nahecala, da naj probam pa sem res prevzel, pa naslednji mandat so me prepričevali pa tako naprej (I4E10). Bomo videli, če bom 2025 koga dobil. Ne moraš kar pustiti, da je brez, ampak bom videl (I4E11).

A.: Kaj ste pa drugače po izobrazbi, če lahko vprašam?

F.: Srednjo, sem bil dosti vodja skladišča, potem nabave v podjetjih, sem bolj take stvari delal (I4E12). Delal sem tudi nomenklaturu, en tak večji tečaj (I4E13). Delal sam take stvari, z veseljem. Zdaj sem pa v penziji (I4E14). To sem pa tudi z veseljem. Bil sem tudi na Ministrstvu za obrambo v Š. [navedba kraja], vodja skladišča pa sem imel čez tehniko, orožje, hanger, uniforme (I4E15). 2009 sem šel v penzion ampak nas je kadrovska povabila na razgovor. Jaz sem želel do konca leta delat pa se je vse nekaj zakompliciralo, en ni imel zabeleženega enega leta, tako da mu je manjkalo tako da je ostal, enim so rekli da gredo lahko v penzion, jaz sem rekel, da bi bil do konca leta. Pa so mi rekli s ponedeljkom naredite vi tudi kar za v pokoj. Potem je bil še zaplet s sekretarko, je rekla naj grem v pisarno, da bo ona s kadrovnikom govorila. Se je vrnila po tri četrt ure in rekla, da je rekel, da lahko s prvim novembrom. Ampak a ne bi bilo vseeno, če bi bil jaz še tisti en mesec. Ker bi moral še obvestiti prej je v bistvu bil še kazensko odgovoren. Pa sem s prvim novembrom potem šel. Drugače sem pa tam delal in je bilo super. Čez sem imel novo orožje, staro je imel en drug. Decembra sem šel na strelsko, tukaj v Grosuplju, pa na društvo upokojencev Grosuplje, da bi bil tukaj član, predvsem zaradi izletov, ker je zelo zanimivo (I4E16). Ko sem bil pa tukaj, je pa ponavadi marca meseca občni zbor in me je ena prepričala, da bi to prevzel in sem res (I4E17). Potem sem se malo pogovarjal, da sem videl cel ta sistem pa tako, da se z ljudmi ukvarjaš (I4E18). Z enim sem se pogovarjal, ko sem mu rekel naj se včlani društvo, da imamo raznorazne izlete, dejavnosti (I4E19). Je rekel ah, brezveze, kaj naj se jaz včlanim v društvo, jaz sem bil šofer, sem celo Slovenijo prevozil. Sem ga vprašal, kaj ti veš o Mariboru? Celju? Kopru? Kaj ti veš o zgodovini. Nič. Ker si samo prevozil. Ko sem šel jaz iz vojske ven, sem rekel grem na mednarodno špedicijo, ker sem v vojski delal B, C in E kategorijo sem rekel, prišel sem k E. [ime podjetja], zelo dobri firmi, in kaj sem videl, koliko sveta. Dvakrat sem se peljal celo v London, cela Skandinavija, Nemčija, Avstrija, Madžarska, Romunija, Rusija, Bolgarija, Jugoslavija in celo Iran, Irak, Afganistan. In kaj sem jaz vedel zgodovine? Nič, ker sem se peljal, videl sem kraje, ljudi, zgodovine pa ne. V društvu sicer ne bom šel v vse te države z izleti, se mi pa zdi dovolj, da grem po celi Sloveniji. Zdaj gremo na lendavski konec pa imaš vodiča, ki ti vse organizira, pove zgodovino, zanimivo, ne samo to, da grem v Lendavo na tisti stolp pa na kosilo. Zaradi tega pojdi, pa se boš kaj naučil. Pa se ni odločil.

A.: Se načeloma sami včlanijo ali tudi vi iščete nove člane?

F.: Tudi vabimo (I4E20). Zdaj smo povabili eno gospo in gospoda. Pa nista bila v najboljših odnosih, zdaj pa, odkar si je zlomila kosti v gležnju je pa izjemno skrben, ljubezniv, pomaga in se nam je to fino zdelo. Potem so nas seveda povabili še k njim domov, da smo se bolj družili. Pa sem ga povabil v društvo, bomo šli na izleti se

bomo zafrkavali, pogovarjali, pa se je ravno danes včlanil (I4E21). Tako da jih je v teh treh mesecih že kar prišlo, eni s povabilom eni sami od sebe (I4E22).

A.: Mi poveste še kaj o tem, kako se je število spreminjalo v zadnjih letih, glede na to, da se prebivalstvo stara.

F.: Tako je, veliko imamo starih čez 90 let, pa tako navzdol (I4E23). Zdaj smo bili pri stoletnici na obisku v Domu starejših občanov (I4E24). Drugače pa 80-letniki naprej ne plačujejo članarine ampak se vse te 80-letnike, tiste od 1. 1. pa do 31. 12., ki bodo dopolnili 80 let, jih septembra povabimo, da gremo v Stično, ogled samostana, lekarne potem pa gremo na kosilo (I4E25). Zaenkrat tudi taki starejši pridejo edino eni, ki ne morejo tako veliko hodit (I4E26). Pa sem ji rekel, lepo greste, pa če gremo nekam, da moramo hodit potem počakate lepo pri avtobusu in gremo nekam na kosilo in se imamo fino (I4E27).

A.: Se večinsko udeležujejo izletov?

F.: Ja, pred korono sta bila tudi po dva avtobusa (I4E28). Ampak ta, ki organizira, tudi, če je v Grosuplju par kapelj, kamorkoli gremo neha deževat, tako da se vedno hecamo, da imamo očitno neke zveze zgoraj, da imamo vedno lepo vreme.

A.: Kakšne bi pa rekli, da so aktualne potrebe starih ljudi?

F.: Kar se tiče obiskov na domu ali pa če je treba komu kaj pomagat s kakšnimi stvarmi imamo dve, ki jih obiščejo na domu pa jim poštima stvari, tako da za to je poskrbljeno (I4E29). Drugače se pa kar držijo, saj v domu jih nimamo prav veliko, se mi zdi, da so šli zdaj še celo na Škofljico pa Dobre Polje, Loški Potok (I4E30). Edino za rojstni dan jim pošljemo čestitko, drugače če je pa 80 pa naredimo tako kot sem prej povedal. Ampak ne pridejo vedno vsi. Prej smo hodili z ladjico po Ljubljani pa smo ugotovili, da eni ne gredo zato, ker se bojijo, ko grejo dol po stopnicah in niso šli (I4E31). Potem smo pa spremenili tako, da gremo v Stično. So pa kar zadovoljni (I4E32).

A.: S kom pa kaj tukaj v Grosuplju sodelujete?

F.: V Mercator centru imamo tisti prostor nasproti blagajne, in pridejo tudi kakšni iz društva paraplegikov pa se tam dobijo (I4E33). Mislim da sta dve skupini pa vabimo, da bi bila še kakšna taka skupina, da se ta prostor koristi (I4E34). Drugače smo pa povabljeni, ko imajo kakšna društva razstave po Sloveniji. Z Občino tudi sodelujemo (I4E35). Občina nam v bistvu pomaga s financami za vse kar se potem dogaja znotraj društva, da lažje dihamo in lažje kakšne stvari plačamo, na ta način (I4E36). Z županom kar sodelujem, tako da je to v redu (I4E37). Z ZDUS-om imamo tudi kakšne take stvari, recimo Izola pet dni v septembru imamo rokodelske delavnice, pridejo iz cele Slovenije. V knjižnico pridite, bo zdaj konec meseca razstava, pa boste videli kaj vse izdelujejo (I4E38). Knjižnica nam tudi omogoča zastoj, nam ne računa prostora (I4E39). ZDUS nam je ukinil Cankarjev dom, če ne potem v Izolo ne smemo iti. Tako me je razjezilo, da sem se najavil v ZDUS pa iz Ivančne in Šmarja sta šla predsednica in predsednik z mano z namenom kakšen je problem. Potem nas je vprašal kaj nas je prineslo, ko nas je sprejel noter. Sem rekel ali vi kaj veste kaj pomeni ZDUS. Pa me gleda. Sem rekel, ne veste. ZDUS pomeni združenje, ne pa razdvajanje in vi razdvajate. Ne morete nam prepovedat da hodimo. In potem nismo šli v Cankarjev dom samo zaradi tega, da smo lahko šli v Izolo. Jaz sem potem ponavadi slikal po mizah kaj se je izdelovalo in je bilo prav lušno. Ni več takega vzdušja, čisto je pokvaril sistem. Bo pa baje šel in bo nekdo drug prišel in mislim, da bo enkrat. Razstava je pa tako, da gospe šivajo, klekljajo in babice pečejo (I4E40). In ko smo bili v Cankarjevem domu vam povem, vse so pojedli. Res mi ni žal, da sem bil. Je pa res, da če imaš štiri mandate pa upam, da ne bo treba petega ampak bova z ženo hodila, ona bolj za te rokodelske delavnice jaz pa tudi zaradi druženja (I4E41). Lepo je to, to nas drži pokonci (I4E42).

A.: Se pravi si predstavljate celo starost preživljati v Grosuplju?

F.: Dokler bom tical bo (I4E43). Ne smem si mislit, da bi bilo kaj slabše. Kakor je, je. Je pa fino, pridemo sem, nas je cela ta miza pa še kakšen se tam posede, tajnica tam dela pa občasno pridem tja zaradi podpisov, spijemo kavico, malo vina, preveč ne smemo zaradi policajev (I4E44).

A.: Bi rekli, da je občina Grosuplje starosti prijazna?

F.: Jaz mislim, da ja (I4E45).

A.: Mi lahko podate še kakšen primer, da podkrepite svoj odgovor.

F.: Občina veliko dela na tem, da je starosti prijazna (I4E46). Se pravi podpira, nam da sredstva, da se lahko ukvarjamo ... (I4E47). Se vidi zdaj, s tistima dvema avtoma, ki vozita, celo izven občine (I4E48). Pa Zapeljivček, da se lahko starejši zapeljejo (I4E49). Ali do zdravstvenega doma, lekarne ali tam kjer so trgovine bolj oddaljene, na primer Lidl pa Mercator (I4E50). Vidim dostikrat, da tudi iz DSO-ja pokličejo, pa se pripeljejo do društva (I4E51). Je nekaj naredila na tem področju, kar je res zelo zelo dobro za starejše (I4E52).

A.: Glede storitev bi rekli, da jih je dovolj za stare ljudi?

F.: Ja (I4E53). Z županom se bova tudi pogovorila malo kako in kaj, tudi nam donira sredstva za te stvari (I4E54). Gledam recimo pevski zbor, ki zapoje vsako leto na občnem zboru, potem jim pa mi damo zahvalo, tako da dajo na občino, da so pele tudi drugje, da tudi njim omogoči neka sredstva. Župan je res enkrat (I4E55).

A.: Ali kdaj merite zadovoljstvo članov z društvom?

F.: Zadovoljni so že s tem, da pridejo, so v družbi in se pogovarjamo, pohecamo (I4E56).

A.: Prav kakšne ankete pa nimate?

F.: Ne, to pa nismo še nič delali (I4E57). Ste me pa spomnila, da bi lahko naredili pa da se pogledajo rezultati in se primerno ukrepa (I4E58). Drugače so pa zadovoljni, sploh ko ni tega pregovarjanja s politiko (I4E59).

A.: Tudi člani društva kdaj predlagajo, kaj bi še potrebovali?

F.: Veliko imamo športnih iger, imamo pikado in streljanje (I4E60). Zdaj imamo še en pikado kakšna dva meseca, smo še enega kupili. Imamo pet žensk in pet moških, ki igrajo, vabimo pikadiste, za streljanje, šaha nimamo pa za kolesarjenje. Fino bi bilo, predvsem šah in kakšne športne dejavnosti, da bi jih bilo čim več (I4E61).

A.: Bi želeli s kakšno službo v Grosuplju še sodelovati?

F.: Če bi bile kakšne potrebe, da nam kaj predlagajo potem bi videli kako in kaj (I4E62).

A.: Kako pa sodelujete z drugimi?

F.: Načeloma te stvari, ki jih imamo je župan zelo uvideven (I4E63). Zaenkrat je zadovoljen (I4E64). Upajmo, da se nam bo članstvo povečevalo in bomo imeli še kakšno novo pridobitev (I4E65).

A.: Načelom prihajajo bolj stari ljudje iz okolice društva ali tudi širše?

F.: Tudi iz okoliških vasi (I4E66). Imamo poverjenike, nekje čez 20 (I4E67), ko uredimo novoletni koledar Zadaj ima napisane vse izlete pa kdaj je merjenje tlaka, vsak torek v mesecu, še kakšne druge stvari, da lahko vse vidijo, edino datumsko niso zapisani, ker se sproti prilagaja (I4E68). Potem pa pogledajo na oglasni deski ali pa internetni strani pa da lahko se prijavijo (I4E69).

A.: Kako se vam pa zdi, da so v času s tehnologijo?

F.: Glede mobilnih in poučevanja bom videl zdaj, kolikšno je povpraševanje pa se bom dogovoril za datum (I4E70). To je še edino kar me mika, ker če oni to predlagajo, zakaj potem ne bi tega omogočil, sploh če bi se želeli nečesa novega naučiti (I4E71). Tudi jaz kakšne stvari ne vem, pa se prijavim pa je (I4E72).

A.: Se medgeneracijsko tudi kaj povezujete?

F.: Ponavadi je tako, da se vrtce in šole povabi na kakšne dogodke (I4E73). Na razstave recimo. Rokodelke recimo, ko imajo nek dogodek, jih povabimo, da se učijo in da sami otroci delajo, se zelo veselijo (I4E74). To bomo probali tudi večkrat naredit, da jih povabimo, tukaj okolico, Grosuplje (I4E75). Bojo dobili še kakšnega mlajšega, pa bo potem lahko v društvu delal (I4E76). Sicer dopoldne ne, če imajo šolo. Tudi vrtce bomo povabili na razstavo, ker bodo taki izdelki, da jih bo hudo hudo zanimalo (I4E77). Drugače imamo kakšne pevske nastope v knjižnici (I4E78), kulturnem domu (I4E79).

A.: Kako pa prepoznavate vlogo starih ljudi v družbi?

F.: Jaz vedno, če kdo kdaj kaj pojamra rečem daj nehaj. Vesel bodi, prideš sem, se pogovarjamo, smejemo se in ne imet teh slabih stvari (I4E80). Saj nihče nikoli ne ve kdaj ga čaka, ampak vsaj takrat ko si, vplivaj pozitivno tudi a druge s tem dobrim občutkom, ker slabih stvari ni treba prenašat (I4E81). Ko recimo kdo reče sem star, sem stara, rečem a ni dovolj, da ti nekdo reče, da si star. Enkrat se mi je zgodilo, da so bili trije mulci pri lekarni in mi je en rekel ej stari. Ga pogledam pa rečem kaj si rekel. Prvič in zadnjič si mi rekel kaj takega, jaz nisem stari, jaz sem zate mladenič. Potem so se pa vsi smejali. Jaz grem vedno v smeri, da ni negative, sama pozitivna. Da se z ljudmi ukvarjam in jim govorim, veseli bodite dokler ste zdravi, pa tudi potem, ko kaj pride in ne morete pomagat, leta grejo, kar te čaka noben ne ve (I4E82). Otroci umirajo, srednjih let umirajo, tisti pred 70. letom umirajo, nikoli ne veš in za tisti čas, ko si, bodi pozitiven (I4E83). Veseli se, da se s kom vidiš, se srečaš, negativno pusti za sabo (I4E84). Moramo delati na tem, da se družimo ne pa na tem, da se kregamo, zato je društvo (I4E85).

A.: Hvala lepa za vse.

Intervju 5

Strokovna delavka, na področju socialne pomoči, kriznih intervencij, nasilja v družini, oprostitev plačila, 55 let
[...]

A.: Koliko časa si že na trenutnem delovnem mestu?

G.: Delovne dobe imam zdajle 35 let, na centru sem 24 let na tem področju delam pa enih 10 let (I5E1).

A.: Kaj pa predhodne izkušnje mogoče tisto pred centrom?

G.: Sem pa delala tudi v domu starejših občanov (I5E2), v bistvu sem imela možnost strokovni izpit naredit v domu starejših. Prejšnji direktor me je zaposlil za določen čas na področju delovne terapije (I5E3), moja mentorica je bila pokojna socialna delavka J., delala sem pa v delovni terapiji tako da sem lahko tudi strokovni izpit s področja socialnega varstva naredila. Še prej sem bila pa v knjižnici (I5E4), zatem za pol leta v domu (I5E5), potem sem šla pa enih šest ali sedem let v Bolnico v Šentvidu pri Stični, malo so me porabili za knjižnico pa za podaljšano bivanje pa za učne ure pa za take različne stvari (I5E6). Potem sem se 98. leta na centru zaposlila kjer sem še zdaj, sem pa na različnih področjih delala (I5E7).

A.: Se pravi po izobrazbi pa socialna delavka?

G.: Tako, socialna delavka in socialna pedagoginja, sem naredila ob delu (I5E8).

A.: Kaj pa mogoče, če mi majčkeno poveš kakšno je tvoje stališče do starih ljudi ali pa kakšne si imela izkušnje oziroma jih imaš s starimi ljudmi?

G.: Jaz rada delam s starimi ljudmi, se mi zdi da je starost ena sama modrost in ena sama izkušnost (I5E9). Na tem področju se mi zdi da je kar težko delat, ker vidim kolege s katerimi občasno sodelujem in mi včasih rečejo, joj kako lahko to delaš (I5E10). Prvič je to, da je problem s starimi najti tak način komunikacije, ki je majčkeno drugačen, kakor z mlajšo populacijo, ker moraš majčkeno bolj počasi, ker počasneje teče življenje (I5E11). To

zdaj ti veš, ko delaš v domu. Sem te zadnjič prav občudovala po telefonu, pa sem si rekla, aha, ta punca je pa prava za v dom starejših, ker jaz ko sem prišla v dom starejših, me je tista energija kaj vse bi naredila preplavila, pa je rekel direktor, počasi vse na počasi, kar še se pogovarjate na oddelčni skupnosti. Ampak pri tebi je pa res tako umirjeno.

A.: Imam že malo prakse od prej, kot prostovoljka in iz študijske prakse in se mi zdi, da kar nezavedno pride za tabo da se prilagodiš v pogovoru. Vidiš, da s svojim podivjanim sistemom ne prideš prav daleč, ker tudi ljudje ne sledijo več.

G.: Točno to kar si rekla, v bistvu postaneš umirjen, začutiš da tisti nori svet teče vzporedno zraven tebe in te prehiteva s hitrostjo 200 km na uro, ti si pa še zmeraj v tej komunikaciji s tem starostnikom, si tukaj nekje v enem varnem okviru, kjer vse teče mirno (I5E12). Tudi počasi se daleč pride (I5E13). Zato je pa tudi tako težko mojim kolegom, ko mi rečejo, joj pa koliko časa ti to govoriš, jaz bi to na hitro (I5E14). Pa ne moreš. Tudi ko prideš na obisk k starostniku. To traja nekaj časa, da človek dojamemo kdo je prišel v hišo, da se umiri, da se prištima za mizo, da pripravi tisto kar mora imeti oziroma si je on zamislil, da mora bit za vsak obisk, očala, aha kdo ste rekli da ste, svinčnik, zapiše pa to traja 15 minut, da se pripravi, potem pa lahko gremo na vsebino (I5E15). Moraš pa imeti potrpljenje (I5E16).

A.: Kako je pa tvoje delovanje oziroma izvajanje storitev in programov povezano s starimi ljudmi?

G.: Zelo (I5E17). Jaz izvajam med drugim tudi prvo socialno pomoč (I5E18). Ko sem jaz začela na centru, je bilo ogromno materialnih težav, odnosnih težav, razveze, razpadi, stiki, zdaj pa na prvi socialni pomoči prevladujejo same težave s starostjo, z onemoglostjo, oskrbo, zastopanjem tega človeka, en kup starostnih težav in čedalje več je tega, po koroni pa sploh (I5E19). Sami starostniki so na površju (I5E20).

A.: Kako se pa kaže trend staranja prebivalstva na izvajanje storitev?

G.: Prevladujoča tema je to postala pri delu na centru (I5E21). Povečujejo se krizne intervencije, prva socialna pomoč je zagotovo najmanj polovica je oskrbe s starostniki, kriznih intervencij je največ na področju varstva odraslih, oskrbe pa tudi v povezavi z demenco in zastopanjem tega človeka, potem pa s skrbništvom (I5E22).

A.: Je to pokoronsko ali je bilo že prej?

G.: Se je kazalo že prej, po koroni so pa še čisto ene druge stvari ven prišle, ki prej niso bile na vidiku (I5E23). Jaz pokrivam tudi področje varstva invalidnih oseb to so tudi osebe, ki imajo status invalida po zakonu (I5E24). Teh staršev, ki imajo podaljšane roditeljske pravice je veliko in med korono se je pokazalo kakšne težave so to. Ker smo imeli tudi primer, da sta oba starša, ki sta imela roditeljsko pravico podaljšano nad tem »otrokom« sta šla oba v bolnico zaradi korone. Doma je pa on ostal sam. En starš je umrl. Ogromno težav smo imeli z oskrbo tega otroka. Imamo pa tudi take zgodbe, da so te osebe z motnjo v duševnem razvoju, tudi če imajo zmerno motnjo. Znajo po tem v starosti tako zelo lepo poskrbeti za svoje ostarele starše, kar pa v nobeni drugi populaciji tega ne vidim (I5E25).

A.: Pa se oni sami obrnejo na vas?

G.: Ne, saj se ne zanjo. To je okolica. Sosedje ali pa sorodniki.

A.: Kako se pa stari ljudje obračajo na center?

G.: Večinoma so svojci tisti. Tisti, ki jih imajo, imajo neko tako varovalko (I5E26). Starostniki imajo družino, otroke, partnerje, vnuke, so tisti okoli starostnika, ki pokličejo in povejo, da imajo zdaj tak problem, si je zlomil nogo, je zbolel, je nepokreten, ... (I5E27). Sorodstvena mreža je res pomembna in je tudi najboljša varovalka za starostnika, pravzaprav za kateregakoli človeka, ko je v krizi, za starostnika se mi zdi pa da še toliko bolj (I5E28).

Imamo pa tudi osebe, ki nimajo pa čisto nikogar (I5E29). Sva pa tudi že imeli s patronažno sestro iz Grosuplje en zelo hud primer (I5E30). Gospa je bila čisto sama, živel v bloku, patronažni potem ni več vrat odpirala, da bi ji kri vzela. Pa sva šli potem skupaj pa sva zvonili in trkali, brez učinka (I5E31). Pa prosili zdravnico, da jo povabi na preventivni pregled pa se ni nič zgodilo (I5E32). Potem sva pa začeli sestavljati zgodbo. Sosedje so rekli, da je čudna, da ne prihaja iz stanovanja, včasih gre v trgovino pa pusti stvari kar zunaj, da se nič ne pogovarja. In sva začeli razmišljati, kaj če je dementna. In sva s to patronažno sestro en dan vztrajali, trkali, prosili, da nama odpre. Slišali so se copati, ko je naredila en krog pa je potem spet šla od vrat in to večkrat. Sigurno sva bili eno uro. Ampak se nisva dali odgnat. Še dobro. Po eni uri so se vrata odprla in me prideva notri. Na mizi tak kup položnic neodprtih. Ona je rekla, da so ji vse pobrali, da ji je brat vse vzel, je rekla pridite čez okno pogledat tamle stoji. To mi je on vzel. Jaz nimam ne luči, ne tople vode, vse so ji odklopil. Ona prestrašena, zaprta, ponoči ne luči prižgat. Celo popoldne smo bili pri njej, da smo še zdravnico dobili, da smo jo prepričali, da je treba it na pregled pa je šla v bolnico, ker je imela 40 kg, podhranjena. Potem se ji je uredila domska oskrba in je bila zelo zadovoljna (I5E33). Saj je bila v svojem svetu ampak je bila vsaj na toplem (I5E34). Sosedje so se pa vsi odmikali od nje, ker noben ni bil tako pozoren (I5E35). Hočem ti reč, da je tam, kjer ni svojcev res težko (I5E36).

A.: Kaj bi pa rekla, da so neke potrebe starih ljudi v občini?

G.: Mi pokrivamo tri občine, Grosuplje, Ivančno gorico in Dobropolje. Grosuplje se mi sploh zdi bolj primestno. Se mi zdi, da svojci bolj pričakujejo, da je večji doprinos s strani ustanov in je pričakovanje, da bo za to poskrbljeno. Ivančna in Dobropolje, oni pa vejo, da je to kmečko okolje, čez vso zgodovino se je za stare ljudi poskrbelo v okviru družine in drugače teče.

A.: Kakšne bi pa rekla, da so potrebe starih ljudi?

G.: Jaz mislim, da je osnovna potreba ljudi, ki jih jaz srečujem ta, da bi živeli doma (I5E37). Res redko srečam človeka, ki bi rekel jaz si pa tako neizmerno želim v dom (I5E38). So tudi taki, ki si predstavljajo, da bodo šli v dom, ko bodo še čisto zdravi in bojo tam aktivno preživljali starost, z vsemi dejavnostmi, ki jih dom izvaja (I5E39). Osnovno pa res vidim to, da bi lahko bili čim dlje doma, v domačem okolju (I5E40). In tukaj se mi zdi, da nam še veliko manjka (I5E41). Prevozi so ena od stvari (I5E42). Tisto, kar jaz vidim da manjka, pa to velja za vse občine, je zagotovo to, da bi bila omogočena nega, tudi večerna in tudi sobote in nedelje in prazniki (I5E43). Sicer vem, da so pred časom delali ene ankete in se takrat ni pokazalo, da bi bilo to treba, se mi pa zdi, da če bi zdaj ponovili to anketo, bi bili pa rezultati čisto drugačni (I5E44). Ker imajo ljudje tako različne delovnike (I5E45). Nekateri bi zagotovo rabili tudi večerno nego, nekateri pa tudi samo za družabništvo (I5E46). Mene velikokrat kličejo in rečejo, če poznam koga, ki bi prišel k moji mami, ker živijo v Portorožu, mama bi pa rabila nekoga, da bi se eno uro z njo kartal ali igral človek ne jezi se (I5E47). Naročili so recimo fizioterapevtko, da malo telovadi z njo, ampak da bi bil nekdo, ki bi bil eno uro z njo (I5E48). Jaz potem to naprej usmerjam v društva upokojencev (I5E49). Sicer ne vem, koliko imajo kaj tam to razvito in jim lahko zagotavljajo. Mene ko kličejo, me kličejo svojci, da bi rabil za starše. Vprašanje pa je, kakšen je interes na strani starostnika (I5E50). Včasih si star človek reče, ah to si je moj hči zamislila a veste jaz pa to ne rabim (I5E51). Resničen interes je treba res preverit pri starostniku (I5E52). Tukaj je ta temeljni konflikt (I5E53). V družbi se mi zdi, da je starost še vedno stigmatizirana in vedno se jo odrinja stran od naših oči (I5E54). Vsi bi bili radi mladi in lepi, nezgubani, vsi bi radi dolgo živeli pa ne bili stari (I5E55). Starost se mi zdi, da je še vedno tabu tema (I5E56).

A.: Kako si jo pa ti predstavljaš preživljati?

G.: Ja, dobro vprašanje. Ne želim si it v dom, če čisto iskreno povem (I5E57). Rada bi bila doma (I5E58). To so nezdružljive želje. Ne želim si v dom, rada bi bila doma pa ne želim biti v breme otrokom pa točno vem kako poteka starost (I5E59). Sprejemam pa tudi ta del, da če drugače ne gre pa greš tudi v dom (I5E60). Ne vem, kako se bodo preoblikovali zdaj domovi (I5E61). Mogoče manjka tistega dela, ki ga imajo ponekod v tujini, da ti stari ljudje gredo skupaj živeti (I5E62). Sicer potem po moje spet pride do tiste skupne točke dom (I5E63). Se mi zdi, da tisto obdobje, ko si zmožen in sposoben temeljna opravila narediti sam, da rabiš bolj kot ne samo družabništvo, da je fino to in je tega malo premalo (I5E64).

A.: Si drugače Grosupeljčanka?

G.: Ne, iz Ivančne Gorice (I5E65).

A.: Bi si predstavljala v Grosuplju preživljati starost?

G.: Jaz sem v svoji domači vasi doma, nikoder drugje (I5E66). Jaz sem zdaj že v času, ko se počasi upokojujem, sem z mislimi že malo tam (I5E67).

A.: Bi rekla, da je v Grosuplju dovolj storitev za stare ljudi?

G.: Grosuplje poznam sicer samo službeno. Mogoče če malo primerjam z Ivančno Gorico. Naša občina se mi zdi, da je že prej pridobila naziv starosti prijazne občine ampak Grosuplje tudi kar lepo pelje to naprej (I5E68).

A.: Se pravi bi rekla, da je Grosuplje starosti prijazna občina?

G.: Moj mož je tukaj iz Grosuplja, tako da sem imela taščo tukaj, je bila dokaj samostojna ženska, stara malo čez 80, kar je njej predstavljalo največji problem, je bilo to, da ni mogla sama v zdravstveni dom do zdravnika (I5E69). In ji je bil že to problem, da nas je mogla prositi, da jo peljemo ali pa nekoga dobiti, da jo pelje (I5E70). Čeprav takrat so že imeli te prevoze, sicer en večji kombi (I5E71). Ta Kavalirček je tak prijazen, simpatičen (I5E72). In njej je bilo takrat to tako fajn, je prišel pred vrstne hiše jo je odpeljal, pripeljal in to je bilo njej vrhunsko (I5E73). Pa do trgovine pa nazaj (I5E74). Za starostnika je neverjetnega pomena, da je neodvisen in da mu ni treba za vsako stvar prositi otrok (I5E75). In ti prevozi, ki so jih naredili, v Ivančni imamo recimo Prostoferja, je vrhunska stvar za starostnika (I5E76). Naši vozijo tudi v bolnice, ne vem sicer kako je v Grosuplju s tem. Mislim, da je Ivančna po razvoju prehitela Grosuplje. Ene stvari so kakšen korak naprej in so pomembne za starostnike. To, da ima možnost iti nekdo z njim nabavit in mu tisto pomaga prineset do doma pa enkrat položnice plačati, da si neodvisen (I5E77). Kar se mi zdi, da postaja pa vse pomembnejše na področju starosti je pa računalniška pismenost (I5E78). Tukaj se mi pa zdi, da smo z eUpravo naredili več škode, ker smo starostnike potisnili čisto na dno (I5E79). Večina ljudi je računalniško nepismenih (I5E80). Jaz se tukaj v službi srečujem tudi z drugačnimi nepismenimi ljudmi, ki ne znajo niti obrazca izpolniti. Imamo generacijo starih, ki res nima pojma o spletni banki, da se naročiš na pregled preko elektronske pošte (I5E81). Ljudje obolevajo tukaj pri meni. Me pokličejo pa včasih rečejo joj vas sem pa takoj dobil. Tudi jaz, moram reči, da mi ta sodoben svet, ki gre v to smer, da pokličeš na eno veliko ustanovo in ti povejo, če hočete v zvezi z ... pritisnite 1 itd. in seveda odzivnik in si 15 minut zgubil za to. In se vprašaš ali smo res približali poslovanje državnih organov tem ljudem (I5E82). Nismo. Jaz tudi kot organ, ko kličem drug organ znorim, pa sem večča tega, kaj pa šele star človek (I5E83). Res izrivamo to starejšo populacijo iz tega sodobnega sveta (I5E84). Nikoli se ne bodo niti približali temu vlaklu in to je kar problem (I5E85). Starostnikom veliko pomeni stik z zdravnikom, res da so se zdaj s korono te čakalnice, ko so ljudje hodili, da bi se malo pogovarjali o težavah, malo zmanjšale ampak se mi zdi da je ta stik vseeno pomemben (I5E86).

A.: Kaj se ti zdi, da bi Grosuplje še potrebovalo, da bi bilo življenje starih ljudi še bolj kakovostno?

G.: Jaz sem že v preteklosti razmišljala o skupinah za svojce za dementne osebe, ker se mi je tekom dela tukaj pokazalo, kako ljudje pridejo sem popolnoma izgoreli (I5E87). Najprej to, da svojci še dandanes pridejo sem z velikim nepoznavanjem demence in vidim šele takrat, ko gredo ven in se zahvalijo in rečejo, no zdaj pa jaz malo bolj razumem svojega starša (I5E88). Hvala, ker ste mi to povedali, ker zdaj drugače razumem, prej sem mislil, da je pa zleht. Potem sama sebi rečem, da sem to dobro naredila. Sem pa imela že idejo, da bi imela to skupino za svojce, sem se tudi že z M. dogovarjala, pa zdaj res vidim kako je aktivna in res vsa čast ji, jaz pa v tem trenutku morem reč, da mi ne znese, ker se mi je nabralo preveč stvari (I5E89). Službeno je vedno veliko stvari in vedno več jih je, potem je pa še privatno en kup stvari in ne zmorem tega (I5E90). Tako, da kakšna taka skupina za svojce za dementne res ne bi bila slaba ideja, da bi bila tukaj na centru pa mislim, da je M. to že vpeljala, tako da ta del je (I5E91).

A.: Kako pa sodeluješ z drugimi službami znotraj Grosuplja? Oziroma mogoče najprej s katerimi?

G.: Z vsemi, ki moram (I5E92). In z vsemi, ki jaz mislim, da moram sodelujem zelo dobro (I5E93). Z Domom starejših občanov Grosuplje (I5E94), s pomočjo na domu vrhunsko, sploh zaradi tega, ker smo s temi puncami hodili skupaj na teren (I5E95). In smo z enim obiskom celo paleto stvari razložili, z vidika centra in pomoči na domu in mislim, da je bilo to zelo dobra praksa (I5E96). Tudi povezane smo bile vedno in zadovoljne (I5E97). Drugače pa z zdravstvenim domom veliko (I5E98), z Občino imamo neprestano kaj (I5E99). Fino sodelujemo tudi z oddelkom za družbene dejavnosti (I5E100), z inšpektorjem (I5E101). Na področju starosti še z Rdečim križem, njihovimi poverjeniki (I5E102). Tudi s Karitasom (I5E103), oni včasih kličejo mene (I5E104), kadar jaz rabim, kličem jaz njih (I5E105).

A.: Kako pa je glede tega kdo je pobudnik za sodelovanje pri ostalih?

G.: Čisto odvisno (I5E106). Včasih oni zaznajo kaj pa pridejo (I5E107). Včasih pridejo kar sem in rečejo ta je pa tako in tako (I5E108). S humanitarnimi organizacijami kar (I5E109). S šolami to ne.

A.: Bi s kom še želela sodelovati pa trenutno ne?

G.: Ne, ker jaz vse tisto kar mislim sprodem (I5E110). Dvignem telefon in pokličem (I5E111). Je pa tukaj vedno odziv na drugi strani, poskušam najti neke skupne sodelujoče poti (I5E112).

A.: Kaj bi pa rekla, da so neke prednosti sodelovanja z drugimi službami?

G.: Predvsem to, da več glav več ve, širše se da pogledati na problem in se najdejo širše rešitve (I5E113). Sodelovanje z drugimi se mi je zdelo vedno vrhunsko (I5E114). S patronažno službo recimo (I5E115). Recimo tista zgodba, ki sem ti jo povedala prej. Tista situacija, ko vidiš, da moraš nekje vztrajati. Res tista gospa je bila tako dementna. No saj moja mami ima tudi demenco ampak je vseeno drugače, če imaš ti neko socialno mrežo (I5E116). Pri nas recimo sosedje, ko so videli, da je kam odtavala so lepo naredili en krog pa so jo pospremili nazaj (I5E117). Če pa nimaš nikogar, pa se vsem zdiš čuden, ja ne vem, ta gospa bi lahko tudi od lakote umrla (I5E118). Prav spomnim se, ko sva stali pred stanovanjem pa zvonili. To sodelovanje, ko bi jaz hotel odnehat, pa je potem R. rekla dajva še malo zvonit (I5E119). Pa je ona rekla, a prideva drugič, pa sem jaz rekla, ne, dajva zdaj. To, da sva vztrajali toliko časa. Se mi zdi pomembno to.

A.: Kaj pa kakšne pomanjkljivosti sodelovanja?

G.: Nepoznavanje pristojnosti druge ustanove (I5E120). Ampak jaz tega ne vidim kot zelo slabo, ker jaz vedno rečem, jaz si vaše delo predstavljam tako a mi lahko poveste kaj pa vi v resnici delate in hkrati pričakujem, da bodo tudi drugi mene vprašali (I5E121). Oziroma če ne vprašajo, jaz povem, ker zdaj sem že tudi jaz toliko v letih,

da vem da ljudje imajo nemogoča pričakovanja od centra, da bomo zrihtali vse in jim povem kaj lahko, kje moramo upoštevati Kodeks etičnih načel in kje upoštevati posameznika, njegove želje, njegove potrebe (I5E122).

A.: Kje pa vidiš pomanjkljivosti na delovnem mestu? Ali pa neke možnosti za spremembe, ti kaj otežuje delo?

G.: Nič mi ne otežuje dela, ker imam vso svobodo kot strokovni delavec, vso suverenost in svobodo, ki mi jo direktor nameni (I5E123). Drugače ne vidim nobenih omejitev pri svojem delu, je pa res, da imam kilometrino (I5E124). Omejitve vidim edino v lastni omejenosti (I5E125). Včasih mi v prvem trenutku ne šine kaj čez možgane pa potem, ko grem naknadno gledat vidim, aha, na tole pa zadnjič nisi bila pozorna, zdaj pa lahko še to dodaš, ker to je proces (I5E126). Vsak človek je zgodba zase. Ne moraš vse po prvem razgovoru videti, zaznati, doumet ampak ko človeka spoznaš vidiš, da z vsako novo izkušnjo odkriješ še kaj novega, kar je lahko v pomoč temu človeku.

A.: Na kakšen način pa potem povratne informacije dobite?

G.: Zelo je pomembno, da tisti, ki je bil pobudnik nečesa, da je vključen v reševanje nastale situacije (I5E127). Ne samo da je bil pobudnik pa potem ni nič naredil, ker jaz seveda še malo naložim kaj je treba narediti, da je soudeležen pri reševanju in ko zaključimo zadeva lahko drug drugemu izrečemo to potrditev, da smo dobro sodelovali (I5E128). Imela sem tudi en primer, ko so me vaščani obvestili o problemu ampak so potem vas čas sodelovali pri oskrbi tega človeka, dokler ni šel v dom (I5E129). En mu je nosil za jest, en mu je šel zakuriti pa še pomoč na domu, skratka vsi so pazili nanj, ko smo pa uredili dom, ga je en celo peljal potem so se pa izmenjavali, da so ga šli obiskat (I5E130). To je redek primer, ampak je. To ljudem veliko pomeni. Jaz tukaj vseeno vidim vlogo centra, kar veliko in ko jim jaz, kot strokovni delavec rečem, da se jim zahvaljujem za sodelovanje pri oskrbi tega človeka oni to doživijo tako, aha center nas je pa zdaj pohvalil kot vas. Da jim daš povratno informacijo o sodelovanju.

A.: Kako jo pa dajo oni vam?

G.: Po telefonu (I5E131), elektronski pošti (I5E132). Kadar vodimo krizne intervencije, je res specifična situacija, ko ponavadi pridejo starostniki, ki nimajo svojcev in takrat je mreža sosedstva zelo pomembna in sosedje so na telefonu običajno (I5E133). Želiš izvedeti bolj kako se ljudje zahvalijo?

A.: Tako, ja.

G.: Ja zahvalijo se pa na različne načine. Imeli smo eno gospo, ki je imela demenco in je nečakinja prevzela skrb zanj in je bila tako hvaležna, da smo mi prevzeli, uredili domsko oskrbo, da je bila na toplem, imela za jest. In se je nečakinja prišla sem zahvaliti in je prinesla bombonjere in mi smo to veselo odklonili in smo jo prosili, da namesto bombonjere naredi trajni spomin zahvale in je v knjigo pohval tako lepo pismo napisala (I5E134). Takrat, kadar nema je hudo, gremo in ga preberemo. Kar prakticiramo to, da kadar se pridejo zahvaliti napišejo v to knjigo (I5E135).

A.: Mi lahko poveš še, če prihaja do kakšnih razlik med uporabniki, ki so iz urbanega oziroma ruralnega okolja?

G.: Razlike sigurno so (I5E136). Iz podeželja so vpeti v en del hiše, dvorišča, štale, poskrbet za to, da imaš nadzor nad kurami, psi, mački in je manj tistih potreb it še na gledališko predstavo, na ta koncert, na telovadbo, medtem ko tukaj v urbanem okolju so ljudje na ene druge potrebe navajeni (I5E137). Sodelovati na družbenih dogodkih, prireditvah, ... (I5E138). Pri temeljnih potrebah bi rekla, da ni bistvenih razlik, pri negi tudi ne (I5E139). Stvar je seveda odvisna od tega kako si že prej živel (I5E140). Recimo za prvo socialno pomoč bi rekla, da jih je celo več iz urbanega dela (I5E141). Ker bolj osamljeno življenje živijo, ker podeželje je vseeno bolj povezano (I5E142). Tukaj so pa bloki, stanovanja, ljudje se večinoma ne povezujejo (I5E143). Jaz mislim, da v ruralnem okolju vseeno še vedno bolj poskrbijo za starostnike, urbano je bolj prepuščeno samo sebi (I5E144). Se pa pri nas ne kaže tega,

da bi bilo na podeželju kaj več potrebe (I5E145). Edino to, da iz urbanega okolja ljudje sami pridejo iz ruralnega pa ne (I5E146). Mi smo vendarle ustanova. K nam prit je kar težko. Ti, iz urbanega okolja vseeno lažje pridejo sem vprašat (I5E147). Naša lokacija tudi ni blizu, res nismo dobro locirani, ni bila posrečena rešitev selitev sem (I5E148). Prej smo bili v centru in so ljudje lahko prišli tudi z vlakom ali avtobusom pa so tistih 200 metrov naredili, do sem morajo pa daleč hodit (I5E149). Prvo socialno pomoč pa za invalide pa starševsko varstvo je v pritličju ravno zaradi dostopnosti (I5E150). Imamo tudi klančino, nimamo pa taktilnih oznak za slepe in slabovidne (I5E151). Drugače so zdaj na novo naredili na pločniku, ko prenavljajo (I5E152).

A.: Bi še kaj dodala?

G.: Mislim, da sem kar vse zajela. Rada delam na tem področju.

A.: Kako te pa administracija obremenjuje?

G.: Ne vzamem je za slabo, ker nekateri se pa nikakor ne morejo privadit na to, da je treba vsak razgovor zapisat (I5E153). Meni to ni problem (I5E154). Res pa da sem počasnejša pri tipkanju na računalnik kot mlajši kolegi (I5E155). Imam pa druge prednosti, recimo izkušnje (I5E156). Res ne vzamem kot slabo. Tisti razgovor, ki se mi zdi, da bi znalo bit še kaj nadaljevanja ga še bolj natančno napišem, da je tako kot more bit in je na nek način varovalke tudi zame in moje delo. Je pa res, da eni socialni delavci neprestano tarnajo nad tem. Potem imamo pa vpogled v spis in pridejo z odvetniki in ja rečem tukaj lahko preberete. Jaz rečem, da je bila zadeva opravljena zakonito in strokovno, imate možnost vpogleda. Lahko je razgovor odlično narejen, pa je slab zapis pa se povozijo tisti dober razgovor. Je pa res, da ti vzame čas (I5E157). Razgovor imaš eno uro, pišeš pa še najmanj pol ure.

A.: Koliko uporabnikov pa pride na dan?

G.: Odvisno. Povečujejo se elektronske pošte. Ampak to je pa ta osebni del. Nekateri lahko zelo lahko komunicirajo po elektronski pošti, zame pa to ni odnos, mogoče zato, ker sem že starejša generacija. Ko dobim vprašanje po elektronski pošti, predlagam razgovor. Ljudje imajo preblisk sredi noči kako bodo rešili svojo partnersko zvezo, ker jih mori in tišči in si predstavljajo, da bodo v enem stavku dobili odgovor. Ta svet je zelo na hitro narejen. Hitro poslat vprašanje in takoj dobit naslednji dan odgovor, kratek, jednat. Ne mi govorit na dolgo mi včasih rečejo. V trendu je to poenostavljanje, nič kompliciranega. Gospa ne mi to govorit, je že preveč. Ampak vi ste prišli sem, da to slišite, nismo več sposobni nians slišat, ki niso sam da ali ne, belo črno ampak tudi kaj vmes. Elektronsko se res povečuje, razgovor telefonskih pa v živo je pa tam tam. Med tem ko med korono je to bilo razred zase.

A.: Zdaj bi pa samo še za tvojo starost prosila.

G.: Ja, 55 let.

A.: Hvala za sodelovanje in vse odgovore.

9.4. Priloga 4: Odprto kodiranje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
IIE1	Sedem let.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
IIE2	Jaz mislim, da je drugače v naši občini kar v redu poskrbljeno za starostnike, [...]	Dobro poskrbljeno		Skrb za stare ljudi		Starosti prijazna občina
IIE3	[...] ker imajo kar nekaj možnosti za udejstvovanje na različnih področjih, [...]	Veliko storitev in programov		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE4	[...] na primer društvo upokojencev, kjer imajo kar nekaj dejavnosti, [...]	Društvo upokojencev		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE5	[...] v našem domskem okviru predvsem center aktivnosti [...]	Center aktivnosti		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
IIE6	[...] veliko vlogo pri aktivnem preživljanju starosti.	Aktivna starost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE7	Sigurno bi jih lahko bili še več.	Večje število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE8	Mogoče še kakšne dodatne delavnice, aktivnosti.	Delavnice in aktivnosti		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE9	V okviru zdravstvenega doma vem, da so nedolgo nazaj začeli izvajati neke delavnice, ampak mislim, da niso samo za starostnike, vendar se lahko sigurno tudi oni vključijo, da lahko aktivno preživljajo starost.	Zdravstveni dom		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE10	Za tiste, ki pa niso več tako aktivni so pa tudi na voljo na primer pomoč na domu.	Pomoč na domu		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
IIE11	Občina se je po mojem mnenju izkazala z možnostjo Grosupeljčana in Zapeljivčka, [...]	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE12	[...] kar se meni zdi velik plus za starostnike, [...]	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE13	[...] da niso toliko odvisni od svojcev, so samostojni pri večini opravil [...]	Neodvisnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE14	[...] in predvsem pomaga pri mobilnosti.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE15	Potrebe po zdravju [...]	Zdravje		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE16	[...] ali vsaj zagotavljanju okolja, ki zadovoljuje njihove temeljne dnevne aktivnosti, [...]	Prilagojenost okolja		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE17	[...] potrebe po gospodinjski pomoči, [...]	Gospodinjska pomoč		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE18	[...] po socialnih stikih ...	Socialni stiki		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE19	V splošnem bi rekla, da ja.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
IIE20	Gre pa še na boljše, kar je super.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
IIE21	Povezava s pomočjo na domu je čisto direktna, se pravi, da v našem okviru zagotavljamo starostniku določeno pomoč, ki jo naši uporabniki potrebujejo, če zanjo zaprosijo.	Pomoč staremu človeku na domu		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
IIE22	Individually se prilagodimo posamezniku,	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	kakšne so njihove želje, potrebe.					
IIE23	Je pa mogoče tisti manko, ki ga ne štejem v plus za starostnike, da pomoč na domu ni na voljo ves čas, ni večernih obiskov, obiskov ob nedeljah in praznikih tudi ne.	Pomoč na domu v ostalih terminih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE24	Nekateri bi to potrebovali.	Pomoč na domu v ostalih terminih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE25	Na podlagi naših anketiranj oziroma zanimanj in povratnih informacij s strani uporabnikov in svojcev niti nismo dobili tako velikega povpraševanja oziroma se ni izkazalo, da imajo starostniki tako veliko potreb po pomoči na domu v tem času, ko mi storitve ne izvajamo.	Ni povpraševanja		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE26	Bi štela kot pomanjkljivost ampak v resnici teh potreb ni toliko, kot bi mogoče nekdo pričakoval.	Ni povpraševanja		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE27	Ta čas, ki ga mi ne pokrivamo so v večini na voljo svojci, ki v okviru družine zagotavljajo pomoč.	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
IIE28	Predvsem in ena izmed glavnih je po mojem mnenju ta, da pomoč na domu podaljša bivanje v domačem okolju.	Podaljšano bivanje starega človeka v domačem okolju		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
IIE29	Veliko je takih, ki se odločajo za pomoč na domu,	Podaljšano bivanje starega		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	ker ne želijo v dom in se na ta način lepo podaljša ali celo prepreči, da nekdo sploh gre v domsko oskrbo.	človeka v domačem okolju				
IIE30	Naši uporabniki in svojci, ki se poslužujejo pomoči na domu se zavedajo tega, da lahko s tem močno olajšajo stvari sebi in v veliki večini tudi svojcem, da niso toliko obremenjeni s pomočjo bližnjemu.	Razbremenite v svojcev		Socialna mreža		Drugo
IIE31	Da vejo, da bo nekdo v tem času, ko bodo oni odsotni, pri uporabniku, ki mu bo na voljo pomoč, ki jo potrebuje.	Razbremenite v svojcev		Socialna mreža		Drugo
IIE32	Največkrat tako, da jih kmalu po vključitvi kontaktiramo, ponavadi sta to kakšna dva ali trije tedni, jih povprašamo o zadovoljstvu, če vidijo kje možnost izboljšanja, če bi jim lahko na kakšen način drugače organizirali pomoč, če so kakšne drugačne specifikke.	Kontaktiranje preko telefona	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
IIE33	V vsakem primeru jih spremljamo tekom celotne vključitve, [...]	Nenehno spremljanje	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
IIE34	informacije predajo tudi socialne oskrbovalke, [...]	Kontaktiranje preko socialnih oskrbovalk	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
IIE35	[...] občasno pokličejo tudi svojci [...]	Klic svojcev	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
IIE36	[...] pa tudi letne ankete o zadovoljstvu s storitvijo, ki je tudi zelo pomembna.	Ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
IIE37	Vedno izhajamo iz uporabnikovih potreb, [...]	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE38	[...] kaj je tisto, kar bi nekdo potreboval od pomoči oz. pri čem potrebuje pomoč, da bo njegovo življenje bolj kvalitetno.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE39	Seveda upoštevamo tudi, kar je v okviru naših zmožnosti.	Okvir zmožnosti		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE40	Kolikor se le da, se skušamo prilagoditi uporabniku in njihovim svojcem.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE41	Predvsem pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih še vedno prednjači, [...]	Pomoč pri temeljnih opravilih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE42	[...] ker dokler je nekdo samostojen in še zmore določena opravila sam se znajde, ima veliko virov, ki jih lahko koristi v okviru občine.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE43	Tisti, ki ne zmorejo samostojno opravljati osnovnih življenjskih opravil, so odvisni od pomoči drugih [...]	Odvisnost od drugega		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE44	[...] in ti največkrat zaprosijo za pomoč nekoga drugega.	Odvisnost od drugega		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE45	Ko dobimo s strani starostnika ali njegovega svojca povpraševanje o pomoči, jih informiramo o načinu našega dela	Informiranje		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	in postopku vključitve v storitev.					
IIE46	Naš cilj je, da smo čim bolj odzivni, [...]	Hitra odzivnost		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE47	[...] da omogočimo pomoč takoj, ko jo starostnik potrebuje [...]	Hitra odzivnost		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE48	[...] in se sprti prilagajamo glede na njegove potrebe.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE49	V preteklosti smo opažali kar nekaj sprememb med uporabniki, ki živijo v urbanem oz. ruralnem okolju, predvsem je ta razlika opazala v samem bivalnem okolju.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE50	Sem pa tja se še zgodi, da uporabniki v ruralnem okolju nimajo zagotovljenega toaletnega prostora znotraj hiše ipd.	Lokacija toaletnega prostora	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE51	Sicer težko rečem, da je v teh sedmih letih odkar sem tukaj prišlo do kakšne velike spremembe.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE52	Na podlagi pričevanj sodelavk, ki so delale pred mano, mogoče same potrebe niti ne, razmere pa ja.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
IIE53	Več svojcev, več uporabnikov zaprosi za neko tretjo obliko pomoči, [...]	Pomoč tretje osebe		Socialna mreža		Drugo
IIE54	[...] ne toliko v okviru svoje primarne družine, ker svojci ne zmorejo zagotavljati pomoči zaradi	Razbremenite v svojcev		Socialna mreža		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	raznih obveznosti, ki jih imajo, zaradi celodnevnih odsotnosti.					
IIE55	Glede sprememb pa ja, mogoče opazamo povečanje vključitve uporabnikov z demenco.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
IIE56	Število uporabnikov se v zadnjem obdobju povečuje, temu pripisujem predvsem dejstvo o večji informiranosti pomoči na domu.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
IIE57	Zelo dobro.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE58	Z Občino Grosuplje sodelujemo zato, ker so oni tisti, s katerimi imamo sklenjene letne pogodbe za sofinanciranje.	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE59	S Centrom za socialno delo Grosuplje pa tudi zelo dobro sodelujemo, [...]	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE59		CSD	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE60	[...] gremo tudi večkrat skupaj na teren, če se izkaže ta potreba.	Skupni teren		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE61	Tudi s patronažno službo nimamo nobenih težav, da ne bi morali stopiti v stik z njimi, [...]	Patronažna služba	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE61		Brez slabih izkušenj		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE62	[...] vedno so dosegljivi, pripravljeni pomagat ali nas podpreti pri nečem, tudi na način, da	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	pošljejo kakšne informacije naprej osebnemu zdravniku.					
IIE63	Včasih zaprosimo za sodelovanje sami, [...]	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE64	[...] sicer pa nas za sodelovanje večkrat prosijo CSD [...]	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE65	[...] ali bolnišnice.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE66	Vsekakor je dobrodošlo sodelovanje z drugimi institucijami, kajti tako dobimo večji vpogled v uporabnikovo življenje, njegove potrebe oz. življenjsko situacijo.	Širši vpogled		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE67	Na tak način lahko zagotavljamo uporabniku pomoč na različne načine, pomoč pa postane bolj celostna.	Celostnost oskrbe		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE68	Zaenkrat nismo imeli slabih izkušenj sodelovanja z ostalimi institucijami.	Brez slabih izkušenj		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE69	Se pa, sicer redko, opaža pritisk ali prevelitev odgovornosti s strani določenih institucij.	Pritisk in prevelitev odgovornosti		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE70	Mislim, da ne.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
IIE71	Iskreno sem že razmišljala o tem.	Že razmišljala o poteku starosti	Razmišljanje o poteku starosti	Preživljanje starosti		Drugo
IIE72	Glede na to, da živim na obrobju občine, si mi dala	Obrobje Grosuplja		Občina bivanja		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	kar veliko misliti zdaj.					
IIE73	To je kar večja težava.	Centralizacija		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE74	Čeprav sem prej rekla, da je dobro poskrbljeno za starostnike v občini, bi se zdaj mogoče malo popravila, ker za tiste na obrobju ni takih pogojev.	Centralizacija		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE75	Tale Grosupeljčan je super rešil zadevo.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE76	Bomo videli sicer koliko bo povpraševanja in dejanskega koriščenja te možnosti.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE77	Ko bi jaz preživljala starost, bi verjetno kar koristila tegale Grosupeljčana, [...]	Prevozi	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
IIE78	[...] pomoč na domu, če bi bila potreba po njej sigurno, nimam nobenih zadržkov, da je ne bi.	Pomoč na domu	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
IIE79	Bi se pa, če bi bila dovolj aktivna sigurno udeleževala tudi v aktivnostih za starostnike, [...]	Aktivna starost		Preživljanje starosti		Drugo
IIE80	[...] je pa res, da so te aktivnosti bolj kot ne v centru Grosuplja.	Centralizacija		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
IIE81	To je pa logistična težava, ker se vprašam kako starostnika pripeljati tja.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
IIE82	Mogoče ravno to, da se ne	Decentralizacija	Predlogi	Preživljanje starosti		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	centralizira storitev in aktivnosti, [...]					
I1E83	[...] da se pomisli tudi na obrobne vasi, ki nimajo takih pogojev za dostopanje do lekarne, trgovine ...	Decentralizacija	Predlogi	Preživljanje starosti		Drugo
I1E84	Da bi proaktivno lahko kadarkoli dostopali do tega, kar bi si želeli.	Decentralizacija	Predlogi	Preživljanje starosti		Drugo
I1E85	Na takšen način bi lahko storitve in druge vire ponudili tudi tistim, ki so na obrobju.	Decentralizacija	Predlogi	Preživljanje starosti		Drugo
I1E86	Menim, da je še vedno starost smatrana delno kot tabu tema, saj v večini ljudje ne želijo biti stari, starosti se bojijo... povezujejo jo z boleznimi, z osamljenostjo ipd.	Tabu tema		Stališča do starih ljudi		Drugo
I1E87	Vsekakor pa ni nujno, da je starost takšna.	Aktivna starost		Preživljanje starosti		Drugo
I1E88	Mnogi starostniki dokazujejo, da je starost še vedno lahko lepa, aktivna, prepletena s socialnimi stiki...	Aktivna starost		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E1	Od 2018, torej 5 let.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I2/1E2	Tudi jaz sem v institucionalnem od 2015, pred tem pa sem delala še v proizvodnji devet mesecev.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I2/1E3	V največji meri je povezano z njim, so pa tudi svojci.	Delo s starimi ljudmi in svojci		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E4	Stari ljudje so naši uporabniki vseh storitev, ki jih imamo.	Dom za stare ljudi		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E4		Dom za stare ljudi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E5	Drugače pa storitve, ki jih izvajamo so domsko varstvo, [...]	Stalni in začasni sprejemi		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E5		Stalni in začasni sprejemi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E6	[...] institucionalno varstvo, torej stalni in začasni sprejemi [...]	Stalni in začasni sprejemi		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E6		Stalni in začasni sprejemi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E7	[...] in dnevno varstvo, [...]	Dnevno varstvo		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E7		Dnevno varstvo		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E8	[...] pomoč na domu je pa posebej področje, ki ga ne pokriva.	Pomoč na domu		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E8		Pomoč na domu		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E9	Ti stanovanji niso čisto oskrbovani stanovanji, ker sta kot del oskrbe.	Oskrbovana stanovanja		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E10	Tam ni najema ..., ni formulirano kot oskrbovano stanovanje, je kapaciteta doma.	Oskrbovana stanovanja		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/1E11	Čisto vsako leto število narašča.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I2/1E12	Prav zaradi tega trenda staranja se pa pojavlja to, da tisti, ki so imeli oziroma imajo tukaj starša že zase oddajo vlogo.	Vlaganje vlog zase in starše		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E13	Teh, ki so stari nad 90 je ogromno, in	Vlaganje vlog zase in starše		Trend staranja		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	so že otroci stari tam med 65 in 70.					
I2/1E14	Več je tudi odkriteja.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E15	Včasih se je nekako tretiralo kot ja, si star, pozabljaš, zdaj je pa več ozaveščenosti in se je več ugotovi, tam kjer so svojci.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E16	Kapacitete so kakršne so, [...]	Omejenost kapacitet		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E17	[...] potrebe pa so čedalje večje.	Potreba po institucionalnem varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E18	Se pa po številu sprejemov vidi, da pridejo k nam za krajši čas.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E18		Čakalne vrste		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E19	To so težji primeri in je res ogromno sprejemov.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E20	Včasih je bilo po 36 sprejemov na leto, torej po 3 sprejeme na mesec.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E21	Zdaj jih je pa na leto čez 100.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E22	Pred korono je bila ta številka 60, 70 na leto, pa smo mislili, da je to zaradi korone in vsega, da je bil tak bum sprejemov, ker jih je bilo 130, pa ni.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E23	Lansko leto jih je bilo tudi čez 100.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E24	Letos pa tudi, če bo šlo tako naprej, bo tudi čez 100.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E25	Če bi gledale še druge prošnje, bi jaz rekla, če jih imamo 50 danes, bi jih še 50 sprejele.	Povečanje števila sprejemov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E26	Če gledava domačine, nekaj je moških nekaj žensk, eni rabijo nego takoj pa demenca.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E26		Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E27	Ali se pa poslovijo, ker so večinoma res težki primeri.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E28	Če bi bilo mogoče ene 20 mest več, ker pet jih sigurno rabiš za ženske nujno nega, moških imamo zdaj še več.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E29	Če bi za vsak spol pet pa demenca trenutno bolj za ženske, tam še 15, 20 za domačine, ne bi bilo problema zasesti.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E30	Je pa res, da se to spreminja.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E31	Če pa gledava še druge občine pa res včasih rečem, če bi jih bilo 50 bi jih 50 sprejela.	Potreba po institucionalne m varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E32	Veliko jih je v dnevnem varstvu ampak so že takšni, ki so že zelo za v dom.	Dnevno varstvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E33	Dnevno varstvo potem malo probajo, da vidijo kako bo šlo, predvsem je pa razlog demenca.	Dnevno varstvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E33		Večanje števila		Trend staranja		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
		uporabnikov z demenco				
I2/1E34	Tudi te, ki so doma, to ko hodijo v dnevno varstvo ni čisto optimalno jih precej zmede.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E35	Je precej individualno.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E36	Veliko je takih, ki so začeli hodit v dnevno varstvo pa takoj zaprosijo za sprejem v dom, ker so ta prehajanja stresna in naporna zanje.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E36		Dnevno varstvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E37	Če je to zgodnja faza je v redu, ker se privadijo in je postopen lep prehod ampak zadnje čase pridejo taki z že zelo napredovano demenco.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E38	Dnevno varstvo ja, v domačem okolju je pa težko za te z demenco, ker tudi pomoč na domu ne uspe.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Trend staranja		Delovno področje
I2/1E39	Če bi bil nekdo, ki ti zagotavlja varstvo doma, ne da ti hodiš in menjaš okolje, nekdo, ki ti to zagotovi v domačem okolju.	Pomoč osebam z demenco v domačem okolju		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E40	Smo na vezi s svojci preko pogovora, ko se informirajo pa povejo kako so doma rešili situacijo.	Kontaktiranje preko telefona	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/1E41	To sva si pa letos zadali, tako da bo letos prvič.	Uvedba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E42	Ampak bolj za socialno službo ne za vse.	Uvedba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/1E43	Iskreno me je malo strah, ker smo samo še v teh vlogah, ki jih je čedalje več, in me skrbi, da se bodo najprej, ko bodo dobili anketo v roke, vprašali kdo pa je socialna delavka, ker smo zadnja leta tako ali tako v maskah.	Uvedba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/1E43		Neprepoznavnost zaradi nošenja mask		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E44	Ogromno je sprejemov, to še speljemo in tisto obdobje po sprejemu, ko je prilagajanje, dokler se vse stvari postavijo na mesto potem jih pa ne spremljava več toliko.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E45	Včasih sem, sploh ob petkih, ko imaš že vsega polno glavo, šla na oddelke pa se malo pomeniš kako in kaj.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E46	Zdaj petke porabim, da tistih 50 vlog obdelam za nazaj.	Administracija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E47	Različno čas traja, da se prilagodijo ampak potem se mi zdi, ko sprejmejo to, je v redu.	Počutje v sobi	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/1E48	Predvsem počutje v sobi kako so.	Počutje v sobi	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/1E49	Drugače pa ko dajo kakšen feedback ali je prijazno osebje pa hrana seveda.	Odnos osebja in kakovost hrane	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E50	Prej je bil paket, pa je bilo tudi načeloma kar kdo rabi, [...]	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E51	[...] zdaj je pa bolj prilagojeno posamezniku in bolj razvidno, ker delamo kljukice to ja, to ne.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E52	Smo pa zdaj res tako, da se vsake dva tedna usedemo in gremo čez stanovalce, da se to vse ažurira, ker se stanje spreminja.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E53	Pa tudi za ideje je direktorica vedno tista, ki jih poskuša vključit, da aktivno sodelujejo.	Aktivna starost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E54	Ravno včeraj so skupaj s pevskim zborom nastopali.	Aktivna starost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E55	Pa takrat, ko kakšen stanovalec kaj pove, se zamislimo, ker povejo s kakšnega vidika, na katerega nismo bili pozorni.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E56	Zadnjič je na primer umrla stanovalka in je njena cimra jokala dva dni, pa čeprav ni bilo nekega odnosa med njima, ker ni bilo komunikacije, ampak je žalovala, mi pa na to nismo pozorni, ker gledamo čisto profesionalno, to se je zgodilo, gremo dalje.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E57	Stanovalci pa to drugače doživljajo in ko dobimo ta vpogled vidimo, da moramo biti pozorni na takšne stvari.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E58	Ali pa sploh ko povejo o kakšni praktičnosti prostorov uporabe, ko povejo, da bi rabili nekaj novega, [...]	Pobude za spremembe		Vloga uporabnika		Delovno področje
I2/1E59	[...] posluš za njih je pa na prvem mestu.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E60	Mogoče še osebni načrt, ki sicer bolj zaživijo na gospodinjskih skupnostih.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E61	Res je velik plus zanje.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E62	M. [ime zaposlene] se res trudi, da je vse individualno, [...]	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E63	[...] ona je med njimi in res ve kakšne so želje, cilji, se usede z njimi in se pogovori, spremlja njihov »napredek«.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E64	Zmanjkalo ji bo časa za zapisovanje, kar je dejstvo, me pa pišemo, pa nimamo časa okrog hodit.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E64		Administracija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E65	Neke razlike so ja.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E66	Te iz vaških okolij so bolj povezani.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E67	Te iz urbanega dela so že taki, da nujno rabijo internet in sodobne oblike dogajanja.	IKT	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E68	Te, ki prihajajo iz vasi se med seboj poznajo, vsi so bili v istih firmah zaposleni.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E69	Pa mogoče se to kaže, da ne marajo prav zelo kakšnih takšnih, ki so bili zelo uspešni, jim ni prav, to je vaško, da vsi vse vejo, poznajo.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E70	So pa še vedno to generacije, ki so skromni, predvsem iz teh vaških okolij, manj se postavijo zase, niso tako prodorni.	Skromnost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E71	Pomanjkljivost je definitivno administracija.	Administracija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E72	Midve imava manko, ker nisva toliko vpete, ker nisva na oddelku, da bi imele te informacij in težko kaj zagovarjava, ko gre za spremembo oskrbe.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E73	Svojec bo rekel tako kot on vidi, stanovalec spet drugače, zaposleni tudi svoje in zdaj je vprašanje, kaj se zares izvaja, je res samostojen ali ni.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E74	In potem moraš zagovarjat.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E75	Tako kot se ti zdaj že cel mesec boriš za dve stanovalki, ker je pogled drugih zaposlenih drugačen.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E76	Meni se zdi, da tako kot ima M. [ime zaposlene] je super.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E77	Me imava neke naloge, ki so določene, moraš obkljukat in naredit ogromno zapisnikov in	Administracija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	uradnih zaznamkov, vse je vezano na administracijo in vse moraš imeti napisano in ni prostora, da bi sam nekaj ustvaril.					
I2/1E78	In pri stanovalcih se to pozna.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E79	Ona je vedno tam, ko je kdo v stiski, ko se kdo poslavlja, ona vse to spremlja.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E80	Po eni strani je bolj razvidno, po drugi pa iščemo načine kako to zaobiti, da bi bilo za uporabnike boljše.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E81	Tudi finance so problem.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E82	Vse gre gor in dvig oskrbe in iščemo luknje kaj bi lahko še nekdo sam, da ne bi rabili dvigniti.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E83	Tudi stanovalci sami so že prešli na to miselnost, koliko me bo pa to stalo, če me nekdo tja pelje, če nekdo to naredi zame, [...]	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E84	[...] pa želijo sami, [...]	Neodvisnost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E85	[...] čeprav včasih ne zmorejo ampak ne bodo rekli, da rabijo pomoč, ker so finance v ozadju.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E86	In potem smo vpeti v ta del in ne moremo bit več socialni.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E87	Smo mislili, da bo bolj pravično tole s temi storitvami pa	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	se mi zdi, da je včasih še manj.					
I2/1E88	S centrom pa tudi ne zelo pretirano, [...]	CSD	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E89	[...] bolj so oni tisti, ki na nas pritiskajo.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E90	Lani smo jih sicer povabili, da so prišli na skupen sestanek.	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E91	Se mi zdi, da imamo vsak svojo plat, svoje postopke.	Razlike v postopkih		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E92	Z zdravstveno službo tudi, ko je zdravnica v domu občasno.	Zdravstveni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E93	Pa na župnika ne smemo pozabit, on je res taka pozitivna oseba, da ga sprejmejo tudi tisti, ki niso verni.	Župnija	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E94	Dvigne jim razpoloženje, bi mogoče rekla, da jim on še največ da iz lokalnega okolja.	Župnija	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E95	S centra.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E96	Se mi zdi da v redu sodelujemo, nič ni narobe.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E97	Jaz sem v prejšnji službi z mnogimi centri iz različnih koncev Slovenije sodelovala in je bila razlika.	Pretekle izkušnje		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E98	Sodelovanje med centrom, občino res v dobrobit uporabnika.	Pretekle izkušnje		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E99	To kar imamo, dobro sodelujemo, o kakšnih presežkih pa ne moremo govorit.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E100	Nekako tisto kar je nujno.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E101	Je pa tudi s strani centra potem v tem smislu, zdaj je nameščen in je to to.	Nespremljanje uporabnika po namestitvi		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E102	Ko se težave pojavijo v domu pa centra ne zanima več.	Nespremljanje uporabnika po namestitvi		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E103	In to meni manjka, da bi bili vključeni tudi potem.	Nespremljanje uporabnika po namestitvi		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E104	Mogoče če bi bila kakšna opcija paliativnega tima, ampak mislim, da ga Grosuplje nima.	Paliativni tim		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E104		Paliativni tim		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E105	Jaz bi rekla, da kar v redu.	Dobro poskrbljeno		Skrb za stare ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E106	Tele prevoze so omogočili, Zapeljivčka, zdaj je še ta Grosupeljčan, ki jih vozi iz okoliških vasi	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E107	Glede infrastrukture bi rekla, da je kar dobro.	Ustrezna infrastruktura		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E108	Vidi se, da je občina zelo živa in sledi raznoraznim projektom za katere izvemo iz okolja in smo potem vključeni.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I2/1E108		Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E109	Sigurno, če bi se vzpostavil kakšen nov projekt, bi bili vključeni.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I2/1E110	Zadnjič so recimo prišli otroci, na občini so vedeli za	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	ta projekt in so risali skupaj.					
I2/1E111	Tudi dnevno varstvo je [...]	Dnevno varstvo		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E112	[...] in po mojem, tudi če bi bilo več tega povpraševanja to tukaj ne bi bil problem, bi zagotovili sredstva s strani občine, ki sofinancira.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I2/1E113	Pa meni je bilo strašno všeč zdaj tale Grosupeljčan, da ni vse center Grosuplja, so, še okoli te vasi, ki ostanejo.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E113		Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E114	Zato pa zdaj že s tem ker je prevoz, jaz mislim da je prevoz zelo pomemben.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E115	Če nimaš prevoza je konec, ne moreš, lahko imaš še toliko stvari organiziranih, če te nihče ne bo peljal.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E116	Jaz upam, da se bo to poznalo, da bodo lahko šli vsaj do zdravnika.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E116		Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E117	Moraš do njega priti ne, sploh pa tukaj, ker je na hribu, te mora nekdo peljati.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E117		Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E117		Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E118	Tako da ta dostopnost je ključna ampak očitno malo gledajo tudi na to.	Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E119	Ja, jaz mislim da ja.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I2/1E120	Ja jaz sem res zdaj samo te prevoze najbolj povečevala.	Prevozi	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I2/1E121	Mogoče še to, da delajo zdaj te pločnike, da je bolj urejeno.	Arhitekturna dostopnost	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I2/1E122	Moraš pa res zagotoviti dostopnost, ali da sam pride do tja ali pa da je prevoz.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E122		Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E123	Doma jaz mislim, da pomoč na domu, če bi se dalo več, bi se več koristilo.	Večji obseg pomoči na domu		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E124	Ja, na tisti meji so ali je lahko nekdo še doma ali rabi 24 ur pomoči, potem pa ni več neke razlike.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E125	Vedno, ko gremo na kakšen izlet jih dobimo, se javijo.	Prostovoljstvo		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E126	In zdaj so se recimo prostovoljci vključili, ko jih je M. [ime zaposlene] prevzela.	Prostovoljstvo		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E127	Mislim kar so, kar 20 jih je, kar jih prej vsa leta ni bilo.	Prostovoljstvo		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E128	Informiranost je zelo pomembna.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E129	Veliko se govori in se piše in občina in dom in nekaj, da	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	nismo ločeni in je sodelovanje res zelo dobro.					
I2/1E129		Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/1E130	Dejansko tako, ko si v tej službi se zmeraj že sam prej sprašuješ, kako bi sam na starost.	Že razmišljala o poteku starosti	Razmišljanje o poteku starosti	Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E131	Jaz mislim, da nam je že čisto v glavi, da bomo najbrž v enem domu, [...]	Institucionaln o varstvo	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E132	[...] da doma ne bomo, mislim bomo, dokler bomo lahko.	Institucionaln o varstvo	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E133	Ampak res tako, da bomo v domu če bo le dom.	Institucionaln o varstvo	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E134	Jaz mislim, da doma ne bomo.	Ne v domačem okolju		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E135	Pa otroci bi nama kaj prinesli na skrivaj.	Vključenost družine		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E136	Hočeš si ohraniti dostojanstvo in marsikdo ga v starosti nima.	Dostojanstvo		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E137	Če bi uredili dvigalo v blok, mogoče.	Dvigala		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E137		Grosuplje		Občina bivanja		Drugo
I2/1E138	Če bi bile namestitve za starostnike bolj primerne.	Primerne namestitve za stare ljudi		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/1E139	Kar je hiš so vse tristanovanjske, s tremi nadstropji, ki ti nič ne koristijo, tako da kakšna pritlična stanovanja oziroma dvigala.	Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E140	Pa dostopnost v bistvu, na primer pri temu domu, je	Bližina storitev		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	»Kitajec« ampak ni pa trgovin.					
I2/1E141	Da so kakšni kотиčki, da se lahko kam umakneš.	Mirno okolje		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E142	Pa tudi dostopnost informacij.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/1E143	Me smo v takem poslu, da je veliko stika z ljudmi in imam občutek, da bi potem iskala mir, ker že zdaj to rabim.	Mir		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E144	Toliko je te težke komunikacije pa vsega tega [...]	Težka komunikacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/1E145	[...] da rabiš mir in naravo, da ne rabiš nič počet.	Mir		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E146	Tako da ja, si želiš tega, da si zdrav, da imaš aktivnosti ampak take, ki si jih sam zamisliš.	Svoboda pri odločanju		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E147	Ja, ker vemo, da ne moreš biti v breme nekomu.	Breme sorodnikom		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E148	Enoposteljne sobe.	Potrebe po enoposteljnih sobah		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E149	Jaz bi res rekla enoposteljne sobe, saj si v družbi, ampak ko hočeš bit sam, da se lahko umakneš, zasebnost.	Potrebe po enoposteljnih sobah		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E149		Zasebnost		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/1E150	Potem si pa lahko narediš po svoje.	Svoboda pri odločanju		Preživljanje starosti		Drugo
I2/1E151	Tako, ja.	Socialna delavka		Smer izobrazbe		Drugo
I2/1E152	Jaz sem imela pa že kot prostovoljka cel čas nek občutek, da bo to delo zame.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/1E153	Pa modrost njihova, ker dajo to življenje skozi.	Modrost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I2/1E154	Veliko modrosti in iz tega potem izvira tudi spoštovanje.	Spoštovanje		Stališča do starih ljudi		Drugo
I2/1E154		Modrost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I2/1E155	Res točno vidiš kako so živeli, kaj je bilo pomembnega, kaj obžalujejo.	Življenjska zgodba		Stališča do starih ljudi		Drugo
I2/2E1	Od 2021, 2 leti.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I2/2E2	Jaz sem v institucionalnem varstvu zaposlena od 2009, pred tem sem bila pa pomočnica vzgojiteljice v vrtcu pol leta.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I2/2E3	Pred sprejemom, pa potem celoten postopek.	Delo s starimi ljudmi in svojci		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I2/2E4	Dejstvo je, da se povprečna starost dviguje in so tudi svojci stari.	Višanje življenjske dobe		Trend staranja		Delovno področje
I2/2E5	Je pa sicer tudi velik porast mlajših vlagateljev.	Večanje števila mlajših uporabnikov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E6	Na primer imamo vlogo za 50-letnika po kapi ali kakšni drugi bolezni, ampak program je isti.	Večanje števila mlajših uporabnikov		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E7	Predvsem ogromno število prošelj, precej več kot pred leti.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I2/2E8	Pa mogoče, ker se dviguje starost je možno opaziti vse več demence.	Večanje števila uporabnikov z demenco		Število uporabnikov		Delovno področje
I2/2E9	To je res težko, ker smo do danes prejele 270 prošelj, od teh jih že zelo veliko ni aktualnih,	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	so sprejeti v drugem domu ali se je drugače rešilo.					
I2/2E10	Jaz mislim, da se s pomočjo na domu ne da demence v celoti pokrit, ker ni dovolj socialnih oskrbovalk, družabništvo za cel dan je tudi težko zagotavljat.	Celodnevna oskrba ljudi z demenco		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E11	Veliko sprašujejo, če bi se to dalo, če poznamo koga, kakšno upokojeno medicinsko sestro ali negovalko, da bi bila celo dopoldne pri teh prosilcih.	Celodnevna oskrba ljudi z demenco		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E12	Se obračajo na nas za te informacije ampak večinoma potem dobijo iz svoje neformalne mreže.	Celodnevna oskrba ljudi z demenco		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E13	Ko greva do njih na oddelke [...]	Neposredno s strani uporabnikov	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/2E14	[...] ali pa ko svojci pokličejo in vprašajo kakšno stvar.	Kontaktiranje preko telefona	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/2E15	Zmanjka nama časa za stanovalce.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E16	Spremljamo jih, prek raporta recimo ni pa res toliko osebnega stika.	Pomanjkanje osebnega stika		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E17	Načeloma bi rekla da pozitivne.	Pozitivne povratne informacije	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/2E18	Da se ne razumejo med sabo.	Počutje v sobi	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I2/2E19	Po novem pravilniku o zagotavljanju storitev, ob sprejemu določimo katero storitev stanovalec	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	potrebuje oziroma želi in jo označimo že v naboru storitev, ki jih imamo.					
I2/2E20	Torej si lahko storitve izberejo popolnoma sami.	Personalizacija		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E21	Mislim, da jih imajo dovolj.	Ustrezna količina dejavnosti		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E22	Delovna terapevtka jih povabi, da imajo vsi možnost, da sodelujejo pri pripravi kakšnih nastopov, prireditev.	Pomoč pri pripravi prireditev		Vloga uporabnika		Delovno področje
I2/2E23	Je pa dejstvo, da te, ki so iz vasi imajo socialne mreže dosti bolj razvite, jih obiščejo sosedge, kar se mi zdi da teh iz mesta ne toliko.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E24	Zaenkrat se še loči, kdo je iz vaškega okolja, ker je vseeno drugačen način življenja.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E25	Mogoče to, da bi bile te storitve bolj striktno zavedene, če bi kdorkoli želel videt, kaj se je komu naredilo, da bi bilo bolj razvidno.	Razvidnost opravljenih storitev		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E26	Če se neka storitev naredi, da se striktno označi, da je bilo narejeno.	Razvidnost opravljenih storitev		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E27	Da ne jemljemo tega splošnega nabora storitev ampak da bi zaposlen, takoj ko naredi to nekam vnesel, in ura in kdo je naredil.	Razvidnost opravljenih storitev		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E28	Me res spodbujamo k temu, da bi bili čim dlje samostojni	Samostojnost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	in s strani drugih zaposlenih ni vedno take perspektive.					
I2/2E29	Ogromno je govora o digitalizaciji, na vseh izobraževanjih to poudarjajo ampak se mi zdi da si delamo čedalje več dela s temi raznimi vpisi.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E30	Še več je teh postopkov, ki jih pred leti ni bilo.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E31	Trenutno jaz v tem ne vidim nobene prednosti.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E32	Pa sta recimo zelo različni, ena čisto na robu med I in II ena pa na robu med II in III in bosta plačali isto in potem hočeš balansirat, da bi bilo najbolj v prid uporabniku in čim bolj pošteno.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E33	Največ sodelujemo s centrom za socialno delo [...]	CSD	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E34	[...] pa z upravno enoto, [...]	Upravna enota	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E35	[...] z Občino zdaj malo manj, [...]	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E36	[...] občasno s kakšno banko, če kaj rabijo stanovalci.	Banka	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E37	S šolo, vrtci pa načeloma delovna terapija, se dogovarjajo za dogodke.	Šole	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E37		Vrtci	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/2E38	Razen, ko mi pošljemo za kakšno oprostitev ali pa aneks, če gre za spremembo oskrbe, [...]	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E39	[...] drugače so pa oni pobudnik, predvsem zaradi sprejema.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E40	Mogoče, ko center pritisne na nas za kakšnega uporabnika, za sprejem, da se mu olajša življenje.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E41	Po mojem ne.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I2/2E42	Jaz ne poznam Grosuplja tako dobro ampak se mi zdi, da je medgeneracijsko sodelovanje na zelo visoki ravni.	Medgeneracijsko povezovanje		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E43	Pa za medgeneracijske dneve lani, so šle na tržnice stanovalke poleti pa spomladi na Grosuplje v jeseni, vedno ko so te dogodki smo vključeni in povezani pa obveščeni tako da jaz mislim da gledajo.	Medgeneracijsko povezovanje		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E43		Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E44	Se mi zdi, da je dovolj dobro poskrbljeno za te ljudi.	Dobro poskrbljeno		Skrb za stare ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E45	Jaz mislim da ima zagotovljene te osnovne življenjske pogoje, [...]	Osnovni življenjski pogoji		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E46	[...] v smislu da ima zdravnika na razpolago, [...]	Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/2E47	[...] kakšno patronažo, če je treba, [...]	Patronažna služba		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E48	[...] pomoč na domu, če do tega pride.	Pomoč na domu		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E49	Če je aktiven pa, da se ima možnost vključit v kakšna društva mogoče upokojenska, [...]	Društvo upokojencev		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E50	[...] dnevni centri v smislu kakor je tukaj pri nas center aktivnosti, [...]	Center aktivnosti		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E51	[...] kjer imajo potem razna srečanja ob dopoldnevih, telovadba, kakšne delavnice, tudi kakšni izleti.	Center aktivnosti		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E52	Ja.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I2/2E53	No to bi pa mogoče jaz rekla, da to pa mogoče ni a ne, [...]	Arhitekturna nedostopnost		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E54	[...] center za socialno delo pa ni starostnikom primerno mesto, arhitekturno, to pa zagotovo ne.	Arhitekturna nedostopnost		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E55	Se spomniš, ko smo šli takrat na sprehodu do cerkve, kako smo komaj šli po cesti po tistih luknjah.	Arhitekturna nedostopnost		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E56	Vsebinsko je pa zagotovo starosti prijazno.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I2/2E57	Je pa res, da je finančno pogojeno, ker je to potem nek strošek po mojem mnenju.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I2/2E58	Jaz količinsko ne vem čisto, ker prihajam iz Ribnice vem pa da recimo naš center aktivnosti, da poteka, sicer je malo zamrlo od korone.	Center aktivnosti		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E58		Ribnica		Občina bivanja		Drugo
I2/2E59	Mogoče se tudi te mladi upokoenci za kakšne prostovoljce vključijo, se aktivirajo.	Prostovoljstvo		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E60	To so pa res reklame bile in v Grosupeljskih odmevih in celo na radiu, tudi v nabiralnike so dajali zgibanke.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E61	Jaz sem se pa zdaj ena parkrat tako zamislila, vprašala v bistvu, da se bojim starosti.	Strah pred starostjo		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E62	Tako ena parkrat mi je že prišlo na misel vprašanje, da si pa mogoče ne bi želela bit stara.	Strah pred starostjo		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E63	Rajši kvalitetno živela dokler bi, potem pa pač ...	Kakovostna starost		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E64	Po drugi strani pa, če bodo res na Blokah mobilne hiške bo pa to super.	Mobilne hiške		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E65	Tako res, mobilna hišica, terasa, dve sobici, skupna kuhinja.	Mobilne hiške		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E66	Vse je dosti daleč.	Bližina storitev		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I2/2E67	Grosupeljski dom ima sicer super lokacijo, umaknjeno iz	Bližina storitev		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	centra, narava, ampak če ne bi bilo tega Zapeljivca pa ne moreš niti do pošte, lekarne, zdravstvenega doma, trgovine.					
I2/2E68	Da bi bil še kakšen park s klopami.	Park s klopmi		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E69	Mogoče kakšne table znotraj občine, tako kot so v trgovinah, kje je kakšna trgovina, da bi bilo kje je kaj pomembnega.	Info table		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I2/2E70	Jaz se tukaj strinjam s C.	Mir		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E71	Mogoče res, če samo ležiš na plaži nehoti začneš razmišljati o teh stvareh iz službe.	Ločitev zasebnega od službenega		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I2/2E72	Da imaš neko kakovostno starost.	Kakovostna starost		Preživljanje starosti		Drugo
I2/2E73	Finančna dostopnost za vse.	Finančna dostopnost		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I2/2E74	Obe VII/2.	Vii/2		Stopnja izobrazbe		Drugo
I2/2E75	Jaz sem bila drugače na faksu na smeri socialno delo z mladimi, ker sem si vedno predstavljala, da bom delala z otroki, nikoli nisem pomislila na to, da bom delala v domu.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I2/2E76	Glede stališč in pogleda na stare bi pa rekla, da imam spoštovanje do njih.	Spoštovanje		Stališča do starih ljudi		Drugo
I3/1E1	Jaz od leta 2019.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I3/1E2	Jaz sem začela na občini takoj po diplomiranju.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E3	Sem pa tudi v Domu starejših občanov predsednica sveta, mogoče lahko to povežem kot neka izkušnja, ki mi prav pride in tukaj in obratno, v bistvu povezujem ta delovna mesta.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I3/1E4	Jaz imam pa razpise za društva, seveda sem spadajo tudi upokojenska društva, kjer prijavljajo programe in projekte, ki jih bodo izvajali tekom leta.	Razpisi za društva upokojencev		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E5	V Grosuplju imamo dve upokojenski društvi, Grosuplje in Šmarje Sap.	Društvo upokojencev Grosuplje		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E5		Društvo upokojencev Šmarje Sap		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E6	[...] na primer župnijska Karitas, [...]	Karitas		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E7	[...] Rdeči križ, [...]	Rdeči križ		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E8	[...] Društvo invalidov Grosuplje, [...]	Društvo invalidov Grosuplje		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E9	[...] v bistvu sofinanciranje humanitarnih organizacij, v katerih je velik delež starih ljudi vključenih.	Sofinanciranje humanitarnih organizacij		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E10	Nedavno nazaj je občina Grosuplje vpeljala dve novi storitvi, predvsem za starejše, z namenom, da se jim olajša življenje, to sta Zapeljivec, ki	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	vozi po Grosuplju, [...]					
I3/1E11	[...] in Grosupeljčan, ki smo ga uvedli marca letos, predvsem za prevoz starih ljudi iz odročnih vasi do Zdravstvenega doma Grosuplje [...]	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E12	Mislim, da smo s tem dvema pridobitvama naredili neko dodano vrednost za naše stare ljudi v občini.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E13	Občina Grosuplje je vključena tudi v mrežo starosti prijaznih mest in občin.	Vključenost v mrežo starosti prijaznih mest in občin		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/1E14	Trenutno sem jaz koordinatorka starosti prijazne občine, prej je bila pa Č.	Koordiniranje starosti prijazne občine		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E15	V bistvu plačujemo članarino, oni so tukaj da nam pomagajo, izvaja pa to Inštitut Antona Trstenjaka drugače.	Koordiniranje starosti prijazne občine		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E16	To je pa projekt Starejši za starejše.	Starejši za starejše		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E17	Veliko je teh socialnih prošenj, za socialne pomoči.	Socialna pomoč		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E18	Res je bilo veliko vprašanj glede prevoza.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E19	Se je pa res zelo lepo to prijelo in so tudi starejši zelo veseli te pridobitve.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E20	To je bila ena taka stvar, ki je nam manjkala pa jo zdaj imamo.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E21	Ravno v petek je bil sestanek z Županom in je društvo Svelipa izpostavilo, da zaznavajo veliko povpraševanje starejših, ki niso v domu, so doma, ampak bi vseeno v dopoldanskem času, ko ni domačih, želeli, da jih pride nekdo obiskat, delat družbo, kaj prinese in so spraševali ali imamo kakšne prostovoljce v okviru kakšnih naših organizacij, da bi se z njimi povezali.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E21		Društvo svelipa		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E22	Načeloma pohval ravno ni veliko direktno na naše delo, so pa pohvale zdaj predvsem za prevoze, predvsem županu.	Pohvale glede prevozov	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/1E23	Posljejjo pisno [...]	Pisno	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/1E24	[...] ali pa po telefonu [...]	Kontaktiranje preko telefona	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/1E25	[...] ali pa preko voznikov, ko se jim lepo zahvalijo pa povejo naj predajo naprej pohvalo.	Kontaktiranje preko voznikov	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/1E26	Ravno zdaj smo se z županom pogovarjali, da bi malo prevetrili ta svet, vključiti nove deležnike, da bi iz različnih vidikov prepoznali neke aktualne potrebe, da bi mogoče posodobili Strategijo.	Posodobitev Strategije		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E27	Problem teh ljudi iz ruralnih območij, ki jih je v Grosuplju kar precej, je bil predvsem ta, kako, če nimajo domačih in svojcev, kako dostopat do trgovin, zdravstvenega doma, upravne enote, so morali prosit nekoga, recimo soseda, da jih je pripeljal, zdaj je to rešeno s prevozi.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E27		Težave z dostopnostjo	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E27		Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E27		Bližina storitev		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E27		Dostop do trgovin		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E27		Dostop do upravne enote		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E27		Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E28	Jaz tukaj vidim napredek, ker je bil ravno ta Grosupeljčan namenjen ljudem iz ruralnih območij, ker se je pokazalo veliko potreb.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E28		Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E29	V bistvu to, da se te starejši iz vasi težje premaknejo nekam, ker so celo življenje navajeni bit v domačem okolju in potem je težko it v neko	Navezanost na domače okolje	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	institucionalno oskrbo.					
I3/1E29		Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E30	Priložnosti za izboljšave je kar veliko.	Vidne priložnosti za izboljšave		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E31	V prihodnosti bi jaz mogoče gradila na tej strategiji za starejše in komisijo za starejše zasnovala že v štartu tako, da bi bila medgeneracijska.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E31		Snovanje medgeneracijske Strategije		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E32	Da bi mladi lahko pomagali starejšim.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E33	To se je pokazalo predvsem v času epidemije, so se naši mladi iz Študentskega kluba Groš in mladinskega sveta organizirali in pomagali starejšim, ko so jim dovažali kakšne dobrine, je bila zelo lepa gesta.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E34	Kot občina bi pa želeli še malo bolj na medgeneracijski vsebini delat.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E35	Mogoče vključevati še kakšne druge deležnike, snovanje kakšnih novih strategij in novih projektov za starejše.	Vključevanje novih deležnikov		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E36	Malo bolj povezovat vse deležnike znotraj občine za nek boljši razvoj občine za starejše.	Vključevanje novih deležnikov		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E37	Veliko sodelujemo z društvi, ki se fokusirajo na starejše, [...]	Društva za stare ljudi	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E38	[...] na primer Karitas, [...]	Karitas	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E39	[...] Rdeči križ, [...]	Rdeči križ	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E40	[...] Društvo upokojencev Grosuplje, [...]	Društvo upokojencev Grosuplje	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E41	Društvo upokojencev Šmarje Sap, [...]	Društvo upokojencev Šmarje Sap	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E42	Zveza športnih organizacij Grosuplje, ker imajo šport za starejši in tudi financiramo te aktivnosti za starejše.	Zveza športnih organizacij Grosuplje	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E43	Nedavno nazaj je prišel še en projekt Urbact, ki je tudi evropski projekt in zelo veliko vsebin namenimo raznim aktivnostim za naše občane in v sklopu tega projekta smo tudi organizirali vadbe za starejše na Koščakovem hribu, medgeneracijski igralni dan, kjer so bili povabljeni starejši in mlajši in so se med sabo igrali, učili en od drugega	Medgeneracijsko povezovanje		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E44	S Karitasom tudi sodelujemo, če mi prepoznamo koga, da bi potreboval socialno pomoč.	Karitas	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E44		Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E45	Sporočimo, da se je ta in ta obrnil na nas, če mu lahko peljejo kakšne dobrine.	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E46	V bistvu sem zdaj razmišljala kdaj se obrnejo na nas, in sicer je to ponavadi, ko potrebujejo denarno pomoč, da lahko izvajajo svoje programe.	Denarna pomoč		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/1E47	Odkvisno je vedno tudi od tega kdo na tistem delovnem mestu dela pa koliko se zavzame.	Nezavzetost na strani drugih izvajalcev		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E48	Mislim, da sodelujemo kar z vsemi, tako da ni nobene s katero bi si še želeli.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E49	Kar je v Grosuplju vse pokrivamo.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E50	Jaz bi rekla, da je sigurno starosti prijazna, kaže se pa predvsem s temi prevozi.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/1E50		Prevozi	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/1E51	To definitivno, vsak lahko najde nekaj zase.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E52	Se mi zdi, da je ruralni del vseeno drugačen kot urbani.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E53	V ruralnem starejši še vedno živijo na kmetijah, nimajo »časa in volje« za te aktivnosti, da bi šli v knjižnico, na šport za starejše	Navezanost na domače okolje	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E53		Drugačne aktivnosti	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E54	Drugačne aktivnosti in potrebe imajo.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E55	Jaz pa še ne razmišljam o tem, kako bom preživljala starost.	Še ne razmišljala o poteku starosti	Razmišljanje o poteku starosti	Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E56	Upam, da čim bolj umirjeno.	Mir		Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E57	Sploh si ne znam predstavljati, ko bomo šli v penzijo, vprašanje kdaj bomo šli in če bo sploh čas za preživljanje starosti.	Težka predstava o poteku starosti		Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E58	Aktivnosti za starejše je veliko, če hočeš biti aktiven, si lahko aktiven.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E59	Preko knjižnice se lahko vključiš, [...]	Knjižnica		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E60	[...] preko Zveze športnih organizacij, [...]	Zveza športnih organizacij Grosuplje		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E61	[...] upokojsko društvo, tam imajo polno njih izletov in aktivnosti [...]	Društvo upokojencev		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E62	Toliko možnosti kamor se lahko vključiš in se na ta način zapolni tisti čas, ki ga imaš.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E62		Aktivna starost		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E63	Pa ni nujno, da je to organizacija namenjena samo starim ljudem, kulturno društvo je na primer namenjeno vsem generacijam.	Kulturno društvo		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E64	Trenutno, če bi bila starejša, bi se vključila v društvo upokojencev, ker	Aktivna starost		Preživljanje starosti		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	vem, da bi hodila na izlete.					
I3/1E65	Če ne bi imela prevoza, bi poklicala avtomobil, da bi me peljal, [...]	Prevozi	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E66	[...] družbo bi pa dobila s tem, ko bi bila vključena v društva.	Društvo upokojencev	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E67	Si pa trenutno res ne predstavlja, kaj bi še rabila.	Težka predstava o poteku starosti		Preživljanje starosti		Drugo
I3/1E68	Tisto kar bi si želela, imamo zagotovljeno.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E69	Res smo šele zdaj videli koliko doprinese Grosupeljčan.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E70	Še direktorica Zdravstvenega doma Grosuplje je rekla, da so se mnogi starejši naročali na preglede popoldne, da jih je lahko kdo od svojcev pripeljal, zdaj grejo lahko tudi dopoldne.	Zdravstveni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/1E70		Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E70		Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/1E71	Imamo dva, ampak enega voznika.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E72	Zaenkrat je tako, če se bo pokazala potreba po več, bomo seveda vključili še drugega voznika.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E72		Prevozi		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/1E73	Jaz izhajam iz ruralnega območja občine in čutim neko spoštovanje do starih ljudi, [...]	Spoštovanje		Stališča do starih ljudi		Drugo
I3/1E73		Obrobje Grosuplje		Občina bivanja		Drugo
I3/1E74	[...] veliko so že dali čez v življenju in se mi zdi prav, da se v starosti poskrbi zanje, tako kot je treba, kot si zaslužijo.	Življenjska zgodba		Stališča do starih ljudi		Drugo
I3/1E75	Da tisto jesen življenja preživijo karseda v pozitivni luči in smo hvaležni zanje.	Hvaležnost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I3/1E76	V kratkem, ko bomo pripravljali Strategijo, bomo dali ven tudi anketo o tem kaj bi še potrebovali starejši in bomo na ta način videli kaj bi si še želeli in temu potem sledili.	Posodobitev Strategije		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/1E76		Uvedba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/1E76		Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/1E77	Ker tudi Evropa stremi k medgeneracijskem u sodelovanju, si želimo tudi na evropskih razpisih, preko medobčinskega razvojnega centra, iščemo razpise, se prijavljamo na njih.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/1E78	V okviru evropskih projektov smo dobili tudi večgeneracijski center skupna točka Grosuplje, ki je bil sicer namenjen bolj za ogrožene občane, je bilo pa v okviru	Center aktivnosti		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	Zveze prijateljev mladine Moste – Polje, [...]					
I3/1E79	[...] drugi projekt je bil pa Cene Štupar v DSO Grosuplje.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I3/1E80	To se je lani sicer končalo ampak se nadajamo še kakšnih novih evropskih projektov	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I3/1E81	To pa nekako poudarjamo tudi v svoji strategiji, da smo gospodarna, gostoljubna in globalna občina in to do vseh, mladih, starih, do vseh.	Strategija občine		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/1E82	Seveda čim več projektov za starejše, gostoljubni pa s temi novostmi, ki smo jih vpeljali.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I3/1E83	Jaz sem magistra upravnih ved.	Uprava		Smer izobrazbe		Drugo
I3/1E83		Vii/2		Stopnja izobrazbe		Drugo
I3/2E1	Jaz pa od leta 2003.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I3/2E2	Banka, zunanja trgovina, komerciala, kadrovska, družbene dejavnosti, ampak povsod je skupni imenovalec analitika.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I3/2E3	Jaz imam institucionalno oskrbo ljudi, sklepam pogodbe z DSO-jem, gledam odločbe, se vtaknem v odločbe, če je treba, pri oprostitvah.	Institucionaln o varstvo		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/2E4	V povezavi s pravno službo	Obremenitve premoženja		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	delamo obremenitve premoženja teh ljudi, ki nimajo za plačat, ker občina doplačuje.					
I3/2E5	Občina je na podlagi Zakona o socialnem varstvu skrbnica organizacije pomoči družini na domu, ta organizacija je v naši domeni, na podlagi pogodbe je izbran DSO.	Pomoč na domu		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/2E6	Ravno na področju pomoči družine na domu smo si v Strategiji prizadevali za to, da bi izločili kosila in jih uvrstili v socialni servis.	Posodobitev Strategije		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E7	Ni pa to nikoli zaživel.	Nerealizacija Strategije		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E8	Smo pa pred leti, skupaj s socialno delavko iz DSO-ja, uvajali smo individualne projekte za posamezne ljudi, ustanavljali bivalne enote Novi Paradoks, Novakova hiša.	Novi projekti		Živost občine		Starosti prijazna občina
I3/2E9	V Grosuplju smo mladi, povprečje je nižje kot drugje.	Nizek indeks staranja		Trend staranja		Delovno področje
I3/2E10	Recimo oskrbovana stanovanja, so v domeni privatnikov.	Oskrbovana stanovanja		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/2E10		Javna oskrbovana stanovanja		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E11	Pa en projekt je zaživel, ko sta dve puncu imeli prostovoljno	Starejši za starejše		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	skupino in so dopolnjevale pomoč družini na domu.					
I3/2E12	S tem smo želeli dopolniti institucionalne možnosti, ki jih imajo ljudje na bazi prostovoljstva.	Starejši za starejše		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/2E13	Da se starejši med sabo organizirajo v neki organizaciji ali kakorkoli in si pomagajo med seboj.	Starejši za starejše		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I3/2E14	Iščejo recimo oskrbovana stanovanja, to zelo veliko sprašujejo, predvsem kakšni starejši pari.	Oskrbovana stanovanja		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E15	Pa v povezavi z izvajanjem zdravstvenih storitev, se obračajo tudi na Občino.	Zdravstvene storitve		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E16	S temi prevozi je bilo tudi veliko vprašanj.	Prevozi		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E16		Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E17	Družabništvo, [...]	Družabništvo		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E18	[...] osnovno varnost.	Varnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E19	Recimo v domovih se čaka, čakalne vrste.	Čakalne vrste		Trend staranja		Delovno področje
I3/2E19		Potreba po institucionalnem varstvu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E20	Gre za ruralno področje v veliki meri in se ljudje težko odločajo za dom, [...]	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/2E21	[...] prvič jim je to problem, ker si želijo ostat v domačem okolju.	Navezanost na domače okolje	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E22	Tudi storitve, na primer pomoč na domu, je predraga in premalo kadra, da bi jo zagotavljali.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E23	Morala bi bit cenejša, pravilna, se pravi kosila ven, da bi jo imeli ljudje višje subvencionirano.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E24	Neka storitev, bolj institucionalna, ki bi ljudem pomagala ostat ljudem čim dlje doma.	Storitve za podaljšanje bivanja starega človeka v domačem okolju		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E25	To se je videlo v času družinskih pomočnikov.	Družinski pomočnik		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E26	Mi smo jih imeli en kup, dokler je bilo obravnavano drugače kot zavodska oskrba. Čim je bilo to kot institucionalno so vsi dali to nazaj, niti enega nimamo več.	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E27	Če odmisliš to, da ljudje potrebujejo službo, je očitno to, da si res želijo ostati doma čim dlje.	Preživljanje starosti v domačem okolju		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E28	In ta sistem raznoraznih storitev bi jim bilo potrebno zagotovit.	Večje število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E29	Ti prevozi so že to, [...]	Prevozi		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E29		Prevozi		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/2E29		Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E30	[...] dostava hrane, [...]	Dostava hrane		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E30		Dostava hrane		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E31	[...] pomoč na domu, [...]	Pomoč na domu		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I3/2E31		Pomoč na domu		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E32	[...] ker je to na trgu drago.	Težave s finančno dostopnostjo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E33	Ja, poleg oskrbovanih stanovanj.	Oskrbovana stanovanja		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E34	Povabimo svet seniorjev v okviru sistema Starosti prijazna občina.	Pobude za spremembe		Vloga uporabnika		Delovno področje
I3/2E35	Takrat, ko se je oblikovala je bilo prav zbiranje teh podatkov po društvih za starejše, povsod smo iskali ideje in jih povlekli potem v ta strateški dokument.	Ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I3/2E36	Tako da napisan je tako, da je še za 20 let realizacije.	Nerealizacija Strategije		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E37	Razlika se kaže predvsem v tem, da so te, ki prihajajo iz urbanega dela bolj odprti za ustanove.	Odprtost za ustanove	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E38	Velikokrat se podučujejo, v smislu kakšen je sistem.	Želja po informiranosti	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E39	Vprašanje iz drugega naslova je pa kako se izogniti instituciji.	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E40	Tudi potem, ko že ni možno nič drugega, kaj narediti, kako	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	naredit, kako zaščitit svoje, recimo če ni denarja.					
I3/2E41	Nekako je še vedno drug pogled na življenje starejših generacij.	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E42	Saj pri mlajših tega ni več, pri teh starejših pa res še ni tega preskoka, tako da v teh segmentih se razlikujejo.	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E43	Pa ne samo to, tudi medgeneracijski odnos je večinoma drugačen, oziroma če ni, je večji problem za takega človeka, ki je iz vasi kot iz mesta.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E44	Prednosti tega dela so, da lahko ogromno, res ogromno narediš dobrega za posameznika.	Pomoč posamezniku		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E45	Lahko pa v okviru tega sistema na najinem delovnem mestu za posameznika res narediš ogromno.	Pomoč posamezniku		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E46	Daš mu kompetence, kako ravnati v kakšni življenjski situaciji, socialne probleme se dejansko da rešit, ker je na občini posluh za take situacije in se jih da rešit življenjsko in te stvari lahko spelješ	Pomoč posamezniku		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E47	Jaz, ko sem tik pred penzijo, počnem te stvari, to me osrečuje.	Delo jo osrečuje		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E48	Lahko narediš za neke projekte, da	Pomoč pri projektih		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	pomagaš, da uspejo.					
I3/2E49	Za tiste projekte, ki so v interesu občine so v interesu splošnega dobrega, to se tudi z nekim strokovnim predlogom lažje predoči, te možnosti imajo in na ta način razvijat posamezno področje.	Pomoč pri projektih		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E50	Sami sistemi so bili postavljeni že zelo dolgo časa nazaj in bi jih tudi bilo treba nekako posodobiti v smislu povezovanja, ampak ta realnost je velikokrat drugačna, ker trenutno imam jaz recimo eno zadevo, ki jo moram nujno rešit, sama je ne morem rešit, institucija, ki bi mi morala pa najbolj pomagat, mi ne pomaga.	Posodobitev sistemov		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E50		Neodzivnost		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E51	Prevelikokrat se sliši to ni v moji pristojnosti.	Sklicevanje na nepristojnost		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E52	Na tem mestu pa si še vedno lahko samo človek, ne samo nek strokovnjak, ki dela na svojem področju, ampak si človek.	Pomoč posamezniku		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I3/2E53	Bolj kot nekdo v instituciji, kjer imaš ti točno določeno z zakonom kaj in kako, to je prednost tega dela.	Pomoč posamezniku		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/2E54	Center za socialno delo, [...]	CSD	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E55	[...] Zdravstveni dom Grosuplje, [...]	Zdravstveni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E56	[...] šole, [...]	Šole	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E57	[...] vrtci, [...]	Vrtci	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E58	[...] kultura, [...]	Kulturno društvo	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E59	[...] skladi, [...]	Skladi	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E60	[...] Mestna knjižnica Grosuplje.	Knjižnica	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E61	Sodelovanje je zgledno bi rekla.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E62	V glavnem s strani institucij.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E63	Mi smo ustanovitelji zavodov več ali manj.	Ustanovitelji		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E64	Drugače pa smo mi njihovi ustanovitelji, pravila igre so jasna, njihove probleme moramo mi reševati.	Ustanovitelji		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E65	Če pa gre za neke posamične zadeve, projekte, je pa iz obeh strani, odvisno kaj rabiš.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E65		Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E66	Kdor pride na idejo, če se nam zdi v redu, [...]	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E66		Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I3/2E67	[...] recimo s knjižnico se je izvedel projekt, ki je bil tak prijeten, Certifikat branju prijazna občina [...]	Knjižnica	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E67		Certifikati	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/2E68	[...] pa teh drugih certifikatov imamo ogromno.	Certifikati	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/2E69	Vsak ima lahko svoje mnenje o tem, ampak vseeno določajo neke standarde razvoja dejavnosti, neke standarde moraš dosegati in to se meni zdi dobro.	Certifikati	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I3/2E69		Certifikati		Živost občine		Starosti prijazna občina
I3/2E70	Se mi zdi da je v redu sodelovanje.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E71	Tako je, od ljudi je velikokrat odvisno kako kakovostno je to sodelovanje.	Odvisno od drugih izvajalcev		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E72	Se čuti pristojnega ali ne, čuti nek entuziazem ali ne, je mlad ali star, razmišlja o čem drugem, kar bi moral.	Nezavzetost na strani drugih izvajalcev		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E72		Sklicevanje na nepristojnost		Pomanjkljivosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E73	Načeloma ne.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E74	Gre za neke skupne interese, profesionalen odnos, vedno se da doseči nek konsenz.	Skupni interesi		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I3/2E75	Pomoči na domu sigurno ni dovolj, jo bo treba razvit.	Večji obseg pomoči na domu		Ustreznost količine	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
				storitev in programov		
I3/2E76	Ta storitev, ki se bo starejšim nudila na domu, bo definitivno treba razvit vse oblike, in prostovoljne in institucionalne.	Večji obseg pomoči na domu		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E77	Kar se pa tiče te druge ponudbe za starejše, te kulturne in druge se mi pa zdi, da so kar razvite.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I3/2E78	K maši grejo.	Obisk cerkve	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E79	Prehodit tisto romarsko pot v Španiji in plavat na morju (smeh).	Potovanja		Preživljanje starosti		Drugo
I3/2E80	Jaz nisem Grosupeljčanka, sem iz Ivančne Gorice, kaj čem delat v Grosuplju.	Ivančna gorica		Občina bivanja		Drugo
I3/2E81	Zapeljivca ne uporablja, če bo treba ga bomo mi vozili, pa upam, da ga ne bo treba dat v dom, ker noče it.	Zavračanje institucionalne oskrbe	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I3/2E82	No moja hči je meni že zagotovila, enoposteljno sobo v domu, tako da že vem kaj me čaka (smeh).	Vključenost družine		Preživljanje starosti		Drugo
I3/2E83	Ne pride v poštev, ampak izbire ne bo.	Ne želi institucionalne ga varstva	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I3/2E83		Institucionalno varstvo	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I3/2E84	Jaz pa sociologinja.	Sociologinja		Smer izobrazbe		Drugo
I4E1	Recimo, objavljamo, da sprejemamo nove člane in to, [...]	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E2	[...] ker zdaj recimo, v dveh letih, kar je bil	Smrt uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	covid-19, nam jih je umrlo 300 potem je pa malo to upadlo, lani smo izgubili pa 59 članov.					
I4E3	Tako da potem normalno, da gremo na to, da se prijavijo člani za v društvo, da se nam vsaj malo poveča število.	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E4	Na ta način, da se včlanijo tisti, ki jih zanimajo teli izleti, ki jih imamo po Sloveniji ali pa mogoče v tujini tukaj v bližini.	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E5	Pa vsak prvi torek od maja meseca naprej, do oktobra gremo z vlakom.	Izleti		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E6	Se usedemo, malo spijemo, se pogovarjamo pa to vse kar je lušno, pa zastonj je, ker imamo vozovnico zastonj.	Družabništvo		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E6		Izleti		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E7	V društva jih vabimo, da se včlanijo, zdaj se jih je kar nekaj včlaniilo tako da se vsaj malo poveča.	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E8	Ta trenutek sicer ne vem točne številke, ker nisem nič s tajnico govoril, okoli 970 jih je bilo, pa teh 59 kar jih je šlo, se nam jih je pa kar nekaj na novo prijavilo.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I4E9	Četrty mandat.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		D+a551:h645 elovno področje
I4E10	Ja, ena me je nahecala, da naj probam pa sem res	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	prevzel, pa naslednji mandat so me prepričevali pa tako naprej.					
I4E11	Ne moraš kar pustit, da je brez, ampak bom videl.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E12	Srednjo, sem bil dosti vodja skladišča, potem nabave v podjetjih, sem bolj take stvari delal.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E13	Delal sem tudi nomenklaturu, en tak večji tečaj.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E14	Zdaj sem pa v penziji.	Upokojitev		Zaposlitev		Delovno področje
I4E15	Bil sem tudi na Ministrstvu za obrambo v Š. [navedba kraja], vodja skladišča pa sem imel čez tehniko, orožje, hanger, uniforme.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E16	Decembra sem šel na strelsko, tukaj v Grosuplju, pa na društvo upokojencev Grosuplje, da bi bil tukaj član, predvsem zaradi izletov, ker je zelo zanimivo.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E17	Ko sem bil pa tukaj, je pa ponavadi marca meseca občni zbor in me je ena prepričala, da bi to prevzel in sem res.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E18	Potem sem se malo pogovarjal, da sem videl cel ta sistem pa tako, da se z ljudmi ukvarjaš.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I4E19	Z enim sem se pogovarjal, ko sem mu rekel naj se včlani društvo, da imamo raznorazne izlete, dejavnosti.	Izleti		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E20	Tudi vabimo.	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E21	Pa sem ga povabil v društvo, bomo šli na izleti se bomo zafrkavali, pogovarjali, pa se je ravno danes včlanil.	Vabljenje novih članov		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E22	Tako da jih je v teh treh mesecih že kar prišlo, eni s povabilom eni sami od sebe.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I4E23	Tako je, veliko imamo starih čez 90 let, pa tako navzdol.	Večanje števila uporabnikov nad 80 let		Trend staranja		Delovno področje
I4E24	Zdaj smo bili pri stoletnici na obisku v Domu starejših občanov.	Večanje števila uporabnikov nad 80 let		Trend staranja		Delovno področje
I4E25	Drugače pa 80-letniki naprej ne plačujejo članarine ampak se vse te 80-letnike, tiste od 1. 1. pa do 31. 12., ki bodo dopolnili 80 let, jih septembra povabimo, da gremo v Stično, ogled samostana, lekarne potem pa gremo na kosilo.	Večanje števila uporabnikov nad 80 let		Trend staranja		Delovno področje
I4E26	Zaenkrat tudi taki starejši pridejo edino eni, ki ne morejo tako veliko hodit.	Oviranosti		Trend staranja		Delovno področje
I4E27	Pa sem ji rekel, lepo greste, pa če gremo nekam, da moramo hodit potem počakate lepo pri avtobusu in gremo nekam na kosilo in se imamo fino.	Oviranosti		Trend staranja		Delovno področje
I4E28	Ja, pred korono sta bila tudi po dva avtobusa.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I4E29	Kar se tiče obiskov na domu ali pa če	Starejši za starejše		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	je treba komu kaj pomagat s kakšnimi stvarmi imamo dve, ki jih obiščejo na domu pa jim poštimajo stvari, tako da za to je poskrbljeno.					
I4E30	Drugače se pa kar držijo, saj v domu jih nimamo prav veliko, se mi zdi, da so šli zdaj še celo na Škofljico pa Dobre Polje, Loški Potok.	Majhno število članov v institucionalnem varstvu		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E31	Prej smo hodili z ladjico po Ljubljani pa smo ugotovili, da eni ne gredo zato, ker se bojijo, ko grejo dol po stopnicah in niso šli.	Oviranosti		Trend staranja		Delovno področje
I4E32	So pa kar zadovoljni.	Zadovoljstvo	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I4E33	V Mercator centru imamo tisti prostor nasproti blagajne, in pridejo tudi kakšni iz društva paraplegikov pa se tam dobijo.	Mercator	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E34	Mislim da sta dve skupini pa vabimo, da bi bila še kakšna taka skupina, da se ta prostor koristi.	Večje koriščenje prostorov		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I4E35	Z Občino tudi sodelujemo.	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E36	Občina nam v bistvu pomaga s financami za vse kar se potem dogaja znotraj društva, da lažje dihamo in lažje kakšne stvari plačamo, na ta način.	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E36		Financiranje		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E37	Z županom kar sodelujem, tako da je to v redu.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E38	V knjižnico pridite, bo zdaj konec meseca razstava, pa boste videli kaj vse izdelujejo.	Knjižnica	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E39	Knjižnica nam tudi omogoča zastoj, nam ne računa prostora.	Knjižnica	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E39		Oddajanje prostorov		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E40	Razstava je pa tako, da gospe šivajo, klekljajo in babice pečejo.	Dejavnosti		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E41	Je pa res, da če imaš štiri mandate pa upam, da ne bo treba petega ampak bova z ženo hodila, ona bolj za te rokodelske delavnice jaz pa tudi zaradi druženja.	Aktivna starost		Preživljanje starosti		Drugo
I4E42	Lepo je to, to nas drži pokonci.	Družabništvo		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E43	Dokler bom tacal bo.	Oviranosti		Trend staranja		Delovno področje
I4E43		Grosuplje		Občina bivanja		Drugo
I4E44	Je pa fino, pridemo sem, nas je cela ta miza pa še kakšen se tam posede, tajnica tam dela pa občasno pridem tja zaradi podpisov, spijemo kavico, malo vina, preveč ne smemo zaradi policajev.	Družabništvo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E45	Jaz mislim, da ja.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I4E46	Občina veliko dela na tem, da je starosti prijazna.	Razvoj		Živost občine		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E47	Se pravi podpira, nam da sredstva, da se lahko ukvarjamo ...	Sofinanciranje društev	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I4E48	Se vidi zdaj, s tistima dvema avtoma, ki vozita, celo izven občine.	Prevozi	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I4E48		Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I4E49	Pa Zapeljivček, da se lahko starejši zapeljejo.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I4E49		Prevozi	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I4E50	Ali do zdravstvenega doma, lekarne ali tam kjer so trgovine bolj oddaljene, na primer Lidl pa Mercator.	Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E50		Dostop do trgovin		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E51	Vidim dostikrat, da tudi iz DSO-ja pokličejo, pa se pripeljejo do društva.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I4E51		Prevozi		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E52	Je nekaj naredila na tem področju, kar je res zelo zelo dobro za starejše.	Razvoj		Živost občine		Starosti prijazna občina
I4E53	Ja.	Ustrezno število storitev in programov		Ustreznost količine storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I4E54	Z županom se bova tudi pogovorila malo kako in kaj, tudi nam donira sredstva za te stvari.	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E55	Župan je res enkrat.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E56	Zadovoljni so že s tem, da pridejo, so v družbi in se pogovarjamo, pohecamo.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E57	Ne, to pa nismo še nič delali.	Neuporaba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I4E58	Ste me pa spomnila, da bi lahko naredili pa da se pogledajo rezultati in se primerno ukrepa.	Uvedba ankete	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I4E59	Drugače so pa zadovoljni, sploh ko ni tega pregovarjanja s politiko.	Zadovoljstvo	Vsebina povratnih informacij	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I4E60	Veliko imamo športnih iger, imamo pikado in streljanje.	Športno udejstvovanje		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I4E61	Fino bi bilo, predvsem šah in kakšne športne dejavnosti, da bi jih bilo čim več.	Športno udejstvovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I4E62	Če bi bile kakšne potrebe, da nam kaj predlagajo potem bi videli kako in kaj.	Personalizacija		Odzivanje na potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E63	Načeloma te stvari, ki jih imamo je župan zelo uvideven.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E64	Zaenkrat je zadovoljen.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E65	Upajmo, da se nam bo članstvo povečevalo in bomo imeli še kakšno novo pridobitev.	Povečanje števila članov		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I4E65		Nove dejavnosti		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I4E66	Tudi iz okoliških vasi.	Člani iz okoliških vasi	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E67	Imamo poverjenike, nekje čez 20.	Poverjeniki		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E68	Zadaj ima napisane vse izlete pa kdaj je merjenje tlaka, vsak torek v mesecu, še kakšne druge stvari, da lahko vse vidijo, edino datumsko niso zapisani, ker se sproti prilagaja.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E69	Potem pa pogledajo na oglasni deski ali pa internetni strani pa da lahko se prijavijo.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E70	Glede mobilcev in poučevanja bom videl zdaj, kolikšno je povpraševanje pa se bom dogovoril za datum.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E71	To je še edino kar me mika, ker če oni to predlagajo, zakaj potem ne bi tega omogočil, sploh če bi se želeli nečesa novega naučiti.	Pobude za spremembe		Vloga uporabnika		Delovno področje
I4E72	Tudi jaz kakšne stvari ne vem, pa se prijavim pa je.	Informiranost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E73	Ponavadi je tako, da se vrtce in šole povabi na kakšne dogodke.	Vrtci	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E73		Šole	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E74	Rokodelke recimo, ko imajo nek dogodek, jih povabimo, da se učijo in da sami otroci delajo, se zelo veselijo.	Medgeneracijsko povezovanje		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I4E75	To bomo probali tudi večkrat naredit, da jih povabimo, tukaj okolico, Grosuplje.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E76	Bojo dobili še kakšnega mlajšega, pa bo potem lahko v društvu delal.	Medgeneracijsko povezovanje		Priložnosti na delovnem mestu		Delovno področje
I4E77	Tudi vrtce bomo povabili na razstavo, ker bodo taki izdelki, da jih bo hudo hudo zanimalo.	Vrtci	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E78	Drugače imamo kakšne pevske nastope v knjižnici, [...]	Knjižnica	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E79	[...] kulturnem domu.	Kulturni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I4E80	Vesel bodi, prideš sem, se pogovarjamo, smejemo se in ne imet teh slabih stvari.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I4E81	Saj nihče nikoli ne ve kdaj ga čaka, ampak vsaj takrat ko si, vplivaj pozitivno tudi a druge s tem dobrim občutkom, ker slabih stvari ni treba prenašat.	Pozitiven pogled na starost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I4E82	Da se z ljudmi ukvarjam in jim govorim, veseli bodite dokler ste zdravi, pa tudi potem, ko kaj pride in ne morete pomagat, leta grejo, kar te čaka noben ne ve.	Pozitiven pogled na starost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I4E83	Otroci umirajo, srednjih let umirajo, tisti pred 70. letom umirajo, nikoli ne veš in za tisti čas, ko si, bodi pozitiven.	Pozitiven pogled na starost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I4E84	Veseli se, da se s kom vidiš, se srečaš, negativno pusti za sabo.	Pozitiven pogled na starost		Stališča do starih ljudi		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I4E85	Moramo delati na tem, da se družimo ne pa na tem, da se kregamo, zato je društvo.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E1	Delovne dobe imam zdajle 35 let, na centru sem 24 let na tem področju delam pa enih 10 let.	Čas zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E12	Točno to kar si rekla, v bistvu postaneš umirjen, začutiš da tisti nori svet teče vzporedno zraven tebe in te prehiteva s hitrostjo 200 km na uro, ti si pa še zmeraj v tej komunikaciji s tem starostnikom, si tukaj nekje v enem varnem okviru, kjer vse teče mirno.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E2	Sem pa delala tudi v domu starejših občanov, [...]	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E3	[...] v bistvu sem imela možnost strokovni izpit narediti v domu starejših. Prejšnji direktor me je zaposlil za določen čas na področju delovne terapije, [...]	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E4	[...]moja mentorica je bila pokojna socialna delavka J., delala sem pa v delovni terapiji tako da sem lahko tudi strokovni izpit s področja socialnega varstva naredila. Še prej sem bila pa v knjižici, [...]	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E5	[...] zatem za pol leta v domu, [...]	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E6	[...] potem sem šla pa enih šest ali	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	sedem let v Bolnico v Šentvidu pri Stični, malo so me porabili za knjižnico pa za podaljšano bivanje pa za učne ure pa za take različne stvari.					
I5E7	Potem sem se 98. leta na centru zaposlila kjer sem še zdaj, sem pa na različnih področjih delala.	Predhodne zaposlitve		Zaposlitev		Delovno področje
I5E8	Tako, socialna delavka in socialna pedagoginja, sem naredila ob delu.	Socialna delavka		Smer izobrazbe		Drugo
I5E8		Socialna pedagoginja		Smer izobrazbe		Drugo
I5E9	Jaz rada delam s starimi ljudmi, se mi zdi da je starost ena sama modrost in ena sama izkušnost.	Delo jo osrečuje		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E9		Izkušnost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I5E9		Modrost		Stališča do starih ljudi		Drugo
I5E10	Na tem področju se mi zdi da je kar težko delat, ker vidim kolege s katerimi občasno sodelujem in mi včasih rečejo, joj kako lahko to delaš.	Težko delo		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E11	Prvič je to, da je problem s starimi najti tak način komunikacije, ki je majčkeno drugačen, kakor z mlajšo populacijo, ker moraš majčkeno bolj počasi, ker počasneje teče življenje.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E13	Tudi počasi se daleč pride.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E14	Zato je pa tudi tako težko mojim kolegom, ko mi rečejo, joj pa koliko časa ti to govoriš, jaz bi to na hitro.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E15	To traja nekaj časa, da človek dojamemo kdo je prišel v hišo, da se umiri, da se prištima za mizo, da pripravi tisto kar mora imeti oziroma si je on zamislil, da mora bit za vsak obisk, očala, aha kdo ste rekli da ste, svinčnik, zapiše pa to traja 15 minut, da se pripravi, potem pa lahko gremo na vsebino.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E16	Moraš pa imeti potrpljenje.	Počasnejša komunikacija		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E17	Zelo.	Močna povezava s starimi ljudmi		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E18	Jaz izvajam med drugim tudi prvo socialno pomoč.	Prva socialna pomoč		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E19	Ko sem jaz začela na centru, je bilo ogromno materialnih težav, odnosnih težav, razveze, razpadi, stiki, zdaj pa na prvi socialni pomoči prevladujejo same težave s starostjo, z onemoglostjo, oskrbo, zastopanjem tega človeka, en kup starostnih težav in čedalje več je tega, po koroni pa sploh.	Prva socialna pomoč		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E19		Onemoglost		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E19		Oskrba		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E19		Zastopanje starega človeka		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E20	Sami starostniki so na površju.	Večanje števila uporabnikov		Število uporabnikov		Delovno področje
I5E21	Prevladujoča tema je to postala pri delu na centru.	Večanje števila uporabnikov		Trend staranja		Delovno področje
I5E22	Povečujejo se krizne intervencije, prva socialna pomoč je zagotovo najmanj polovica je oskrbe s starostniki, kriznih intervencij je največ na področju varstva odraslih, oskrbe pa tudi v povezavi z demenco in zastopanjem tega človeka, potem pa s skrbništvom.	Prva socialna pomoč		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E22		Krizne intervencije		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E22		Oskrba		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E22		Skrbništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E22		Zastopanje starega človeka		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E23	Se je kazalo že prej, po koroni so pa še čisto ene druge stvari ven prišle, ki prej niso bile na vidiku.	Nove potrebe		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E24	Jaz pokrivam tudi področje varstva invalidnih oseb to so tudi osebe, ki imajo status invalida po zakonu.	Varstvo oseb z ovirami		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje
I5E25	Znajo po tem v starosti tako zelo lepo poskrbeti za svoje ostarele starše, kar pa v nobeni drugi	Varstvo oseb z ovirami		Povezava s starimi ljudmi		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	populaciji tega ne vidim.					
I5E26	Tisti, ki jih imajo, imajo neko tako varovalko.	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
I5E27	Starostniki imajo družino, otroke, partnerje, vnuke, so tisti okoli starostnika, ki pokličejo in povejo, da imajo zdaj tak problem, si je zlomil nogo, je zbolel, je nepokreten,	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
I5E28	Sorodstvena mreža je res pomembna in je tudi najboljša varovalka za starostnika, pravzaprav za kateregakoli človeka, ko je v krizi, za starostnika se mi zdi pa da še toliko bolj.	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
I5E29	Imamo pa tudi osebe, ki nimajo pa čisto nikogar.	Uporabniki brez socialne mreže		Socialna mreža		Drugo
I5E30	Sva pa tudi že imeli s patronažno sestro iz Grosuplja en zelo hud primer.	Patronažna služba	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E31	Pa sva šli potem skupaj pa sva zvonili in trkali, brez učinka.	Skupni teren		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E32	Pa prosili zdravnico, da jo povabi na preventivni pregled pa se ni nič zgodilo	Zdravstveni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E33	Potem se ji je uredila domska oskrba in je bila zelo zadovoljna.	Institucionalno varstvo		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E34	Saj je bila v svojem svetu ampak je bila vsaj na toplem.	Osnovni življenjski pogoji		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E35	Sosedje so se pa vsi odmikali od	Vloga sosedov		Socialna mreža		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	nje, ker noben ni bil tako pozoren.					
I5E36	Hočem ti reč, da je tam, kjer ni svojcev res težko.	Uporabniki brez socialne mreže		Socialna mreža		Drugo
I5E37	Jaz mislim, da je osnovna potreba ljudi, ki jih jaz srečujem ta, da bi živeli doma.	Preživljanje starosti v domačem okolju		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E38	Res redko srečam človeka, ki bi rekel jaz si pa tako neizmerno želim v dom.	Preživljanje starosti v domačem okolju		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E39	So tudi taki, ki si predstavljajo, da bodo šli v dom, ko bodo še čisto zdravi in bojo tam aktivno preživljali starost, z vsemi dejavnostmi, ki jih dom izvaja.	Institucionaln o varstvo		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E39		Aktivna starost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E40	Osnovno pa res vidim to, da bi lahko bili čim dlje doma, v domačem okolju.	Preživljanje starosti v domačem okolju		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E41	In tukaj se mi zdi, da nam še veliko manjka.	Storitve za podaljšanje bivanja starega človeka v domačem okolju		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E42	Prevozi so ena od stvari.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E42		Prevozi		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E43	Tisto, kar jaz vidim da manjka, pa to velja za vse občine, je zagotovo to, da bi bila omogočena nega, tudi večerna in tudi sobote in nedelje in prazniki.	Pomoč na domu v ostalih terminih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E44	Sicer vem, da so pred časom delali ene ankete in se takrat ni pokazalo, da bi bilo to treba, se mi pa zdi, da če bi zdaj ponovili to anketo, bi bili pa rezultati čisto drugačni.	Pomoč na domu v ostalih terminih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E45	Ker imajo ljudje tako različne delovnike.	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
I5E46	Nekateri bi zagotovo rabili tudi večerno nego, nekateri pa tudi samo za družabništvo.	Pomoč na domu v ostalih terminih		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E46		Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E47	Mene velikokrat kličejo in rečejo, če poznam koga, ki bi prišel k moji mami, ker živijo v Portorožu, mama bi pa rabila nekoga, da bi se eno uro z njo kartal ali igral človek ne jezi se.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E48	Naročili so recimo fizioterapevtko, da malo telovadi z njo, ampak da bi bil nekdo, ki bi bil eno uro z njo.	Družabništvo		Aktualne potrebe	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E49	Jaz potem to naprej usmerjam v društva upokojencev.	Društvo upokojencev	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E50	Vprašanje pa je, kakšen je interes na strani starostnika.	Interes starega človeka		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E51	Včasih si star človek reče, ah to si je moj hči zamislila a veste jaz pa to ne rabim.	Interes starega človeka		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E52	Resničen interes je treba res preverit pri starostniku.	Interes starega človeka		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E53	Tukaj je ta temeljni konflikt.	Interes starega človeka		Prepoznavanje potreb	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E54	V družbi se mi zdi, da je starost še vedno stigmatizirana in vedno se jo odrinja stran od naših oči.	Stigmatizacija starosti		Stališča do starih ljudi		Drugo
I5E55	Vsi bi bili radi mladi in lepi, nezgubani, vsi bi radi dolgo živeli pa ne bili stari.	Stigmatizacija starosti		Stališča do starih ljudi		Drugo
I5E56	Starost se mi zdi, da je še vedno tabu tema.	Tabu tema		Stališča do starih ljudi		Drugo
I5E57	Ne želim si it v dom, če čisto iskreno povem.	Ne želi institucionalnega varstva	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I5E58	Rada bi bila doma.	Preživljanje starosti v domačem okolju		Preživljanje starosti		Drugo
I5E59	Ne želim si v dom, rada bi bila doma pa ne želim biti v breme otrokom pa točno vem kako poteka starost.	Breme sorodnikom		Preživljanje starosti		Drugo
I5E59		Ne želi institucionalnega varstva	Storitve in programi	Preživljanje starosti		Drugo
I5E59		Preživljanje starosti v domačem okolju		Preživljanje starosti		Drugo
I5E60	Sprejemam pa tudi ta del, da če drugače ne gre pa greš tudi v dom.	Institucionalno varstvo		Preživljanje starosti		Drugo
I5E61	Ne vem, kako se bodo preoblikovali zdaj domovi.	Primerne namestitve za stare ljudi		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E62	Mogoče manjka tistega dela, ki ga imajo ponekod v tujini, da ti stari ljudje gredo skupaj živet.	Primerne namestitve za stare ljudi		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E63	Sicer potem po moje spet pride do tiste skupne točke dom.	Institucionalno varstvo		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E64	Se mi zdi, da tisto obdobje, ko si zmožen in sposoben temeljna opravila naredit sam, da rabiš bolj kot ne samo družabništvo, da je fino to in je tega malo premalo.	Družabništvo		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E65	Ne, iz Ivančne Gorice.	Ivančna gorica		Občina bivanja		Drugo
I5E66	Jaz sem v svoji domači vasi doma, nikoder drugje.	Navezanost na domače okolje	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E67	Jaz sem zdaj že v času, ko se počasi upokojujem, sem z mislimi že malo tam.	Že razmišljala o poteku starosti	Razmišljanje o poteku starosti	Preživljanje starosti		Drugo
I5E68	Naša občina se mi zdi, da je že prej pridobila naziv starosti prijazne občine ampak Grosuplje tudi kar lepo pelje to naprej.	Strinjanje s trditvijo		Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I5E69	Moj mož je tukaj iz Grosuplja, tako da sem imela taščo tukaj, je bila dokaj samostojna ženska, stara malo čez 80, kar je njej predstavljajo največji problem, je bilo to, da ni mogla sama v zdravstveni dom do zdravnika.	Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E70	In ji je bil že to problem, da nas je mogla prosit, da jo peljemo ali pa nekoga dobiti, da jo pelje.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E71	Čeprav takrat so že imeli te prevoze, sicer en večji kombi.	Prevozi		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E72	Ta Kavalirček je tak prijazen, simpatičen.	Prevozi		Izvajalci storitev in programov	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E73	In njej je bilo takrat to tako fajn, je prišel pred vrstne hiše jo je odpeljal, pripeljal in to je bilo njej vrhunsko.	Mobilnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E74	Pa do trgovine pa nazaj.	Dostop do trgovin		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E75	Za starostnika je neverjetnega pomena, da je neodvisen in da mu ni treba za vsako stvar prositi otrok.	Neodvisnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E76	In ti prevozi, ki so jih naredili, v Ivančni imamo recimo Prostoferja, je vrhunska stvar za starostnika.	Prevozi	Primeri dobrih praks	Starosti prijazna občina Grosuplje		Starosti prijazna občina
I5E77	To, da ima možnost it nekdo z njim nabavit in mu tisto pomaga prineset do doma pa enkrat položnice plačat, da si neodvisen.	Neodvisnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E78	Kar se mi zdi, da postaja pa vse pomembnejše na področju starosti je pa računalniška pismenost.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E79	Tukaj se mi pa zdi, da smo z eUpravo naredili več škode, ker smo starostnike potisnili čisto na dno.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E80	Večina ljudi je računalniško nepismenih.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E81	Imamo generacijo starih, ki res nima pojma o spletni banki, da se naročiš na pregled preko elektronske pošte.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E82	Tudi jaz, moram reč, da mi ta sodoben svet, ki gre v to smer, da	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	pokličeš na eno veliko ustanovo in ti povejo, če hočete v zvezi z ... pritisnite 1 itd. in seveda odzivnik in si 15 minut zgubil za to. In se vprašaš ali smo res približali poslovanje državnih organov tem ljudem.					
I5E83	Jaz tudi kot organ, ko kličem drug organ znorim, pa sem večča tega, kaj pa šele star človek.	IKT		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E84	Res izrivamo to starejšo populacijo iz tega sodobnega sveta.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E85	Nikoli se ne bodo niti približali temu vlaku in to je kar problem.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E86	Starostnikom veliko pomeni stik z zdravnikom, res da so se zdaj s korono te čakalnice, ko so ljudje hodili, da bi se malo pogovarjali o težavah, malo zmanjšale ampak se mi zdi da je ta stik vseeno pomemben.	Dostop do zdravnika		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E87	Jaz sem že v preteklosti razmišljala o skupinah za svojce za dementne osebe, ker se mi je tekom dela tukaj pokazalo, kako ljudje pridejo sem popolnoma izgoreli.	Skupine za sorodnike oseb z demenco		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E88	Najprej to, da svojci še dandanes pridejo sem z velikim nepoznavanjem	Skupine za sorodnike oseb z demenco		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	demence in vidim šele takrat, ko gredo ven in se zahvalijo in rečejo, no zdaj pa jaz malo bolj razumem svojega starša.					
I5E89	Sem pa imela že idejo, da bi imela to skupino za svojce, sem se tudi že z M. dogovarjala, pa zdaj res vidim kako je aktivna in res vsa čast ji, jaz pa v tem trenutku morem reč, da mi ne znese, ker se mi je nabralo preveč stvari.	Skupine za sorodnike oseb z demenco		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E90	Službeno je vedno veliko stvari in vedno več jih je, potem je pa še privatno en kup stvari in ne zmorem tega.	Težko delo		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E91	Tako, da kakšna taka skupina za svojce za dementne res ne bi bila slaba ideja, da bi bila tukaj na centru pa mislim, da je M. to že vpeljala, tako da ta del je.	Skupine za sorodnike oseb z demenco		Predlogi	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E92	Z vsemi, ki moram.	Vsi izvajalci		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E93	In z vsemi, ki jaz mislim, da moram sodelujem zelo dobro.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E94	Z Domom starejših občanov Grosuplje, [...]	Dom za stare ljudi	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E95	[...] s pomočjo na domu vrhunsko, sploh zaradi tega, ker smo s temi puncami hodili skupaj na teren.	Pomoč na domu	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E95		Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E95		Skupni teren		Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E96	In smo z enim obiskom celo paleta stvari razložili, z vidika centra in pomoči na domu in mislim, da je bilo to zelo dobra praksa.	Širši vpogled		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E97	Tudi povezane smo bile vedno in zadovoljne.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E98	Drugače pa z zdravstvenim domom veliko, [...]	Zdravstveni dom	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E99	[...] z Občino imamo neprestano kaj.	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E100	Fino sodelujemo tudi z oddelkom za družbene dejavnosti, [...]	Občina	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E101	[...] z inšpektorjem.	Inšpektor	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E102	Na področju starosti še z Rdečim križem, njihovimi poverjeniki.	Rdeči križ	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E103	Tudi s Karitasom, [...]	Karitas	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E104	[...] oni včasih kličejo mene, [...]	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E105	[...] kadar jaz rabim, kličem jaz njih.	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E106	Čisto odvisno.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E106		Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E107	Včasih oni zaznajo kaj pa pridejo.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E108	Včasih pridejo kar sem in rečejo ta je pa tako in tako.	Pobuda s strani drugih izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E109	S humanitarnimi organizacijami kar.	Humanitarne organizacije	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E110	Ne, ker jaz vse tisto kar mislim sprovedem.	Ni želje po novih sodelovanjih		Nova sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E111	Dvignem telefon in pokličem.	Pobuda s strani izvajalcev	Pobuda za sodelovanje	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E112	Je pa tukaj vedno odziv na drugi strani, poskušam najti neke skupne sodelujoče poti.	Skupni interesi		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E113	Predvsem to, da več glav več ve, širše se da pogledati na problem in se najdejo širše rešitve.	Širši vpogled		Prednosti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E114	Sodelovanje z drugimi se mi je zdelo vedno vrhunsko.	Dobro sodelovanje		Kakovost sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E115	S patronažno službo recimo.	Patronažna služba	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E116	No saj moja mami ima tudi demenco ampak je vseeno drugače, če imaš ti neko socialno mrežo.	Pomoč sorodnikov		Socialna mreža		Drugo
I5E117	Pri nas recimo sosedje, ko so videli, da je kam odtavala so lepo naredili en krog pa so jo pospremili nazaj.	Vloga sosedov		Socialna mreža		Drugo
I5E118	Če pa nimaš nikogar, pa se vsem zdiš čuden, ja ne vem, ta gospa bi lahko tudi od lakote umrla.	Uporabniki brez socialne mreže		Socialna mreža		Drugo
I5E119	To sodelovanje, ko bi jaz hotel odnehat, pa je	Patronažna služba	Izvajalci storitev in programov	Potek sodelovanja		Sodelovanje med službami

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	potem R. rekla dajva še malo zvomit.					
I5E120	Nepoznavanje pristojnosti druge ustanove.	Nepoznavanje pristojnosti		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E121	Ampak jaz tega ne vidim kot zelo slabo, ker jaz vedno rečem, jaz si vaše delo predstavljam tako a mi lahko poveste kaj pa vi v resnici delate in hkrati pričakujem, da bodo tudi drugi mene vprašali.	Nepoznavanje pristojnosti		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E122	Oziroma če ne vprašajo, jaz povem, ker zdaj sem že tudi jaz toliko v letih, da vem da ljudje imajo nemogoča pričakovanja od centra, da bomo zrihtali vse in jim povem kaj lahko, kje moramo upoštevati Kodeks etičnih načel in kje upoštevati posameznika, njegove želje, njegove potrebe.	Nepoznavanje pristojnosti		Pomanjkljivos ti sodelovanja		Sodelovanje med službami
I5E123	Nič mi ne otežuje dela, ker imam vso svobodo kot strokovni delavec, vso suverenost in svobodo, ki mi jo direktor nameni.	Svoboda		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E124	Drugače ne vidim nobenih omejitev pri svojem delu, je pa res, da imam kilometrino.	Izkušnje		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E125	Omejitve vidim edino v lastni omejenosti.	Lastna omejenost		Pomanjkljivos ti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E126	Včasih mi v prvem trenutku ne šine kaj čez možgane pa potem, ko grem	Lastna omejenost		Pomanjkljivos ti na delovnem mestu		Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	naknadno gledat vidim, aha, na tole pa zadnjič nisi bila pozorna, zdaj pa lahko še to dodaš, ker to je proces.					
I5E127	Zelo je pomembno, da tisti, ki je bil pobudnik nečesa, da je vključen v reševanje nastale situacije.	Soudeleženost		Vloga uporabnika		Delovno področje
I5E128	Ne samo da je bil pobudnik pa potem ni nič naredil, ker jaz seveda še malo naložim kaj je treba naredit, da je soudeležen pri reševanju in ko zaključimo zadeva lahko drug drugemu izrečemo to potrditev, da smo dobro sodelovali.	Soudeleženost		Vloga uporabnika		Delovno področje
I5E129	Imela sem tudi en primer, ko so me vaščani obvestili o problemu ampak so potem vas čas sodelovali pri oskrbi tega človeka, dokler ni šel v dom.	Vloga sosedov		Socialna mreža		Drugo
I5E130	En mu je nosil za jest, en mu je šel zakurit pa še pomoč na domu, skratka vsi so pazili nanj, ko smo pa uredili dom, ga je en če celo peljal potem so se pa izmenjavali, da so ga šli obiskat.	Vloga sosedov		Socialna mreža		Drugo
I5E131	Po telefonu, [...]	Klic svojcev	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I5E132	[...] elektronski pošti.	Elektronska pošta	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I5E133	Kadar vodimo krizne intervencije, je res specifična situacija, ko ponavadi pridejo	Vloga sosedov		Socialna mreža		Drugo

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
	starostniki, ki nimajo svojcev in takrat je mreža sosedstva zelo pomembna in sosedje so na telefonu običajno.					
I5E134	In se je nečakinja prišla sem zahvalit in je prinesla bombonjere in mi smo to veselo odklonili in smo jo prosili, da namesto bombonjere naredi trajni spomin zahvale in je v knjigo pohval tako lepo pismo napisala.	Knjiga pohval	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I5E135	Kar prakticiramo to, da kadar se pridejo zahvalit napišejo v to knjigo.	Knjiga pohval	Način pridobivanja	Povratne informacije	Informacije	Delovno področje
I5E136	Razlike sigurno so.	Razlike v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E137	Iz podeželja so vpeti v en del hiše, dvorišča, štale, poskrbet za to, da imaš nadzor nad kurami, psi, mački in je manj tistih potreb it še na gledališko predstavo, na ta koncert, na telovadbo, medtem ko tukaj v urbanem okolju so ljudje na ene druge potrebe navajeni.	Navezanost na domače okolje	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E137		Družbena vpetost	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E138	Sodelovati na družbenih dogodkih, prireditvah,	Družbena vpetost	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E139	Pri temeljnih potrebah bi rekla, da ni bistvenih razlik, pri negi tudi ne.	Ni razlik v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E140	Stvar je seveda odvisna od tega kako si že prej živel.	Življenjski potek		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E141	Recimo za prvo socialno pomoč bi rekla, da jih je celo več iz urbanega dela.	Večja potreba po prvi socialni pomoči	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E142	Ker bolj osamljeno življenje živijo, ker podeželje je vseeno bolj povezano.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E142		Nepovezanost	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E143	Tukaj so pa bloki, stanovanja, ljudje se večinoma ne povezujejo.	Nepovezanost	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E144	Jaz mislim, da v ruralnem okolju vseeno še vedno bolj poskrbijo za starostnike, urbano je bolj prepuščeno samo sebi.	Povezanost	Ruralno okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E145	Se pa pri nas ne kaže tega, da bi bilo na podeželju kaj več potrebe.	Ni razlik v okolju bivanja		Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E146	Edino to, da iz urbanega okolja ljudje sami pridejo iz ruralnega pa ne.	Uporabniki pridejo sami	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E147	Ti, iz urbanega okolja vseeno lažje pridejo sem vprašat.	Lažja dostopnost	Urbano okolje	Okolje bivanja	Potrebe starih ljudi	Delovno področje
I5E148	Naša lokacija tudi ni blizu, res nismo dobro locirani, ni bila posrečena rešitev selitev sem.	Arhitekturna nedostopnost		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina
I5E149	Prej smo bili v centru in so ljudje lahko prišli tudi z vlakom ali avtobusom pa so tistih 200 metrov naredili, do sem morajo pa daleč hodit.	Arhitekturna nedostopnost		Pomanjkljivosti	Storitve za stare ljudi	Starosti prijazna občina

Oznaka	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Nadkategorija	Tema
I5E150	Prvo socialno pomoč pa za invalide pa starševsko varstvo je v pritličju ravno zaradi dostopnosti.	Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E151	Imamo tudi klančino, nimamo pa taktilnih oznak za slepe in slabovidne.	Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E152	Drugače so zdaj na novo naredili na pločniku, ko prenavljajo.	Arhitekturna dostopnost		Potrebe starih ljudi		Starosti prijazna občina
I5E153	Ne vzamem je za slabo, ker nekateri se pa nikakor ne morejo privadit na to, da je treba vsak razgovor zapisat.	Administracija		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E154	Meni to ni problem.	Administracija		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E155	Res pa da sem počasnejša pri tipkanju na računalnik kot mlajši kolegi.	Digitalizacija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E156	Imam pa druge prednosti, recimo izkušnje.	Izkušnje		Prednosti na delovnem mestu		Delovno področje
I5E157	Je pa res, da ti vzame čas.	Administracija		Pomanjkljivosti na delovnem mestu		Delovno področje

9.5. Priloga 5: Osnovno kodiranje

DELOVNO PODROČJE

Informacije

Povratne informacije

- Način pridobivanja

Ankete (I1E36, I3/2E35)

Elektronska pošta (I5E132)

Klic svojcev (I1E35, I5E131)

Knjiga pohval (I5E134, I5E135)

Kontaktiranje preko socialnih oskrbovalk (I1E34)

Kontaktiranje preko telefona (I1E32, I2/1E40, I2/2E14, I3/1E24)

Kontaktiranje preko voznikov (I3/1E25)

Nenehno spremljanje (I1E33)

Neposredno s strani uporabnikov (I2/2E13)

Neuporaba ankete (I4E57)

Pisno (I3/1E23)

Uvedba ankete (I2/1E41, I2/1E42, I2/1E43, I3/1E76, I4E58)

- Vsebina povratnih informacij

Odnos osebja in kakovost hrane (I2/1E49)

Počutje v sobi (I2/1E47, I2/1E48, I2/2E18)

Pohvale glede prevozov (I3/1E22)

Pozitivne povratne informacije (I2/2E17)

Zadovoljstvo (I4E32, I4E59)

Potrebe starih ljudi

Aktualne potrebe

Celodnevna oskrba ljudi z demenco (I2/2E10, I2/2E11, I2/2E12)

Dnevno varstvo (I2/1E32, I2/1E33, I2/1E36)

Dostava hrane (I3/2E30)

Družabništvo (I3/1E21, I4E56, I4E80, I4E85, I5E46, I5E47, I5E48)

Finančna dostopnost (I2/2E73)

Krizne intervencije (I5E22)

Ni povpraševanja (I1E25, I1E26)

Nove potrebe (I5E23)

Onemoglost (I5E19)

Oskrba (I5E19, I5E22)

Oskrbovana stanovanja (I3/2E14, I3/2E33)

Pomoč na domu (I3/2E31)

Pomoč na domu v ostalih terminih (I1E23, I1E24, I5E43, I5E44, I5E46)

Pomoč pri temeljnih opravilih (I1E41)

Potreba po institucionalnem varstvu (I2/1E17, I2/1E26, I2/1E27, I2/1E28, I2/1E29, I2/1E30, I2/1E31, I3/2E19)

Potrebe po enoposteljnih sobah (I2/1E148, I2/1E149)

Povečanje števila sprejemov (I2/1E18, I2/1E19, I2/1E20, I2/1E21, I2/1E22, I2/1E23, I2/1E24, I2/1E25)

Prevozi (I3/1E72, I3/2E16, I3/2E29, I4E51, I5E42)

Prva socialna pomoč (I5E19, I5E22)

Skrbnništvo (I5E22)

Večanje števila mlajših uporabnikov (I2/2E5, I2/2E6)

Zasebnost (I2/1E149)

Zastopanje starega človeka (I5E19, I5E22)

Odzivanje na potrebe

Hitra odzivnost (I1E46, I1E47)

Informiranje (I1E45)

Okvir zmožnosti (I1E39)

Personalizacija (I1E22, I1E37, I1E38, I1E40, I1E48, I2/1E50, I2/1E51, I2/1E52, I2/1E55, I3/1E76, I4E62)

Okolje bivanja

Ni razlik v okolju bivanja (I5E139, I5E145)

Razlike v okolju bivanja (I1E49, I1E51, I1E52, I2/1E65, I2/2E24, I3/1E52, I3/1E54, I5E136)

Življenjski potek (I5E140)

- Ruralno okolje

Člani iz okoliških vasi (I4E66)

Drugačne aktivnosti (I3/1E53)

Lokacija toaletnega prostora (I1E50)

Navezanost na domače okolje (I3/1E29, I3/1E53, I3/2E21, I5E66, I5E137)

Obisk cerkve (I3/2E78)

Povezanost (I2/1E66, I2/1E68, I2/1E69, I2/2E23, I3/2E43, I5E142, I5E144)

Skromnost (I2/1E70)

Težave z dostopnostjo (I3/1E27)

Zavračanje institucionalne oskrbe (I3/1E29, I3/2E20, I3/2E26, I3/2E39, I3/2E40, I3/2E41, I3/2E42, I3/2E81)

- Urbano okolje

Družbena vpetost (I5E137, I5E138)

Lažja dostopnost (I5E147)

Nepovezanost (I5E142, I5E143)

Uporabniki pridejo sami (I5E146)

Večja potreba po prvi socialni pomoči (I5E141)

IKT (I2/1E67)

Odprtost za ustanove (I3/2E37)

Želja po informiranosti (I3/2E38)

Prepoznavanje potreb

Aktivna starost (I1E6, I2/1E53, I2/1E54, I3/1E62)

Družabništvo (I4E44)
 Institucionalno varstvo (I5E33)
 Interes starega človeka (I5E50, I5E51, I5E52, I5E53)
 Neodvisnost (I2/1E84)
 Odvisnost od drugega (I1E43, I1E44)
 Personalizacija (I2/1E59, I2/1E60, I2/1E61, I2/1E62, I2/1E63, I2/1E76, I2/1E79, I2/2E19, I2/2E20)
 Samostojnost (I2/2E28)
 Težave s finančno dostopnostjo (I2/1E81, I2/1E82, I2/1E83, I2/1E85, I2/1E86, I2/1E87, I2/1E124, I2/2E32, I2/2E57, I3/2E22, I3/2E23, I3/2E32)
 Ustrezna količina dejavnosti (I2/2E21)
 Zdravstvene storitve (I3/2E15)
Pomanjkljivosti na delovnem mestu
 Administracija (I2/1E46, I2/1E64, I2/1E71, I2/1E77, I5E157)
 Digitalizacija (I2/1E80, I2/2E29, I2/2E30, I2/2E31, I5E155, I5E84, I5E85)
 Lastna omejenost (I5E125, I5E126)
 Ločitev zasebnega od službenega (I2/2E71)
 Neprepoznavnost zaradi nošenja mask (I2/1E43)
 Nerealizacija Strategije (I3/2E36, I3/2E7)
 Omejenost kapacitet (I2/1E16)
 Pomanjkanje osebnega stika (I2/1E44, I2/1E45, I2/1E56, I2/1E57, I2/1E64, I2/1E72, I2/1E73, I2/1E74, I2/1E75, I2/1E78, I2/2E15, I2/2E16)
 Težka komunikacija (I2/1E144)
 Težko delo (I5E10, I5E90)
Povezava s starimi ljudmi
 Center aktivnosti (I1E5)
 Dnevno varstvo (I2/1E7)
 Oskrbovana stanovanja (I2/1E9, I2/1E10, I3/2E10)
 Stalni in začasni sprejemi (I2/1E5, I2/1E6)
 Dom za stare ljudi (I2/1E4)
 Dejavnosti (I4E40)
 Delo s starimi ljudmi in svojci (I2/1E3, I2/2E3)
 Denarna pomoč (I3/1E46)
 Družabništvo (I4E6)
 Institucionalno varstvo (I3/2E3)
 Izleti (I4E5, I4E6, I4E19)
 Koordiniranje starosti prijazne občine (I3/1E14, I3/1E15)
 Majhno število članov v institucionalnem varstvu (I4E30)
 Močna povezava s starimi ljudmi (I5E17)
 Obremenitve premoženja (I3/2E4)
 Počasnejša komunikacija (I5E11, I5E12, I5E13, I5E14, I5E15, I5E16)

Pomoč na domu (I2/1E8, I3/2E5)
Pomoč staremu človeku na domu (I1E21)
Poverjeniki (I4E67)
Prva socialna pomoč (I5E18)
Razpisi za društva upokojencev (I3/1E4)
Sofinanciranje humanitarnih organizacij (I3/1E9)
Starejši za starejše (I3/1E16, I3/2E11, I3/2E12, I3/2E13, I4E29)
Športno udejstvovanje (I4E60)
Vabljenje novih članov (I4E1, I4E3, I4E4, I4E7, I4E20, I4E21)
Varstvo oseb z ovirami (I5E24, I5E25)

Prednosti na delovnem mestu

Administracija (I5E153, I5E154)
Delo jo osrečuje (I3/2E47, I5E9)
Izkušnje (I5E124, I5E156)
Podaljšano bivanje starega človeka v domačem okolju (I1E28, I1E29)
Pomoč posamezniku (I3/2E44, I3/2E45, I3/2E46, I3/2E52, I3/2E53)
Pomoč pri projektih (I3/2E48, I3/2E49)
Svoboda (I5E123)

Priložnosti na delovnem mestu

Medgeneracijsko povezovanje (I3/1E31, I3/1E32, I3/1E33, I3/1E34, I3/1E77, I4E75, I4E76)
Nove dejavnosti (I4E65)
Povečanje števila članov (I4E65)
Razvidnost opravljenih storitev (I2/2E25, I2/2E26, I2/2E27)
Snovanje medgeneracijske Strategije (I3/1E31)
Športno udejstvovanje (I4E61)
Večje koriščenje prostorov (I4E34)
Vidne priložnosti za izboljšave (I3/1E30)
Vključevanje novih deležnikov (I3/1E35, I3/1E36)

Število uporabnikov

Smrt uporabnikov (I4E2)
Večanje števila uporabnikov (I1E56, I2/1E11, I2/2E7, I2/2E9, I4E8, I4E22, I4E28, I5E20)
Večanje števila uporabnikov z demenco (I2/2E8)

Trend staranja

Čakalne vrste (I2/1E18, I3/2E19)
Nizek indeks staranja (I3/2E9)
Oviranosti (I4E26, I4E27, I4E31, I4E43)
Večanje števila uporabnikov (I5E21)
Večanje števila uporabnikov nad 80 let (I4E23, I4E24, I4E25)
Večanje števila uporabnikov z demenco (I1E55, I2/1E14, I2/1E15, I2/1E26, I2/1E33, I2/1E34, I2/1E35, I2/1E36, I2/1E37, I2/1E38)

Višanje življenjske dobe (I2/2E4)

Vlaganje vlog zase in starše (I2/1E12, I2/1E13)

Vloga uporabnika

Pobude za spremembe (I2/1E58, I3/2E34, I4E71)

Pomoč pri pripravi prireditev (I2/2E22)

Soudeležnost (I5E127, I5E128)

Zaposlitev

Čas zaposlitve (I1E1, I2/1E1, I2/2E1, I3/1E1, I3/2E1, I4E9, I4E10, I4E11, I4E12, I4E13, I4E17, I5E1)

Predhodne zaposlitve (I2/1E2, I2/1E152, I2/2E2, I2/2E75, I3/1E2, I3/1E3, I3/2E2, I4E15, I4E16, I4E18, I5E2, I5E3, I5E4, I5E5, I5E6, I5E7)

Upokojitev (I4E14)

SODELOVANJE Z DRUGIMI SLUŽBAMI

Kakovost sodelovanja

Brez slabih izkušenj (I1E61, I1E68)

Dobro sodelovanje (I1E57, I1E59, I1E62, I2/1E96, I2/1E99, I2/1E100, I2/1E129, I3/2E61, I3/2E70, I4E37, I4E55, I4E63, I4E64, I5E93, I5E95, I5E97, I5E114)

Odvisno od drugih izvajalcev (I3/2E71)

Nova sodelovanja

Ni želje po novih sodelovanjih (I1E70, I2/2E41, I3/1E48, I3/1E49, I3/2E73, I5E110)

Paliativni tim (I2/1E104)

Pomanjkljivosti sodelovanja

Neodzivnost (I3/2E50)

Nepoznavanje pristojnosti (I5E120, I5E121, I5E122)

Nespremljanje uporabnika po namestitvi (I2/1E101, I2/1E102, I2/1E103)

Nezavzetost na strani drugih izvajalcev (I3/1E47, I3/2E72)

Pritisk in prevelitev odgovornosti (I1E69)

Razlike v postopkih (I2/1E91)

Sklicevanje na nepristojnost (I3/2E51, I3/2E72)

Potek sodelovanja

Financiranje (I4E36)

Oddajanje prostorov (I4E39)

Pretekle izkušnje (I2/1E97, I2/1E98)

Skupni teren (I1E60, I5E31, I5E95)

Ustanovitelji (I3/2E63, I3/2E64)

Vsi izvajalci (I5E92)

- Pobuda za sodelovanje

Pobuda s strani drugih izvajalcev (I1E64, I1E65, I2/1E89, I2/1E95, I2/2E39, I2/2E40, I3/2E62, I3/2E65, I3/2E66, I5E104, I5E106, I5E107, I5E108)

Pobuda s strani izvajalcev (I1E63, I2/1E90, I2/2E38, I3/1E44, I3/1E45, I3/2E65, I3/2E66, I5E105, I5E106, I5E111)

- Izvajalci storitev in programov

Banka (I2/2E36)

CSD (I1E59, I2/1E88, I2/2E33, I3/2E54)

Dom za stare ljudi (I5E94)

Društva za stare ljudi (I3/1E37)

Društvo upokojencev (I5E49)

Društvo upokojencev Grosuplje (I3/1E40)

Društvo upokojencev Šmarje Sap (I3/1E41)

Humanitarne organizacije (I5E109)

Inšpektor (I5E101)

Karitas (I3/1E38, I3/1E44, I5E103)

Knjižnica (I3/2E60, I3/2E67, I4E38, I4E39, I4E78)

Kulturni dom (I4E79)

Kulturno društvo (I3/2E58)

Mercator (I4E33)

Občina (I1E58, I2/1E108, I2/1E129, I2/2E35, I4E35, I4E36, I4E54, I5E99, I5E100)

Patronažna služba (I1E61, I5E30, I5E115, I5E119)

Pomoč na domu (I5E95)

Rdeči Križ (I3/1E39, I5E102)

Skladi (I3/2E59)

Šole (I2/2E37, I3/2E56, I4E73)

Upravna enota (I2/2E34)

Vrtci (I2/2E37, I3/2E57, I4E73, I4E77)

Zdravstveni dom (I2/1E92, I3/1E70, I3/2E55, I5E32, I5E98)

Zveza športnih organizacij Grosuplje (I3/1E42)

Župnija (I2/1E93, I2/1E94)

Prednosti sodelovanja

Celostnost oskrbe (I1E67)

Medgeneracijsko povezovanje (I3/1E43)

Skupni interesi (I3/2E74, I5E112)

Širši vpogled (I1E66, I5E96, I5E113)

STAROSTI PRIJAZNA OBČINA

Storitve za stare ljudi

Izvajalci storitev in programov

Center aktivnosti (I2/2E58, I3/1E78)

Dnevno varstvo (I2/1E7, I2/1E111)

Dom za stare ljudi (I2/1E4)

Društvo invalidov Grosuplje (I3/1E8)
Društvo Svelipa (I3/1E21)
Društvo upokojencev (I1E4, I3/1E61)
Društvo upokojencev Grosuplje (I3/1E5)
Društvo upokojencev Šmarje Sap (I3/1E5)
Družinski pomočnik (I3/2E25)
Karitas (I3/1E6)
Knjižnica (I3/1E59)
Kulturno društvo (I3/1E63)
Pomoč na domu (I1E10, I2/1E8)
Prevozi (I1E11, I1E75, I1E76, I2/1E106, I2/1E113, I3/1E10, I3/1E11, I3/1E19, I3/1E20, I3/1E27, I3/1E28, I3/1E69, I3/1E71, I3/1E72, I3/2E29, I4E48, I4E49, I4E51, I5E42, I5E72)
Rdeči Križ (I3/1E7)
Stalni in začasni sprejemi (I2/1E5, I2/1E6)
Veliko storitev in programov (I1E3)
Zdravstveni dom (I1E9)
Zveza športnih organizacij Grosuplje (I3/1E60)

Pomanjkljivosti

Arhitekturna nedostopnost (I2/2E53, I2/2E54, I2/2E55, I5E148, I5E149)
Centralizacija (I1E73, I1E74, I1E80)

Predlogi

Delavnice in aktivnosti (I1E8)
Družabništvo (I5E64)
Dvigala (I2/1E137)
Info table (I2/2E69)
Javna oskrbovana stanovanja (I3/2E10)
Paliativni tim (I2/1E104)
Park s klopmi (I2/2E68)
Pomoč osebam z demenco v domačem okolju (I2/1E39)
Posodobitev sistemov (I3/2E50)
Posodobitev Strategije (I3/1E26, I3/1E76, I3/2E6)
Primerne namestitve za stare ljudi (I2/1E138, I5E61, I5E62)
Prostovoljstvo (I2/1E125, I2/1E126, I2/1E127, I2/2E59)
Skupine za sorodnike oseb z demenco (I5E87, I5E88, I5E89, I5E91)
Storitve za podaljšanje bivanja starega človeka v domačem okolju (I3/2E24, I5E41)

Ustreznost količine storitev in programov

Ustrezno število storitev in programov (I1E42, I3/1E51, I3/1E58, I3/1E62, I3/1E68, I3/2E77, I4E53)
Večje število storitev in programov (I1E7, I3/2E28)
Večji obseg pomoči na domu (I2/1E123, I3/2E75, I3/2E76)

Potrebe starih ljudi

Aktivna starost (I5E39)

Arhitekturna dostopnost (I2/1E117, I2/1E118, I2/1E122, I2/1E139, I5E150, I5E151, I5E152)

Bližina storitev (I2/1E140, I2/2E66, I2/2E67, I3/1E27)

Center aktivnosti (I2/2E50, I2/2E51)

Dostava hrane (I3/2E30)

Dostojanstvo (I2/1E136)

Dostop do trgovin (I3/1E27, I4E50, I5E74)

Dostop do upravne enote (I3/1E27)

Dostop do zdravnika (I2/1E116, I2/1E117, I2/2E46, I3/1E27, I3/1E70, I4E50, I5E69, I5E86)

Društvo upokojencev (I2/2E49)

Družabništvo (I3/2E17, I4E42)

Gospodinjska pomoč (I1E17)

IKT (I4E70, I5E78, I5E79, I5E80, I5E81, I5E82, I5E83)

Informiranost (I2/1E128, I2/1E142, I2/2E43, I2/2E60, I4E68, I4E69, I4E72)

Institucionalno varstvo (I5E39, I5E63)

Medgeneracijsko povezovanje (I2/2E42, I2/2E43, I4E74)

Mirno okolje (I2/1E141)

Mobilnost (I1E12, I1E14, I1E81, I2/1E113, I2/1E114, I2/1E115, I2/1E116, I2/1E117, I2/1E122, I3/1E12, I3/1E18, I3/1E27, I3/1E28, I3/1E70, I3/2E16, I5E70, I5E73)

Neodvisnost (I1E13, I5E75, I5E77)

Osnovni življenjski pogoji (I2/2E45, I5E34)

Patronažna služba (I2/2E47)

Pomoč na domu (I2/2E48, I3/2E31)

Prevozi (I3/2E29, I5E71)

Preživljanje starosti v domačem okolju (I3/2E27, I5E37, I5E38, I5E40)

Prilagojenost okolja (I1E16)

Socialna pomoč (I3/1E17)

Socialni stiki (I1E18)

Ustrezna infrastruktura (I2/1E107)

Varnost (I3/2E18)

Zdravje (I1E15)

Skrb za stare ljudi

Dobro poskrbljeno (I1E2, I2/1E105, I2/2E44)

Starosti prijazna občina Grosuplje

Strategija občine (I3/1E81)

Strinjanje s trditvijo (I1E19, I1E20, I2/1E119, I2/2E52, I2/2E56, I3/1E50, I4E45, I5E68)

Vključenost v mrežo starosti prijaznih mest in občin (I3/1E13)

- **Primeri dobrih praks**

Arhitekturna dostopnost (I2/1E121)

Certifikati (I3/2E67, I3/2E68, I3/2E69)

Prevozi (I2/1E120, I3/1E50, I4E48, I4E49, I5E76)

Sofinanciranje društev (I4E47)

Živost občine

Certifikati (I3/2E69)

Novi projekti (I2/1E108, I2/1E109, I2/1E110, I2/1E112, I3/1E79, I3/1E80, I3/1E82, I3/2E8)

Razvoj (I4E46, I4E52)

DRUGO

Občina bivanja

Grosuplje (I2/1E137, I4E43)

Ivančna Gorica (I3/2E80, I5E65)

Obrobje Grosuplja (I1E72, I3/1E73)

Ribnica (I2/2E58)

Preživljanje starosti

Aktivna starost (I1E79, I1E87, I1E88, I3/1E64, I4E41)

Breme sorodnikom (I2/1E147, I5E59)

Institucionalno varstvo (I5E60)

Kakovostna starost (I2/2E63, I2/2E72)

Mir (I2/1E143, I2/1E145, I2/2E70, I3/1E56)

Mobilne hiške (I2/2E64, I2/2E65)

Ne v domačem okolju (I2/1E134)

Potovanja (I3/2E79)

Preživljanje starosti v domačem okolju (I5E58, I5E59)

Strah pred starostjo (I2/2E61, I2/2E62)

Svoboda pri odločanju (I2/1E146, I2/1E150)

Težka predstava o poteku starosti (I3/1E57, I3/1E67)

Vključenost družine (I2/1E135, I3/2E82)

- Predlogi

Decentralizacija (I1E82, I1E83, I1E84, I1E85)

- Razmišljanje o poteku starosti

Še ne razmišljala o poteku starosti (I3/1E55)

Že razmišljala o poteku starosti (I1E71, I2/1E130, I5E67)

- Storitve in programi

Društvo upokojencev (I3/1E66)

Institucionalno varstvo (I2/1E131, I2/1E132, I2/1E133, I3/2E83)

Ne želi institucionalnega varstva (I3/2E83, I5E57, I5E59)

Pomoč na domu (I1E78)

Prevozi (I1E77, I3/1E65)

Smer izobrazbe

Socialna delavka (I2/1E151, I5E8)

Socialna pedagoginja (I5E8)

Sociologinja (I3/2E84)

Uprava (I3/1E83)

Socialna mreža

Pomoč sorodnikov (I1E27, I5E26, I5E27, I5E28, I5E45, I5E116)

Pomoč tretje osebe (I1E53)

Razbremenitev svojcev (I1E30, I1E31, I1E54)

Uporabniki brez socialne mreže (I5E29, I5E36, I5E118)

Vloga sosedov (I5E35, I5E117, I5E129, I5E130, I5E133)

Stališča do starih ljudi

Hvaležnost (I3/1E75)

Izkušnost (I5E9)

Modrost (I2/1E153, I2/1E154, I5E9)

Pozitiven pogled na starost (I4E81, I4E82, I4E83, I4E84)

Spoštovanje (I2/1E154, I2/2E76, I3/1E73)

Stigmatizacija starosti (I5E54, I5E55)

Tabu tema (I1E86, I5E56)

Življenjska zgodba (I2/1E155, I3/1E74)

Stopnja izobrazbe

VII/2 (I2/2E74, I3/1E83)

9.6. Priloga 6: Odnosno kodiranje

